Vegheate de îngeri

Autorul a peste 100 de titluri, Michael Phillips este un nume de primă mărime pe scena literaturii creştine, lucrările sale vânzându-se până în prezent în peste 6 milioane de exemplare. Phillips este, de asemenea, recunoscut în lumea întreagă drept unul dintre cei mai competenţi experţi în opera scriitorului victorian creştin George MacDonald, pe care a redactat-o şi a republicat-o.

Surorile din comitatul Shenandoah * 1

Vegheate de îngeri

MICHAEL PHILLIPS

Traducere de Mihaela Tocuț-Addy

CASACĂRȚII
Oradea, 2016

Copyright © 2003 Michael Phillips
Cartea a fost publicată în limba engleză cu titlul *Angels Watching Over Me*, la Bethany House Publishers, un imprint al Baker Publishing Group, Grand Rapids, Michigan, 49516, SUA.
Toate drepturile rezervate.

Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin editurii Casa Cărții. Orice reproducere sau selecție de texte din această carte este permisă doar cu aprobarea în scris a editurii Casa Cărții, Oradea.

Vegheate de îngeri
de Michael Phillips

Copyright © 2016 Casa Cărții
OP 2, CP 30
410670, Oradea
Tel./Fax: 0259-469 057; 0359-800761; 0728-874975
E-mail: info@ecasacartii.ro
www.ecasacartii.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
PHILLIPS, MICHAEL
Vegheate de îngeri / Michael Phillips; trad.: Mihaela Tocuț-Addy. - Oradea: Casa Cărții, 2016
ISBN 978-606-732-060-2
I. Tocuț-Addy, Mihaela (trad.)
821.111-31=135.1

Traducerea: Mihaela Tocuț-Addy
Editarea: Camelia Luncan
Tehnoredactarea: Vasile Gabrian
Corectura: Teofil Stanciu
Coperta: Marius Bonce

Tiparul executat la Metropolis srl, str. Nicolae Jiga 31, Oradea
Tel./Fax: 0259-472 640

Cuprins

Depănând amintiri 7
1. Vântul schimbării 15
2. Un loc tainic 19
3. O vizită în târg 23
4. Cuvinte enigmatice 27
5. Începe războiul 31
6. Tornada 37
7. Musafirul 41
8. Dezertare 49
9. Din nou acasă 59
10. Nenorocirea 63
11. Mayme 69
12. Masacrul 75
13. Fuga 79
14. Prima zi 85
15. Şi acum, încotro? 91
16. Pe picior de plecare 95
17. Rutină şi un pat nou 101
18. Vecinul 105
19. Cercetări 109
20. O zi specială 113
21. Cărţi, păpuşi şi poveşti 121
22. Muncim şi învăţăm împreună 129
23. Poeziile lui Katie 137
24. Doamna Hammond 141

25. Scrisori vechi şi noi 145
26. Cartea sfântă 149
27. Întoarcerea la colibă 155
28. Ce ne facem? 161
29. Mesajul din Biblie 165
30. O discuţie serioasă 171
31. În poieniţă 177
32. Întrebări 181
33. Musafiri nepoftiţi 185
34. Ripostăm 191
35. O hotărâre fermă 201
36. Rămas-bun, Rosewood 207
37. Încă o problemă arzătoare 211
38. Regăsire 215
39. Trei fete curajoase 221
40. Un amănunt important 225
41. Cearta 229
42. Duce-m-aş şi nu m-aş duce 233
43. O stratagemă îndrăzneaţă 235
44. Doar eu şi Dumnezeu 239
45. Speranţă renăscută 245
Epilog 249

Eu şi Katie ne născuserăm în acelaşi comitat, la doar un an diferenţă una de cealaltă, dar era ca şi cum ne-am fi născut la capete opuse ale lumii, ea într-un veac, eu într-altul...

Depănând amintiri...

Izvodesc poveşti de când mă ştiu.

Din câte ţin eu minte, m-am apucat a ticlui istorioare ca să-l ostoiesc pe frăţiorul meu când plângea. Dacă izbuteam să-i abat gândurile un minut-două de la foamea ce-i rodea pântecele şi dorul de mămuca noastră ce muncea încă pe câmp, se liniştea şi începea să m-asculte cu băgare de seamă. Apoi trebuia să năsocesc repejor o nouă poveste.

Şi-apoi o alta şi tot aşa... şi le înnădeam pe toate între ele prin câte-o vorbă năstruşnică şi schimbându-mi glasul după cel al personajelor ca să mă privească mai departe cu ochii lui mari şi să nu se pună iar pe plâns.

În scurtă vreme depănam deja poveşti care-l acaparau cu orele. Povestea se-nchega pe măsură ce-i dădeam înainte, fără să am vreodată habar ce are să urmeze. Iar a doua zi, când mă ruga să-i mai spun poveşti, porneam de unde mă oprisem în ajun, înşirând mai departe mărgăritare.

Câteodată se-ntâmpla să ridic privirea şi s-o văd pe mămuca noastră care, ajunsă în sfârşit acasă, asculta la rându-i, cu o expresie tainică pe chip, poveştile pe care i le spuneam ălui mic, frăţiorului meu Samuel.

— Povestea asta de la cin' o auzişi, copilă? mă întrebă ea o dată.

I-am spus că n-am auzit-o de la nimeni. Era doar o plăsmuire a minţii mele.

— Da' zicătorile alea de le-nnădeşti tu pe ici, pe colo, de un' le ştii?

Am ridicat din umeri. Adevărul e că nu prea mă gândisem la asta.

— Pe alea de un' le-ai învăţat? stărui ea.

— De nicăieri, mămucă.

— Da' eşti prea mică să cunoşti unele ca acestea.

— N-am ce-i face, mămucă. Îmi ies pur şi simplu pe gură în timp ce spun povestea.

Atunci mămuca a zis ceva ce n-am uitat niciodată, iar acele cuvinte mi-au dat putere să înfrunt multele momente de cumpănă care mi-au înţesat viaţa.

— Vezi tu, copilă, zise ea, traiu' nost' nu-i uşor. Nu ştim niciodat' ce ne-aduce ziua de mâine. Nu eşti tu ruptă din soare, da' eşti deşteaptă foc. Aşa că bag de seamă c-o să răzbeşti în viaţă, acarce ţi s-o întâmpla.

Făcu o pauză şi mă privi cu acel surâs misterios pe care-l surprinsesem pe chipul ei adineauri. Acum c-au trecut anii şi sunt femeie bătrână, îmi dau seama că privirea aceea oglindea cât de mult mă iubeşte. Apoi mămuca îmi mângâie obrazul cu dosul mâinii ei negre şi muncite şi zise:

— Aşa că tu deapănă-ţi mai departe poveştile şi ia mereu seamă la ce-ţi spune mintea. Că bunu' Dumnezeu ţi-a dat un har cum nu mulţi au.

Am încuviinţat din cap, chit că de priceput, pricepusem numai pe jumătate ce încerca ea a spune. Trec ani şi ani de zile până să pătrundem pe de-a-ntregul tâlcul cuvintelor pe care ni le spun părinţii când suntem copii.

La început, după cum v-am mai zis, îi spuneam poveşti doar frăţiorului meu Samuel, fără să-mi dea prin cap să aştern vreuna pe hârtie. Îmi plăcea să ascult poveştile depănate de sclavii

bătrâni noaptea, în jurul focului, iar apoi i le spuneam lui Sammy, mai punând uneori câte ceva şi de la mine. Dintre poveştile ştiute din bătrâni, preferatele mele erau cele despre cumătrul Iepurilă şi cumătrul Vulpoi.

Încă nici nu ştiam să scriu pe vremea când am început să ascult poveştile acestea şi să i le spun lui Sammy. Dar până să împlinesc 10 ani, mămuca mă învăţase deja tainele scrisului.

Faptul că ştia carte nu era defel un lucru obişnuit. Nu mulţi sclavi învăţau să scrie şi să citească. Stăpânii socoteau, vezi bine, că era periculos ca sclavii să-nveţe aşa ceva. Dar mămuca era fiica unei sclave de casă şi în copilărie ascultase lecţiile primite de copiii stăpânului, iar în rarele ocazii când punea mâna pe câte o carte, o citea cu nesaţ din scoarţă în scoarţă.

Vasăzică, mămuca s-a apucat să-mi pună deoparte fiece petic de hârtie pe care-l găsea, cel mai adesea hârtii de împachetat aruncate la gunoi, pe care le tăia să fie toate de aceeaşi mărime. Cu timpul am început să-mi aştern gândurile într-un soi de jurnal, laolaltă cu ideile pentru poveşti. Iar jurnalul ţinut pe acele fituici mi-a dat putere, întocmai cum a spus mămuca, să răzbat prin multe clipe de cumpănă şi m-a ajutat să ţin minte lucrurile pe care e important să nu le uiţi.

Şi uite-aşa m-am apucat eu să ticluiesc poveşti. Acum ţin în mâini un suvenir aparte – un jurnal legat în piele, care-i aproape de-o seamă cu mine. Cum am intrat în posesia lui constituie un amănunt însemnat al poveştii pe care urmează să v-o spun. Deocamdată tot ce trebuie să ştiţi este că el cuprinde gândurile aşternute pe acele hârtiuţe de demult şi o seamă de evenimente care mi-au marcat viaţa.

Pe când scriu aceste rânduri, mai am ceva înaintea ochilor. Un obiect mic şi albastru, împodobit cu alb şi cu auriu, dar nu-l pot descrie mai amănunţit fără a vă destăinui povestea lui, or încă n-a venit vremea pentru asta. Aceste două lucruri, laolaltă cu Biblia mămucăi, sunt tot ce mi-a mai rămas din acele vremuri îndepărtate. Numai de m-ar ajuta puterea şi mintea să redau în cuvinte toate acele amintiri! Cu ajutorul jurnalului şi al memoriei,

aşa şubredă cum e ea, voi încerca aşadar să pun cap la cap evenimentele, gândurile şi mai cu seamă *sentimentele* care au modelat viaţa mea şi pe cea a lui Katie.

Mai aveţi puţintică răbdare şi am să explic cine-i Katie.

La vremea despre care vă vorbesc aveam în jur de şase-şapte ani şi încă nu ştiam să scriu. Cum frăţiorul meu s-a născut la vreo trei ani după mine, el avea pasămite cam trei-patru ani pe atunci, vârstă la care e firesc ca o soră mai mare să înceapă a-ţi depăna poveşti.

Dacă la vârsta aceea m-am apucat eu să spun poveşti, asta s-a întâmplat cu mai mulţi ani în urmă decât vă puteţi închipui, mai cu seamă aceia dintre voi care socotesc că la 30–40 de ani te numeşti deja om bătrân. N-am de gând să vă destăinui câţi ani am bătuţi pe muchie, dar un lucru-i sigur: trecut-a vreme îndelungată de când am spus primele mele poveşti.

Mi-aduc aminte ce m-am mai crucit de mirare, dar şi de spaimă când am văzut pentru prima dată un automobil! La începutul noului veac trăiam încă în comitatul Shenandoah, şi dej noutăţile se ţineau lanţ. Telefonul, aparatul de fotografiat, curentul electric – toate au apărut una după alta, cât ai clipi din ochi.

Aşa că-i probabil lesne de-nţeles de ce mi-e aşa de greu să-mi amintesc datele exacte la care s-au petrecut lucrurile. Iar dacă m-aţi întreba de poveştile pe care i le spuneam lui Samuel, v-aş răspunde că nu mai ţin minte niciuna, aşa cum nu ţin minte ce s-a întâmplat în ziua în care m-am născut.

Vă-ntrebaţi pesemne ce m-a împins să mă-ntorc în timp, la anii petrecuţi în comitatul Shenandoah din Carolina de Nord. Mai ales că acelea au fost, în parte, vremuri de-a dreptul cumplite. Ei bine, s-a întâmplat ceva ce m-a făcut să retrăiesc trecutul. Pe al meu şi al lui Katie.

În fine, nu-mi mai aduc aminte cum mi se înfiripau în minte poveştile pe care i le spuneam frăţiorului meu – pe care dintre ele le auzisem de la alţi povestitori negri şi pe care le născoceam eu. Cred că unele dintre ele se împleteau şi cu cântece vechi de-ale sclavilor, fiindcă ne era drag tuturor să cântăm. Chiar şi

acum, când le cânt, primii ani ai vieţii mi se înfăţişează uneori în faţa ochilor cu o claritate nemaipomenită. Apoi încep însă a se pierde încet în negura timpului, de parcă m-aş uita în zare într-o dimineaţă de iarnă rece şi însorită, iar ceaţa se tot îngroaşă şi se îngroaşă până ce nu mai deslușesc nimic. Aşa se întâmplă când încerc să mă gândesc la Samuel.

Năstrușnică mai e memoria omului! Unele lucruri îţi rămân întipărite adânc în memorie, altele se şterg. Uneori, bunăoară, mi-e mai uşor să-mi amintesc ceva ce s-a întâmplat pe când aveam şapte ani decât ce s-a întâmplat ieri.

Dar amintirile mele cele mai clare încep de la vârsta de 15 ani.

Atunci am cunoscut-o pe Katie.

Gândurile îmi zboară fără să vreau la acei ani şi la schimbările care au avut loc de atunci în lume. Oamenii o numesc nostalgie – amintirea vremurilor de odinioară, când lumea era cu totul diferită de cea de azi.

Îmi vin în minte o puzderie de poveşti... o mulţime de amintiri – amintiri frumoase, amintiri triste şi unele de-a dreptul înspăimântătoare, fiindcă acelea au fost vremuri cât se poate de crunte.

Probabil că i-oi fi spus poveşti şi lui Katie – la început ca să-i risipesc teama din suflet. Dar nici cu gândul n-am gândit că povestea care va stârni cel mai mult interesul lumii va fi chiar povestea noastră: a mea şi a ei.

De fapt, nu-i doar o poveste. E ceea ce s-a întâmplat cu adevărat. Se poate spune că eram două fete ca oricare altele, cu singura deosebire că una dintre noi era albă, iar cealaltă de culoare. Şi că am trăit sub acelaşi acoperiş în ultima parte a războiului dintre state.

Mai nou, unii o iau drept jignire să ni se spună „persoane de culoare", dar eu una nu văd de ce se face atâta tevatură din pricina asta. Or fi socotind pesemne că este urât să fim numiţi „de culoare" şi frumos este să ne spunem „negri", chit că eu n-am de fapt pielea neagră, ci de o nuanţă drăguţă de cafeniu închis. Chiar aşa, socotesc că-i *drăguţă*. Aşa m-a făcut bunul Dumnezeu

şi, din moment ce El este bun şi a spus că toată Creaţia Lui e bună, şi culoarea pielii mele trebuie să fie drăguţă!

Pe atunci ne spuneam unii altora chiar şi „negrotei", un alt cuvânt care scandalizează acum pe toată lumea. Mie indignarea asta mi se pare prea de tot. Un cuvânt nu-i decât un cuvânt şi nimic mai mult, eu aşa văd lucrurile. Orice cuvânt poate fi frumos, la fel de bine cum poate fi urât. Ce contează cu adevărat este caracterul omului, nu felul în care i se zice. Greutăţile pe care le-am înfruntat împreună cu Katie au fost mult mai importante decât felul în care ni se spunea. „Negrotei", socotesc eu, e o vorbă care nu-i cu nimic mai frumoasă ori mai urâtă decât „gunoi alb"*.

Cu toate că Katie era albă şi eu neagră, odată ce ne-am obişnuit cu asta, diferenţa dintre noi ne-a apropiat şi mai tare – nu fiindcă am ajuns să ne asemănăm, ci tocmai pentru că *eram* diferite. Şi nu ne deosebeam doar în ceea ce priveşte culoarea pielii. Eu cred că deosebirile ne fac mai puternici. În cazul nostru, cel puţin, aşa s-a întâmplat.

Peste ani, când eram deja femei în toată firea, ne era cu neputinţă chiar şi să şedem una lângă cealaltă în tren. Katie stătea în faţă cu albii, iar eu în sectorul destinat celor de culoare. Treaba asta îi ofusca pe mulţi negri, şi îi înţeleg. Eu una însă n-o puneam la inimă. Aşa stăteau, pur şi simplu, lucrurile pe atunci. Poate că era nedrept, dar acesta era mersul lucrurilor, şi nu socoteam că-i de datoria mea să-l schimb. Eu văd un pic altfel treburile astea. Nedreptăţile pot fi îndreptate cu ajutorul legilor, dar există o singură cale de a schimba sufletele oamenilor şi de a aduce tuturor adevărata libertate. Până una-alta, socotesc că datoria mea e să-mi trăiesc viaţa după voia lui Dumnezeu, nu să încerc a drege toate nedreptăţile din lume.

Nu că n-aş fi de părere că s-ar cuveni ca negrii să poată vota, să se aşeze unde poftesc şi să trăiască unde doresc şi să fie ceea ce vor ei să fie. După toţi anii petrecuţi pe acest pământ, am învăţat însă un lucru: pe termen lung, sufletul omului e de o sută de ori

---

* „White trash" în limba engleză, este o expresie peiorativă care descria iniţial populaţia americană săracă (n.tr.).

mai important decât drepturile pe care le ai, locul în care te aşezi, felul cum ţi se spune şi dacă ai sau nu drept de vot.

În timp ce vă spun povestea noastră sau, mai bine zis, în timp ce mă pregătesc să v-o spun – chit că n-am s-o pot depăna într-o singură carte şi deocamdată abia de-ncerc să-mi îndrept gândurile pe făgaşul potrivit – îmi privesc mâinile zbârcite, aşezate pe braţele fotoliului, şi mai că nu le recunosc. Câte n-au făcut mâinile astea! Au cules bumbac, au legănat copilaşi, au ţinut o armă, au îngropat fiinţe dragi...

De ce vă spun toate astea? Ca să vă dumiriţi, probabil, că ceea ce am să vă povestesc s-a întâmplat demult, iar timpul trecut de atunci nu se măsoară numai în ani. Ca să mă-nţelegeţi, trebuie să vă daţi seama cât de diferit era totul pe atunci. După cum am mai zis, mai nou, unii negri bat cu pumnul în masă, cerând fel de fel de drepturi, dar mă-ndoiesc că voi, ascultătorii – pardon, cititorii – mei mai tineri, aveţi habar cât de norocoşi sunteţi să trăiţi în vremurile astea. Tot tărăboiul ăsta în privinţa drepturilor şi-o fi având şi el rostul lui, dar sunt clipe în care pe mine una mă face să mă simt prost. Nu-mi place furia cu care îşi revendică unii drepturile. Toţi cei din neamul meu am fost sclavi şi-am încercat totuşi să nu ne descurajăm în faţa greutăţilor. Pur şi simplu asta era situaţia. Nu mă înţelegeţi greşit, sunt şi eu de părere că sclavia n-ar fi trebuit să existe defel şi că a fost drept să se pornească un război pentru abolirea ei. Doar că pe atunci noi, sclavii din comitatul Shenandoah, neavând încotro, ne vedeam pur şi simplu de vieţile noastre, aşa grele cum erau ele.

Asta până-n anul când totul s-a schimbat.

Dar mai aveţi puţină răbdare şi lăsaţi-mă să vă mai spun câte ceva despre Katie. De fapt, ceea ce sunt chitită să vă spun nu-i nicidecum o poveste. Este adevărul despre cine eram noi două şi ce-am făcut. Vieţile noastre erau ca două râuri ce curgeau unul lângă celălalt până au ajuns să se contopească dând naştere unui fluviu ce a devenit un soi de poveste.

La început, Katie şi cu mine ne descriam separat primii ani, dar în scurtă vreme cele două istorii personale au ajuns să se

împletească. Eu am început să relatez în cuvintele mele lucruri pe care le auzisem de la ea, iar mai apoi am ajuns să redau totul ca văzut prin ochii ei. Vasăzică, ce aştern eu acum pe hârtie nu sunt două povestiri de sine stătătoare, ci două fire de tort ce se îmbină să formeze o singură ţesătură, de nedestrămat.

Aceia dintre voi care n-aţi cunoscut-o pe Katie, şi poate nici pe mine, aflaţi că numele meu este Mary Ann Jukes. Dar de când mă ştiu mi s-a spus, simplu, Mayme. Iar Katie, botezată Kathleen O'Bannon Clairborne, s-a născut pe o mare plantaţie din sud, aflată cale de doar câteva mile la vest de târgul Greens Crossing din comitatul Shenandoah. Iar punctele comune din istoriile noastre se cam termină aici.

Am să vă rog să vă folosiţi niţel fantezia şi să vă întoarceţi în acele timpuri de mult apuse când Statele Unite se războiau între ele. Era în 1861. Acela era anul de la care îşi începea Katie povestirea de fiecare dată, aşa că de acolo am să încep şi eu. Katie nu avea decât 10 ani în primăvara aceea, iar eu aveam 11. Pe atunci încă nu ne cunoşteam. Milele dintre noi nu erau multe la număr, dar din alte puncte de vedere, ne despărţea parcă o lume întreagă.

Toate s-au petrecut la nord-est de Charlotte, în Carolina de Nord, unde se află comitatul Shenandoah şi orăşelul Greens Crossing.

1
Vântul schimbării

Un soare dogoritor se ridică în acea zi de primăvară peste peisajul liniştit.

Aşa îşi începea Katie mereu povestirea. Acelaşi soare, bag seama, a răsărit şi ne-a scăldat pe amândouă cu razele lui în ziua aceea, chiar dacă ne aflam în părţi diferite ale comitatului şi toţi ai mei erau sclavi pe o plantaţie aflată cale de şase-opt mile de cea a tatălui ei.

Dis-de-dimineaţă, povestea Katie, sclavii priviră afară şi, văzând aburii de căldură ce se înălţau de-a vălătucul din pământul umed, oftară cu năduf.

Pe câmpuri avea să fie năduşitor, şi munca grea. Câtă vreme ţinuse iarna cea blândă, n-avuseseră de tras prea tare. Azi însă, aveau să muncească iar pe rupte, aşa cum se întâmpla întotdeauna în această perioadă a anului. Colinele şi văile se întindeau cât vedeai cu ochii, cale de sute de mile în toate direcţiile. Pământul era gras şi mănos, iar pe el creşteau o mulţime de culturi ce aduceau bunăstare stăpânilor de plantaţii.

Dar pentru cei născuţi cu pielea neagră, nu era nici locul, nici timpul în care să vii pe lume. Sclavii de pe plantaţia noastră o ştiau prea bine; şi cei pe care-i avea tatăl lui Katie.

Acesta luă micul dejun devreme şi-apoi ieşi să anunţe că azi vor termina de arat cei 15 acri din est. Dacă are să ţină vremea frumoasă după ploaia de săptămâna trecută, urmă stăpânul,

de-acolo vor trece direct la cei 28 de acri ce mărgineau râul în nord, pe care îi voia gata de însămânțare până săptămâna viitoare. Grâul fusese deja semănat. Acum venise rândul bumbacului.

Acestea fiind zise, stăpânul se întoarse în casă să-și isprăvească micul dejun. Negrii de parte bărbătească înhămară boii, încărcară uneltele în trei căruțe și porniră spre câmp. Femeile aveau să-i urmeze cu apă și de-ale gurii după încheierea treburilor din gospodărie.

La amiază soarele era sus pe cer, iar căldura umedă te făcea să crezi că-i iunie, nu aprilie. Nu se simțea nicio adiere de vânt. Chit că în Carolina de Nord până și zilele de primăvară pot fi de-a dreptul supărătoare, era mult mai cald ca de obicei la început de sezon.

O fetiță albă se plimba de-a lungul unui drumeag dintre două câmpuri parțial cultivate. Peste patru luni, din aceeași țărână avea să se înalțe cultura de bumbac a tatălui ei, o mare de gheme albe și pufoase. În spatele copilei venea zburdalnic Rusty, un Golden Retriever care, de un an încoace, de când îl primise de la tatăl ei ca pui, o însoțea pretutindeni.

Fetița era Kathleen Clairborne. Katie spunea mereu această parte a poveștii ei de parcă ar fi fost vorba de altcineva. Uneori o înfățișa drept perioada de dinaintea trezirii ei lăuntrice. Bănuiesc că toți trebuie să ne trezim odată ș-odată, fiecare la momentul și la vârsta când îi este dat. Uneori împrejurările sunt cele care îi deșteaptă pe oameni, alteori suferința ori greutățile. Pe măsură ce-am înaintat în vârstă, am observat un lucru curios: de una singură, fericirea nu duce decât rareori la deșteptarea lăuntrică. Ceea ce trezește cel mai repede sufletul unui om este durerea. De cele mai multe ori, presupun că deșteptarea vine odată cu vârsta, pe măsură ce devenim mai *înțelepți*.

Totuși, e trist că unii oameni nu par să se deștepte nicicând pe de-a-ntregul, oricât de mult ar trăi.

Pe când povestea de fetița aceea care se plimba pe câmp, Katie spunea că era o altă ființă pe atunci. Încă nu se deșteptase.

Seninătatea de pe chipul fetiței și mersul ei agale oglindeau cât de puține griji avea pe lume. Despre bumbacul pe care aveau să îl semene negrii în această zi de sâmbătă știa la fel de puține ca despre sezonul de creștere a culturilor. Nu știa cât aveau de trudit sclavii pentru ca tatăl ei, stăpânul plantației, să fie un om înstărit. Katie purta haine drăguțe, împodobite cu panglici și dantelă, și se juca cu păpuși scumpe, aduse tocmai din Anglia sau din Franța, fără să se întrebe vreodată cum ajunsese să le aibă. Viața îi era plină de muzică, de cărți și de lucruri frumoase.

La baza plimbării din acea dimineață de sâmbătă nu stătuse o hotărâre anume, ci imboldul. Nemaiavând chef să se joace în casă, Katie numai ce se trezi pe cărarea ce ducea la est de conac, cu o păpușă la subsuoară. Nu *hotărâse* să facă o plimbare, ci pur și simplu se trezise mergând. Katie făcea ce-i trecea prin cap și primea tot ce-i oferea viața, fără să se întrebe de unde a venit acel ceva sau de ce.

Muștele bâzâiau, iar albinele își desfășurau cu sârg activitatea de primăvară, și aveau de lucru cu vârf și îndesat, căci întregul ținut jilav și verde era înțesat de flori sălbatice. Moleșită de căldură, Katie încetinise pasul. Până și Rusty hotărâse să își cruțe forțele, mulțumindu-se să adulmece doar iarba de la marginea drumului.

Parcă simt și acum în nări mirosul pământului într-o zi ca aceasta. Nimic nu se compară cu țărâna reavănă din sud după o ploaie de primăvară. Cum mergea ea așa pe drumeag, se mai auzea în răstimpuri câte o vacă mugind în depărtare, dar parcă până și mugetele erau vlăguite. Ca de obicei, un abur de ceață învăluia dealurile din zare. Deși forfota înnoirii de primăvară începea deja să se facă simțită, un calm somnoros persista încă peste ținut, subjugat parcă sub vălul ca de fum ce înlănțuia și acum masivele din vest.

În aer pluteau însă schimbări de care nu aveau habar nici Katie, nici tatăl ei, nici eu, nici familia mea și *nimeni* altcineva. Bătea un vânt nou – așa obișnuia Katie să zică. Un vânt pe care încă nu-l simțeau nici sclavii negri ce trudeau cu frunțile

năduşite în comitatul Shenandoah, la nord-est de Charlotte, între Piedmont şi munţii Blue Ridge.

Dar aveau să-l simtă în curând. Şi noi aşijderea.

Peste patru ani, când destinul avea să ne aducă împreună pe mine şi pe Katie, vântul schimbării avea să poarte pe aripile sale cruzime şi teroare, aducând suferinţă şi devastare pentru albi şi negri deopotrivă. Mulţi oameni cumsecade aveau să piară pentru cauza pe care atât nordiştii, cât şi sudiştii o numeau libertate. Unii aveau să înveţe să fie puternici, chiar dacă nu avea să le fie uşor, iar acel soi de tărie lăuntrică avea să-i coste un potop de lacrimi.

Atunci, în 1861, puţini bănuiau importanţa vremurilor pe care le trăiau şi faptul că în scurt timp avea să se scrie istorie – că o vor scrie chiar ei.

Nici Kathleen O'Bannon Clairborne şi nici eu, Mary Ann Jukes, nu aveam habar că trăiam într-o naţiune nou-creată ce îşi spunea Statele Confederate ale Americii. Niciuna dintre noi nu auzise de Fort Sumter, fortificaţie aflată la aproape 200 de mile la sud-est de coasta Carolinei de Sud, unde trupele se adunau deja să apere dreptul acelor state sudice de a-şi păstra independenţa.

Aşa că domnişoara Katie îşi vedea liniştită de viaţa ei la fel ca până atunci. Sclavii munceau, iar ea se juca cu păpuşile.

Dar vântul schimbării începea deja să bată. Lumea nu avea încotro: trebuia să se trezească.

Iar, odată cu lumea, trebuia să ne trezim şi noi, chiar dacă nu eram decât două copile.

2
Un loc tainic

– 'Neața, don'șoară Kathleen, îi strigă o femeie de culoare când Katie trecu pe lângă ea.

Katie aruncă o privire spre muncitori și zâmbi.

Negresa cea voinică mergea cu o găleată de apă spre câmpul unde săpau și pliveau bărbații, la fel de puțin conștientă de evenimentele ce stăteau s-o împresoare precum fiica bărbatului ce-i era stăpân. Sclava auzise ea câte ceva despre Abraham Lincoln și Jefferson Davis, care deveniseră președinții celor două țări cu câteva luni în urmă, dar, de i-ar fi spus careva că peste un an și jumătate un cetățean pe nume Lincoln avea să emită o proclamație care îi va declara liberi pe ea, pe bărbatu-său Mathias și pe cei trei copii ai lor, i s-ar fi părut la fel de fără noimă precum ideea că soarele n-ar mai răsări pe cer la dimineață.

Sudiștii, albi și negri deopotrivă, erau profund legați de tradiție. În viața lor, schimbarea era ceva de neconceput. Totuși, în cele din urmă, atât Katie, cât și negresa cea trupeșă vor fi nevoite să se obișnuiască cu schimbarea. Căci de acum evenimentele ce aveau să le schimbe viețile nu mai puteau fi oprite.

Katie trecu de negrii ce munceau pe câmp și, când cărarea se încrucișă cu o alta, o luă la stânga, dumirindu-se încetul cu încetul că drumul ducea ocolit spre celălalt capăt al câmpului.

Se opri și își trecu privirea peste câmp. Da, era același câmp. Nu o mai luase niciodată pe aici, dar recunoscu pădurea ce se

întindea chiar dincolo de țarină. După cum am mai spus, tovarășii ei obișnuiți erau cărțile și muzica. De curând descoperise însă un loc special și se împrietenise cu natura.

Părăsi drumul și păși pe o întinsă pajiște înverzită. În scurtă vreme, se trezi mergând printre pinii ce punctau capătul opus al pajiștii, iar peste câteva minute ajunse la pârâul ce șerpuia prin pădure. În mijlocul unei poieniţe izolate, pârâul forma un mic ochi de apă, după care se revărsa mai departe.

Acesta era locul ei tainic, neștiut – credea ea – de nimeni. Katie învățase să iubească animalele, în frunte cu scumpul ei Rusty, iar acum vorbea cu veveriţele și le aducea de mâncare. De fiecare dată îi spunea lui Rusty să șadă cuminte ca să nu sperie celelalte viețuitoare. Și, deși nu avea decât un an și mustea de exuberanța tinereții, cățelul părea să înțeleagă ce îi cerea Katie și se domolea de fiecare dată când veneau aici.

În baltă înotau peștii, iar căprioarele veneau să se adape la malul apei. Atât peștii, cât și căprioarele îi deveniseră prieteni. Peștii nu știau asta. Dar căprioarele o știau. Și încetul cu încetul, ajunseseră a se obișnui cu prezența fetiței și nu le mai era teamă să bea apă atunci când era ea acolo.

Katie cunoștea și păsările și cei doi iepuri suri ce trăiau în desișul din apropiere. O dată văzuse chiar și un raton. Dar ratonii nu se prea arată în timpul zilei și, oricât s-a străduit, venind dis-de-dimineață și șezând nemișcată ca o stană de piatră, ratonul tot nu s-a mai întors. În apă mai înota în răstimpuri și o broască țestoasă.

Păcat că nu puteți auzi felul în care descria Katie locul acela. Avea ea un har al ei, de poet, așa cum am eu harul de a spune povești. Scria poezii, dar pe cele mai multe dintre ele le ținea pentru ea. Maică-sa îi citea mult și o învăța să cânte la pian și la vioară. Cine știe să cânte cred că știe și să facă muzică din cuvinte. Poate că tocmai asta sunt poeziile – cuvinte muzicale.

Am convingerea că simțămintele și cugetările care au apărut mai târziu în poeziile ei trebuie să i se fi înfiripat în suflet cu mult înainte, pe când era doar copilă. Sunt sigură că omul nu devine

poet peste noapte; e nevoie de timp ca lucrurile să pătrundă adânc şi să prindă rădăcină în subconştient. Unele idei trebuie hrănite ani de zile în solul imaginaţiei până să poată fi redate în cuvinte. Probabil că unii ştiu ce vreau să spun, fiindcă sunt sigură că mulţi dintre voi aţi scris, la rândul vostru, poezii. Eu n-am fost niciodată în stare să scriu o poezie, dar urmărind-o pe Katie, am ajuns să înţeleg un pic mai bine cum se petrec lucrurile. Katie observa totul cu atenţie, medita adânc, trăia în propria-i imaginaţie şi, cum am mai spus, *simţea* totul mai profund decât o arăta, mai profund decât ar fi vreodată în stare să simtă o fiinţă pragmatică de felul meu. Poate nici chiar ea nu-şi dădea seama de profunzimea simţirilor ei.

Îmi place să mi-o imaginez pe Katie stând lângă eleşteul din luminiş, în aşteptarea vietăţilor din pădure, nu atât cugetând la ce se întâmplă în jurul ei, cât *simţind*, cu muzica nevăzută a poeziei mişcându-i-se tăcută în suflet înainte ca ea să fi scris chiar şi un singur vers.

Dacă ar fi ştiut pe atunci ce înseamnă să te rogi, probabil că le-ar fi spus momente de rugăciune. Unii cred că rugăciunea poate avea loc doar când te afli în biserică sau atunci când vorbeşti propriu-zis cu Dumnezeu. Eu una nu-s aşa de sigură. Eu cred că atunci când simţi tainele tăcute ale lumii şi intri în armonie cu muzica pe care a sădit-o Dumnezeu în lume pentru urechile noastre şi, când laşi creaţia Lui să te facă fericit, şi aceea tot un soi de rugăciune se numeşte. Dar voi nu trebuie, de bună seamă, să luaţi de bună părerea acestei negrese bătrâne.

Un lucru e sigur – fie că numiţi clipele petrecute de Katie pe malul eleşteului din pădure momente de rugăciune, fie că nu, Katie învăţa să nutrească pentru lumea din jurul ei o iubire care în cele din urmă avea s-o ajute atât să se roage, cât şi să-şi verse sufletul sub formă de versuri.

Am fost mereu recunoscătoare pentru această latură liniştită a lui Katie, pentru că avea să vină o vreme în viaţa mea când asta avea să mă înveţe multe şi să mă facă un om mai bun.

Când Katie povestea despre copaci şi câmpuri şi animale, aveai parcă impresia că te afli şi tu acolo cu ea. Ascultând-o, simţeam în nări mireasma pinilor scăldaţi în razele soarelui.

În ziua aceea, Katie se aşeză pe bolovanul ei preferat, îşi puse păpuşa – Rebecca mi se pare că-i zicea – alături, apoi luă un băţ şi începu să răscolească niscaiva pietricele, făcându-le uşor vânt spre malul apei şi sorbind din priviri natura din jurul ei. Şi, chiar dacă ea poate că nu s-a exprimat exact în cuvintele astea, cred că în clipele acelea sufletul îi era plin de bucuria vieţii.

3
O vizită în târg

Soarele răsări în dimineaţa aceea aşa cum răsărise de multe alte ori în viaţa tinerei Kathleen Clairborne.

Katie se răsuci în pat şi, văzând razele ce cădeau pieziş în odaie, slobozi un suspin somnoros de plăcere. Era luni şi nu se mai arăta a ploaie. Vor putea merge în oraş. Maică-sa îi promisese o rochie nouă de ziua ei, dar Katie se temuse că vremea rea ar putea să le strice planurile. Mama ei nu străbătea prea des cei vreo zece kilometri până la Greens Crossing şi asta cu atât mai puţin atunci când drumurile erau noroioase.

Ziua nu avea nimic ieşit din comun. Soarele mai bătuse exact la fel în geamul lui Katie în nenumărate alte dimineţi. Şi totuşi, ziua aceasta nu avea să semene cu nicio altă zi.

Katie avea să şi-o amintească mereu drept ziua când, pentru ea, totul a început să se schimbe.

Greens Crossing era un orăşel cu niscaiva prăvălii, un grajd cu chirie, o şcoală, o bancă, un magazin universal, un oficiu poştal şi o cârciumă, îngrămădite toate la răspântia a două drumuri. Noi locuiam ceva mai aproape de Greens Crossing decât Katie, dar eu nu pusesem niciodată piciorul acolo.

Chiar dacă plantaţia lor, Rosewood, nu era cea mai mare din ţinut, mai toată suflarea din târg îi ştia pe Clairborni. Richard Clairborne, tatăl lui Katie, era un om muncitor, corect cu sclavii săi şi credincios familiei, dar cât se poate de rezervat. Nu avea niciun

prieten apropiat în oraş. Cei trei fii ai săi îi semănau în privinţa asta. Nici ei, nici Katie nu frecventau şcoala din Greens Crossing. Familia nu era văzută nici la biserică decât arareori, în împrejurări deosebite. Zece kilometri nu sunt uşor de bătut cu trăsurica.

O dată sau de două ori pe an, doamna Clairborne nu se codea a străbate cele nu mai puţin de 30 kilometri până la Charlotte, de unde cumpăra haine pentru ea şi pentru Katie şi mai toate lucrurile trebuincioase familiei. Dar Katie crescuse cinci centimetri peste iarnă, iar croitoreasa din Greens Crossing se putea lua liniştită la întrecere cu orice croitoreasă de la oraş. Şi cum călătoria cu căruţa până la Charlotte era programată abia la vară, doamna Clairborne hotărî să ia şareta şi să meargă chiar azi la Greens Crossing.

La un ceas după sosirea lor în târg, Katie şi mama ei ieşiră de la croitoreasă şi coborâră de pe trotuarul de lemn cu gând să traverseze strada neasfaltată.

— Bună ziua, Rosalind, strigă o femeie în spatele lor.

Doamna Clairborne se opri şi se întoarse spre cea care o salutase – jupâneasa de la magazinul universal. Katie păşi distrată pe stradă, cu mintea la materialul moale şi drăguţ pe care îl alese seră pentru rochie şi la pălăria asortată, de un galben aprins, pe care o comandaseră. Nu observase că mama ei se oprise să stea la taclale cu doamna Hammond şi nu-i observase nici pe cei doi călăreţi care se avântaseră brusc într-un galop nebun cotind pe după cârciuma de la colţul străzii.

Dintr-odată, o salvă de strigăte şi nechezături despică aerul.

— Dă-te la o parte, neghioabo!

Când se răsuci să vadă care era cauza tărăboiului, doamnei Clairborne îi scăpă un ţipăt.

— Katie... fereşte-te! strigă ea, năpustindu-se înnebunită spre stradă.

Un negru înalt şi costeliv i-o luă înainte şi în clipa următoare se aruncă asupra lui Katie, trântind-o la pământ. Încă o secundă şi Katie ar fi fost strivită sub copitele cailor ce trecură acum furtunos pe lângă ea.

Negrul se sculă de lângă copila îngrozită și, aplecându-se, îi luă mâna și o ajută să se ridice.

— Tre' să fiți un picuț mai băgare de seamă când treceț' strada, domnișoară Kat'leen, spuse el, scuturându-și praful de pe pantaloni și cămașă. Mai puțin și ăi doi soldați vă striveau sub copite.

Doamna Clairborne se apropie într-un suflet.

— Vai, Henry, n-am cuvinte să îți mulțumesc! îi strigă recunoscătoare negrului care lucra la grajdul cu chirie. Katie, ești teafără? adăugă ea, luându-și copila de mână.

Prea năucită ca să poată vorbi, Katie încuviință doar din cap.

— Afurisiții ăia de soldați, mormăi Henry, care își cumpărase libertatea cu câțiva ani în urmă, fac tămbălău-n târg dă vreo patru zile. Nuș' ce se petrece. Se-ndreaptă cu toții spre Charleston. Îs sigur că se pune ceva la cale – cică se strânge armată. Bărbatu' matale se prinde și el, coniță?

— Nu știu, Henry, oftă doamna Clairborne. Zău că nu știu.

Pe când cei doi stăteau de vorbă, Katie scruta chipul lunganului. Văzând strălucirea din ochii negrului, zâmbetul lui plin de bunătate și cinstea care i se citea pe față, fata albă simți cum i se umple inima de recunoștință, o senzație cu care nu era prea obișnuită. Omul acesta se aruncase înaintea cailor ce goneau nebunește ca ea să nu fie strivită sub copitele lor...

Brusc, glasul maică-sii îi întrerupse gândurile.

— Kathleen, uneori zău că nu știu ce ai în cap, o apostrofă aceasta, trăgând-o de mână în timp ce se îndepărtau. Ce-ți veni s-o iei așa, ca orbul, pe stradă?

— Io n-aș fi prea aspru cu copila, coniță, se auzi vocea lui Henry în spatele lor.

— Îți sunt îndatorată pentru ce-ai făcut, Henry, ripostă doamna Clairborne, întorcându-se spre simbriașul de la grajd, dar acum fă bine și vezi-ți de treabă. Fata este cu capul în nori. Trebuie să se uite pe unde calcă.

— Da, coniță, răspunse bărbatul, după care își ridică pălăria în fața lor și porni agale înapoi spre grajd.

4
Cuvinte enigmatice

În noaptea aceea, la un ceas, două după ce adormi, Katie fu trezită de vocile ce se auzeau de la parter. Părinții ei vorbeau în șoaptă, să nu-i audă copiii. Nu se putea spune că se certau, dar glasul tatălui ei suna imperios și hotărât, iar al mai-că-sii încordat și temător.

Frici stranii și nedesluşite năpădiră sufletul fetei. Katie ciuli urechile și se apropie tiptil de ușa odăii.

— De ce nu vrei să pricepi, Rosalind? îl auzi pe tatăl ei. Trebuie să mă duc. Dacă nu luptăm, vom pierde tot ce stă la temelia vieții noastre.

— Bine, dar de ce trebuie să te duci *tu*? stărui mama ei pe un ton implorator.

— Dar ce-ai vrea, să rămân acasă în timp ce toți ceilalți bărbați din Carolina de Nord își riscă viețile pentru libertatea noastră? Refuz să-mi trăiesc restul vieții gândindu-mă că m-am purtat ca un laș.

— Totuși, Richard, măcar băieții...

— Ne vom întoarce peste câteva luni, Rosalind. Nu va dura mai mult de-atât.

— Înțeleg să se ducă Joseph, reluă mama lui Katie, dar ceilalți sunt încă atât de...

— Caleb și Jason vor să meargă, o întrerupse soțul ei. Iar eu n-am de gând să-i opresc. De-acum sunt și ei bărbați.

— Bărbaţi? La 16 şi 17 ani?...

— Nu poţi să-i ţii o veşnicie pe lângă fustele tale, Rosalind.

Se lăsă tăcerea vreme de câteva clipe. Deşi nu voia să-şi audă părinţii certându-se, roasă de curiozitate, Katie îşi apropie şi mai tare urechea de crăpătura uşii.

— Unde vei fi, unde am să pot da de tine? întrebă într-un sfârşit mama ei.

Vorba-i şoptită şi tremurată vădea că este pe punctul de a izbucni în lacrimi.

— N-am să stau într-un singur loc, răspunse tatăl ei. La început am să mă duc la Fort Sumter, după care nu ştiu. Depinde cât timp ne va lua să îi izgonim pe yankei înapoi în nord. În răstimpul acesta va trebui să te descurci cumva de una singură.

— Şi dacă fratele tău... dacă Burchard îmi va face necazuri câtă vreme eşti plecat?

— N-are cum să afle.

— Pare să ştie mereu ce faci, aproape înainte s-o ştii tu.

— Acum că a sosit primăvara, va avea de lucru cu propriile culturi. Nici nu cred c-ai să-l întâlneşti înainte să mă întorc.

— Şi dacă îl întâlnesc, totuşi?

— Nu poate face niciun demers oficial în scurtul răstimp cât am să lipsesc. Nu-ţi face griji, Rosalind.

— Ce se va întâmpla cu plantaţia?

— N-are ce să se întâmple în aceste câteva luni. Grâul de toamnă e în hambare, iar cel de primăvară a fost deja semănat. N-au să treacă nici două săptămâni şi-are să fie semănat şi bumbacul. Eu şi băieţii ne vom întoarce la timp pentru culesul recoltei.

— Şi dacă... întârziaţi? întrebă soţia lui cu vocea tremurată.

Când Katie o auzi pe mamă-sa plângând de-a binelea, o teamă pe care nu o cunoscuse până atunci îi umplu fiinţa. Mama – centrul universului ei, stânca ei – era pentru ea însăşi întruchiparea tăriei lăuntrice. Mama le ştia pe toate şi nimic nu era peste puterile ei. Auzind-o cum plânge, Katie simţi cum se destramă parcă ţesătura întregii ei existenţe. Nu că ea, copilă

fiind, şi-ar fi descris starea de spirit cu aceste cuvinte. Însă, stând acolo tremurând, o năpădiră presimţiri înfiorătoare. Era prima dată când intuia atâta nesiguranţă şi teamă în vocea mamei sale. Era prima dată când o auzea suspinând.

În momentul acela îi ajunse însă iar la urechi glasul tatălui ei.

— Sclavii ştiu ce au de făcut, zicea el. Au doar nevoie de cineva care să-i îmboldească, să plesnească din bici o dată la două-trei zile. Lasă asta pe seama lui Mathias. E un om de nădejde. El va şti cum să-i ţină pe negri în frâu şi se va îngriji de plantaţie.

— Şi ce să-i spun?

— Spune-i doar să se îngrijească de semănatul bumbacului şi apoi să prăşească între rânduri. Iar Leroy ştie mai multe despre animale decât orice alt negru de pe pământul ăsta. Spune-le să vadă o vreme de plantaţie – iar până la toamnă ne-om întoarce.

— Şi cu grâul ce trebuie făcut?

— Aşteaptă până se face auriu, apoi lasă să mai treacă o săptămână înainte să fie cosit. Totul stă în culoare – verdele trebuie să fi pălit, iar spicul să fie auriu. Dar dacă vezi că stă să plouă, ai grijă să fie cules chiar dacă nu s-a isprăvit săptămâna. Odată ce s-a făcut auriu, e musai să bagi grâul în hambare înainte de venirea ploilor, altminteri are să se scuture şi-o să putrezească pe pământ. Dar Mathias ştie toate astea. El şi Leroy ştiu ce-i de făcut. Tu vezi doar să fie auriu.

Părinţii lui Katie vorbeau tot mai şoptit.

— ... şi dacă... dacă frate-meu...

Katie nu putu desluşi restul frazei rostite de mamă-sa. Apoi îl auzi vorbind iar pe tatăl ei.

— ... n-a mai dat pe aici de atâta amar de vreme...

— ... dar dacă se întoarce... aurul lui... dacă...

— ... n-are să vină el taman acum că s-a dezlănţuit războiul... dă-i-l, aşa cum ai avut de gând dintotdeauna... dar s-o fi întors de atunci în California... n-avem de unde şti.

— ... mi-e groază să mă gândesc că... dacă Templeton află că nu eşti aici...

— ... n-are cum... asta dacă neamurile tale nu...

— ... a trecut amar de vreme... familia mea...

— ... soră-ta s-ar putea să știe unde...

— ... cum să afle de la Ward... se detestă prea tare unul pe celălalt... Ward nu i-ar da în ruptul capului...

— ... mereu se înhăita cu indivizi dubioși... spune-i... nu l-am mai văzut de ani de zile...

— ... ce ar trebui să fac cu...

— ... lasă-l... jos în...

Vocile părinților ei se auzeau tot mai estompat. Nemaiputând să le deslușească vorbele, Katie se întoarse tiptil în pat, dar nu putu adormi. Rămase îndelung trează – derutată și speriată.

Ce aveau de-a face cei doi frați ai maică-sii cu coacerea și aurirea spicelor de grâu? Nu era prima dată când își auzea părinții vorbind despre cei doi unchi ai ei, dar de văzut, ea nu îi văzuse niciodată. Tot ce știa era că tatăl ei nu îl agrea pe niciunul.

Discuția despre război, despre plecarea tatălui și a fraților săi – toate astea o înspăimântau.

Încet-încet o fură totuși somnul și visă lanuri aurii, monede de aur și părul auriu al păpușii Rebecca...

Peste doar câteva zile, tatăl și cei trei frați mai mari ai lui Katie porneau călare la drum, lăsând plantația Rosewood în grija doamnei Clairborne și a sclavilor. Războiul dintre state începuse... și viața din Carolina de Nord nu avea să mai fie niciodată aceeași*.

---

* Războiul civil american, deseori denumit Războiul de Secesiune, Războiul dintre state sau Războiul dintre Nord și Sud a fost un conflict politic și militar între Uniune sau Statele din Nord ale Statelor Unite ale Americii și Statele din Sud care au părăsit pe rând Uniunea în 1860-1861, alcătuind entitatea statală federală numită Statele Confederate ale Americii (n.tr.).

5
Începe războiul

Katie știa că tatăl ei are sclavi, dar, ca mai toți copiii de pe vremea aceea – albi și negri deopotrivă –, socotea că asta face parte din rânduiala firească a lucrurilor. Nu cugetase niciodată la asta, nu pusese niciodată sclavajul sub semnul întrebării, nu se oprise niciodată să se întrebe dacă era drept ori ba. Cu alte cuvinte, Katie habar nu avea de la ce pornise conflictul dintre Nord și Sud.

Ostilitățile au izbucnit pe 12 aprilie 1861, când soldații confederați au atacat Fort Sumter, postul militar al Uniunii din portul Charleston. După două zile, comandantul unionist al fortului a capitulat. Începuse războiul.

În iulie, armata Uniunii a fost masată în orașul Manassas din Virginia. Se părea că prezicerea făcută de tatăl lui Katie s-ar putea adeveri – că Sudul va înfrânge Nordul cât ai zice pește și că bărbații Clairborne se vor întoarce acasă cu mult înainte de culesul recoltei.

Peste câteva săptămâni însă, când Katie și mama ei se reîntâlniră cu Richard Clairborne, acesta nu avea întipărită pe față bucuria victoriei. Venise acasă să le anunțe că fratele lui Katie, Jason, fusese ucis pe front. Ceilalți doi frați ai ei fuseseră trimiși care pe unde cu armata și nu știa când îi va mai revedea.

Mama lui Katie jeli zile în șir. Când își luă pentru a doua oară rămas-bun de la soțul ei, începeau deja să i se adâncească pe

faţă cute adânci de durere. Cu tot optimismul afişat de bărbatul ei, doamna Clairborne ştia prea bine că războiul putea să le răpească viaţa şi celorlalţi fii ai săi şi s-o lase văduvă. De astă dată, la plecarea soţului ei nu mai plânse şi nici nu-l mai imploră să rămână. Era prea furioasă ca să poată plânge – furioasă pe bărbatul ei că se implicase în conflict, furioasă pe Abraham Lincoln, pe Jefferson Davis şi pe toţi ceilalţi. Ce-i mâna pe bărbaţi să se războiască mereu? Nu-şi dădeau seama cât de prostesc şi de absurd este războiul?

Privi cu răceală cum soţul ei se îndepărtează călare fără să fi răspuns în vreun fel întrebărilor ce le chinuiseră de secole întregi pe femeile ca ea. Îl iubea. Dar, în momentul acela, în ochii ei Richard Clairborne era cel mai neghiob bărbat de pe faţa pământului. Îşi părăsea fiica şi soţia doar ca să poată ucide alţi bărbaţi care lăsaseră şi ei acasă fiice şi soţii, sau – mai ştii? – ca să sfârşească ucis el însuşi de un altul. De ce se ucideau bărbaţii între ei?

Clătină din cap şi se întoarse în casă. Cu sau fără Mathias, o aştepta o muncă grea, care avea să-i pună la încercare toate oasele din corp. O ştia prea bine de pe-acum. Dacă soţul ei şi ceilalţi bărbaţi aveau impresia că războiul nu le afectează prea mult pe femeile rămase acasă însemna că erau cu toţii nişte proşti făcuţi grămadă.

Şi nu se înşela câtuşi de puţin. Când a venit, războiul a venit pentru toţi.

Înfruntările s-au întins mult peste perioada prevăzută iniţial de Richard Clairborne şi de majoritatea sudiştilor, fapt care n-a surprins-o deloc pe mama lui Katie. Se aşteptase la asta. Şi ştia că lucrurile nu aveau decât să se înrăutăţească.

Rosalind Clairborne se strădui să ţină lucrurile sub control la Rosewood, dar greutăţile se înmulţeau pe zi ce trecea.

Îndeosebi pe cei avuţi precum Clairbornii, care trăiseră adăpostiţi de realităţile crunte ale vieţii, greutăţile războiului i-au afectat aidoma putregaiului ce se răspândeşte necontenit. La început munca pe plantaţie a decurs la fel ca înainte. Dar, nemaifiind

supravegheați de stăpân și de fiii acestuia, sclavii s-au lăsat treptat pe tânjală, muncind mai încet și producând mai puțin. Nici chiar Mathias, care era întruchiparea credinței față de stăpân, n-a putut pune stavilă toropelii ce punea stăpânire pe negri.

În primul an, grâul a fost într-un sfârșit cules și vândut, iar recolta de bumbac a atins cote relativ normale. Când doamna Clairborne, Mathias și Jeremiah au dus trei căruțe pline cu bumbac la moara domnului Watson, banii încasați au fost destui pentru a umple încă un an contul Clairbornilor de la banca din Shenandoah, hrănindu-i pe Katie, pe mama ei și pe toți sclavii de pe plantație și asigurând fondurile pentru cele câteva reparații necesare pentru iarnă. În anul acela nu le-a lipsit mai nimic.

Însă Rosalind Clairborne începea deja să observe semnele inevitabile ale lucrului neglijat. Anul următor câmpurile au fost semănate cu întârziere, iar pe parcursul verii culturile nu au primit atenția cuvenită. Gardurile începeau să se șubrezească și nu o dată doamna Clairborne a fost nevoită să străbată într-un suflet lanurile ca să gonească ea însăși ciutele ce ciuguleau lăstarii de grâu. Câteodată Leroy întârzia cu mulsul vacilor. Mai nou trebuia să le supravegheze mai îndeaproape până și pe cele două sclave din casă, Beulah și Elvia – lucru pe care nu-l mai făcuse niciodată până atunci. Seceta ce se prelungi mai toată luna iulie nu făcu decât să înrăutățească lucrurile. Drept urmare, recolta din acel an scăzu cu mai bine de jumătate față de anul precedent, constituind o adevărată lovitură financiară pentru doamna Clairborne. Mama lui Katie era conștientă de declinul plantației. Una dintre căruțe era deja hodorogită din cale afară, iar soțul ei spusese că anul acesta o vor schimba cu una nouă. Dar acum ea nu își putea permite o căruță nouă. Unde mai pui că iarna trecută fuseseră nevoiți să taie mai multe vaci, găini și porci decât prevăzuse, și asta doar ca să aibă hrană pentru ele și pentru sclavi. Dacă o țineau tot așa, conchise ea, aveau să se trezească în cele din urmă cu cămara goală.

Acela a fost anul în care, de nevoie, a început să se împrumute de la bancă, afurisindu-i în minte pe soţul şi pe fratele ei – pe primul pentru că o pusese în situaţia asta, pe cel de-al doilea pentru că ar fi fost în măsură s-o ajute dar, nesocotit cum era, dispăruse fără urmă. *Ar trebui pur şi simplu să...*

Ba nu. Încă nu-i ajunsese cuţitul la os. Va restitui împrumutul din banii obţinuţi pe recolta de la anul.

Silită de împrejurări, doamna Clairborne ajunse astfel să înţeleagă ceea ce auzise de la soţul ei ani în şir, de ce se tot plângea el de sclavi, de vreme, de garduri, de banii care se scurgeau constant şi de o mulţime de alte lucruri. Facturile erau mereu mai multe decât putea ea plăti – de unde apăreau toate facturile astea? Nu-i uşor să conduci o plantaţie, îl auzise adesea pe soţul ei. Acum că trebuia s-o conducă ea însăşi, Rosalind Clairborne înţelegea în sfârşit cât de greu era de fapt lucrul acesta.

Îşi jură că-şi va sufleca mânecile, se va duce zilnic la colibele sclavilor şi va avea grijă ca negrii să înceapă munca la timp. Ba chiar îi va supraveghea pe tot parcursul zilei. De câte ori nu-l auzise pe soţul ei spunând: „Dacă nu stai cu ochii pe ei ca să fii sigur că fac ce le spui, treaba o să se facă la sfântu-aşteaptă".

Fusese prea moale cu ei, presupunând că toţi îi vor urma ordinele întocmai. Ceea ce se întâmplase anul acesta era, în mare parte, vina sa. Ei, dar de acum încolo va supraveghea lucrurile mai îndeaproape, chiar dacă asta însemna să se scoale zi de zi cu noaptea-n cap şi să lucreze cot la cot cu ei pe câmp. Dacă de asta era nevoie ca plantaţia de bumbac să nu fie neglijată şi năpădită de buruieni, atunci asta va face.

Îi va pune la treabă. Dacă soţul ei a putut, va putea şi ea. Nu-şi permitea încă un an păgubos.

Acelea au fost vremuri tulburătoare şi singuratice în viaţa lui Katie. O dată îşi găsise mama nervoasă, cum nu-i stătea în fire, pe una dintre sclavele de casă, altă dată, plângând de oboseală. Şi de fiecare dată, explicaţiile pe care încerca să i le dea doamna Clairborne nu aveau parcă nicio noimă.

Uneori inocenţa lui Katie o scotea din pepeni pe mamă-sa.

Într-o zi, fata se afla lângă păşune, jucându-se cu o păpuşă şi vorbind cu o văcuţă ce păştea dincolo de gard, cu Rusty moţăind încovrigat lângă ea, când doamna Clairborne se apropie cu pas grăbit.

— Ce faci aici, Kathleen?! exclamă femeia ofticată. Nu te-ai gândit c-ai putea să-mi dai o mână de ajutor? Ce să mă fac cu tine dacă tu eşti mereu cu capul în nori?

Răbufnirea maică-sii o zăpăci pe Katie.

— Gata cu visarea, Kathleen, continuă doamna Clairborne, cu mâinile în şold. Într-o bună zi va trebui să-ţi conduci propria gospodărie. A sosit vremea să înveţi şi tu cum se fac anumite lucruri. Iar eu am nevoie de ajutor, aşa că o să începem chiar din clipa asta. Am să te învăţ cum să conduci căruţa. Îmi va fi de mare ajutor să te pot trimite când şi când cu provizii la colibele negrilor. Hai cu mine. Mă duc să înham caii la căruţă.

Katie o urmă supusă şi învăţă tot ce i se spuse în ziua aceea despre condusul căruţei, dar seara, după ce lecţia luă sfârşit, se duse în odaia ei, se aşeză pe pat, cu păpuşile Rebecca, Peg şi Sarah în poală, şi izbucni în plâns.

De ce era mama ei aşa de irascibilă? De ce îi vorbise azi atât de tăios?

Mamă-sa încetase să-i mai citească şi aproape că nu mai zâmbea deloc. Înainte muzica era nelipsită din casa lor şi obişnuiau să meargă chiar şi la concerte. Războiul răpise parcă bucuria vieţii. N-o trăgea inima să cânte la vioară sau la pian de una singură şi nici maică-sa nu se mai aşeza deloc la pian.

6
Tornada

Proclamația de emancipare a domnului Lincoln, despre care Rosalind Clairborne citi în ianuarie 1863, în gazeta „Clarion" din Greens Crossing, nu făcu decât să înrăutățească și mai mult situația. Deși dintre sclavii de la Rosewood doar puțini știau să citească și nu le încăpea niciodată pe mână vreo publicație, peste doar câteva săptămâni, spre stupoarea mamei lui Katie, care nu pricepea în ruptul capului cum de veștile se răspândeau atât de iute în rândul negrilor, știau deja cu toții de proclamație și se întrebau în mod vădit ce însemnătate va avea ea pentru viețile lor. După aceea au devenit și mai greu de strunit.

Pe tot cuprinsul sudului, negrii erau fără astâmpăr. Iar albii care stăpâneau plantații – speriați.

De pe-acum, Katie se apropia de vârsta la care putea fi de un real ajutor la treburile gospodărești. Continua să fie o visătoare, dar pentru prima dată în viață, obrajii ei albi erau adesea mânjiți de noroi și mâinile delicate, pline de bășici. Din lipsă de bani, nu mai căpăta nici rochii drăguțe, și nici păpuși noi.

Trecu așa încă un an, fără ca situația plantației să se îmbunătățească și fără ca războiul să ia sfârșit. Rosalind nu mai primise nicio veste de la soțul ei de peste șase luni, când un soldat rănit care se întorcea acasă îi înmână un răvaș scris în pripă. Domnul Clairborne era încă în viață – sau cel puțin fusese la vremea când scrisese răva ul.

În toamna aceea, Carolina de Nord fu lovită de o tornadă teribilă.

Pe măsură ce treceau orele, vântul vâjâia tot mai sălbatic. Într-un târziu, ajunse a biciui cu atâta furie că mama lui Katie, care scruta îngrijorată orizontul întunecat, se temu să nu sufle acoperişul de pe casă. Apoi văzu conturul trombei de vânt ivindu-se ca de din senin, la numai câteva mile de casă!

— Elvia! o strigă ea pe negresa mai tânără de la bucătărie, care era jumătate cât Beulah. Du-te degrabă la colibele sclavilor şi spune-le tuturor să vină aici cât pot de iute.

— Da, 'coană Clair...

— Acum, Elvia! Fugi cât te ţin picioarele. Se apropie tornada. Vezi să vină toţi – şi mai cu seamă copilaşii... hai, fugi!

De groază, ochii bucătăresei se făcură mari cât nişte cepe albe pe faţa ei cafenie. Înţelegând în sfârşit că treaba era cât se poate de grabnică, femeia se răsuci pe călcâie şi părăsi în goană bucătăria.

Doamna Clairborne o strigă pe Katie, apoi se repezi spre mijlocul salonului, dădu covorul la o parte şi deschise chepengul din podea care ducea în pivniţă, fără a sta măcar o clipă să se întrebe ce ar face soţul ei într-o asemenea situaţie. Era prima dată când o tornadă se dezlănţuia atât de aproape. Ştia că se cuvine să îi adăpostească acolo doar pe sclavii de casă. Dintre toţi sclavii de pe plantaţie, Beulah şi Elvia erau singurele care puseseră vreodată piciorul în casa stăpânilor.

Acum însă n-avea timp să îşi facă scrupule în privinţa asta. Se va gândi mai târziu dacă a procedat bine ori ba. Dacă soţul ei s-o înfuria că i-au intrat sclavii în casă, n-avea decât. Deocamdată datoria ei era să îi salveze pe toţi de la moarte.

Totuşi, înainte de a-i băga în pivniţă, trebuia să se asigure că nu vor vedea ceea ce nu era cazul să vadă. Coborî în grabă stinghiile înguste ale scării de lemn.

— Mămico, unde eşti? răzbi un glas prin chepeng peste câteva momente.

— Sunt jos în pivniţă, îi strigă ea lui Katie. Coboară pe scară.

— Mă laşi să vin cu păpuşa?

— Da, Katie... dar grăbește-te.

Doamna Clairborne isprăvi ce avea de făcut și, când Katie i se alătură, îi spuse s-o aștepte acolo.

— Eu trebuie să mă duc după Beulah și ceilalți sclavi, adăugă ea. Mă întorc imediat.

— Și Rusty?

— Rusty va trebui să-și poarte singur de grijă.

Mama lui Katie se întoarse în bucătărie și, uitându-se împreună cu Beulah pe fereastră, văzu un șir de negri fugind spre casă, printre care și femei cu copilași în brațe, îndemnate de bărbați să meargă cât de iute puteau. Fuiorul negru al tornadei era la doar două mile îndărătul lor, smulgând și învârtejind tufele și arboretul din cale.

— Haideți, le strigă ea, intrați repede în casă cu toții! Beulah, arată-le calea!

Se repeziră în casă câte unu, câte doi, prea năuciți ca să-și dea seama ce fac. Câțiva se opriră să se șteargă pe picioare, dar fură iute întrerupți de glasul stăpânei.

— Lasă asta, Jeremiah... Jeb... Mathias – haideți cu toții, grăbiți-vă!

Peste câteva minute mama lui Katie închise pe dedesubt chepengul din podeaua salonului și coborî pe scara îngustă până în pivniță, unde sclavii ședeau cu toții pe jos, strânși unul într-altul. O lumânare singuratică pâlpâia în întuneric.

Rămaseră în așteptare, cu urechile ciulite. Cineva începu să se roage și alți câțiva i se alăturară. Beulah îngână câteva măsuri dintr-un cântec, apoi întregul grup începu să cânte – „Zi și noapte, noapte și zi... mă veghează îngerii...".

De sus răzbătea vag urletul furtunii. Doamna Clairborne știa că, dacă tornada le va doborî casa, vor auzi un muget mai strașnic decât orice vijelie de pe fața pământului. Dar mugetul nu se auzi și treptat vuietul de deasupra se domoli.

După câteva minute, mama lui Katie se ridică, urcă șovăielnică pe scară și crăpă chepengul.

Aerul era nemişcat. Înălţă de tot trapa şi ieşi afară. Casa era exact aşa cum o lăsaseră.

— Mulţumescu-Ţi Ţie, Doamne, murmură femeia, împreunându-şi strâns mâinile tremurânde. A trecut, le strigă ea celor din pivniţă. Puteţi ieşi.

După ce ieşiră unul câte unul şi se opriră de astă dată să privească în jur, la mobilierul somptuos şi uriaşele încăperi dichisite în care trăia stăpânul cu familia lui, sclavii se înşirară tăcuţi afară şi porniră spre cocioabele în care îşi duceau ei traiul.

— Fii bun şi du-te să vezi ce stricăciuni a făcut tornada, îi ceru doamna Clairborne lui Mathias la despărţire.

— Da, coniţă, răspunse negrul, luând-o din loc.

Peste un ceas se întoarse cu veşti nu chiar atât de rele pe cât ar fi putut să fie. Tornada săltase acoperişul de pe o clădire a sclavilor, tăiase o brazdă prin lanul de grâu, distrugând o treime din recoltă, doborâse câţiva copaci şi făcuse surcele două porţiuni din gard.

După ce ascultă raportul, doamna Clairborne răsuflă uşurată.

— Ei bine, Mathias, vezi să fie toate reparate.

— Da, coniţă.

— Întâi acoperişul, iar apoi gardul.

7
Musafirul

În iulie 1864, doamna Clairborne lucra pe un câmp din apropierea casei cu câțiva dintre puținii negri care nu părăsiseră plantația ca să caute o viață mai bună în nord. Prășeau cu sapa pământul dintre rândurile de bumbac. Istovită, cu rochia pătată de sudoare și de praf, doamna Clairborne tresări când auzi lătratul îndepărtat al câinilor.

Privind într-acolo, văzu un bărbat ce se apropia călare de conac.

— Mă tem că am un musafir, murmură ea, îngustându-și nemulțumită ochii. Mathias, după ce isprăviți de prășit câmpul ăsta, treceți la cei 12 acri de pe malul opus.

— Da, coniță, răspunse negrul fără să ridice privirea.

— Și nu uita să repari ușa hambarului. Și gaura din acoperișul afumătorii.

— N-am să uit, coniță.

Femeia puse jos săpăliga și porni spre casă. Văzând-o, oaspetele descălecă, își priponi calul și așteptă, rânjind amuzat. Când stăpâna casei ajunse lângă el, arcui o sprânceană.

— Le ții negrilor de urât pe câmp, Rosalind?

— Bună ziua, Templeton, răspunse femeia, ignorând întrebarea. Nu mă așteptam să te văd pe aici în plin război, adăugă ea morocănoasă.

— Încerc să ocolesc războiul ori de câte ori pot, răspunse el cu un zâmbet lin de siguranță.

— Şi se pare că izbuteşti. Din câte se vede, aş zice că ostilităţile nu te-au afectat câtuşi de puţin, continuă ea pe un ton sarcastic. Cum de ai ajuns atât de departe în sud? Nu cumva ai de gând să îmbrăţişezi cauza Uniunii?

— Singura mea cauză este...

Bărbatul şovăi.

— Propria-ţi persoană? interveni ea. N-are rost să te prefaci, Templeton. Te cunosc prea bine.

Bărbatul îşi lăsă capul pe spate şi izbucni în râs.

— Nu ştiu dacă s-o iau în nume de bine sau de rău, Rosalind.

— Ia-o cum pofteşti, ripostă ea în timp ce se îndreptau spre casă. Ce cauţi aici?

— N-ai de gând să-mi oferi măcar o cafea?

— Nu mai avem cafea de luni de zile, replică sec Rosalind.

Auzind glas bărbătesc şi crezând că se întorsese tatăl ei acasă, Katie ieşi valvârtej din odaie şi dădu fuga jos, la bucătărie. Când dădu însă cu ochii de domnul acela spilcuit ce stătea de vorbă cu mama ei, fata se opri, dezamăgită, în prag.

— Ah, făcu bărbatul, întorcându-şi privirea spre ea, aceasta trebuie să fie micuţa Kathleen.

— Da, domnule, răspunse Katie, apropiindu-se şovăielnică de mama ei.

— Kathleen, dânsul este unchiul tău... domnul Daniels, îl prezentă, fără tragere de inimă, aceasta.

Katie se uită cu ochi mari la bărbatul pe care nu-şi amintea să-l mai fi văzut vreodată, întrebându-se cum de izbutea să rămână atât de ferchezuit. Costumul şi jiletca de culoare neagră arătau ca scoase din cutie, fără vreo scamă sau o încreţitură cât de mică. Cămaşa albă cu volănaşe era încheiată în faţă cu butoni strălucitori, placaţi cu perle, aidoma celor de la manşete, care se iţeau de sub mânecile hainei. În mâini – mâini nici pe departe aşa de muncite ca ale mamei lui Katie, prea albe şi fine pentru un bărbat – străinul ţinea o pălărie neagră cu boruri largi. Fata nu-şi putea dezlipi ochii de la mustăcioara lui neagră şi cămaşa lui cu volane şi butoni sidefaţi.

— Încântat de cunoştinţă, Kathleen, spune el cu un surâs ce descoperi vederii o dantură de un alb imaculat. Pentru tine sunt unchiul Templeton. Ce-ai zice de-o bomboană?

— N-ai decât să-ţi păstrezi bomboanele, interveni, ţâfnoasă, mama lui Katie.

— Ei zău aşa, surioară, las-o să ia o bomboană că n-o fi foc... N-am dreptate, Kathleen? adăugă bărbatul, zâmbindu-i iar fetei şi făcându-i cu ochiul.

— O tratezi ca pe un copil.

— Câţi ani ai, Kathleen?

— Paisprezece, domnule.

— A, păi atunci înţeleg ce vrea să spună mama ta – ce mai, de acum eşti o domnişoară în toată legea. Hai, vino la mine... Ia să vedem dacă găseşti vreo bomboană. Nu de alta, dar am mereu buzunarul plin de dulciuri.

Doamna Clairborne puse la fiert nişte apă pentru ceai, privind cu vădită iritare cum Katie înghite momeala şi se apropie încet de unchiul ei. Văzuse scânteierea aceea vicleană în ochii lui şi îi auzise vorbele mieroase şi meşteşugite de prea multe ori ca să se încreadă în el câtuşi de puţin, chiar şi când era vorba de propria lui nepoată.

— Templeton, las-o în pace, îl avertiză ea, întorcându-se la masă.

— Nu vreau decât să-i dau fetei o bombonică, Rosalind.

— De ce? După ce-ai să obţii ce vrei, ai să te faci oricum nevăzut. Degeaba încerci să câştigi simpatia lui Katie, că de la mine n-ai să vezi nici măcar un bănuţ. Nu ţi-aş da nici dacă aş avea de prisos.

Templeton se întoarse spre Katie cu o mină rănită.

— Kathleen, despre ce vorbeşte soră-mea? întrebă el pe un ton lezat. Nu vreau decât să-ţi dau o bomboană, atâta tot. Tu nu găseşti nimic rău în asta, nu-i aşa?

Katie îl privi cu ochi mari, dar nu zise nimic. Bărbatul se întoarse atunci spre mama ei.

— Haide, surioară, arată-mi un surâs. Te trudeşti prea tare. Am remarcat de cum am sosit. Dacă-i dăruieşti fratelui tău un zâmbet, poate că am să-ţi dau şi ţie o bomboană.

Îşi mută scaunul niţel mai aproape de Katie, întinzând mâna s-o tragă spre el.

— Ştii, Kathleen, spuse el încet, pe un ton confidenţial, când era de vârsta ta, Rosalind era cea mai frumuşică fată din toată Philadelphia. Era la fel de drăgălaşă cum eşti tu acum. O dată, pe când avea 16 ani, i-am adus o rochie drăguţă de la New York. Doamne, s-o fi văzut! Când îmbrăca rochia aceea, nu era în tot ţinutul băiat care să nu vrea să danseze cu Rosalind Daniels.

— Încetează, Templeton, obiectă doamna Clairborne, râzând încetişor. Îndrugi verzi şi uscate.

— Dar ce vorbesc? continuă neperturbat Daniels. Mama ta se prea poate să fi fost cea mai frumoasă fată nu doar din ţinut, ci din întregul nord, adăugă unchiul lui Katie, privind cu coada ochiului spre sora lui.

Era vădit că Rosalind începea, ca de fiecare dată, să cedeze farmecului său.

Buzele femeii se întredeschiseră, schiţând un surâs.

— Bine, dă-i fetei bomboana, se învoi ea, apoi n-ai decât să-ţi aduci lucrurile înăuntru, dacă nu cumva călătoreşti doar cu hainele de pe tine, şi să scoţi şaua de pe cal. E prea târziu să porneşti mai departe, aşa că ai face bine să înnoptezi la noi şi să mănânci şi tu o mâncare caldă.

— Îţi mulţumesc, Rosalind. Eşti tare amabilă.

Daniels se lăsă pe spătarul scaunului şi îşi deschise buzunarul. Katie îşi strecură mâna înăuntru, scoase o bomboană şi începu să desfacă hârtia în care era învelită.

— Iar acum, Kathleen, spuse mama ei, întoarce-te la tine în odaie ca să pot sta de vorbă cu unchiul tău.

— Da, mamă. Mulţumesc pentru bomboană, adăugă ea, zâmbindu-i unchiului său.

Nici nu ieşi bine Katie din bucătărie, că îi şi auzi reluând conversaţia.

— Te întreb încă o dată: ce cauţi aici, Templeton? întrebă mama ei, redevenind circumspectă.

— Pare-se că nu ţi-ar strica niţel ajutor din partea unui bărbat, răspunse tărăgănat fratele ei. Unde ţi-s sclavii? Aveai o sclavă de casă drăguţă foc, una tinerică... cum o chema?

Katie se duse în odaia ei, dar glasurile de la parter continuau să îi ajungă la ureche.

În bucătărie se lăsă o tăcere lungă, grea. Doamna Clairborne îşi ţintui fratele cu o privire ucigătoare.

— Îţi aminteşti prea bine cum o chema, ripostă ea într-un târziu. A plecat.

Făcu o pauză, apoi adăugă:

— Au plecat mai toţi.

Fratele ei primi informaţia cu un pretins dezinteres, apoi râse forţat.

— Orişicum, eu tot cred că ţi-ar prinde bine ajutorul unui bărbat. Uită-te şi tu ce de băşici ai în palme. Şi, iartă-mă că-ţi spun, surioară, dar nici de mirosit, nu miroşi ca o doamnă.

— Ia uite ce-l frământă pe el! ripostă Rosalind. Am de lucru şi de la puţină sudoare şi muncă cinstită n-a murit nimeni, nici femeie, nici bărbat. Dar ai dreptate, plantaţia asta ar avea, într-adevăr, nevoie de un bărbat – de unul care să nu se codească a-şi murdări mâinile şi să nu se dea înapoi de la muncă, fapt care ţie cred că ţi-e cu totul străin.

— Bine-ţi şade să-i vorbeşti în chipul acesta fratelui tău mai mare!

— Dai pe aici numai când ţi se înfundă vreo maşinaţiune şi vrei ceva de la mine. Ei bine, Templeton, de astă dată ne-ai găsit lefteri. Tot ce am datorez băncii. Am scos deja două împrumuturi. Aşa că, dacă vrei bani ca să-i joci la pocher sau pentru cine ştie ce altă afacere dubioasă...

— Ai înţeles cu totul greşit, draga mea. N-am venit să te storc de bani.

— M-ai stors doar îndeajuns până acum. Credeam că moştenirea ce ţi-a revenit la moartea tatălui nostru are să-ţi fie de ajuns

toată viața. Și când colo, tu ai tocat banii în cât timp... un an de zile?

— Doi ani, răspunse el, rânjind fără pic de remușcare.

Bucătăria se scufundă iar în tăcere.

— Cu Ward te-ai mai văzut? întrebă Daniels după câteva clipe.

— Ce treabă ai tu, mă rog, cu fratele nostru? ripostă doamna Clairborne. Nu vă vorbiți de ani de zile.

— Mai știi? Poate că ne-am împăcat.

— Ei, p-asta chiar că n-o mai cred! Tu și Ward ați fost mereu la cuțite, amândoi risipind banii căpătați și încercând să faceți rost de alții fără să munciți pentru ei.

— L-ai descris perfect pe Ward, râse Daniels.

— Oricum, nu l-am mai văzut de ani de zile, spuse mama lui Katie, mergând să verifice ibricul de pe sobă.

— Am auzit că a trecut pe aici după ce s-a întors din California, stărui fratele ei.

Femeia încuviință din cap.

— Da, a fost pe aici.

— Când?

— Nu mai știu – cu un an, doi înainte de război. A venit pe neașteptate și a plecat la fel de subit, iar de atunci nu l-am mai văzut.

— Nu ți-a dat nimic? întrebă cu aparentă dezinvoltură Daniels.

— Nu... ce să-mi dea? răspunse ea cu oarecare șovăială. Nu mi-a dat nimic, adăugă apoi mai hotărât.

— Umblă vorba cum că a făcut avere în vest.

— Cine spune asta?

— Niște prieteni de-ai lui.

— Eu una nu știu nici ce-a făcut în California și nici ce face de atunci încoace. Nu știu nici măcar dacă mai e în viață, spuse Rosalind, găsindu-și de lucru la sobă.

— Mă bate gândul să rămân o vreme pe-aici, spuse Daniels după o clipă de tăcere. Mai știi? S-ar putea să-mi priască viața la țară.

— Te-am invitat să înnoptezi aici şi să iei o masă, două împreună cu noi, nu să rămâi „o vreme".

— Ai avea tu inimă să-ţi laşi sărmanul frate pe drumuri în vreme de război?

— Hm, bănuiesc că nu. Dar vezi să nu care cumva să te prindă Richard pe aici.

Relaţia lui Templeton cu Richard Clairborne fusese dintotdeauna la fel de proastă precum cea cu propriul său frate. Daniels se ridică alene de la masă fără să răspundă.

— Pân-o fi gata ceaiul ăla eu mă duc să văd de cal, spuse el pornind spre uşă.

Rosalind îl petrecu cu privirea şi clătină din cap. Ştia la fel de bine ca Templeton că nu avea cum să scape de el până ce fratele ei nu îşi va lua tălpăşiţa din proprie iniţiativă. Făcea mereu numai ce avea el chef, fără să-i pese de felul în care îi afecta asta pe ceilalţi şi nu părea că are să-şi schimbe prea repede năravul.

*

Peste o săptămână, Katie se trezi devreme şi în drum spre privata de afară trecu prin bucătărie, unde unchiul ei scotocea de zor prin dulapuri. Auzindu-i paşii, bărbatul se răsuci imediat pe călcâie.

— A... tu erai, Kathleen..., bolborosi el. Bună dimineaţa.

— Ce cauţi, unchiule?

— Ăă... nimic, Kathleen... Adică ba da, căutam ăă... căutam nişte cafea.

— Ai uitat, unchiule, că n-avem cafea? Dar am să-ţi aduc nişte ceai, spuse Katie, pornind spre cămară.

— A, mulţumesc, Kathleen.... Eşti o fată de treabă.

În cea de-a treia dimineaţă, Templeton Daniels se făcu nevăzut fără un cuvânt de rămas-bun.

În aceeaşi zi, căutând în cutia de trabucuri din spatele zaharniţei, unde îşi ţinea banii pentru gospodărie, mama lui Katie descoperi că cei 35 de dolari pe care îi strânsese cu grijă luni în şir dispăruseră.

Femeia mormăi niște vorbe nu tocmai demne de o doamnă și părăsi cămara, jurându-și că era ultima dată când Templeton punea piciorul în casa ei și că, dacă va cuteza să-și mai arate vreodată figura la Rosewood, frate-său nu se va mai alege din partea ei decât eventual cu un dos de palmă peste bot.

8
Dezertare

Cum banii erau iar pe terminate, doamna Clairborne şi câţiva dintre negri încărcară tot ce mai rămăsese în hambar din bumbacul recoltat anul trecut, iar a doua zi, ea şi Katie se treziră cu noaptea în cap şi înhămară doi cai la căruţă ca să ducă bumbacul la Greens Crossing.

Războiul era pe sfârşite. Sudul se cufundase într-un haos total. Deruta şi dezordinea domneau pretutindeni. Săptămânal soseau veşti cum că armata confederată era o adevărată babilonie şi soldaţii dezertau pe capete. Doamna Clairborne aştepta cu înfrigurare ca soţul şi cei doi fii ai ei să se întoarcă acasă. Şi voia să se asigure că vor avea ceva bani de cheltuială în caz că picau pe neaşteptate. Încă nu ştia cum le va spune despre muntele de datorii pe care le acumulase. Richard se va supăra, dar nu putea să-i ascundă adevărul la nesfârşit.

— Beulah, du-te să-i chemi pe Mathias şi pe Jeremiah, o instrui ea pe bucătăreasă.

Voia să le vorbească înainte de plecare. Nici nu urcă bine Katie în căruţă, că negresa se şi întoarse de la colibele sclavilor, fugind cât de iute o lăsa pântecul voluminos.

— Coană Clairborne, spuse ea gâfâind, tre' să veniţi degrabă. Îi bai mare. Tre' să veniţi să faceţi ordine.

— Ce s-a întâmplat, Beulah? întrebă mama lui Katie.

— Mathias, Jeb şi alţi câţiva îs chitiţi să plece, îngăimă Beulah printre gâfâieli.

— Să plece?! exclamă doamna Clairborne. Unde să plece?

— Zic că-s oameni liberi. Războiu' stă să se gate şi sclavii au fost eliberaţi, aşa zic ei, coană Clairborne. Au zis că ei nu mai îs sclavi şi că se duc.

Doamna Clairborne aruncă hăţurile în jurul unui parmaclâc şi o urmă pe Beulah.

După nici 10 metri se opri. N-avea cum să se ducă în târg. Nici azi, nici mâine, nici poimâine. Câtă vreme sclavii aveau gânduri de dezertare, ea nu putea să lipsească de la Rosewood nici măcar o clipă. Nu putea îngădui să se întâmple una ca asta tocmai acum, când aştepta ca Richard să se întoarcă acasă.

Mai stătu o clipă pe gânduri, apoi se întoarse şi ridică ochii spre Katie, care stătea sus, pe capră.

— Katie, începu ea, gândurile gonindu-i mult înaintea cuvintelor, încărcătura asta nu suportă amânare. Dar dacă plec acum, nu se ştie ce se va întâmpla aici. Trebuie să stau de vorbă cu Mathias, cu Jeb şi cu toţi ceilalţi. Aşa că vreau să duci tu căruţa la târg.

— De una singură? întrebă, cu nesiguranţă în glas, Katie.

— Poţi s-o faci, răspunse mamă-sa. Ai fost cu mine la Greens Crossing de zeci de ori. Şi tu, şi caii cunoaşteţi îndeajuns de bine drumul.

— Nu pot, mămico.

— Ba poţi – trebuie să poţi. Nu trebuie decât să ţii strâns hăţurile şi să îndrepţi caii în direcţia potrivită. Ca să-i îndemni la mers, spune „dii" şi plesneşte din hăţuri, iar ca să-i opreşti, spune „ho" şi trage uşor de curele. Restul îl vor face caii. I-ai mai mânat tu până la câmp şi înapoi şi alte dăţi. Acesta e doar un drum puţin mai lung, atâta tot.

Privirea lui Katie rămase temătoare.

— Du căruţa la platforma de încărcare a domnului Watson, lângă gară, urmă mama ei. De restul se va îngriji dânsul. Când va isprăvi, du-te la grajdul cu chirie şi spune-i lui Henry

să hrănească și să adape caii și să te-ajute să pornești înapoi spre casă.

În timp ce vorbea, doamna Clairborne dezlegă hățurile, se urcă în căruță lângă Katie și îi puse în mâini curelele de piele.

— Ai paisprezece ani, Katie. De pe-acum – și acesta este singurul lucru adevărat pe care l-a rostit unchiu-tău Templeton – ești aproape o femeie în toată regula. După ce primești banii pe încărcătură de la domnul Watson și lași caii în grija lui Henry, du-te la bancă și caută-l pe domnul Taylor. Știi cine este domnul Taylor, nu-i așa?

— Da, mamă, răspunse Katie, încuviințând încet din cap.

— Dă-i banii și spune-i să-i depună în contul nostru. Apoi du-te la magazinul universal și spune-i doamnei Hammond că avem nevoie de 4 kilograme de sare, 11 kilograme de zahăr, 9 kilograme de cafea boabe și două bucăți de slănină. Și vezi de ridică și corespondența dacă tot ești acolo. Am să-ți fac o listă.

Coborî din căruță și dădu fuga până în casă, timp în care Beulah și Katie așteptară în tăcere. Peste un minut se întoarse și îi întinse lui Katie un bilețel scris în pripă.

— Spune-i doamnei Hammond să ne treacă totul în cont, o instrui ea pe fată. Când pleci de la Henry, oprește-te iar la magazin să iei proviziile. După ce bărbatul doamnei Hammond are să încarce toate cele în căruță, vino întins acasă.

— Dar mămico...

— Poți s-o faci, Kathleen – trebuie să poți, ripostă maică-sa pe un ton ferm, după care plesni crupa unuia dintre cai și porni grăbită pe urmele lui Beulah spre colibele sclavilor.

Căruța o luă din loc hurducându-se, cu hățurile în mâinile unei fete năucite și temătoare.

Katie ajunse la Greens Crossing peste două ceasuri. Caii înaintară greoi spre gară și, după câteva minute, domnul Watson preluă frâiele situației.

— Doamna Clairborne trebuie să fie tare mândră de dumneata, duduie Kathleen, spuse bărbatul. Nu-i de ici, de colo să aduci o asemenea de încărcătură în târg de una singură.

— Mulţumesc, domnule Watson, răspunse fata, privind cum simbriaşii lui descarcă bumbacul.

— Dac-o ţii tot aşa, mai e puţin şi-ai să-ţi conduci propria plantaţie.

Katie nu răspunse, dar era convinsă că asta nu se va întâmpla prea curând.

După ce bumbacul fu dus în magazie, domnul Watson intră în clădire, iar peste un minut se întoarse cu un plic, pe care i-l întinse lui Katie.

— Poftim, duduie Kathleen. Ştii ce trebuie să faci cu ei?

— Da, domnule. După ce las caii în grija lui Henry, am să-i duc banii domnului Taylor.

— Prea bine atunci, spuse bărbatul zâmbind.

— Vă mulţumesc, domnule Watson, zise fata. Sunteţi bun să îndemnaţi caii să pornească? îl rugă ea cu timiditate. Nu sunt sigură că au să asculte de mine.

— Desigur, duduie Kathleen, răspunse râzând bărbatul, după care strigă „dii!", plesnind unul dintre cai peste crupă.

Caii porniră încet de-a lungul străzii şi Katie îi mână cu grijă până la grajdul cu chirie.

— Ah, bună ziua, don'şoară Kathleen! o întâmpină negrul. Unde-i măicuţa dumitale?

— A trebuit să rămână acasă, Henry, răspunse Katie. Dar mi-a spus să te rog să îngrijeşti de cai câtă vreme eu mă duc la bancă şi la prăvălie.

— Lasă totu' pe seama mea, don'şoară Kathleen, spuse negrul cu un surâs, după care o luă de mână şi o ajută să coboare. Aţi mai primit vorbă de la tăticu' dumitale?

— Nu.

— Păi, zice-se că războiu' se-apropie încet de sfârşit, aşa că bag seamă că n-o să treacă mult până s-a întoarce acasă.

— Să sperăm. Acum trebuie să plec, Henry. Mă duc să vorbesc cu domnul Taylor şi cu doamna Hammond, apoi mă întorc după căruţă.

— Ptiu, că iute mai creşti, don'şoară Kathleen!

Ochii de vultur ai coanei Hammond de la magazinul universal dibuiseră că fata era neînsoţită de îndată ce Katie intrase cu căruţa în târg. Ea însă nu vedea treaba asta cu admiraţia manifestată de domnul Watson şi nici cu duioşia pe care i-o stârnise Katie negrului Henry. Peste câteva minute, când fata intră în prăvălie, făcând să răsune clopoţelul de deasupra uşii, pe faţa femeii erau întipărite o curiozitate fără seamăn, pe care o avea din născare, şi o încruntătură ce n-o părăsea mai niciodată.

Jupâneasa trecu numaidecât la atac.

— Unde-i mamă-ta, Kathleen?

— A rămas acasă. M-a trimis pe mine să iau una, alta.

— De una singură?

— Da, doamnă. V-am adus lista cu proviziile de care avem trebuinţă. Şi vă rog să-mi daţi şi corespondenţa.

— Măi să fie... mormăi doamna Hammond, înşfăcând biletul şi aruncându-şi ochii peste el.

Se mândrea cu faptul că ştia totul despre toţi membrii comunităţii. Şi lua ca pe un afront personal orice lucru ieşit din comun.

Şase ceasuri mai târziu, când Katie ajunse înapoi la Rosewood, epuizată şi lihnită de foame, maică-sa se năpusti afară pe uşă să-i iasă în întâmpinare. Alimentele erau în căruţă, dar fata ei – fu de-ajuns o privire ca să-şi dea seama – mai avea puţin şi leşina de foame şi de sete.

— Of, Katie, scumpa mea, exclamă doamna Clairborne, am uitat să-ţi pun ceva merinde. Sărmana de tine!

O ajută să coboare, o duse repede în casă, o spălă pe faţă, îi dădu să bea un pahar de apă şi o aşeză la masa din bucătărie.

— N-ai avut nicio neplăcere?

— Nu, mămico, răspunse Katie, începând deja să se simtă mai bine. Doar că a fost obositor.

— Nu ţi-am spus eu c-ai să te descurci? Sunt mândră de tine, Kathleen.

— Şi cu negrii cum a rămas, mămico?

Doamna Clairborne clătină din cap.

— Mathias şi Jeb au plecat, cu tot cu nevestele lor. Dar pe ceilalţi i-am convins să rămână.

— Unde au să se ducă? întrebă Katie.

— Nu ştiu, oftă mama ei. Spun că au neamuri în nord. Le-am dat câte doi dolari de căciulă, toţi banii pe care-i mai aveam în casă. Nu ştiu ce se va alege de ei. E periculos pentru cei de culoare să călătorească singuri... Sper să nu li se întâmple nimic rău. Cică roiesc drumurile de cete de dezertori şi de bandiţi. Nici nu vreau să mă gândesc ce-ar putea să păţească...

— Nelegiuiţii aceştia n-or să le facă rău tatii şi fraţilor mei?

— Sper că nu, Kathleen. Să nu uităm să ne rugăm pentru ei.

— Când se întoarce tăticul acasă?

— Curând, iubito... Cât de curând.

— Şi ce-o să spună de Mathias şi Jeb?

— Sunt sigură c-are să fie furios.

În timp ce discutau, Katie dădu gata câteva felii de pâine şi două pahare cu lapte, iar în scurtă vreme o toropi somnul.

Mamă-sa o conduse de mână până sus, în odaia ei. Peste doar câteva minute, Katie dormea deja dusă.

*

În aceeaşi noapte, sleită de puteri, Rosalind Clairborne şedea la masa din bucătărie, cu capul sprijinit în palme. În cealaltă parte a mesei ardea o singură lampă cu petrol lampant, iluminând foaia de hârtie din faţa ei.

O fixa de jumătate de ceas, încercând să găsească în hăţişul de cifre o logică pe care s-o poată cuprinde cu mintea-i ostenită. Dar nu se putea concentra. O bântuiau vorbele rostite de domnul Taylor la ultima lor întrevedere.

— Situaţia nu mai e de acum în mâinile mele, Rosalind, îi spusese bancherul. Nu pot să te mai păsuiesc şi să rămân cu conştiinţa împăcată.

Doamna Clairborne încercase să drămuiască la sânge jalnica sumă de bani care mai rămăsese în contul familiei şi, fiindcă nu achitase ultimele două rate de rambursare a împrumutului, directorul băncii o chemase să-i ceară socoteală.

— Nu este cinstit faţă de restul comunităţii, continuase domnul Taylor. Sunt sigur că înţelegi. În felul acesta pui banca şi pe toţi ceilalţi în pericol.

— Şi ce-ar trebui să fac? ripostă doamna Clairborne, încercând să îşi reprime lacrimile şi să îşi ascundă tremurul din voce. Aveam nevoie de provizii. Nu pot să-mi las fata şi sclavii să sufere de foame.

Explică apoi cât de bine se pricepu că anul acesta nu creştea mare lucru la Rosewood în afară de bumbac – pur şi simplu nu apucase să se ocupe de culturile alimentare, iar grădina de zarzavaturi era în paragină.

— Sunt sigur, totuşi, că grâu şi cartofi ai.

— Da, bănuiesc că nu suntem chiar în pericol să murim de foame, dar grindina care s-a abătut asupra noastră n-a făcut decât să înrăutăţească lucrurile. Ce mai, a fost pur şi simplu un an înfiorător de greu, şi...

Întoarse capul. Era *de neconceput* ca domnul Taylor s-o vadă plângând!

— Înţeleg, spuse bărbatul cu o uşoară notă de compasiune în glas. Am să te ajut şi de-acum încolo atât cât îmi stă în putere. Dar lucrurile nu mai pot continua aşa. De-acum înainte va trebui să-ţi achiţi ratele cu regularitate, nu să îţi depui toţi banii în cont şi să-i cheltuieşti fără să-ţi plăteşti datoriile.

Fără să întoarcă privirea spre el, doamna Clairborne înghiţi cu noduri, încuviinţă din cap, apoi se ridică şi părăsi banca. Acum, cu vorbele bancherului răsunându-i încă în urechi şi chinuită de gândul că le era îndatorată tuturor, ochii i se umplură iar de lacrimi. Încercă din nou să se concentreze asupra hârtiei din faţa ei, dar nu avea niciun rost. O împinse cât colo cu un oftat şi se şterse la ochi.

În momentul acela, un sunet îi întrerupse gândurile. Înălţă capul şi se întoarse spre uşa din dos. Ora era prea târzie pentru vizite... dar putea jura că auzise tropot de copite!

Grindini, bani şi rate neachitate, toate i se şterseră instantaneu din minte. Se căzni să se ridice. Cu inima bubuindu-i în piept,

în clipa următoare se repezi în salon, descuie cu degetele tremurânde dulapul de arme şi scoase o carabină.

Peste câteva secunde era iar în bucătărie. Micşoră flacăra lămpii, apoi se furişă pe întuneric până la fereastră, îngenunche şi, trăgând cu grijă draperia la o parte, scrută noaptea neagră, luminată doar de o felie de lună.

La început nu văzu nimic. Treptat însă ochii i se obişnuiră cu bezna şi desluşi vag siluetele a trei călăreţi. Se iviseră din întuneric dinspre Greens Crossing şi acum veneau încet spre casă.

Cu inima bătând mai-mai să-i sară din piept, Rosalind simţi că i se pune un nod în gât. Ridică arma şi, străbătută de un fior rece, o aţinti spre silueta călăreţului din mijloc... Felul în care stătea în şa, aplecat uşor spre dreapta, îi amintea de...

Carabina îi alunecă din mâini şi căzu pe podea. Rosalind sări în picioare şi se năpusti afară pe trepte să le iasă în întâmpinare.

— Richard! strigă ea, cu lacrimile şiroind pe obraji. Richard... eşti tu cu adevărat?

Bărbatul descălecă, dar abia izbuti să facă doi paşi că îmbrăţişarea soţiei sale înăbuşi orice cuvinte ar fi avut de gând să rostească. Următoarele secunde fură umplute de sunetul suspinelor ei de uşurare, în timp ce soţul ei o strângea în braţe, mângâindu-i părul şi murmurându-i încet numele la ureche.

— Of, Richard... credeam că n-ai să te mai întorci niciodată acasă! Mai că nu-mi vine a crede că eşti cu adevărat aici... sau poate visez?

— Nu visezi, Rosalind. Suntem chiar noi. Şi crede-mă, pe cât de bucuroasă eşti tu să ne vezi, pe atât de bucuroşi suntem noi să fim aici. Parc-am fi fost plecaţi zece ani, nu alta.

Venindu-şi încet în fire, Rosalind îşi ridică privirea spre ceilalţi doi călăreţi.

— O, Joseph... Caleb! Întinse braţele spre ei. Cât de istoviţi trebuie să fiţi! Haideţi înăuntru să vă pregătesc ceva de mâncare.

— Tot ce ne trebuie e un pat, mamă... doar un pat, murmură Caleb, descălecând greoi şi cufundându-se în îmbrăţişarea maică-sii.

— Vorbeşte în numele tău, ripostă fratele lui. Eu unul visez la tocăniţa mamei de trei ani de zile!

— Tu du-te în casă cu băieţii, Rosalind, o îndemnă soţul ei. Vin şi eu acuşica, doar să scot şeile de pe cai. Şi sunt de aceeaşi părere cu Joseph – nişte tocană ar fi de-a dreptul bine-venită.

Rosalind Clairborne îşi luă fiii de braţ şi îi conduse în casă, cu inima plină de-o bucurie cum nu credea că va mai putea simţi vreodată.

9
Din nou acasă

Zgomotele o treziră pe Katie dintr-un somn adânc. Buimacă, fata se întrebă ce-or fi fost sunetele acelea, apoi ațipi la loc. Peste câteva clipe, un zvon de voci înăbușite ce răzbea de la parter o deșteptă însă de-a binelea. Katie azvârli păturile la o parte și, desculță, se năpusti în cămașă de noapte afară din dormitor și coborî tiptil treptele. Cu inima bubuind, se opri în pragul bucătăriei, privind scena la care visase luni de zile, dar nu sperase că o va mai revedea vreodată.

În mijlocul bucătăriei stăteau, îmbrățișați, tatăl și mama ei, discutând șoptit cu înflăcărare. În spatele lor, Joseph și Caleb stăteau la masă, înfulecând cu poftă turta de mălai și tocănița cu fasole rămase de la cină.

Katie îi urmări tăcută secunde în șir. Observă cutele de oboseală de pe fața tatălui ei și părul lung, acum înțesat cu fire cărunte, care i se încolăcea în jurul urechilor. În ochii cu care își privea acum tandru nevasta, se citeau oboseala și grijile. Nu trecu mult până ce îi remarcară cu toții prezența.

— Katie! exclamă Richard Clairborne, dându-i drumul soției sale.

Din trei pași fu lângă Katie și o luă în brațe, iar picioarele fetei abia mai atingeau podeaua.

— Bine ai venit, tăticule, spuse Katie sfioasă, de parcă ar fi fost îmbrățișată de un străin.

— Doamne, ce dor mi-a fost de tine! suspină tatăl ei, cu obrazul lipit de părul lui Katie.

Apoi făcu un pas în spate s-o privească mai bine.

— Şi ce-ai mai crescut! Cred că te-ai înălţat cu vreo 20 de centimetri de când nu te-am mai văzut. Ei, dar eu te-aş fi recunoscut oricum dintr-o mie.

Cu faţa îngropată în haina lui cu miros de călătorie, colb şi praf de puşcă, Katie se simţi mai fericită ca niciodată. Nici chiar mirosul unui bărbat care nu mai făcuse de mult o baie nu îi putea ştirbi fericirea.

Când tatăl ei o eliberă din îmbrăţişare, Katie observă pe mâneca hainei lui câteva pete stacojii.

— Ce-s astea, tăticule? întrebă ea, după care, înţelegând brusc ce erau, făcu speriată un pas înapoi.

— N-are nicio importanţă, scumpa mea Katie, răspunse el. Pe toate astea le-am lăsat în urma noastră... pentru totdeauna. Acum războiul s-a sfârşit şi suntem din nou acasă – asta-i tot ce trebuie să ştii.

— Tare gustoasă-i turta asta de mălai, se auzi o voce de la masă. Mamă, nu ţi-a mai rămas vreo bucăţică?

În timp ce Rosalind robotea, punând pe masă toate rămăşiţele de mâncare pe care le găsea, Katie se îndreptă încet spre cei doi tineri vorace în care nu îi recunoştea decât vag pe băieţii cu care se jucase odinioară.

— Hei, fetiţo! exclamă Caleb, întinzând mâna şi ciufulindu-i părul. Că bine zice tata, te făcuşi mărişoară. Nu-i aşa, Joseph?

— Ce mai, de pe-acum eşti o domnişoară în toată regula.

— Presupun că da, domnule.

— *Domnule*? Ce vorbeşti acolo, măi Katie?! Eu nu-s niciun domn, sunt frate-tău Joe!

— Nu-i băga în seamă, Katie, râse mama lor. S-au făcut bărbaţi şi au uitat de bunele maniere.

— Asta face războiul din oameni, Rosalind, spuse tatăl lui Katie, clătinând din cap. E un lucru groaznic şi nu pot decât

să sper că națiunea asta nu va mai lupta niciodată într-un asemenea război.

Bucătăria se cufundă în tăcere, gândurile tuturor întorcându-se spre fiul și fratele pe care războiul îl răpise de lângă ei pentru totdeauna. Nici chiar amintirea acelei pierderi tragice nu știrbi însă entuziasmul revederii. În scurtă vreme întreaga familie ședea la masă râzând, sporovăind și gustând din bucate. Katie stătea tăcută și fericită lângă mama ei, sorbind fiecare cuvânt.

— Avem mari probleme cu banii, Richard, spuse într-un târziu doamna Clairborne.

Atmosfera din bucătărie deveni mai gravă.

— Mai toți negrii au plecat... Și am fost nevoită să scot un împrumut de la bancă.

Richard îi luă mâna într-a lui.

— Nu-mi vine să cred că...

— N-am avut încotro. N-am știut ce altceva să fac, spuse Rosalind, cu ochii în pământ.

— Ei, atâta bai să fie, zise Clairborne. O să îndreptăm noi lucrurile, fii fără grijă. Acum că ne-am întors acasă, băieții și cu mine vom repune plantația pe picioare.

Următoarele zile au fost o adevărată binecuvântare atât pentru Katie, cât și pentru Rosalind Clairborne. Nevoile plantației nu mai apăsau doar pe umerii lor. Nu mai trebuiau să ia decizii și să facă munci grele și să știe ce este de făcut. Acum erau aici bărbații.

În prima zi, domnul Clairborne făcu turul plantației împreună cu soția lui, care îi povesti ce încercase și ce nu fusese în stare să facă, arătându-i colibele negrilor, acum mai toate pustii, gardurile rupte și câmpurile doar parțial cultivate.

Pe chipul bărbatului se citea clar supărarea la vederea stării deplorabile în care ajunsese cândva mândra lui plantație. Dar Richard Clairborne nu era omul care să piardă vremea plângându-și de milă și, în aceeași după-masă, se apucă împreună cu Joseph și Caleb să repare o porțiune de gard de lângă pădure.

*

Două zile mai târziu, Katie stătea la masa din bucătărie, privind-o pe mamă-sa cum frământa aluatul pentru pâine. Treaba ei era să cureţe cartofii pentru cină, dar mâinile nu i se mişcau, doar gândurile îi zburau aiurea.

— Mămico, zise ea într-un târziu, de ce fraţii mei nu vor să vorbească despre război? Când le pun întrebări, ei mă mângâie pe cap şi schimbă pur şi simplu subiectul.

Mâinile lui Rosalind se opriră la rândul lor, iar femeia îşi aţinti privirea pe fereastră.

— Ştiu, Katie – am remarcat şi eu lucrul acesta. Cred că avem cu toţii nevoie de un răgaz ca să lăsăm în urmă îndelungata noastră despărţire şi amintirile groaznice legate de ea şi să redevenim o familie.

Se întoarse zâmbind spre Katie şi îşi afundă iar mâinile în aluat.

În capătul opus al bucătăriei, lângă sobă, Beulah tocmai scotea din cuptor o plăcintă cu cartofi dulci.

— Ehei, exclamă ea, băieţii mei or să aibă parte de-o cină ca pă vremuri! Cu mâncărică bună, caldă, un acoperiş păstă cap şi muncă stăruitoare zi de zi, o să le vină sufletele la loc cât îi zâci peşte.

Katie şi Rosalind schimbară un zâmbet.

— Îţi mulţumesc, Beulah, spuse doamna Clairborne. Ai rămas un membru credincios al familiei noastre în toţi aceşti ani.

— Da, coniţă, fu tot ce zise Beulah.

10
Nenorocirea

Pe zi ce trecea, Rosewood revenea tot mai mult pe făgaşul normal. În răstimpuri, răzbeau din bucătărie cântecele intonate de glasul gros, de contraltă, al lui Beulah. Păi cum să nu-i vină a cânta când tocmai ce tăiaseră un porc şi un viţel şi dezgropaseră un lot întreg de cartofi? Negresa nu mai avusese atâtea bucate de preparat de luni de zile. Fumul se înălţa deasupra afumătorii, unde era atârnată mare parte din carne, iar pentru restul cărnii fu pregătit un butoi cu saramură în pivniţă. După o dimineaţă de lucru la moară, rezervele de făină şi mălai erau iarăşi îmbelşugate. Şi, în afară de problemele cu banca, Rosalind începea să creadă că trecuseră cumva cu bine peste toate.

Prins cu munca, soţul ei nu îşi făcuse încă timp să meargă până în târg. Spunea mereu că se va duce peste câteva zile, de îndată ce el şi băieţii se vor fi îngrijit de treburile cele mai grabnice de la Rosewood. Ei, dar Rosalind ştia prea bine că soţul ei era la fel de „dornic" să se ducă cu capul plecat la domnul Taylor cum fusese ea.

La exact opt zile după întoarcerea tatălui ei, în miez de noapte, Katie fu din nou trezită dintr-un somn adânc. Fata se ridică speriată în capul oaselor.

Dezmeticindu-se, recunoscu zvonul ameninţător al unei cete de călăreţi galopând spre casă. Din dormitorul de vizavi, tatăl ei le strigă lui Joseph şi Caleb să se trezească, după care coborî

repede treptele şi se duse săgeată la dulapul de arme. Dinspre colibele negrilor răsunară în noapte mai multe focuri de armă.

Obosită şi buimacă, mintea lui Katie nu înţelegea ce putea să însemne toată harababura aceasta.

De afară răzbea un vălmăşag de sunete înfricoşătoare – strigăte, ţipete, ropot de copite şi nechezăturile speriate a vreo duzină de cai despicau noaptea.

Fata auzi ţipete şi în casă... apoi paşi grăbiţi pe trepte şi cineva îi izbi uşa de perete.

— Katie... Katie, trezeşte-te! şopti mamă-sa îngrozită, scuturând-o. Scoală-te, Katie... scoală-te şi vino degrabă!

Cu ajutorul doamnei Clairborne, fata se dădu jos din pat, dar toropită cum era de somn, abia reuşea să se ţină pe picioare.

De afară se auziră brusc împuşcături şi maică-sii îi scăpă un ţipăt. Strigăte îngrozitoare umplură întunericul. Katie era prea speriată ca să se mai întrebe ce putea să însemne acea hărmălaie înfiorătoare.

Trăgând-o de mână, doamna Clairborne coborî valvârtej până în salon. Aici zvârli la o parte covoraşul, înălţă cu o smucitură chepengul şi, după ce îşi împinse fiica pe scara ce ducea în pivniţă, o urmă. Katie se aşeză pe podeaua rece, tremurând de frig şi de frică.

— Mă întorc în câteva minute, îi spuse maică-sa înnebunită, aruncându-i o pătură veche pe după umeri. Trebuie să mă duc după niscaiva lucruri. Tu să nu scoţi niciun sunet, m-ai auzit? Niciun sunet!

Doamna Clairborne se repezi în sus pe scara şubredă, iar după o clipă Katie auzi uşa căzând cu o izbitură la loc în podea. Iat-o rămasă singură cuc, în cămaşă de noapte, în întunericul beznă din pivniţa de sub casă.

Deasupra şi afară răsunau mai departe zgomote înspăimântătoare, care îi ajungeau însă la urechi înăbuşite de pardoseala, covoraşul şi mobila din salon.

La un moment dat, Katie auzi o uşă trântită de perete, bocănit de cizme deasupra şi, deodată, un zgomot asurzitor ce o făcu

să sară ca arsă. Ea n-avea cum să știe, dar tocmai ce se prăbușise bufetul maică-sii, umplând salonul de porțelanuri ce se făcură țăndări pe podea.

Apoi se auziră strigăte. Alte uși trântite. Încă o izbitură, urmată de focuri de armă. Glasuri pe care nu le cunoștea... țipete... parcă mamă-sa era cea care țipa... Țipetele și bubuiturile se ținură lanț parcă ore întregi. Pași alergând, strigăte... apoi treptat zvon înăbușit de copite pierzându-se în depărtare.

Și într-un târziu... tăcere.

Ceea ce auzise era groaznic și de rău augur. În ciuda păturii în care era înfășurată, Katie începu să tremure, năpădită de o groază nedeslușită.

Era prea speriată să facă vreo mișcare, să respire sau să gândească. Cât timp a stat așa, ghemuită în colțul acela întunecos în care o lăsase maică-sa, habar nu avea.

De ce nu se întoarce mama? Aceasta era singura întrebare care îi răsuna în minte iar și iar.

Dar nu se auzea nimic. Conacul Clairborne era cufundat într-o tăcere de mormânt.

Într-un târziu – după un ceas sau poate două?... Katie se adânci într-un somn zbuciumat.

Când se trezi, era prăbușită pe podea, cu pătura strânsă în juru-i și mădularele amorțite de frig. Fusese doar un vis urât, din care se va trezi în curând în propriu-i pat, își zise ea, după care o fură iar somnul.

Se făcu dimineață. Nu că fata avea de unde s-o știe: în pivniță nu pătrundea niciun licăr de lumină. Deasupra, aceeași tăcere.

Treptat, semne precum chiorăitul stomacului și frigul crunt din oase îi dădură de înțeles că nu fusese un vis și că acesta nu era patul ei.

În cele din urmă, se înălță în capul oaselor, își mișcă mădularele amorțite și se ridică în picioare. Se duse pe bâjbâite la scară și se cățără încet până ce dădu cu capul de ușa din podea. Împinse, dar chepengul nu se urni.

Adunându-şi toate puterile, Katie se căzni să ridice trapa până ce un licăr de lumină răzbi prin crăpătură. Acum ştia sigur că se făcuse ziuă.

Scâncind de frig şi de frică, fata mai împinse o dată cu toată puterea. Ceva se rostogoli de pe trapă, căzând cu o bufnitură pe podea, iar uşa se deschise, scârţâind din balamale.

— Mamă... mămico! strigă Katie. Unde eşti, mămico?

Tăcere. Fata mai făcu un pas în sus pe scară. Când ieşi afară, îşi duse îngrozită mâna la gură. Totul era devastat. Geamuri sparte. Mobilă răsturnată. Tablouri, vaze, farfurii şi pahare făcute ţăndări. Bufetul nu era singurul dulap ce zăcea prăbuşit pe podea. Rafturile cu cărţi avuseseră în mare parte aceeaşi soartă. Pardoseala salonului era plină de cărţi, de cioburi şi de aşchii. Pianul maică-sii era încă în picioare, dar avea o crestătură adâncă deasupra, acolo unde căzuse ceva pe el. Alături, vioara lui Katie fusese sfărâmată în trei bucăţi pe care le mai ţineau laolaltă doar strunele acum inutile. Priveliştea îi risipi stupoarea pricinuită de şoc. Muzica şi cărţile însemnau la fel de mult pentru ea precum refugiul tainic din pădure. Lacrimile începură să-i şiroiască pe obraji.

Dădu s-o strige iar pe mama ei, dar îi tremurau prea tare buzele ca să poată rosti cuvântul.

Îi era greu chiar şi să cuprindă cu mintea priveliştea de coşmar ce i se deschidea în faţa ochilor.

Moartea şi devastarea îi loviră cu puterea unui uragan inocenţa tânără şi delicată, amuţind-o de groază.

Înaintă împleticindu-se, ca prin vis. Până să-i revină glasul, nu mai avu niciun rost să strige – zări trupul maică-sii în pragul bucătăriei, cu rochia sfâşiată şi pătată de sânge.

I se înmuiară genunchii. Icni o dată sau de două ori şi un fior de gheaţă îi trecu prin inimă şi prin creier, mai groaznic decât orice senzaţie de frig pe care o simţise vreodată.

Tremurând şi plângând, icni din nou şi, întorcându-şi privirea, reveni în silă în salon. Aici zări trupul însângerat al unuia dintre fraţii săi zăcând sub fereastră, cu mâinile ţepene încleştate

pe puşcă, şi pe cel al tatălui ei lângă chepeng, de pe care se rostogolise când ieşise ea din pivniţă.

Fata încremeni locului, amuţită de şoc. Era încă prea năucită ca să-şi dea măcar seama că rămăsese orfană. Doar stătea acolo, strângându-se buimacă în braţe. Nu băgase de seamă nici măcar că, făcând câţiva paşi prin încăpere, îşi murdărise deja picioarele şi cămaşa de noapte cu sângele mândrei sale familii de sudişti.

Cât a rămas aşa, împietrită de stupoare, n-ar fi putut să spună. De jur împrejur, nu era decât moarte şi sânge – pete uscate şi înnegrite şi altele încă roşii, băltind.

Deodată, Katie auzi paşi în spatele ei. Sunetul destrămă înfiorătoarea tăcere şi o făcu să tresară de frică, readucând-o la realitate.

Când se răsuci speriată, gata s-o rupă la fugă, dădu cu ochii de o negresă înaltă şi subţire, de-o seamă cu ea, pe care n-o mai văzuse niciodată.

Negresa aceea eram eu.

11
Mayme

Acum socotesc că este vremea să aflaţi câte ceva şi despre mine.

Ştiu cum e când încerci să ţii pasul cu firul poveştii, iar povestitorul sare de la una la alta de ajungi să nu mai ştii când s-a întâmplat una şi când cealaltă. Şi iată că acum fac şi eu aceeaşi poznă.

Ei, dar vedeţi voi, câteodată asta pare a fi calea cea mai potrivită de a depăna o poveste. Şi, cum vă mai zisei, sunt atât de obişnuită s-o am pe Katie lângă mine, spunându-şi partea ei, că nici nu prea ştiu cum altfel să înfăţişez lucrurile. Aşa că bag seamă că n-aveţi decât să puneţi lucrurile cap la cap cum îţi putea voi mai bine – şi-s sigură c-o să puteţi – până ce am să vă dezleg eu cumva iţele întregii poveşti.

Katie – poate că v-am mai spus – avea o imaginaţie înaripată, dar mintea îi mergea niţel mai încet. Eu eram exact opusul. Spre deosebire de mine, Katie nu fusese nevoită să gândească sau să ia decizii de una singură. Ea era cu capul în nori, eu - cu picioarele pe pământ. Nu-i nimic rău nici într-una, nici în cealaltă. Eu zic că lumea are nevoie şi de visători, şi de oameni cu simţ practic, că de-am fi cu toţii la fel ar fi cam plictisitor.

Eu *trebuia* să fiu cu picioarele pe pământ. Nu zic că n-aş fi avut timp să visez, că poţi să visezi şi să-ţi laşi imaginaţia să zboare slobodă cu orice altceva te-ai îndeletnici între timp. Dar munca

era grea, iar mie nu prea-mi stătea capul la visat. Făceam pur şi simplu ce aveam de făcut. Printre astea se număra, cum vă spusei, şi povestitul, dar în cazul meu, povestitul era doar un fel de a-mi omorî timpul.

Dintre cei cinci copii ai mămucăi, eu eram cea mai mare. Am crescut spunându-i poveşti lui Samuel, iar apoi, pe rând, lui Rachel, lui Robert şi Thelmei. Mămuca era parcă mai tot timpul grea, aşa că treaba mea nu era doar să le zic ălor mici poveşti, ci şi să am grijă de ei – să le dau să mănânce, să le schimb scutecele murdare, să le spăl hăinuţele şi orice altceva mai trebuia să fac în timp ce mămuca muncea în grădina stăpânului sau era la râu, încercând să ne scoată mizeria din straie.

Şi uite aşa am învăţat repejor să mă descurc singurică şi să fac treburile ce se cer făcute.

Ca fată într-o familie de sclavi, duceam o viaţă grea. Mămuca, neavând încotro, lăsa treburile casei pe seama mea. Tata muncea zi lumină pe câmp laolaltă cu toţi ceilalţi bărbaţi. Noaptea, când se întorceau la colibe, nu mai aveau putere decât să se aşeze la masă şi să mănânce tocanele cu zeamă lungă pregătite de femei.

Nici femeile şi nici copiii ca mine nu aveau traiul mai uşor. Toţi trebuiau să muncească – munca era viaţa noastră, singura pe care o ştiam. Munceam de dimineaţă, când mijeau zorile, până noaptea, când ne culcam.

Duminica era altfel. După isprăvirea treburilor, stăpânul ne lăsa să facem ce pofteam tot restul zilei. După-masa ne adunam să ascultăm poveştile depănate de sclavii cei bătrâni, iar seara ne strângeam în jurul focului şi cântam.

Doamne, ce-mi mai plăcea să cânt! Nu era muzică din aceea de care cântau Katie şi mamă-sa, după note aşternute pe-o coală de hârtie. Muzica noastră venea din lăuntrul nostru – din sufletele şi din simţămintele noastre. Muzica noastră era despre noi şi despre vieţile noastre şi câteodată era aşa de frumoasă că te înălţa până la cer, nu alta.

Aşa am început să învăţ şi despre religie, din cântecele şi poveştile acelea. Când ne era mai greu, cântam parcă şi mai

multe cântece despre acei oameni din Biblie care munciseră şi ei din greu şi suferiseră la rându-le.

Dar apoi venea iară ziua de luni şi corvoada începea de cum ne dădeam jos din pat.

Ei, dar copiii nu ştiu să facă deosebirea între o viaţă grea şi una uşoară. Ei fac doar ceea ce trebuie să facă, fără să-şi pună întrebări.

Nici eu nu-mi puneam. Făceam doar ce aveam de făcut. De aici mi se trage, bag seamă, judecata sănătoasă şi simţul practic. Katie, pe de altă parte, nu fusese niciodată nevoită să se descurce de una singură. Poate de aceea a găsit Dumnezeu de cuviinţă să ne aducă laolaltă – ca deosebirile dintre noi să ne ajute să fim mai mult decât ar fi putut să fie orişicare dintre noi de una singură.

Bărbatul căruia îi spuneam „tată" a murit când aveam 12 ani. Nu ştiu de ce. S-o fi îmbolnăvit pasămite de oarece. Moartea făcea parte din viaţa de sclav. Tot timpul murea careva. Mămuca era iarăşi grea. Stăpânul îi spuse că putea locui în colibă până ce pruncul împlinea doi ani, după care ori se mărita din nou, ori avea să fie vândută.

Mămuca plânse o zi, două, după care îi secară lacrimile şi ne văzurăm mai departe de treabă aşa cum făcuserăm întotdeauna.

La ceva vreme după aceea, o găsii într-o zi pe mămuca şezând singură pe pat, cu un licăr straniu în ochi, de bucurie amestecată cu tristeţe. Era, bănuiesc, nostalgică, dar pe vremea aceea încă nu ştiam ce-nseamnă cuvântul „nostalgie". Ţinea în mână un obiect fistichiu, de culoare albastră.

— Ăsta ce-i? o întrebai eu.

— O simplă amintire de demult, copilă, spuse ea, schiţând iar acel zâmbet trist.

— Ce înseamnă cuvântul scris pe el?

— Acela nu-i un cuvânt, copilă. E amintirea lacrimilor vieţii pe care câteodată nu ţi le poţi înfrâna, iar unele amintiri e mai bine să rămână uitate.

— De unde îl ai, mămucă? o întrebai eu.

Ea se uită adânc în ochii mei, apoi la acul de păr, apoi iar la mine şi zâmbi. Apoi puse acul înapoi în Biblie şi de atunci nu l-am mai revăzut decât în răstimpuri, la câte o ocazie specială precum Crăciunul, când îl purta la gât, atârnat de lanţ. Dar de răspuns, nu mi-a răspuns niciodată la întrebare... iar eu n-am mai întrebat-o.

Lucrurile au rămas o vreme aproape neschimbate. Tata-mare s-a mutat şi el la noi după ce s-a prăpădit mămăiţa, dar era de acum prea bătrân pentru muncile câmpului. Stăpânul nu era defel mulţumit că din coliba noastră plină ochi, niciunul dintre noi nu muncea pe câmp. Când pruncul împlini două luni, mămuca se duse să lucreze pe câmp cu bărbaţii.

După ce-am făcut 15 ani, ţin minte că stăpânul şi doi dintre fiii lui veniră într-o zi la coliba noastră, stătură puţin de vorbă cu tata-mare, apoi taica ne strigă pe mine şi pe Samuel, care avea pe atunci 11 ani. Venirăm şi stăturăm nemişcaţi câtă vreme stăpânul ne măsura din cap până-n picioare. Din spatele lui, fiu-său mai mare mă pironea cu o privire tare urâtă.

Ştiam amândoi despre ce era vorba. Sclavii erau valoroşi pentru stăpânii lor din trei puncte de vedere. Bărbaţii puternici munceau, femeile puternice făceau copii, iar copiii erau crescuţi pentru unul dintre cele două scopuri ori erau vânduţi. Băieţii însemnau mai multă mână de lucru pentru stăpân. Fetele, mai mulţi copii. Dacă stăpânul nu-i socotea prea potriviţi pentru una ori pentru cealaltă, ori dacă avea nevoie de banii pe care se gândea că îi vor aduce, îi vindea pur şi simplu. Venise vremea ca stăpânul să decidă care avea să fie soarta mea şi cea a lui Samuel când ne va bate ceasul.

Îl studie atent pe Samuel, întrebându-se pesemne când va putea să-i ia locul tatii la munca câmpului. Îi pipăia muşchii braţelor şi îi măsura umerii şi pieptul, gândindu-se cât avea să se mai împlinească, în timp ce frate-meu stătea acolo stană de piatră, cu ochii aţintiţi înainte. Apoi stăpânul trecu la mine. Probabil că-n zilele noastre lumea socoteşte că-i groaznic ca un bărbat să facă una ca asta, dar pe atunci orice sclav era proprietatea stăpânului

său, iar acesta făcea cu sclavul tot ce poftea, așa cum ar fi făcut cu o căruță, cu o vacă sau cu o șa.

Stăpânul veni așadar la mine și începu să mă măsoare de sus până jos. Îmi deschise gura cu două degete ca să-mi vadă toți dinții. Vă întrebați probabil de ce nu l-am mușcat de degete. Ca să nu fiu biciuită, de aia. Fusesem deja biciuită în două rânduri – cea mai cruntă biciuială o primisem de la feciorul stăpânului – și nu doream să mai fiu biciuită vreodată.

Apoi stăpânul făcu un pas în spate și zăbovi câteva secunde cu privirea pe sânii ce începeau să mi se contureze sub șorțul murdar. Cei doi feciori ai lui își făcură cu ochiul. Nu-mi plăcea deloc felul în care mă priveau. Apoi stăpânul dădu din cap, ca pentru sine, și se întoarse iar spre tata-mare.

— E cam slăbănoagă, spuse el, și nu-i cine știe ce frumusețe. S-ar putea totuși să facă vreo 75 de dolari. Dacă nu știi vreun băietan care să-i ia fecioria, am să găsesc eu pe careva.

N-am auzit ce-a răspuns tăicuțul cel bătrân.

N-are importanță ce-a răspuns. N-am fost necinstită de niciun sclav de 16-17 ani, și nici vândută, pentru că peste două săptămâni ne-au călcat soldații dezertori.

12
Masacrul

Nu știam pe atunci cine sunt soldații.
Nu știam că războiul era departe de a se sfârși, că Sudul se zbina și era stăpânit de haos, și nici că dezertorii și bandiții ituiau pretutindeni. Tot ce știam era că avusese loc un răz- între Nord și Sud, că una dintre tabere purta albastru și cea- ă gri și că totul se învârtea cumva în jurul nostru, al sclavilor. eori vedeam soldați trecând călare și o dată sau de două ori auzit tunuri bubuind în depărtare. Dar noi ne vedeam mai arte de treaba noastră.
Unii spuneau că soldații din nord, armata domnului Lincoln, tau pentru libertatea noastră, dar îmi venea greu să cred că r afla vreun alb – chiar și dacă era îmbrăcat în albastru și vor- cu un accent caraghios – care să le fie prieten negrilor.
Tocmai mă duceam la râu după apă când auzii caii galopând e colibele și hambarele noastre prăpădite. Bărbații erau mai i pe câmp, așa că n-avea cum să se dea cine știe ce luptă. Totul terminat cât ai clipi din ochi.
Călăreții se apropiau așa de vijelios că simțeam cum mi se remură pământul sub picioare. În mijlocul tămbălăului, ntre norii de praf, mi se păru că văd cum nu mai puțin de o ă de bărbați se îndreaptă săgeată spre case, urlând și trăgând armele. Le auzii pe mama și pe celelalte femei țipând. Apoi pușcături și iar alte strigăte. De jur îm rejur răzbeau sunete

înfricoşătoare. Ţipetele de groază se amestecau asurzitor cu focurile de armă.

Am lepădat găleata şi am luat-o la fugă spre colibe. La jumătatea drumului m-am oprit şi m-am pitit după un copac, chibzuind că, orice s-o fi petrecând în colonia sclavilor, nu era defel cuminte ca o fată ca mine să dea buzna în miezul evenimentelor.

Ceea ce am văzut ascunsă după copacul acela m-a umplut de groază – o groază cum nu am mai simţit nici înainte, nici de atunci încoace. Dacă n-aş fi ştiut sigur că-s trează, aş fi crezut că nu poate fi decât un vis urât. Cel mai urât vis pe care vi-l puteţi închipui.

Călăreţii împuşcau şi călcau sub copite pe toată lumea, slobozind afurisenii înfiorătoare, răsturnau tot ce le ieşea în cale şi călăreau bezmetic în cerc, făcându-şi caii să se cabreze şi să dea din copite. Privind înapoi, bag seama că îşi vărsau pe acea mână de sclavi mânia pe care o simţeau faţă de Nord şi de domnul Lincoln, de parcă noi am fi fost cauza tuturor relelor. Călăreţii – mai apoi am aflat că erau 14 la număr – râdeau şi înjurau, de parcă ar fi petrecut de minune.

Ce fel de oameni ar face aşa ceva? Asta m-am întrebat toată viaţa. Ce fel de oameni găsesc plăcere în a le face rău altora? Doar ticăloşii, cei fără pic de suflet. Dacă are să vie vreodată ziua judecăţii, când om da cu toţii socoteală în faţa lui Dumnezeu, precis că acei nemernici vor primi o pedeapsă cruntă pentru faptele lor mişeleşti. După ce am văzut în ziua aceea, nu mai am nicio îndoială că iadul există cu adevărat, căci numai acolo îşi au locul cei ce sunt în stare de aşa ceva.

Pe atunci eram prea năucită de ceea ce vedeam ca să simt ură. Dar ura mi s-a înfiripat în suflet repejor. Uram fără să mă simt vinovată, căci faptele săvârşite de acei ticăloşi erau vrednice de ură.

Purtau uniforme ponosite de culoare gri, erau murdari şi neîngrijiţi, iar pe faţă li se citea răutatea. Copiii alergau ţipând care încotro, găinile cotcodăceau şi porcii guiţau în cotețe. Pretutindeni se înălţau nori de praf, care – eu încă nu aveam cum

s-o știu din locul în care mă aflam – probabil că era deja amestecat cu sânge.

Apoi tata-mare se năpusti afară pe ușă, cu carabina stăpânului în mâini, pe care o țineam în colibă în caz că se ivea vreun necaz. Văzui scânteia țâșnind din țeava puștii. Bubuitura despică hărmălaia și unul dintre călăreți se prăbuși de pe cal, cu jumătate de față spulberată. Urmară numaidecât zeci de împușcături și sărmanul tăicuț fu trântit într-o parte, cu inima și capul ciuruite de gloanțe. Încremenii de groază.

Unul dintre călăreți își întoarse calul și, fluturându-și pistolul în aer, îl zdrobi pe tata-mare sub copite, apoi se răsuci și mai descărcă încă două-trei gloanțe în trupul neînsuflețit. Asta păru să îi aţâțe și mai tare pe ceilalți, care parcă înnebuniseră de plăcerea masacrului. Individul care-și flutura pistolul slobozi un hohot de râs, apoi porni la galop de jur împrejurul casei, trăgând bezmetic.

Atunci mi-am dat seama că venea direct spre mine!

Am încremenit, cu răsuflarea tăiată.

Nu a durat decât o clipă, dar pe când zbura călare spre mine, urlând sălbatic, cu focul acela drăcesc în ochi, m-am uitat la chipul lui și am știut că n-o să-l uit cât oi trăi.

Pe cap purta un chipiu gri murdar care-i acoperea părul, dar barba, nerasă de niscaiva timp, îi era roșcată. Mustața îi era groasă, dar nu răsucită în afară, așa cum o purtau unii dintre albi. Însă cel mai clar îmi aduc aminte de ochii lui. Nu eram îndeajuns de aproape ca să-i deslușesc culoarea ochilor. Dar știu că erau bulbucați, de i se vedea albul ochilor de jur împrejur și chiar și acela părea s-arunce flăcări. Erau ochi mișelești.

În clipa următoare, venindu-mi în fire, îmi dădui seama că era nebunie curată să stau acolo, holbându-mă la el. Doar nu voiam să mă aleg și eu cu un glonț în cap!

Temându-mă că pân-aici mi-a fost, mă făcui mică în spatele copacului, sugându-mi burta cât putui de tare, îngrozită că avea să mă zărească. Se mai auziră câteva focuri de armă. Un glonț lovi copacul și o așchie din scoarță îmi zbură pe lângă ureche.

Îmi spusei că precis mă văzuse şi că nu mai aveam niciun minut de trăit. Tremuram ca varga, lipită de trunchiul copacului, cu ochii strâns închişi, ca un prunc în pântecul mamei.

Dar insul îşi întoarse calul şi o porni la galop spre ceilalţi, continuând să tragă şi să urle ca nebunul.

Apoi, la fel de iute cum începuse totul, călăreţii s-au dus, lăsând nori de praf în urma lor şi ecou de strigăte tot mai îndepărtate.

Peste vreo jumătate de minut se lăsă tăcerea. Cea mai groaznică tăcere din viaţa mea, care mi-a rămas întipărită în minte la fel cum mi-a rămas chipul acelui om. Pesemne că strigătele lor mi-au mai dăinuit o vreme în minte, fiindcă o luaseră spre câmpurile pe care munceau bărbaţii. Când ajunseră acolo, răsunară iar focuri de armă. Dar totul luă sfârşit într-un minut, două.

După care se lăsă o tăcere şi mai adâncă.

Găinile încă mai cotcodăceau şi desluşeam la răstimpuri şi câte un guiţat.

Dar nu se auzea niciun sunet omenesc. Nicio mamă plângând. Niciun scâncet de copil. Nimic.

Era o tăcere mormântală, stranie şi înfiorătoare.

Am rămas încremenită vreme îndelungată, tremurând în spatele copacului. Ştiam că soldaţii plecaseră. Dar tot îmi era frică să arunc o privire. Nu ştiu câtă vreme am stat acolo. În cele din urmă, când mi-am părăsit în sfârşit ascunzişul, nu se mai auzea nicăieri niciun sunet – nici măcar din depărtare, de pe câmpuri... Întreaga plantaţie era cufundată în tăcere.

Ştiam de ce.

13
Fuga

Când mi-am făcut în sfârşit curaj să ies tiptil de după copac, trecuse deja de amiază. Ceva îmi spunea că soldaţii nu se vor mai întoarce. La ce să se întoarcă? Nu mai aveau nimic de făcut aici. Nimic pe faţa pământului.

Cum m-am simţit în momentele acelea groaznice? N-aş putea spune că mi-era *teamă*. Eram năucită, îngrozită de ceea ce vedeam în jurul meu. Mi-am spus că trebuie să fi fost omorâţi şi sclavii de parte bărbătească din moment ce niciunul dintre ei nu se întorsese şi nu se auzea nimic dinspre câmpuri. Dar nu ştiam sigur. În clipele acelea nici n-am stat să mă-ntreb dacă Josepha şi ceilalţi sclavi de casă scăpaseră cu viaţă sau ce se întâmplase cu stăpânul şi cu familia lui. Tot ce ştiam era că trebuia să-mi iau picioarele la spinare şi s-o tulesc cât mai grabnic de-acolo.

Acum desigur că în cărţile de istorie zilele acelea sunt numite „masacrul din comitatul Shenandoah" şi toată lumea ştie de grupul de dezertori confederaţi cunoscuţi drept Banda lui Bilsby. Dar în momentele acelea, pe când stăteam tupilată după copac şi mai apoi, când am pornit împleticindu-mă spre ceea ce fusese odinioară căminul meu, tot ce ştiam era că toată familia pe care o aveam pe lume fusese căsăpită chiar sub ochii mei şi că acolo nu mă voi mai simţi niciodată acasă.

I-am îngropat pe toţi – pe mămuca, pe tata-mare, pe Samuel şi pe cei trei fraţi mai mici. Era ultimul lucru pe care îl puteam

face pentru ei. Nu aveam timpul şi nici tăria să încerc a îngropa femeile şi copiii de la celelalte colibe. Pur şi simplu nu eram în stare. Erau prea mulţi. Am ocolit cum am putut de bine trupul soldatului împuşcat de tata-mare. Era plin de sânge şi nu voiam să mă uit la ce mai rămăsese din faţa lui.

Nu mi-am bătut capul să-i îngrop prea adânc, doar cât să simt că am făcut lucrul cuvenit şi să-i feresc de muşte şi de păsări. Încă înainte să isprăvesc, hotărârea era luată: trebuia să plec. Unde, nu ştiam, dar acolo nu mai puteam rămâne.

Oamenii mă tot întreabă dacă am plâns sau dacă mi-a fost frică. Sunt tare curioşi să ştie ce am simţit.

Nu, nu am plâns. Plânsul avea să vină mai încolo. În clipele acelea eram prea năucită. Nu ştiu ce simţeam în adâncul sufletului. Eram prea uluită ca să simt ceva ce aş putea descrie în cuvinte. Am găsit o lopată, am săpat gropile şi am împins înăuntru ceea ce mai rămăsese din familia mea... pe toate bag seama că le-am făcut mecanic, fără să mă gândesc la ce fac. M-am trezit pur şi simplu cu lopata în mână şi m-am apucat să dau ţărâna la o parte. La câţi negri văzusem înmormântaţi până atunci, ştiam că aşa se cade. Am isprăvit abia pe înserate.

Încet-încet am început să mă dumiresc că mă aflam la mare ananghie. Ştiam îndeajuns despre război şi statul sclavagist din sud ca să-mi dau seama în ce bucluc s-ar fi găsit o negresă singură de cincisprezece ani dacă dădea nas în nas cu vreo persoană nu tocmai prietenoasă ori, mai rău, cu indivizi precum cei care tocmai îmi omorâseră toată familia. Ar fi trebuit probabil să mă duc la conac ca să văd dacă Josepha şi familia stăpânului mai erau încă în viaţă. Dar în clipele acelea nu judecam prea limpede.

Pe atunci, dacă se întâmpla să te naşti cu părul creţ şi pielea de culoare închisă, pe când ajungeai să ştii cum te cheamă, ştiai deja şi că ceilalţi oameni de pe pământ, cei cu pielea albă, nu aveau prea multă consideraţiune pentru cei de culoare – fie că aceştia aveau pielea cafenie ca a mea, fie c-o aveau aurie sau neagră. Şi de regulă nici nu se dădeau peste cap să fie drăguţi cu negri – asta dacă nu aveai un stăpân cu adevărat cumsecade; auzisem de

sclavi care aveau stăpâni cumsecade. Şi socoteam că lucrurile ar fi stat la fel şi dacă mă întâlneam cu niscaiva yankei din nord – nu că aş fi văzut cândva vreunul. Că erau din nord, că erau din sud, albilor nu le prea plăceau persoanele de culoare. Aşa stăteau lucrurile pe atunci.

Eram vasăzică încredinţată că întâlnirea cu *oricare* alb m-ar vârî în bucluc. Nu ştiam ce s-o fi întâmplat la conac, dar nici ideea de a fi găsită de către stăpân nu-mi prea surâdea. Stăpânul, m-am gândit, va avea trebuinţă de mai mulţi negri ca să ţină plantaţia pe picioare şi are să pună probabil pe primul găsit să-mi ia fecioria – poate pe unul dintre fiii lui sau poate c-ar face-o el însuşi din moment ce toţi negrii fuseseră ucişi. Şi nici gândul ăsta nu-mi surâdea defel.

Aşa că, de cum am isprăvit îngroparea şi am spus rugăciunea „Tatăl nostru", am luat-o peste câmp, departe de conac.

Înainte să plec însă am mai făcut ceva. M-am dus şi-am deschis coteţul păsărilor, ş-apoi pe cel al porcilor. Nu ştiam dacă negrii vor fi liberi vreodată, dar m-am gândit că animalele acelea n-or să mai fie de folos nimănui acum, că nu mai era cine să le hrănească, aşa că mai bine să încerce a-şi găsi singure calea în libertate.

Apoi am plecat.

Soarele stătea deja să asfinţească. Nu ştiam încotro mă îndrept. Mergeam înainte, mânată de-un singur gând: să nu fiu văzută de nimeni. Cine a trecut prin ce-am trecut eu nu se gândeşte la mâncare, şi nici mie nu-mi stătea mintea la asta. Nu mai pusesem de mult ceva în gură, dar cu nodul pe care-l aveam în stomac, n-aş fi putut să mistui nici un dumicat. Setea mi-am ostoit-o de câteva ori la pâraiele întâlnite de-a lungul drumului.

După o vreme s-a întunecat de-a binelea. Bătusem pesemne cale lungă, căci mă simţeam sleită de puteri. Slavă Domnului, fiindcă oboseala m-a ajutat în cele din urmă s-adorm. Luna a răsărit pe cer şi eu mi-am văzut de drum, şi-am mers şi-am tot mers, probabil jumătate de noapte. Apoi am dat de-o pădurice

ferită. Nu era prea frig în noaptea aceea, așa că m-am întins între tufe și-am adormit.

M-am trezit cândva după crăpatul zorilor. Soarele nu era de multă vreme pe cer. Mi-era frig și mă pătrunsese niţel umezeala.

Ce vis groaznic, a fost primul meu gând.

M-am întins puţin și, începând să mă dezmeticesc, m-am întrebat unde m-oi fi aflând.

Apoi coșmarul trăit aievea îmi năvăli înapoi în suflet cu teribila forţă a realităţii, care face o diferenţă atât de mare între amintire și vis. Imaginea trupurilor neînsufleţite îmi umplu mintea. Stomacul mi se răzvrăti și mi se făcu greaţă. Îmi doream să fi dormit o veșnicie, să nu mă mai fi trezit niciodată. Era cea mai groaznică trezire din viaţa mea.

Dar ca să pot face faţă durerii îngrozitoare a amintirii, trebuia să mă mișc. Nu puteam gândi. Era prea dureros. Trebuia să *fac* ceva. Așa că m-am ridicat și am pornit mai departe, fără să am habar încotro mă duc.

Câtă vreme am tot mers așa, nu știu. Cred că am mai băut undeva niște apă, dar am pierdut șirul evenimentelor, așa cum am pierdut și noţiunea timpului. Nu m-ar mira să mă fi învârtit o vreme în cerc... când numai ce mă trezesc în curtea unui conac.

De-a lungul drumului nu auzisem niciun sunet. Cum mergeam eu așa, fără să iau seama încotro mă îndrept, numai ce ridic privirea și dau cu ochii de o casă uriașă, cu etaj, toată vopsită în alb, cu coloane de jur împrejur, în faţa căreia creștea un pâlc de stejari falnici.

Mă oprii, buimacă. Nu era plantaţia stăpânului meu, atâta știam sigur. Era mult mai mare și nu recunoșteam nimic în jur.

Am stat un minut-două cu urechile ciulite, întrebându-mă cum de era totul atât de tăcut, apoi am luat-o încet spre acareturile din spatele casei. Eram niţel speriată, dar voiam să găsesc ceva de mâncare – foamea îmi rodea deja stomacul. Pe măsură ce mă apropiam mi-am dat seama că lucrurile nu arătau deloc bine. O brișcă fusese răsturnată, iar gardul, rupt într-o parte.

Ridicându-mi privirea spre casă, am observat că unele ferestre aveau geamurile sparte.

Căscând ochii pe sus, numai ce mă împiedic de ceva. Era trupul unui tânăr alb, pe la vreo 20 de ani. A fost de-ajuns o privire ca să-mi dau seama că era țeapăn ca un stâlp.

Nu știu cum de n-am luat-o numaidecât la sănătoasa. După câte văzusem însă în ajun, am călcat pur și simplu peste el și am mers mai departe. La câțiva metri mai încolo am văzut o negresă care fusese și ea împușcată și, alături, leșul unui negru.

M-am apropiat de casă.

Era cufundată în tăcere. Din cealaltă parte am auzit lătrând vreo doi-trei câini. Nu știu unde fuseseră înainte, dar acum se întorceau și n-aveam de gând să stau să-i aștept.

Ușa din dos era crăpată. Am împins-o ușor și s-a deschis larg.

Încă nu pricepeam eu prea bine ce se întâmplase acolo. Singurul meu gând în momentul acela a fost că, dacă și cei de pe plantația asta fuseseră omorâți, s-ar putea măcar să găsesc ceva de mâncare. Nu mă întrebați de ce mă codisem să intru în casa stăpânului meu, iar acum dădeam buzna în casa *altui* alb, că nu pot să vă răspund. Nici eu nu prea înțeleg cum de m-am încumetat la una ca asta, dar casa părea cu totul părăsită. M-oi fi gândit că toți cei ai casei erau morți, precum tânărul din curte. Pesemne era opera acelorași mișei. Iar mie mi-era așa o foame că abia mă mai țineam în picioare.

De cum am pășit înăuntru, am văzut că toată casa fusese răscolită, la fel cum se întâmplase cu colibele de pe plantația noastră. Pardoseala era plină de cioburi și de sfărâmături.

Pășind încet în bucătărie, am văzut încă un trup întins pe podea, de astă dată trupul unei femei albe, mai în vârstă decât tânărul de afară, la vreo 40–45 de ani.

Când m-am întors și am privit spre mijlocul casei, am rămas țintuită locului.

Într-un prag stătea o fată albă, ce părea să fie de-o seamă cu mine sau poate cu un an mai mică. Mă fixa cu ochii ei mari, mai îngroziță parcă și decât mine.

Purta o cămaşă lungă de noapte şi în picioare avea nişte papuci pătaţi de sânge. Părul drept şi blond, care arăta probabil bine când era aranjat, îi era acum încâlcit şi dezordonat. Chiar şi de la distanţa la care mă aflam mi-am dat seama că avea ochii albaştri. Erau aşa de mari, că păreau să-i fi fost pictaţi pe faţă, nu alta. Chipul îi era nefiresc de palid, chiar şi pentru o fată albă. Paloarea asta şi felul în care stătea acolo, nemişcată ca o statuie, m-au făcut să cred că era moartă. Arăta ca o stafie. Nu că aş fi mai văzut eu vreo stafie, dar dac-aş fi văzut, sunt sigură că exact aşa ar fi arătat. O fi fost ea o fată drăguţă în felul ei, nu zic nu. Era cu vreo 8-10 centimetri mai scundă ca mine şi ceva mai împlinită la trup, fără a fi însă durdulie. După cum vă spusei, eu eram cam deşirată.

M-am zgâit năucă la ea, şi ea la mine, de parc-am fi fost singurele fiinţe rămase pe pământ. Şi mă gândeam că numai ce-o să cadă şi ea mintenaş moartă, ca toţi ceilalţi.

Stăteam acolo uitându-ne una la alta, mute ca nişte statui.

Apoi am văzut-o clipind şi primul meu gând a fost că nu mai pomenisem mort care să clipească din ochi. Dar am rămas privindu-ne nemişcate, fără să spunem o vorbă. Eu una chiar că habar n-aveam ce să spun.

Fata cea albă, cu ochi mari albaştri şi păr bălai, rupse prima tăcerea.

— Mama... mama a murit, scânci ea, abia mişcându-şi buzele.

Am mai rămas câteva clipe în năucirea în care căzusem, dar sunetul unui glas omenesc şi mai ales unul atât de jalnic şi de nenorocit venit de la o fată albă care tocmai rostise cuvintele pe care eu nu voisem să le rostesc cu glas tare, a reuşit să mă readucă la realitate.

Am pornit încet spre ea, călcând printre dărâmături, fără să observ că în spatele său se afla încă un trup neînsufleţit – cel al tatălui ei. Fata a rămas nemişcată, privindu-mă cu ochii ei mari şi neajutoraţi.

Apoi, dintr-odată, ne-am trezit una în braţele alteia, plângând amândouă în hohote.

14
Prima zi

Rămaserăm așa, plângând, vreo zece, dacă nu chiar cincisprezece secunde. Știu că nu pare a fi un răstimp îndelungat, dar e îndeajuns de lung atunci când cea care te-mbrățișează e o ființă străină, și încă una de-o altă culoare.

Stânjeneala ne cuprinse pe-amândouă deodată și făcurăm fiecare încet un pas în spate.

După îmbrățișare, niciuna dintre noi nu știa ce să zică. Nu puteam nici măcar să schițăm un zâmbet. Mi-am dat seama că fata avusese aceeași soartă ca mine, chit că ea încă nu avea cum să știe că și ai mei fuseseră omorâți.

Și eu eram încă năucită, dar fără îndoială că ea era și mai și în momentul acela. Judecând după expresia chipului ei, fie că abia descoperise cele întâmplate, fie că stătuse acolo, stană de piatră, o grămadă de vreme. Leșurile, era lesne de ghicit, se răciseră deja.

Neștiind ce să fac, mă-ntorsei și pornii spre ușă.

Fata albă o fi crezut pesemne că voiam să plec. Și, într-adevăr, chiar asta aveam de gând. Asta era casa ei, nu a mea. Iar negrii nu intrau tam-nisam în casele albilor făr' să fie poftiți. Uitasem cu totul de foame.

Uitasem și de câini. Numai ce pusei piciorul afară, că un copoi maro-roșcat se și năpusti spre mine, hămăind ca nebunul, de parcă tocmai încolțise o vulpe, nu alta. După el se luară un labrador auriu, ce nu făcea nici e departe atâta hărmălaie

precum copoiul şi, atras de vâlvă, un colli roşcat. Toţi trei lătrau de mama focului, adulmecând şi dând din coadă. Bag seamă că nu miroseam prea rău din moment ce niciunul dintre ei nu-şi înfipse colţii în picioarele mele. Ba din contră, m-au primit de parcă eram de-a casei.

Fata mai rămase locului câteva minute, plângând şi trăgându-şi nasul, după care găsi în sfârşit puterea să pornească împleticindu-se după mine. Ai fi zis că-i un pui neajutorat ce se ia după cloşcă, zău aşa.

Găsii o cazma în magazia de unelte şi mă apucai să sap o groapă pe câmp, la oarece depărtare de casă.

Fata veni lângă mine şi mă-ntrebă, cu glas tremurat, ce fac.

— Tre' să fie îngropaţi, îi răspunsei eu ş-apoi mă uitai repede la ea să văd dacă nu leşină.

Dar nu leşină. Rămase ţintuită locului, privind în gol. Aşa că eu îmi văzui mai departe de săpat.

Nu se auzea decât bâzâitul muştelor, mugetul îndepărtat al unor vaci şi cazmaua mea izbind pământul şi apoi aruncând ţărâna în grămada de lângă groapă.

— Sunt părinţii dumitale? o întrebai în timp ce săpam, privind-o cu coada ochiului.

Trase adânc aer în piept.

— Da, doamnă. Sunt părinţii şi fraţii mei.

— Nu-i nevoie să mă domneşti, coniţă. Eu nu-s decât o simplă negresă, sclavă pe o plantaţie de dincolo de târg.

Asta era concluzia la care ajunsesem după ce bătusem coclaurile toată noaptea.

În cele din urmă, fata se răsuci şi porni spre hambar. Peste un minut se întoarse, trăgând după ea o lopată. Veni lângă mine şi încercă să sape şi ea. Era pesemne prima dată când punea mâna pe o lopată. Nici măcar nu ştia cum s-o ţină. Totuşi, m-a urmărit şi, străduindu-se să mă imite, a izbutit să dea şi ea la o parte niscaiva ţărână.

Săpam cot la cot locurile de veci pentru bărbatul alb şi femeia albă şi pentru tânărul alb de care mă poticnisem afară şi cel din

casă, despre care am aflat mai târziu că erau fraţii ei mai mari. Mormintele pentru negresa din casă şi ceilalţi doi negri aveam de gând să le sap ceva mai încolo. Nu mi se părea potrivit ca negrii să fie îngropaţi chiar alături de stăpânii plantaţiei.

Lucram tăcute, spunându-ne doar ce trebuia spus.

De săpat, săpam cu precădere eu, cum se şi cădea. Eram puternică şi n-aveam nimic împotrivă. Că doar n-aveam altceva mai bun de făcut.

Şi-am tot săpat aşa vreo două-trei ceasuri. Apoi am mers la fântână şi-am adus o găleată cu apă. Ea nu bău mult, dar eu băui cu nesaţ. Era zăpuşeală mare. De pe-acum, fata albă avea palmele băşicate ca vai de ele. I-am turnat apă peste băşici şi i-am spus să se aşeze la umbră, că oi termina eu treaba.

Voiam să fac gropile mai adânci decât cele săpate pentru ai mei. Ştiam că n-aveam cum să dau gata treaba într-o singură zi, dar m-am gândit c-ar fi totuşi bine să scot leşurile din casă şi să le aduc în locul unde săpam. Chiar dacă trebuia să mai sap şi mâine, măcar fata avea să poată dormi în casă la noapte. Totuşi, socoteam că era mai bine să nu vadă ceea ce urma să fac.

— De ce nu mergi să faci o plimbare?

— O plimbare? făcu ea, ridicându-şi privirea spre mine. De ce?

— Socotesc c-aşa ar fi cel mai cuminte. Tre' să-i aduc.

Încuviinţă din cap, se ridică în picioare şi se îndepărtă.

Eu mă întorsei în casă, întrebându-mă cum am să-i pot duce pe toţi la morminte de una singură. Privind în jur, dădui cu ochii de un covoraş. O rostogolii pe mama fetei până pe covoraş şi, apucând de colţuri, începui să-l trag, încet-încet, afară din bucătărie şi din casă. Socoteam că fetei i-ar veni cel mai greu s-o vadă pe mamă-sa şi voiam ca trupul femeii să fie primul pe care-l îngrop. Deja era ţeapăn şi treaba s-a dovedit a fi de-a dreptul înfiorătoare. Sângele, uscat, se înnegrise. Era o privelişte de speriat, cu ochii ei larg deschişi şi groaza ce îi rămăsese îngheţată pe faţa albă. Mă întrebam cum de găsisem puterea s-o îngrop pe mămuca în ajun.

Mi-a luat mai bine de-un ceas să car leşurile până la morminte. Unuia i-am dat drumul în groapa cea mai adâncă şi l-am acoperit cu ţărână. Negresa cea trupeşă mi-a dat cele mai multe bătăi de cap; abia o puteam urni. M-am gândit s-o chem pe fată să mă ajute, dar apoi am hotărât că era mai cuminte s-o scot singură la capăt. Cu regret vă mărturisesc că, în cele din urmă, pe negresă n-am tras-o cu covoraşul, ci am rostogolit-o până la groapă. Pare un lucru îngrozitor de nedemn, dar în clipele acelea aveam eu altele cu care să-mi frământ mintea.

Am aşezat toate celelalte trupuri unul lângă altul şi le-am acoperit cu un covor mai mare până a doua zi, când aveam să-i pot îngropa.

Tocmai isprăvisem când numai ce-o văd pe fata albă traversând câmpul.

— Ar trebui să te duci să te-mbraci, îi spusei pe când se apropia de mine în cămaşa ei murdară de noapte.

Încuviinţă din cap şi porni spre casă.

Înainte de a intra se opri şi, întorcând capul, mă fixă câteva secunde cu privirea. Mai apoi mi-a spus că se întreba încă de pe atunci cum de o fată de vârsta mea ştie să facă atât de multe. Explicaţia, îşi spuse ea, consta pesemne în faptul că eram o sclavă de culoare.

Peste câteva minute, se întoarse îmbrăcată într-o rochie dintr-acelea pe care le porţi la biserică – roz, cu volănaşe din dantelă. Nu tocmai ţinuta pe care aş fi ales-o eu pentru o asemenea zi. Poate n-o fi avut ce altceva să-şi pună, mă gândii.

Se înserа, iar ceaţa din mintea mea începea încet-încet să se risipească. Îmi era deja limpede faptul că fata asta era cu totul neajutorată. Lăsai mormintele şi mă dusei la ea.

— Nu ţi-e foame? o întrebai în timp ce ne îndreptam împreună spre casă.

— Ba da, răspunse ea.

— Eu una sunt lihnită. N-am pus nimic în gură toată ziulica. E ceva de mâncare pe-aici?

Ridică din umeri.

Mă dusei aşadar să caut ceva de-ale gurii, iar ea mă urmă. În bucătărie găsirăm niscaiva pâine, brânză şi ouă. N-aveam chef să aprind focul pentru ouă, aşa că ne-am ostoit foamea cu pâine şi brânză.

Încă năucă, fata făcea tot îi ziceam eu să facă, încet de tot, ca prin vis.

Am mâncat şi-am stat un pic de vorbă. Mai era puţin şi se întuneca. Nu ştiam cum de trecuse ziua aşa de iute, dar mă bucuram că era pe sfârşite. Din puţinul pe care îl aflasem, era limpede că rămăseserăm amândouă singure pe lume. Şi iată-ne acum împreună sub acelaşi acoperiş. Niciuna dintre noi nu avea ce altceva să facă şi nici unde altundeva să se ducă.

Într-un târziu, mi-am dat seama că vacile pe care le auzisem mai devreme mugeau acum de mama focului. Când ies afară, ce să vezi? Opt vaci stăteau lângă grajd, dând lumii de ştire că se făcuse vremea mulsului. M-am dus aşadar şi le-am dat drumul înăuntru, apoi am luat nişte căldări şi le-am muls. Fata mă urma pretutindeni, privind tot ce făceam. Acum aveam măcar nişte lapte călduţ să bem cu brânza şi pâinea uscată.

Pân-am isprăvit se făcu noapte şi se vedea cât de colo că fata pică de somn.

În casă am găsit un felinar şi l-am aprins.

— Unde-i odaia dumitale?

Arătă spre etaj.

Urcai scara, ştiind că are să vină după mine.

— Care-i a dumitale? o întrebai, rotindu-mi privirea peste palierul întunecos.

Arătă spre o uşă. O dusei de mână înăuntru, o aşezai pe pat, îi scosei pantofii din picioare, iar apoi o acoperii cu o pătură. Ea parcă nici nu-şi dădu seama de toate astea şi peste câteva minute aţipi.

Nu puteam s-o las singură peste noapte. Aşa că luai nişte pături dintr-o altă odaie, mă întinsei pe podea lângă patul ei şi stinsei felinarul.

Şi iacă aşa am ajuns să înnoptez în conacul acela spre care m-au purtat paşii – era prima noapte pe care nu o petreceam într-o colibă de sclavi.

Chiar înainte să aţipesc, mi-am dat seama că încă nici nu-i ştiam numele, şi nici ea pe-al meu.

15
Și acum, încotro?

Istovită cum eram, m-a furat repede somnul. Totuși, n-am uitat nicio clipă unde mă aflam și cum ajunsesem acolo. Totul se întâmplase aievea, acum o știam. M-am trezit de vreo două ori în noaptea aceea, dar de astă dată mintea nu mi-a mai jucat feste.

Fixam pur și simplu întunericul, retrăind totul. După ce ai văzut ceva atât de cumplit, cum să te poți gândi la orice altceva? Groaza întipărită pe chipul neînsufleţit al femeii albe spunea totul.

În afară de răsuflarea-i lină, fata în odaia căreia mă aflam nu scotea niciun sunet. Nu s-ar fi zis c-are să-mi fie de mare ajutor. O dată sau de două ori chiar îmi trecuse prin cap că s-ar putea să-i lipsească o doagă. *Arăta* a om întreg la minte, dar de câteva ori păruse un pic cam dusă. Ei, dar trecuse, ce-i drept, printr-o experienţă îngrozitoare.

Era totuși liniștitor să am pe cineva alături, chiar și o ființă atât de neajutorată. Chit că nu eram o fată care să se teamă și de umbra ei, mă simţeam mult mai bine știind că mai era cineva cu mine în odaie. Dacă noi eram ultimele două ființe rămase pe pământ – un alt gând înfricoșător pe care încercam să mi-l alung din minte – bine măcar că nu eram singură cuc.

Am ațipit iar și m-am trezit la răsăritul soarelui. Fata dormea încă dusă.

M-am ridicat uşurel, am ieşit în vârful picioarelor şi am coborât scara. Întâi şi-ntâi trebuia să ies şi să găsesc cele trebuincioase. La întoarcere, am adus o găleată plină cu apă de la fântână. Încă nu ştiam de pompa din bucătărie. Nici cu gândul nu gândeam că poate exista o asemenea maşinărie. Am dus aşadar găleata în casă, întrebându-mă ce era de făcut mai departe.

Am luat o gură de apă şi am mâncat o felie din pâinea care începea deja să se râncezească, iar apoi, rotindu-mi ochii prin bucătăria răvăşită, mi-am zis că primul lucru pe care se cuvenea să-l fac era să-ncerc a face nitică ordine înainte să se scoale fata.

Atunci am descoperit chiuveta şi pompa de apă. Am încercat-o, pompând de câteva ori şi, când a început să ţâşnească apa, am rămas pur şi simplu cu gura căscată. Apoi m-am apucat să deretic. Nu voiam ca fata să dea iar cu ochii de sânge, aşa că am curăţat podeaua cât am putut eu de bine. În cealaltă încăpere, unde marginea covorului era pătată de sânge acolo unde se prăbuşise tatăl ei, am făcut covorul sul. Cum în bucătărie nu era însă covor, deşi am frecat bine podeaua de lemn, a fost peste puterile mele să scot toate petele de sânge.

Am ridicat scaunele şi am început să aranjez mobila, să curăţ şi să pun lucrurile la loc sau, mă rog, pe rafturi ori pe masă. Apoi am măturat cioburile de pe podea, le-am strâns cu făraşul şi le-am aşezat grămadă afară. După ce-am dat gata jumătate din treabă, am aruncat şi eu o privire în jur.

Era o bucătărie drăguţă, din care se deschidea o cămară plină cu de toate – ciubere cu făină de grâu şi de ovăz, cu orez şi mălai şi fasole de mai multe soiuri şi calupuri de caşcaval aninate-n cârlige. Chit că mă aflam pentru prima dată în bucătăria unor albi bogaţi, un lucru era limpede: fata nu avea să facă foamea prea curând.

În momentul acela mi-am amintit de vaci. Începeau deja să facă tărăboi, dând de ştire c-aveau iar ugerele pline.

M-am dus aşadar la grajd. Căldările umplute în ajun erau încă acolo – doar una fusese răsturnată, pesemne de un raton – iar laptele din ele începea deja să se acrească.

Cum vacile trebuiau mulse din nou, neştiind ce altceva să fac, am golit laptele în faţa grajdului şi apoi m-am apucat iarăşi de muls. De îndată ce-am isprăvit, le-am dat drumul dobitoacelor pe păşune. De astă dată, fiindcă aveau mai puţin lapte decât în ajun, îmi luase mai puţin timp să le mulg. Mă întorsei la bucătărie cu o căldare plină cu lapte proaspăt, s-avem de băut. Măcar ăsta n-avea să se piardă.

Până să coboare fata, am şi aprins focul în sobă. Aruncând o privire peste umăr, numai ce-o văd lângă mine.

Judecând după privirea ei, gândea pesemne cum gândisem şi eu ieri dimineaţă, că totul fusese doar un vis. Iar acum fata din vis o privea de lângă soba la care ar fi trebuit să stea mamă-sa.

Ochii mari şi albaştri i se umplură de lacrimi. Nu cred să mai fi văzut vreodată o privire aşa de nenorocită şi de pierdută. Părul îi era şi acum nepieptănat, iar rochia roz pe care şi-o pusese în ajun şi cu care dormise era şifonată ca vai de ea.

Când mă văzu, întreaga ei lume – cea pe care i-o reclădise în închipuire somnul de peste noapte – se năruí. A doua zi e şi mai grea decât prima, căci atunci realitatea coşmarului te loveşte cu forţe reînnoite. Şi de astă dată e mai rău, pentru că ştii *sigur* că totul s-a întâmplat cu adevărat şi piere orice speranţă.

Carevasăzică, la vederea mea, fata îşi simţi încă o dată inima străpunsă de pumnalul realităţii.

M-am dus la ea şi am strâns-o în braţe. Începu să plângă ca un prunc. Când mi-am trecut mâna neagră şi aspră peste frumosul ei păr bălai, atingerea nu păru s-o supere. Aveam impresia că o alin pe una dintre surioarele mele. Am ţinut-o în braţe, mângâind-o pe păr, până s-a liniştit niţel, apoi am făcut un pas îndărăt, căznindu-mă să zâmbesc.

— Ia loc, i-am spus, ducând-o la masă. O să-ţi fac nişte ouă. Am aprins deja focul în sobă.

Fata se aşeză, ascultătoare.

— Mai târziu o să-ţi coc nişte pâine proaspătă şi poate şi ceva turte de mălai, urmai eu. Poftim, bea un pahar cu lapte câtă

vreme aştepţi. Apoi ne-om putea duce să strângem ouăle din dimineaţa asta... şi pe alea de ieri.

Îşi ridică privirea spre mine şi dădu încet din cap, apoi luă paharul cu lapte din mâna mea şi sorbi încet de câteva ori.

— Ce-ai zice de-o baie după micul dejun?

Ea continuă să privească în gol, fără să spună nimic.

— Am să şi pun apa la fiert. Trupul se simte mai bine după o baie.

Trăncăneam ca s-o readuc la realitate, oricât de groaznică ar fi fost realitatea.

— Cum te cheamă?

— Kathleen, murmură ea abia şoptit.

— Aşa-ţi zice lumea?

Încuviinţă din cap.

— Cum altfel te mai strigă?

— Katie.

— Katie şi mai cum?

— Clairborne.

— Pe mine mă cheamă Mary Ann. Mary Ann Jukes. Dar lumea-mi zice Mayme.

Pronunţai „Mame", aşa cum mă strigaseră întotdeauna ai mei.

Vasăzică aşa am făcut, într-un târziu, cunoştinţă. Lui Katie i-a intrat pe-o ureche şi i-a ieşit pe cealaltă, de parcă nici nu s-ar fi întâmplat. Era de înţeles. Acum cred că îmi părea mai rău de ea decât de mine. Eram obişnuită să fiu sora mai mare.

Katie ciuguli dintr-un ou, luă un dumicat din pâinea rămasă şi bău un strop de lapte. Asta avea să-i ţină o vreme de foame.

Eu, pe de altă parte, am dat gata două ouă ochiuri cu slănină, o bucată de pâine cu o felie zdravănă de caşcaval deasupra şi două pahare de lapte. Oi fi fost eu slăbănoagă, dar – cum zicea mereu mămuca – ştiam să-mi pun burta la cale.

Bine că-mi revenise măcar pofta de mâncare. Nu de alta, dar pentru a înfrunta viitorul ştiam că voi avea nevoie de toate puterile mele.

16
Pe picior de plecare

Am ajutat-o pe Katie să se îmbăieze și am spălat-o pe cap cât de bine m-am priceput, am așteptat să i se usuce părul și-apoi i l-am aranjat frumos. Era prima dată când atingeam părul unei ființe albe. Cu totul diferit de părul negrilor, părul ei lung și bălai îmi aluneca ușor printre degete, moale și neted cum îmi închipuiam că trebuie să fie mătasea – nu că aș fi văzut sau atins vreodată o bucată de mătase. Lui Katie însă nu i-am spus ce gândeam. Încercam doar să-i aranjez părul așa cum văzusem că-l poartă fetele albe.

Omul se simte întotdeauna împrospătat după ce se-mbăiază și-și pune veșminte curate. Cred că și Katie s-a simțit revigorată, chiar dacă încă n-o văzusem zâmbind nici măcar o dată. Nu că m-aș fi așteptat să zâmbească. Cui îi arde de zâmbit după așa o experiență? Eu însă încercam s-o fac să se simtă mai bine și să judece lucrurile cu mintea ei când n-aveam să mai fiu acolo.

Pe când se îmbrăca, i-am spus că mă duc să-i îngrop și pe ceilalți morți și am rugat-o să rămână în casă până ce isprăvesc. Apoi am ieșit pe câmp și m-am reapucat de lucru. Brațele îmi erau grele ca plumbul de la truda din ajun, dar n-aveam încotro: gropile trebuiau să fie mai adânci și treaba trebuia terminată azi.

M-am spetit toată dimineața, iar la sfârșit, chit că eram ruptă de oboseală, m-am simțit mulțumită: acum toți răposații se

odihneau la vreun metru sub pământ – ceea ce socoteam că-i îndeajuns – şi erau acoperiţi cu ţărână.

Când am isprăvit, am spus „Tatăl nostru", aşa am socotit că se cade, apoi am tras adânc aer în piept şi-am zis: „Domnul să vă aibă-n paza Sa".

Apoi am căutat o covată şi m-am spălat zdravăn.

Ştiam că nu mai pot rămâne multă vreme acolo. Asta era plantaţia unui alb şi o fată de culoare n-avea ce căuta aici. Mă gândeam că neamurile lui Katie aveau să vină în cele din urmă s-o ia la ei. Or, cel mai cuminte era ca până atunci eu să fiu dusă de mult, ca nu care cumva să mi se pună în cârcă nenorocirea ce avusese loc. Socoteam aşadar că venise vremea s-o iau iar din loc, dar văzând-o pe Katie aşa de neajutorată, voiam să fac tot ce-mi stătea în putere ca s-o ajut să reziste aceste câteva zile ce rămâneau până la sosirea rudelor ei.

Am petrecut restul zilei dereticând la parter, ajutată pe ici, pe colo şi de Katie. Până la lăsatul serii mai toate erau la locul lor – doar geamurile sparte n-aveam cum să le dreg – şi izbutisem să-i pregătesc lui Katie destulă pâine cât să ştiu că va avea ce mânca o bucată bună de vreme după ce m-oi duce.

Ea mă urma pretutindeni, privind ce făceam şi alăturându-mi-se la nevoie. N-am putut, de pildă, să ridic de una singură dulapul de vase şi câteva rafturi de cărţi – erau prea grele – şi a trebuit să-i cer ajutorul. Nu era ea prea vânjoasă, dar împreună am reuşit să le ridicăm în picioare. Mai toată vesela era spartă. Am luat puţinele vase care nu se făcuseră ţăndări şi le-am pus la loc.

Am trecut apoi la cărţi. Doamne, câte mai erau! Cum putea o singură familie să aibă atâtea cărţi? Trebuie să fie tare plăcut să pricepi ce scrie-n ele, mă gândii eu.

Am început să le pun înapoi pe raft, aşezându-le care pe unde. Katie, care până atunci mă urmărise nepăsătoare, se apropie şi se apucă să le rearanjeze. Pe unele le întorcea, pe altele le scotea şi le punea altundeva, pe unele le grupa laolaltă. Părea să ştie unde-şi avea locul fiecare în parte. În răstimpuri se oprea cu câte o carte

în mână, o răsfoia și zăbovea cu privirea pe câte-o pagină, două. Se vedea de cât colo că iubește cărțile.

— Pricepi ce scrie-n toate? o întrebai eu, ridicând încă un braț de cărți și așezându-le lângă raft.

— În unele dintre ele, fu tot ce spuse Katie.

Ținea în mâini o carte cu ilustrații. Se așeză pe un scaun și începu să citească, în timp ce eu adunam mai departe cărțile aruncate pe jos. Mă bucuram că găsise o carte pe gustul ei – asta avea să-i distragă atenția, chiar dacă numai pentru câteva clipe.

Katie și-a petrecut restul zilei dându-mi când și când o mână de ajutor, citind, trăgând câte un pui de somn și plângând. Când și-a ridicat vioara sfărâmată de pe podea, în timp ce făceam ordine, au început să-i șiroiască lacrimile pe obraji. Se vedea că vioara îi era tare dragă și de aceea n-am aruncat-o, cum făcusem cu vasele sparte.

În răstimpuri, Katie se făcea nevăzută o vreme, apoi reapărea brusc. Se oprea la oarecare depărtare de mine și mă privea. Nu prea știam ce să cred. Katie nu spunea un cuvânt dacă n-o întrebam eu ceva.

Întrebându-mă ce s-o fi întâmplat cu sclavii familiei Clairborne și cum de nu trecuse pe-acolo țipenie de om – alb *sau* negru – m-am dumirit într-un târziu că pesemne și sclavii lor fuseseră omorâți. Oare cele două negrese pe care le îngropasem să fi fost singurele sclave de casă? M-am gândit c-ar fi cuminte să mai arunc o privire prin jur. Nu voiam ca sărmana Katie să mai dea, Doamne ferește, peste încă vreun leș.

Dar n-am găsit pe nimeni nici în casă, și nici prin apropiere. Nu m-am dus să caut colibele negrilor. Dacă mă îndepărtam prea tare și mă prindea careva, era vai de mine.

În noaptea aceea am învelit-o pe Katie și m-am culcat și eu pe podea lângă patul ei.

Dimineața următoare m-am trezit, am făcut focul, am muls vacile și am pregătit totul pentru Katie cât de bine m-am priceput. Când a coborât din odaie, mi s-a părut că începea a se obișnui cu gândul celor întâmplate. Am pregătit micul dejun pentru

amândouă, iar eu una mi-am pus burta la cale, ca să-mi ajungă toată ziua.

Nu aveam lucruri de luat cu mine din moment ce venisem cu mâinile goale, dar am luat totuşi o pâine dintre cele pe care le făcusem în ajun şi am vârât-o la subsuoară. Katie şedea la masă.

— Ei bine, coniţă Katie, am zis eu întorcându-mă spre ea, te las cu inima împăcată, ştiind că ai pâine şi mâncare pe câteva zile bune. Dar vezi să mulgi vacile zi de zi ca să nu le sece laptele.

— Nu ştiu cum se mulge o vacă, zise ea, holbându-se la mine.

— Atunci bag seama că va trebui să-nveţi, răspunsei eu. Căci a venit vremea să-mi iau rămas-bun.

Mă privi năucă. Apoi deruta de pe chipul ei se prefăcu în groază. Făcu ochii mari, de parcă era cel mai cumplit lucru pe care-l auzise vreodată.

— De ce... *de ce* să-ţi iei rămas-bun? şopti ea cu un suspin.

— Trebuie să plec.

— Să *pleci*? repetă ea, de parcă până atunci nici nu-i trecuse prin cap una ca asta. De ce... unde să pleci?

— Nu ştiu. Dar trebuie să mă duc.

— Dar... nu poţi... *pleca*!

În clipa aceea m-am dumirit că în tot acest timp Katie crezuse pesemne că eram o sclavă de pe plantaţia familiei Clairborne.

— Nu-s una dintre sclavele tăticului dumitale, coniţă Katie.

— Atunci de ce te afli aici?

— Pentru că şi ai mei au fost omorâţi.

— O...

Făcu o pauză, apoi stărui:

— Bine, dar... dar nu poţi să...

— Asta nu-i casa mea.

— Te *rog* să nu pleci.

Panica din glasul ei mi-a străpuns inima, dar nu ştiam ce să zic. I-am întors spatele şi-am ieşit afară, cu pâinea la subsuoară. Aveam nevoie de un răgaz de gândire. Dintr-odată, toată hotărârea ce mă-nsufleţise adineauri se risipise şi iar nu ştiam ce să fac.

— Negreso...

Întorsei privirea. Stătea în prag.

— Întoarce-te... te rog, scânci Katie, cu ochii înecați în lacrimi. Nu vreau să pleci.

Se opri o clipă, șovăielnică, apoi chipul îi deveni mai expresiv decât îl văzusem vreodată în zilele acestea.

— Iartă-mă... ți-am uitat numele.

— Mayme.

— Te rog... Mayme – mi-e frică. Nu poți să mai stai un pic cu mine? Am nevoie de ajutorul tău. Nu știu ce să fac.

De astă dată mă holbai *eu* la ea. În cele din urmă, pornii încet înapoi spre casă. Ea zâmbi nervos, cu jumătate de gură. Știam că era felul ei de a-mi mulțumi.

Îi întorsei zâmbetul.

Apoi ne întoarserăm împreună la bucătărie.

17
Rutină și un pat nou

Știam că odată ș-odată tot va trebui să plec.

Nu se putea ca o fată precum Katie să nu aibă prieteni sau neamuri care să vină după ea într-o bună zi. Mi se părea niţel curios cum de nu zărisem ţipenie de om în tot acest timp. Mă temeam să nu mă vadă careva vânturându-mă cu atâta cutezanţă prin conacul unei plantaţii. Dar cert era că, până să se arate cineva, Katie avea de învăţat câteva lucruri, din moment ce eu nu mai puteam rămâne multă vreme alături de ea.

În aceeași seară, am încercat s-o învăţ să mulgă vacile. Măiculiţă, ce corvoadă!

Mă umfla râsul văzând-o cum merge în vârful picioarelor, să nu calce în băligar, și cum se strâmbă când pune mâna pe ugerul unei vaci de parcă i-ar fi frică să nu-i înhaţe ugerul degetele.

— Câh! exclamă ea, trăgându-și repede mâna îndărăt.

— Nu te teme, coniţă Katie, îngăimai eu chicotind. E doar o vacă, n-o să-ţi facă niciun rău.

— Dar e așa de... ciudat la atingere. Și miroase urât aici.

— E doar mirosul firesc dintr-un grajd.

În cele din urmă, se așeză pe scăunel și încercă să stoarcă niște lapte.

— Nu iese nimic.

— Tre' să strângi tare și să tragi în jos în același timp, îi explicai eu. Uite așa.

Îi arătai cum se face şi un jet de lapte lovi fundul căldării.

— Acum încearcă dumneata.

Făcurăm schimb de locuri, Katie întinse mâna şi încercă din nou.

Într-un târziu se prelinse din uger un firicel de lapte.

— Bravo, coniţă Katie. Ţine-o tot aşa până ce eu le mulg pe celelalte.

Pân-am isprăvit treaba, Katie a izbutit să golească pe jumătate ugerul vacii şi cred că asta i-a dat oarece satisfacţie. Mă-ndoiesc că mai făcuse vreodată aşa ceva. După aceea, parcă s-a mai înviorat niţel şi de atunci s-a arătat mereu dornică să mă ajute la muls.

A doua zi am purces mai departe cu dereticatul, redând bucătăriei şi salonului o înfăţişare normală. Era cea mai mare şi mai frumoasă casă în care călcasem vreodată şi îmi făcea plăcere să-i redau strălucirea pe care bănuiam că o avusese înainte de nenorocire. Am strâns şi o parte din sfărâmăturile de afară. Din fericire, stricăciunile nu erau mari, aşa că după câteva zile şi împrejurimile casei au ajuns să arate iar prezentabil.

Când şi când îmi spuneam că-s nebună de legat, orânduind lucrurile şi purtându-mă de parcă aş fi la mine acasă.

Dar era de-ajuns s-arunc o privire spre Katie ca să-mi amintesc că, dacă n-o ajutam eu, se vede treaba că n-avea cine altcineva s-o ajute.

Katie mă mai ajuta şi ea la câte ceva şi începuse să i se mai dezlege şi limba. După trei-patru zile, aveam deja o rutină a noastră – dimineaţa ne sculam, făceam focul, mulgeam vacile, strângeam ouăle, luam micul dejun, spălam vasele, iar apoi puneam la cale un plan de bătaie ca să avem destulă mâncare pentru restul zilei.

De obicei, eu mă sculam prima, aprindeam focul şi mă duceam să m-apuc de muls. Într-un târziu se ivea şi ea în grajd, pe jumătate adormită, cu cizmele-n picioare. Poate că-şi dorea cu adevărat să mă ajute, poate că încă se mai temea să rămână singură în casă. Orişicum, făcea tot ce-i stătea în puteri şi începea să îmi câştige respectul.

Nu mă deranja munca, dar era plăcut când încerca să-mi dea şi ea o mână de ajutor. Încetul cu încetul, buştenii din bucătărie s-au terminat şi a trebuit să aducem alţii din grămada de lemne de lângă hambar. Erau multe de făcut şi zilele parcă zburau.

O dată la două-trei zile făceam pâine. În cele din urmă, m-am apucat să bat smântâna în putinei şi să fac unt proaspăt ca s-avem ce întinde pe pâine. Beam cât lapte puteam şi o parte îl dădeam la câini şi la pisici. Dar până nu ne apucam să facem brânză, n-aveam ce face cu atâta lapte şi o mare parte din el se ducea pe apa Sâmbetei.

De acum ştiam de-a fir a păr ce se găseşte în cămară, în bucătărie şi în tot restul gospodăriei. Deocamdată aveam hrană din belşug, dar îmi dădeam prea bine seama că, deşi eram doar două guri de hrănit, proviziile n-aveau să ţină o veşnicie. În cele din urmă, făina avea să se sfârşească. Asta nu mă frământa însă prea tare, căci mă gândeam că în curând eu nu voi mai fi acolo, iar de Katie se vor îngriji neamurile ei.

Mă concentram doar asupra trebuinţelor zilnice, fără să mă gândesc câtă vreme oi mai rămâne acolo – două zile sau poate trei, patru. Nu-mi stătea-n fire să fac planuri. Nu fusesem niciodată nevoită să planific. Făcusem mereu ce mi se spunea să fac. Asta era prima oară din viaţa mea când trebuia să gândesc lucrurile dinainte.

În acele prime zile, am continuat să dorm pe podea în odaia lui Katie. Într-o noapte însă, pe când ne pregăteam de culcare, Katie numai ce mă-ntreabă:

— De ce nu te culci şi tu într-un pat?

Mă holbai la ea, nepricepând ce voia să zică.

— Pentru că nu-i decât un pat în odaie şi ăla-i al dumitale.

— Mă referam la unul dintre celelalte paturi.

— Mi-e numai bine pe podea.

— Dar podeaua e atât de tare... De ce-ai vrea să dormi pe podea? De ce nu dormi în odaia... fratelui meu?

Făcui ochii mari, crezând că poate nu auzisem bine.

— Nu pot să fac una ca asta.

— De ce? întrebă ea.

— Coniţă Katie, pentru că eu nu-s decât o negresă.

O expresie stranie îi alunecă, preţ de-o clipă, peste chip – de parc-ar fi uitat că avem pielea de culori diferite.

— O... făcu ea, ca şi cum mi-ar fi înţeles în sfârşit reticenţa. Dar... eu nu văd în tine o negresă. Şi vreau să dormi într-un pat. Sunt sigură c-ai să dormi mai bine.

— Chiar *vrei* asta?

Katie încuviinţă din cap. La început nici nu mi-am dat seama ce lucru mare era să spună o fată albă aşa ceva. Ce m-a uimit însă din cale afară era că luase o hotărâre, spunându-mi ce *voia* să fac. Până atunci nu fusesem prea sigură nici că poate gândi de una singură. Eram tare bucuroasă să văd că putea. O întrebai dacă n-o să-i fie frică în odaie de una singură.

— Dacă are să-mi fie, poţi să te întorci.

— Bine atunci. Bag seama c-aş putea încerca.

Ş-am încercat chiar în noaptea aceea. Era cel mai moale şi mai frumos pat în care dormisem vreodată.

La început n-am dormit însă prea bine. Mă tot gândeam că stau întinsă în patul unui alb şi că, dacă mă prinde careva acolo, e vai de mine. Ei, dar după vreo două nopţi am ajuns să dorm neîntoarsă.

Apoi Katie a început s-o considere odaia mea. Asta îmi cam dădea emoţii. Dar mă consolam cu gândul că n-o fi foc pentru cele câteva zile cât aveam să mai rămân acolo.

18
Vecinul

A doua zi, către nămiezi, tocmai mă întorceam de la coteţul păsărilor cu câteva ouă proaspete când câinii numai ce se puseră pe lătrat. Ridicând privirea, văzui un bărbat alb apropiindu-se călare de casă pe drumul pentru căruţe ce venea dinspre vest.

Îmi sări inima în gât şi o tulii spre casă. Katie era în bucătărie, frământând aluatul de pâine pe care îl pregătiserăm mai devreme.

— Vine un bărbat, coniţă Katie! îi strigai eu, fără să mă opresc, năpustindu-mă spre scară. Vino cu mine!

Katie mă urmă aşa cum era, cu mâinile năclăite de aluat şi făină. Peste un minut ne ghemuirăm amândouă în dreptul ferestrei şi ne uitarăm pe furiş peste pervaz.

— E domnul Thurston, spuse Katie după ce aruncă o privire spre drum.

— Cine-i domnul Thurston?

— Un vecin, prieten cu tata. Are şi el o plantaţie.

— Unde?

— Nu ştiu – cred că la vreo două-trei mile de aici.

Încercai să-mi fac ordine în gânduri. Între timp, bărbatul ajunsese aproape de casă, iar cei trei câini alergau lătrând în jurul calului său.

— Coboară şi vezi ce vrea, o îndemnai eu pe Katie după câteva secunde.

- Ce să-i spun? întrebă ea agitată.

- Nu știu... vezi întâi ce vânt îl aduce. Ar putea să te-ajute?

- Nu... nu știu, bâigui Katie speriată. Nu știu ce să fac...

- N-ar trebui să-i spui ce s-a întâmplat?

– Nu cred c-ar fi...

– Ce neamuri ai? o întrerupsei eu iar.

– Nu știu... Pe unchiul Templeton și pe unchiul Burchard, bănuiesc...

– Vrei să te muți la vreunul dintre ei?

Răspunsul i se citi clar pe față.

– Atunci bag seama c-om vedea mai încolo ce-i de făcut și ce s-o alege de dumneata. Acum însă tre' să mergi să vezi ce vrea omu' ăsta.

– Domnul Thurston este un om cumsecade. Nu cred că ne-ar face vreun rău.

Katie încerca să pară încrezătoare, dar eu una nu eram așa de sigură.

– Ție poate că nu ți-o face nimic, spusei eu, dar mă-ndoiesc c-o privi cu ochi buni faptul că găzduiești o fată de culoare. O să spună cuiva ș-apoi or să vină și...

O bătaie în ușa de la intrare îmi tăie vorba. Katie făcu ochii mari de spaimă.

– Hai... du-te să-i deschizi, o îndemnai eu. Nu-i spune prea multe. Dacă m-o vedea, poate-o să creadă că-s o sclavă de casă de-a mamei dumitale. Hai, du-te, coniță Katie. Să nu intre omu' la bănuieli.

Se auzi o nouă bătaie în ușă, de astă dată mai puternică.

Katie se ridică încet în picioare și porni spre scară. Mă furișai după ea, oprindu-mă pe palier să trag cu urechea.

Auzii cum se deschide ușa.

– Bună ziua, domnule Thurston, spuse Katie cu vocea un pic tremurătoare.

– Bună dimineața, don'șoară Kathleen, o salută bărbatul pe un ton cordial. Începeam să cred că nu-i nimeni pe-aici. E acasă mama dumitale?

— Nu, domnule. Mama a... ăă... nu este aici.

— N-am văzut niciun sclav pe-afară.

— Or fi pe câmp. Mămica s-a îngrijit de toate înainte să plece.

— Hm... prea bine. Am trecut doar să văd cum stau lucrurile pe la voi după tărăboiul iscat de Banda lui Bilsby săptămâna trecută. Sunteţi cu toţii bine?

— Da, domnule.

— Ei bine, am auzit că i-au prins şi i-au ucis pe câţiva dintre ticăloşi dincolo de Greens Crossing, dar Bilsby a reuşit să scape. Aţi primit vreo veste de la tatăl dumitale? Ştiţi când se întoarce acasă?

— Nu, domnule.

— Socotesc că de pe-acum n-are să mai întârzie mult. Ei bine, don'şoară Kathleen, spune-i mamei dumitale că am trecut pe-aici şi roag-o să-mi dea de ştire dacă are trebuinţă de ceva.

— Mulţumesc, domnule Thurston.

După ce auzii uşa închizându-se, mă întorsei repede la fereastră şi mă uitai pe furiş afară. Bărbatul se îndrepta încet spre calul său, privind lung ba-n stânga, ba-n dreapta. Deşi nu-i vedeam faţa, aveam senzaţia că ar cumpăni spusele lui Katie, întrebându-se cum de în jurul conacului nu domnea ordinea obişnuită. Din fericire, ferestrele sparte erau de cealaltă parte a casei. Totuşi, în cele din urmă, bărbatul încălecă şi o luă din loc.

Auzind paşii lui Katie în spate, mă întorsei spre ea.

— Te-ai descurcat de minune, coniţă Katie.

— N-a fost o minciună propriu-zisă... nu-i aşa, Mayme?

— Nu, coniţă Katie, n-a fost chiar o minciună, răspunsei eu cu jumătate de inimă.

— Probabil că ne-ar fi putut ajuta, aşa cum ai spus.

— Pe dumneata poate că te-ar fi ajutat, coniţă Katie. Dar dacă mă găsea, pe mine mă lua de sclavă sau mai rău. Ce alte neamuri mai ai, coniţă Katie?

— Îl am, cum ţi-am mai zis, pe unchiul Burchard, fratele lui tata.

— Unde trăieşte?

— Dincolo de Charlotte undeva. Dar e cam departe. Nu ne vedeam prea des.

— Are și el o plantație mare ca asta?

— Cred că da.

— Mama dumitale – n-are vreun frate, vreo soră?

— Are o soră care trăiește undeva în nord, pe mătușa Nelda. Dar nu am întâlnit-o niciodată. Mama spune că familia ei n-a fost prea încântată că s-a măritat cu un bărbat din sud.

— Care-i celălalt unchi de care ziceai?

— Unchiul Templeton. El este fratele mamei – dar mama nu îl prea are... avea la suflet. Și mai e și unchiul Ward.

— El cine-i?

— Celălalt frate al mamei, dar cred că a murit. Mămica vorbea despre el ca și cum ar fi fost deja mort. Unchiul Templeton obișnuia să ne mai viziteze, dar mama se sfădea de fiecare dată cu el. Ultima dată când a fost aici, unchiul Templeton i-a furat banii.

— Când s-a întâmplat asta?

— Acum un an.

În loc să ne arate ce era de făcut, discuția despre neamurile lui Katie ne-a băgat și mai mult în ceață.

19
Cercetări

Discuția despre cei trei unchi și mătușa lui Katie m-a făcut să mă gândesc la o mulțime de lucruri. Mă întrebam ce fel de oameni erau și dacă vor veni s-o ia pe Katie la ei când vor afla ce s-a întâmplat. Trebuia să-ncerce să ia legătura cu unul dintre ei, eu așa socoteam.

— Ar trebui să aflăm mai multe despre neamurile dumitale, i-am spus lui Katie a doua zi. Trebuie să hotărăști ce vrei să faci.

Nu știam dacă ea își dă seama de gravitatea situației. Dimineața următoare am descoperit cu uimire că fusese mai atentă la vorbele mele decât aș fi crezut.

Când m-am trezit, auzind foșnet de hârtii, m-am dat jos din pat și am ieșit pe hol. Katie ședea în cămașă de noapte la o masă mare, cu placa rabatabilă ridicată, fixată pe peretele din spate al micii biblioteci aflate lângă dormitorul părinților ei.

— E secreterul tatei, spuse ea când mă auzi intrând. Acesta era biroul lui. După ce tăticul a plecat, l-a folosit mămica.

Pe masă erau hârtii peste tot, în teancuri, în sertare și-n unghere ascunse, și două legături de chei.

— M-am gândit la ce-ai spus, continuă Katie. Mi-e teamă de ce s-ar întâmpla dacă se va întoarce unchiul Templeton. Așa că m-am gândit să mă uit peste hârtiile astea, să văd dacă pot afla ceva despre el.

— i ai găsit ceva?

— Am găsit o scrisoare trimisă din California de unchiul Ward, celălalt frate al mamei.

— Când?

Îmi arătă scrisoarea. Era din 1852.

— De atunci au trecut 13 ani, oftai eu. Noi abia ne născuserăm. Între timp pot să se fi schimbat o mulțime de lucruri. Ce spune-n scrisoare?

Katie luă scrisoarea și citi o parte din ea cu voce tare.

Surioară, eu și câțiva ortaci de-ai mei credem c-am dat de-un filon. Dacă-i pe-așa, o să-ți iau tot ce ți-ai dorit vreodată.

Scrisul era la fel de urât ca al meu, niște mâzgălituri colo pe hârtie.

Mă uitai la Katie.

— Ai mai auzit ceva de tărășenia asta?

Katie clătină din cap, apoi puse scrisoarea pe masă.

— Ce altceva ai mai găsit?

— O înștiințare din Philadelphia despre înmormântarea soțului mătușii Nelda.

— L-ai cunoscut?

— Nu. Mama nu vorbea mai deloc despre ei și nu i-am întâlnit niciodată.

— Dar vreo depeșă de la unchiu-tău Templeton n-ai găsit?

— Mă îndoiesc că ar fi genul de om care să scrie epistole, răspunse Katie.

— Și celălalt, care ziceai că are o plantație pe-aici pe undeva?

— Acela este unchiul Burchard, fratele tatei. Nu, nici de la el n-am găsit nicio scrisoare. Să mai caut printre hârtiile mamei?

— Îhî. Vezi de poți afla mai multe despre oamenii ăștia. Nu de alta, dar plantația și casa asta și tot pământul și poate chiar și dumneata aparțineți unuia dintre ei – locul ăsta tre' să revină unei rude, acum că părinții dumitale or murit. Bine-ar fi să știi cui anume. Probabil ăluia de-ai zis că are și el o plantație, frate cu tăticul dumitale.

Cuvintele mele părură s-o zguduie zdravăn, trezind-o la realitate. Până atunci nu cred că înțelesese pe de-a-ntregul faptul că

se apropia vremea când, că-i convenea ori ba, va trebui să meargă să trăiască în casa altuia. Altă cale nu-mi închipuiam să fie.

Mie habar n-aveam ce-mi rezerva viitorul, dar îmi spuneam că viitorul lui Katie nu poate fi decât ăsta. Şi nădăjduiam că lucrurile vor merge bine ş-or s-o lase să mă păstreze drept sclava ei – chit că ştiam din proprie experienţă că erau slabe speranţe să se întâmple aşa.

20
O zi specială

Nevrând s-o neliniştesc iar, câteva zile n-am mai adus vorba de neamurile ei. Socoteam că ea trebuie s-o facă şi, în fond şi la urma urmei, nu era treaba mea – atâta vreme cât îmi luam tălpăşiţa înainte să dea careva *de mine* acolo. Dar Katie nu părea câtuşi de puţin dornică să ia vreo hotărâre, lucru care mă cam descumpănea.

Ceea ce îmi spuse într-o dimineaţă, în timp ce luam micul dejun, mi-a dat limpede de înţeles cât de puţin se gândeşte la viitorul ei.

— Îmi arăţi cum se face un tort?

— Da... desigur, am răspuns eu nedumerită. Dar de ce vrei tort?

— Am pur şi simplu chef să mănânc tort, răspunse ea. E ziua mea, şi mama îmi făcea întotdeauna tort de ziua mea.

Întoarse privirea şi începu să plângă.

— Vai, coniţă Katie, îmi pare tare rău!

Mă dusei la ea, şovăii câteva secunde, apoi îi luai mâna într-ale mele. Katie îşi ridică privirea spre mine şi se şterse cu cealaltă mână la ochi.

— O vreau pe mama, suspină ea. Mi-e cumplit de greu noaptea, când îmi amintesc ce s-a întâmplat. Câteodată cred că am să mor de atâta tristeţe.

— Îmi pare tare rău, coniță Katie. Nu pot șterge ce-a fost și nu cred c-aș avea cum să te fac mai fericită. Dar totul va fi bine. Vom trece cu bine peste asta. Om scoate-o noi cumva la capăt.

Katie își suflă nasul și își șterse iar ochii cu dosul palmei.

— Pielea ta seamănă la atingere cu a mea... doar că e puțin mai aspră – ca a tatei.

— Asta-i doar din pricina muncii, îi spusei eu. Pielea e la fel, fie ea albă ori cafenie.

Katie întinse mâna și îmi atinse capul, apoi zâmbi sfielnic.

— Da' păru' nu-i la fel, spusei eu, întorcându-i zâmbetul.

Clătină din cap.

— Al meu e cârlionțat și aspru, pe când al dumitale e drept și mătăsos.

— Mă întrebam cum o fi la atingere, spuse ea. N-am mai atins niciodată părul unei negrese.

Katie mă mai ținu câteva clipe de mână, căzută parcă pe gânduri, apoi îmi dădu drumul.

— Pot să ți-l mai ating și eu o dată? o întrebai, amintindu-mi cât de neted fusese la atingere în ziua în care o spălasem pe cap.

— Ce să-mi atingi?

— Părul. E atât de moale și de mătăsos!

— Sigur, atinge-l liniștită.

Mi-am trecut încet degetele prin părul ei, apoi mi-am retras chicotind mâna. Izbucnirăm amândouă în râs.

— La mulți ani, coniță Katie, i-am urat după ce ne-am potolit.

— Îți mulțumesc, Mayme.

— Îmi pare rău că nu am un cadou pentru dumneata.

— Nu face nimic. Nu știai că este ziua mea. Nu va fi la fel fără mama, dar mă bucur că te am pe tine alături. Singura mea rugăminte este să-mi arăți cum se face un tort.

— Atunci să mergem să vedem ce se găsește-n cămară și să ne-apucăm de treabă. Câți ani împlinești azi?

— Cincispezece.

— Înseamnă că acum suntem de-o seamă. Sau, mă rog, o să fim până la sfârșitul verii, când eu fac șaisprezece ani.

Ne-am apucat numaidecât de pregătirea tortului. Avea să fie unul simplu, fără dichisuri. Nu văzusem eu prea multe torturi la viaţa mea, dar aveam oareşice idee ce era de făcut şi am găsit o reţetă într-o carte pe care o avea mama lui Katie. Voiam să pregătesc ceva special pentru ziua lui Katie, dar singura idee care mi-a venit în minte a fost să-i fac o tocană cu puţină pastramă de vită găsită în cămară.

Roboteam prin bucătărie, aruncând una, alta în apa ce bolborosea pe sobă, iar casa începea să se umple de aroma plăcută a tortului ce se cocea în cuptor, când numai ce aud dinspre salon ceva ce suna a muzică, dar nu din aceea cu care eram eu obişnuită. Katie şedea la pian. Era prima dată când auzeam pe cineva cântând la instrumentul acela. M-am oprit câteva clipe să ascult.

— Sună tare frumos, coniţă Katie.

Îmi amintea de serile petrecute în jurul focului, când cântam cu toţii cântecele noastre preferate.

— Nu ştiam că ştii să cânţi aşa de bine la pian.

— Mama m-a învăţat să cânt şi la pian, şi la vioară, răspunse ea. De-ai auzi-o cântând! E foarte talentată. Cântă muzică de Chopin...

Inspiră adânc şi se corectă:

— Cânta...

— Ei bine, asta-i cea mai grozavă muzică pe care-am auzit-o vreodată, mă grăbii eu să spun, încercând să par veselă. Cântă mai departe, coniţă Katie. Că eu am să te ascult în timp ce pregătesc tocana.

M-am întors în bucătărie şi am tocat restul legumelor pe care le găsiserăm în grădină. Bag de seamă că muzica are ea ceva aparte care-ţi intră pe sub piele – orice culoare ar avea pielea ta. Muzica te poate întrista sau te poate înveseli. Melodia plină de voioşie pe care o cânta Katie din caietul de partituri aşezat în faţa ei nu putea să nu ne învioreze sufletele.

— N-am mai auzit niciodată un cântec aşa de frumos, coniţă Katie, i-am spus eu când m-am întors în salon. Noi obişnuiam să cântăm mult seara, dar nu aveam nici piane şi nici multe

alte instrumente, în afară de vocile noastre. Suna frumos ş-aşa. Dar ce cânţi dumneata nu se aseamănă cu nimic din ce-am auzit până acum.

— Era Mozart, spuse ea.

— Aia ce-i?

— Mozart este cel care a compus cântecul.

— Aha. Caraghios nume mai are. De unde-i de loc?

— Mozart s-a născut acum mai bine de o sută de ani şi a trăit la Viena, răspunse Katie. A compus sonate, dansuri, opere şi tot felul de cântece.

— E prima dată când aud de-alde astea. Viena pe unde vine?

— Viena este capitala Austriei.

— Tot ce ştiu eu e că muzica asta-i grozav de frumoasă. Parcă-mi şi vine să dănţuiesc o gigă*.

Katie pufni în râs.

— Ce-i aşa de amuzant? o întrebai eu, ţinându-i isonul.

— Pe muzică de Mozart nu se dansează gigă, ci menuet.

— Menu-ce?

O pufni iar râsul.

— Menuet. Interpretam unul dintre contradansurile lui Mozart. Giga este vioaie, pe când menuetul este un dans lent şi graţios.

Reluă încă o dată cântecelul.

— Vezi? Aşa. Hai să-ţi arăt.

Se ridică de la pian şi dansă câţiva paşi prin încăpere, ridicându-se uşoară şi delicată pe vârful picioarelor şi-apoi coborând. Arăta ca o prinţesă, zău aşa.

— E tare frumos dansul ăsta, murmurai eu.

Katie se aşeză la pian şi mai cântă o dată melodia, apoi se întoarse şi se opri în faţa mea.

— Ia-mă de mâini, mă îndrumă ea. Am să te învăţ cum se dansează.

— N-o să fiu în veci în stare să dansez aşa cum ai dansat dumneata! protestai eu.

— Ba cum să nu poţi... haide, o să dansăm împreună.

---

* Vechi dans vioi şi vesel de origine engleză (n.tr.).

Începu să fredoneze melodia pe care numai ce-o cântase la pian şi-apoi se puse a păşi încet în spate şi înapoi, ţinându-mă de mâini şi spunându-mi că nu trebuie decât să fac ce face ea. Uşor de spus, greu de făcut! Mă mişcam tare împiedicat.

— Haide, mai fă încă o dată paşii..., mă îndemnă ea şi-o luarăm de la capăt. Şi-acum învârte-te încetişor...

Mă uitam mereu la ea, tot încercând s-o imit, şi după vreo trei-patru încercări, am început să mă dumiresc cum se face.

— Bravo, Mayme! mă încurajă Katie. Acum repetă paşii, iar eu am să te acompaniez la pian. Vezi dacă îţi aminteşti mişcările şi dansează în ritmul muzicii.

Se întoarse la pian şi înainte să-nceapă să cânte, îmi făcu semn cu capul. Deja simţeam ceva mai bine ritmul şi am făcut toate mişcările pe care mi le arătase Katie ţinând pasul cu muzica, în timp ce ea cânta la pian.

— A fost foarte bine! exclamă Katie. Hai să mai repetăm o dată împreună. Întâi am să-ţi cânt la pian următoarea strofă şi-apoi o vom putea fredona împreună. Sună cam aşa.

Cântă partea cu pricina de două-trei ori, apoi veni să-mi arate următoarele mişcări.

După 15–20 de minute, am izbutit să învăţ paşii şi am dansat împreună dansul cap-coadă.

— Tare mult mi-a plăcut, coniţă Katie! N-am mai auzit în viaţa mea asemenea muzică. E foarte frumoasă.

— Dar cu ce fel de muzică eşti învăţată tu?

— Păi, cu cea de-o cântăm noi, negrii, coniţă Katie.

— Şi cum e muzica asta a voastră?

— Păi, cântăm pur şi simplu din gură, bărbaţii şi femeile laolaltă, şi batem din palme pe ritmul muzicii. Iar uneori ne însoţim cântarea cu câte o scripcă ori un banjo.

— Mă înveţi şi pe mine un cântec de-al vostru, Mayme?

Mă umflă râsul la gândul că vrea să cânte o cântare de-a sclavilor de pe plantaţii. Parc-o şi vedeam legănându-se înainte şi înapoi, bătând din palme şi cântând din toţi bojocii împreună cu credincioşii negri adunaţi în jurul focului.

— Ce-i aşa de amuzant? vru ea să ştie. Dacă tu poţi învăţa să dansezi menuet, eu de ce n-aş învăţa un cântec de-al tău?

— Bine, mă învoii eu. Ia să vedem... Am să-ţi cânt o cântare.

— O cântare?

— Un cântec pe care îl cântăm noi la adunările de închinăciune.

— Adică la biserică?

— Nu tocmai. Când albii se adună să se-nchine într-un cort mare, noi, negrii, ne adunăm să ne-nchinăm alăturea, pe câmp.

Am început să bat din palme, legănându-mă niţel ca să intru-n ritm, şi-apoi m-am pus pe cântat.

Ci un' ne-omu duce cân' a să vie ziua a mare,
Cu bubuit de tobe şi trâmbiţe de strigare ?
Câţi păcătoşi găsi-o-ar ferecată
Poarta cea de aur, poarta minunată ?

— Aproape că nu înţeleg o iotă din ce spui, râse Katie. Sună ca păsărească pe care o vorbeau între ele Beulah şi Elvia.

— Cine?

— Servitoarele mamei, cele două negrese pe care... pe care le-ai îngropat în ziua când ai sosit.

Se lăsă tăcerea. Ciudată treabă – cântând, uitaserăm parcă vreme de câteva minute de cele întâmplate...

— Orişicum, aşa cântăm noi, negrii, spusei eu într-un târziu.

— Învaţă-mă cuvintele, mă rugă Katie. Vreau să cânt şi eu cu tine.

Am repetat cu ea, vers cu vers, strofa de vreo două ori.

— Şi ăsta-i refrenul:

Ci n-aştepta pân' la dimineaţă!
Soarele să n-apună peste-a ta tristeţă;
Păcatu-i ascuţit ca un spin –
Înalţă-ne, Doamne! Scapă-ne de chin!

— Şi tre' să baţi din palme şi să te legeni în ritm cu muzica.

Katie încercă să facă aşa cum i-am zis în timp ce repetam prima strofă şi refrenul, dar nu prea izbutea să ţină ritmul. Mă pufni râsul, era tare nostimă. Apoi o luarăm de la capăt.

După o vreme cântam deja binişor împreună şi am încropit chiar şi-o armonie pe lângă vocea ei. Apoi am învăţat-o următoarea strofă, pe care o exersarăm împreună de câteva ori până ce ne izbuti.

Cân' popoarele lumii sta-v-or adunate tăte-mpreună,
Care fi-va ales să poarte a slavei cunună?
Care sta-va drept şi ne-nfricat
Cân' i s-o cere socoteala ce-o are de dat?
Vin' acu', de voieşti să vii –
Vrăjmaşu' liber hălăduieşte,
Roata pustiirii se-nvârteşte –
Ci vin' acu', păcătoase, de voieşti să vii !

Katie începea treptat să simtă spiritul cântării, dar tot nu putea rosti cuvintele aşa cum le-ar rosti un negru bătrân. În timp ce cântam ultimele două strofe, bătea din palme în ritm cu muzica de ţi-era mai mare dragul.

La sfârşitul cântecului ne prăbuşirăm pe canapea, râzând din toată inima.

— Nu ştiu cum de poţi ţine minte toate cuvintele cântării, spuse Katie.

— Am auzit-o de cincizeci de ori. Fiecare cuvânt mi-e întipărit în minte. Te-ai descurcat tare bine, având în vedere că-i prima dată când ai cântat aşa ceva.

— Şi tu te-ai descurcat bine la dans.

— A fost tare plăcut, coniţă Katie. Nici nu ştiam că există aşa muzică. N-am mai dansat niciodată dansul ăsta.

— Eu n-am mai dansat menuet de dinainte de război, spuse ea tărăgănând cuvintele. Mama şi tata mergeau adesea la baluri, iar câteodată mă luau şi pe mine cu ei. Dar războiul a schimbat totul.

— Ei bine, om dansa din nou după cină. O să-i zicem „menuet special pentru ziua de naştere a lui miss Katie Clairborne".

Katie râse iar. Era o bucurie s-o văd râzând, să ştiu că simte măcar un pic de fericire de ziua ei.

— Simt deja aroma tortului, spuse ea, după care se opri şi mă privi peste umăr. Îţi mulţumesc, Mayme, pentru această zi deosebită.

21
Cărți, păpuși și povești

Peste vreo două seri, o găsii pe Katie șezând pe patul ei, cu o carte în poală.

— Despre ce-i vorba-n carte?

— Despre o fetiță prostuță pe nume Rosamond, răspunse ea.

— De ce zici că-i prostuță?

— Pentru că e foarte săracă și are nevoie de pantofi noi, dar atunci când mama ei o lasă să aleagă între o pereche de pantofi și o vază purpurie, ea alege vaza. În curând însă își dă seama ce alegere proastă a făcut și e nevoită să aștepte încă o lună până ce are să primească perechea de pantofi.

— Cum se numește povestea?

— „Vaza purpuriu"*, răspunse Katie.

— Ești bună să mi-o citești și mie?

— Poftim, ți-o dau s-o citești singură.

— Nu mă prea pricep la citit. N-am mai citit niciodată o carte ca asta.

— E mult mai plăcut atunci când o citești singură.

— Mămuca nu m-a învățat să citesc prea bine. Nu aveam nicio carte.

— Cum așa?

---

* „The Purple Jar", o poveste scrisă de scriitoarea anglo-irlandeză Maria Edgeworth (1768–1849) (n.tr.).

— Eram sclavi, coniţă Katie, săraci lipiţi pământului. Nu aveam noi bani pentru cărţi.

Ideea de a nu a avea bani sau cărţi se vede treaba că nu-i trecuse niciodată prin cap.

— Unde ai trăit până acum? mă întrebă ea.

— Nu ştiu precis. Pe-acol' pe undeva, răspunsei eu, arătând spre est.

— Ca să înveţi să citeşti mai bine, nu trebuie decât să citeşti mai mult, îmi spuse Katie. Iar dacă întâlneşti cuvinte pe care nu le cunoşti, nu trebuie decât să vii la mine şi-am să ţi le explic. Eşti deşteaptă, Mayme. Eşti cea mai deşteaptă fiinţă pe care am cunoscut-o vreodată – în afară de mama.

— Eu nu ştiu nimic despre lucrurile pe care le cunoşti dumneata. Dumneata ştii o grămadă de lucruri despre cărţi şi despre muzică şi despre tot felul de locuri precum oraşul unde-a trăit cetăţeanul ăla de-i zicea Mozart.

— Dar tu ştii să *faci* o mulţime de lucruri, Mayme. Şi asta te face deşteaptă dintr-un alt punct de vedere. Uneori eu mă simt derutată şi speriată... şi atunci nu ştiu ce să fac.

— Nu-i fiinţă care să nu se teamă când şi când, coniţă Katie.

— Pe tine nu te-am văzut niciodată speriată.

— Mi-e frică tot timpul. Mişeii ce mi-au omorât familia şi care-au călcat probabil şi plantaţia asta m-au băgat în sperieţi, nu alta. Mi-a fost teamă cu vârf şi îndesat. Şi încă-mi mai este câteodată, când stau trează în patul fratelui dumitale şi aud zgomote şi-mi amintesc că nu suntem decât noi două şi mă gândesc ce-o să păţesc dacă mă găseşte careva acilea. Şi-atunci încep să mă perpelesc să nu care cumva să mă siluiască ori să m-omoare şi pe mine careva şi uite-aşa mă năpădeşte o groază nesuferită.

— Ce înseamnă să fii siluită, Mayme?

— O treabă de care dumneata nu-i nevoie să ştii, coniţă Katie. Şi să nădăjduim că nici eu, nici dumneata n-o să păţim vreodată aşa ceva. Dar hai mai bine să vorbim despre altceva. Vreau să-mi citeşti din carte.

— Sunt convinsă că ai putea s-o citeşti şi singură. Nu trebuie decât să încerci, Mayme.

— Fie, o să-ncerc. Dar nu eşti bună să-mi citeşti măcar începutul?

— Bine. Haide, aşază-te aici pe pat, lângă mine. Stai să-mi aduc şi păpuşile!

Dădu fuga la scrin şi înşfăcă două păpuşi ş-apoi alte câteva de lângă pat. Când veni să se-aşeze iar lângă mine, avea braţele pline de păpuşi pe care şi le aranjă alături pe pat.

— Ea este Peg, ea este Missie... ea este Sarah... ea e Rebecca... şi ea e Jane. N-ai vrea să ţi-o dau ţie pe una din ele?

— Ăă... eu... nu, coniţă Katie. Sunt ale dumitale. Eu nu...

— Dar vreau să-ţi dau o păpuşă, stărui ea. Poftim, vreau să ţi-o dau pe Rebecca. Are pielea albă, dar ţie îţi plac albii, nu-i aşa, Mayme?

— Da, coniţă Katie, am răspuns eu zâmbind. Îmi plac albii.

— Bine, atunci de acum încolo Rebecca este a ta.

— Dar pare a fi mai valoroasă decât toate celelalte, mă împotrivii eu.

— Nu ştiu cât a costat. Mămica şi tăticul mi-au cumpărat păpuşile din Charleston. Toate au fost cadouri de ziua mea. Şi cum abia ce mi-am serbat ziua de naştere, de astă dată vreau să îţi fac eu un cadou ţie.

— Eu nu... nu ştiu... îngăimai eu. Bine, fie cum doreşti, coniţă Katie. Ăsta-i cel mai frumos lucru pe care l-a făcut cineva pentru mine. Nici nu ştiu ce să spun.

Îmi întorsei privirea spre ea.

— Mulţumesc, coniţă Katie. Am să ţin minte asta toată viaţa.

— Iar acum hai să citim.

Spunând acestea, Katie luă o altă carte din teancul de lângă ea, şi-o puse pe genunchi şi apoi o deschise la prima pagină. Aruncai peste umăr o privire spre carte. Katie începu să citească, trecându-şi degetele pe sub cuvinte – pesemne ca să m-ajute: „Alice, care şedea lângă sora ei pe tăpşan, se simţea tot mai plictisită, fiindcă n-avea nimic de făcut. O dată sau de două ori trăsese cu

ochiul la cartea pe care o citea sora ei, dar era o carte fără ilustrații și fără dialoguri, și «la ce bun să citești o carte» se întrebă Alice, «dacă n-are ilustrații și dialoguri?»".

— Cine-i Alice? întrebai eu.

— Nu știu, răspunse Katie. E prima dată când citesc cartea asta. Abia ce-am primit-o de la mămica luna trecută.

— Cum îi zice?

— *Alice în Țara Minunilor.*

— Sună interesant. Citește mai departe.

Katie luă iar cartea în mână și-i dădu înainte: „Așa că se gândea (atât cât putea să gândească toropită cum era de zăpușeala zilei) dacă plăcerea de a împleti o coroniță de margarete merita osteneala de a se ridica și de a culege margaretele, când un Iepure Alb, cu ochi roz, numai ce trecu în goană pe lângă ea."

Katie a citit mai departe, trasând cu degetele cuvintele, iar eu am ascultat până ce Alice lunecă în vizuina iepurelui și începu să aibă tot soiul de aventuri ciudate.

După ce citi câteva capitole, Katie puse cartea deoparte și se rezemă oftând de perne.

— Mi s-a făcut somn.

— N-ai vrea să *asculți* o poveste, o întrebai eu, din acelea pe care obișnuiam să le spun fraților și surioarelor mele?

— Ai avut frați și surori?

— O casă-ntreagă.

— Ce s-a întâmplat cu ei?

— I-au omorât pe toți.

Gândul păru să-i risipească toropeala. Se lăsă o clipă tăcerea.

— Îmi pare rău, Mayme, spuse ea în cele din urmă. Uit uneori că și tu ți-ai pierdut familia. Da, mi-ar face plăcere să ascult o poveste.

— O poveste născocită de mine sau una dintr-acelea povestite de sclavii ăi bătrâni?

— Orice dorești, Mayme. Alege tu.

— Bine atunci. Ia să vedem... Cred c-am să-ți spun o poveste despre un vulpoi și niște iepurași.

— Vai, sună înfricoşător... Nădăjduiesc că vulpoiul n-are să-i mănânce pe iepuraşi!

— Aşteaptă ş-ai să vezi. Aşa-i ziceam mereu şi lui Samuel: aşteaptă ş-ai să vezi. Vrei să-ţi spun povestea aşa cum ne-ar fi spus-o nouă tata-mare?

— Cu cuvintele acelea care sună ciudat, vrei să zici?

— Întocmai cum vorbea ăl bătrân.

— Da, vreau să-mi spui povestea aşa cum o spunea el, răspunse Katie, lăsându-se pe spate.

— Era odat' un iepuroi de-i zicea cumătru' Iepurilă. Şi copiii dânsului tare cumineţei mai erau. Din zori şi până-n sară iepuraşii asculta de mămuca şi de tătucu' lor, nu le ieşea din voarbă.

Katie chicoti.

— Sună caraghios când vorbeşti aşa, zise ea, chicotind iară.

— Ziceai că vrei să-ţi spun povestea aşa cum ar fi spus-o tata-moşu.

— Aşa-i. Spune mai departe.

— Ei, şi cum ziceam, copilaşii ăştia tare mai erau ascultători. Cân' cumătru' Iepurilă zicea „ţuşti", iepuraşii o ţuştea, şi când le zicea „zbughi", ei numaidecât o zbughea. Aşa făcea, zău că da. Şi-şi păstra hăinuţele curate şi năsucurile nepătate. Şi într-o bună zi cumineţenia lor scăpatu-i-a de mare năpastă. Ia spune, vrei să ştii când s-a-ntâmplat aceasta?

— Da, făcu Katie.

Şi eu îi dădui mai departe, lămurind-o că s-a-ntâmplat cân' cumătru' Vulpoi veni pe nepusă masă în vizită la cumătru' Iepurilă şi nu-i găsi acasă decât pe iepuraşi. Cumătru' Iepurilă ieşise, vezi bine, să dea atac asupra unui răzor de varză, iar cumătra Iepurilă era plecată la clacă. Pe când iepuraşii se jucau de-a v-aţi ascunselea, hop şi cumătru' Vulpoi. Văzând cât de grăsunei îs iepuraşii, îi lasă gura apă, nu alta, da' atunci cumătru' Vulpoi îşi aminteşte ce-a păţit cumătru' Lup şi se teme să-i înfulece pe loc, făr' să aibă un motiv temeinic.

— Dar ce s-a întâmplat cu cumătrul Lup? întrebă Katie somnoroasă.

— Păi şi cumătru' Lup a dat târcoale pe la casa cumătrului Iepurilă, da' n-a fost prea isteţ şi cumătru' Iepurilă l-a păcălit: l-a ferecat într-un cufăr ş-a vărsat apă clocotită peste dânsul pân' ce cumătru' Lup şi-a dat duhu'. Aşa că, vezi dumneata, cumătru' Vulpoi se teme de cumătru' Iepurilă. Ci iepuraşii se strâng speriaşi laolaltă, cu ochii la cumătru' Vulpoi. Şi cumătru' Vulpoi stă şi cujetă sub ce pricină i-ar putea înfuleca pe iepuraşi. Într-un târziu numai ce-i cad ochii pe-o tulpină 'naltă de trestie de zahăr. Îşi drege glasul şi spune: „Iepuraşi coconaşi, ia veniţi de rupeţi o bucată din trestia ceea dulce şi mi-o aduceţi". Iepuraşii se duc la trestia de zahăr şi se pornesc a scutura şi se opintesc ei pân' ce năduşesc, da' toată truda lor îi în zadar: nu pot nicicum să frângă trestia. Cumătru' Vulpoi se face că nu vede şi strigă din toţi bojocii: „Daţi-i zor, iepuraşilor, că aştept de multişor!" Iară iepuraşii se luptă şi se tot luptă cu trestia de zahăr, da' tot n-o poate rupe. La un moment dat, numai ce-aud ei o păsărea ce sta cocoţată pe-acoperiş cântând aşa:

Apucaţi cu dinţişorii şi-o roadeţi,
Roadeţi-o şi-o sfredeliţi,
Sfredeliţi şi-o ronţăiţi
Pân' ce o să izbutiţi.

Şi uite-aşa, iepuraşii izbuteau să ducă la bun sfârşit tot ce le cerea Cumătrul Vulpoi pe măsură ce depănam bine-cunoscuta poveste, cu gândul la tata-mare şi la familia mea.

— Ci cumătru' Vulpoi, ştiind ce păţit-a cumătru' Lup, îşi puse coada-ntre picioare şi porni frumuşel cătră casă, încheiai eu, după care trăsei adânc aer în piept şi mă uitai la Katie.

Stătea cuibărită sub pătură, pe jumătate adormită.

— Bine, dar cum de cumătrul Vulpoi nu i-a mâncat pur şi simplu pe iepuraşi? întrebă ea cu glasul şoptit. De ce le-a cerut trestie de zahăr şi apă?

— Trebuia să le găsească o pricină ca să-i poată mânca. Dacă urașii se arătau neascultători, ar fi avut temei să-i pedepsească. ı că le-a cerut să facă treburi de care nu îi socotea în stare.
— Bine, dar de ce s-ar teme o vulpe de un iepure?
— Habar n-am, răspunsei eu râzând. E doar o poveste de ɔrmit copiii, la fel de lipsită de noimă ca multe dintre cele cu e-l ostoiam pe frate-meu Samuel.
Katie închise ochii și peste nici două minute dormea deja inc. Eu atunci am coborât ușurel din pat, am micșorat flacăra ampă și-apoi m-am dus în odaia mea.
Așa am început, dară, să ne citim și să ne spunem povești ı alteia.
De obicei, seara, Katie cânta ceva la pian – uneori cânta chiar lin gură, ori cântam împreună. Am învățat-o mai multe cân- e de-ale mele, iar ea m-a învățat cântece de-ale ei. Apoi urcam ɛtaj și ne puneam cămășile de noapte, după care citeam ori ıneam povești până ni se făcea somn. Una dintre preferatele ıstre era *Călătoria pelerinului**, iar când și când Katie mă ruga i mai spun povești de-ale negrilor.

* „Pilgrim's Progress" (tradusă și cu titlul *Călătoria creștinului*), o celebră e cu un mesaj plin de har scrisă în secolul al XVII-lea de puritanul englez

22

Muncim și învățăm împreună

Într-o dimineață, m-am trezit tremurând de frig. Bătuse tare vântul și pesemne că se stricase vremea.

M-am sculat dârdâind și m-am dus în odaia lui Katie, dar n-am dat de ea.

Am coborât și am găsit-o în bucătărie, așezată-n genunchi în fața sobei.

— S-a stins focul, zise ea, ridicând privirea spre mine. Dar nu izbutesc să îl aprind iar.

M-am apropiat să arunc o privire.

— Bușteniii ăștia-s prea mari, conița Katie. Ca să aprinzi focul ai nevoie de surcele. Întâi pui hârtia, apoi așezi pe ea o grămăjoară de vreascuri. Hai s-aducem niște surcele de-afară și apoi ți-oi arăta cum se face.

Katie mă însoți până la stiva de lemne. Surcelele erau pe terminate, așa că m-am apucat să cioplesc câțiva bușteni. Katie privea cu ochii mari de uimire cum mânuiam toporul, la fel cum o priveam eu când cânta la pian. Fiecare dintre noi are îndemânările sale, bag seama, chit că tăiatul lemnelor și cântatul din gură nu se pot asemui nici pe departe cu cântatul unui menuet compus de un alde Mozart.

— Ai putea să mă înveţi şi pe mine? mă întrebă Katie pe când despicam buşteanul.

— Poate fi periculos, coniţă Katie, o prevenii eu. Tre' să ai grijă să nu care cumva să-ţi retezi degetele.

— Odată ş-odată tot va trebui să învăţ să fac lucrurile acestea, stărui ea. O mai ajutam când şi când pe mămica, dar n-am fost nicicând prea pricepută. Nu-mi plăcea munca. Dar acum că stau şi te privesc îmi doresc să învăţ şi eu cum se face. Uită-te şi tu ce mâini moi şi catifelate am. Or eu vreau să le am muncite, ca ale tale.

— Credeam că domnişoarele albe *vor* să aibă mâinile catifelate, coniţă Katie.

— Eu nu vreau. Şi mâinile mamei au devenit aspre după ce-a plecat tata pe front.

— Bine atunci, dar tre' să-mi făgăduieşti c-ai să-ţi fereşti degetele de tăişul toporului.

— Îţi făgăduiesc.

I-am dat toporul.

— Apucă-l cu mâinile amândouă. Şi-acum izbeşte buşteanul în mijloc.

Încercă, dar toporul coborî mult pe lângă buştean şi vârful i se înfipse în butuc, înţepenindu-se. Am smuls toporul afară şi i l-am întins.

— Încearcă din nou. Important e să alegi un buştean fără noduri, cu fibra dreaptă, ca să-ţi fie uşor să despici câteva aşchii chiar de pe margine.

Katie mai încercă de câteva ori şi izbuti într-un târziu să taie câteva surcele. După ce-am dus vreascurile-n casă, i-am arătat cum se aprinde focul. Katie avea deja un început de băşică în palma dreaptă.

În timp ce făceam focul, am băgat de seamă cât de puţine chibrituri ne mai rămăseseră. Katie folosi vreo trei-patru până să poată aprinde unul. Nu mă gândisem până atunci la asta. Ce ne vom face când se vor sfârşi chibriturile? Ştiam că oamenii au descoperit focul cu mult înainte de-a inventa chibriturile.

Dar eu una nu știam cum să fac focul fără chibrituri și nici nu eram dornică să-ncerc.

După aceea am început să punem lemne pe foc în fiecare noapte ca să avem dimineața jăratec. Deocamdată lemne de foc aveam din belșug și o dată la două zile mă puneam să despic surcele.

În seara aceea, Katie mi-a citit dintr-o carte scrisă de un anume Jacob Abbott, despre un băiat pe nume Rollo care călătorește prin lume împreună cu unchiu-său George. Cartea se numea *Rollo in London**. A doua zi, Katie mi-a arătat toate celelalte cărți despre Rollo pe care le avea în odaia ei.

— Despre ce loc ai vrea să știi mai multe? mă întrebă ea. Poți alege America de Sud, Africa, Roma sau Paris.

— Îmi pare rău, coniță Katie, dar n-am mai auzit niciodată de locurile astea. Nici de Londra n-am auzit până aseară. Dar m-oi mulțumi cu orice carte alegi dumneata.

— Ei, m-am săturat oricum de Rollo, spuse Katie. Așa că în seara asta am să-ți citesc din cartea *Goody Two-Shoes***. Dar nu vreau să citesc numai eu. Ar trebui să mă ajuți și tu un pic.

— Dar eu nu citesc prea bine.

— Atunci poți exersa citind abecedarele McGuffey Readers, spuse Katie. Eu așa am învățat să citesc.

— Ai să m-ajuți, coniță Katie?

— Mă duc chiar acum după primul volum, spuse ea, sărind în picioare. Știu pe care raft sunt. Le-am pus chiar eu acolo.

Se întoarse peste un minut cu o cărticică maronie și mi-o întinse.

— Ce cuvânt caraghios, am comentat eu, arătând spre copertă.

— *The Eclectic First Reader*, citi Katie cu voce tare. Nici eu nu știu ce înseamnă cuvântul „eclectic", spuse ea râzând ușor, dar am să-ți găsesc ceva de citit. Pun rămășag că-ți va fi ușor.

Dădu foile, trecându-și privirea peste câteva lecții, apoi se opri.

— Uite, am găsit ceva potrivit. Am să citesc eu prima parte. „Hai să mergem la umbră", începu ea. „E ora amiezii și soarele

---

* Rollo la Londra (n.tr.).

** Conița Doi-Pantofi (n.tr.).

dogoritor al verii ne bate în cap. Umbra este plăcută şi răcoroasă. Ramurile copacilor se împletesc deasupra noastră, ferindu-ne de soare ca o umbrelă verde."

Se opri, arătând spre locul unde ajunsese cu cititul.

— Acum e rândul tău, Mayme, spuse ea, punându-mi cartea în faţă. Citeşte mai departe.

— Bine, am să-ncerc... „Ia... iarba este... moale sub... pi... cioarele noastre", începui eu tărăgănat, „şi apa..."

Mă oprii, şovăitoare.

— Ce cuvânt e ăsta?

— „Pârâului", răspunse Katie.

— „Şi apa pârâului... spală... ră... ră-dă... rădăcinile copacilor."

— Bravo, ştiam că poţi! exclamă Katie. Citeşte mai departe, iar eu am să citesc odată cu tine ca să îţi fie mai uşor.

„Vacile se pot aşeza să doarmă în umbra răcoroasă", citirăm amândouă la unison, „dar noi putem face mai mult de atât. Noi ne putem înălţa glasurile spre cer să Îl slăvim pe măreţul Dumnezeu care ne-a făcut."

Katie aştepta să rostesc fiecare cuvânt de una singură, apoi îl rostea şi ea ca să m-ajute. În scurtă vreme, după ce m-am obişnuit cu buchile, aveam impresia că citesc de una singură, chiar deşi Katie rostea cuvintele odată cu mine. Era un dascăl înnăscut.

Am citit sfârşitul istorioarei împreună.

„Dumnezeu a făcut soarele cel cald şi umbra cea răcoroasă, arborii ce cresc în sus spre cer şi pâraiele ce curg pe lângă ei. Plantele şi arborii sunt făcuţi să dea rod omului. Toate vieţuitoarele au viaţă de la Dumnezeu. Dumnezeu l-a făcut pe omul sărac, şi tot El l-a făcut pe omul bogat. Dumnezeu l-a făcut pe omul de culoare, şi pe omul alb. Dumnezeu l-a făcut pe nebun, şi pe înţelept. Vieţuitoarele pământului, păsările cerului şi peştii mării, toate ale Lui sunt. Boul şi viermele sunt deopotrivă lucrarea mâinii Lui. În El se mişcă şi sunt toate. El le dă hrană ca să trăiască şi tot El hotărăşte când trebuie să moară toate."

Nu mi-am putut înfrâna zâmbetul când am pus cartea jos.

— Mulţumesc, coniţă Katie. Mi-a plăcut tare mult. Şi mi-a venit mai uşor să citesc cu ajutorul dumitale.

— Cu cât ai să citeşti mai mult, cu atât va fi mai uşor şi mai plăcut, răspunse Katie. Aşa că eu zic să parcurgem toată cartea. Vei citi fiecare istorioară şi-apoi vei învăţa cuvintele de la sfârşitul lecţiei. Uite, următoarea povestire se numeşte „Căţelușul şchiop". Încearcă s-o citeşti singură o dată sau de două ori, iar când vei fi pregătită, o vom citi împreună. Şi de-acum încolo, vom citi zilnic câte două povestiri, una dimineaţa şi una seara.

*

Târziu, într-o după-masă, mulgeam singură vacile. Katie era ocupată cu altceva. În timp ce mulgeam, am început, fără să-mi dau seama, să storc laptele pe ritmul melodiei pe care o fredonam, iar după o vreme m-am pornit să cânt încetişor.

Aşa muncesc negrii: cântând. Bărbaţii cântau în timp ce culegeau bumbacul ori porumbul. Toţi sclavii, chiar şi copiii, erau nevoiţi să ia parte la culesul porumbului. Şi trudeau cu toţii pe câmp din zori şi până-n noapte, cântând. Îmi amintesc şi-acum cântecele acelea de parc-ar fi fost ieri. Femeile cântau în timp ce spălau rufele. Iar noi, ăi mici, cântam şi când ne jucam, şi când munceam. Nu era sclav care să nu cânte. Cântatul făcea munca să pară mult mai uşoară.

Pe când mulgeam eu aşa, numai ce-mi dau seama că Katie stătea în spatele meu. M-am oprit şi m-am răsucit spre ea.

— Ce cântai, Mayme?

— Un cântec de-al nostru.

— Mai cântă-l o dată, mă rugă ea, aşezându-se pe celălalt scăunel.

Mă apucai iar de muls şi, când prinsei să storc iar laptele pe ritmul melodiei, începui să cânt:

Chirăie bibilica, înseratu-s-a,
Prinde-te-n joc acuma, cât îi mai apuca.
Că-n zori te-ntorni la sapă şi la munca grea
Şi mâine cin' ştie de te-i mai putea mişca? –

Murgu' colea-n grajd s-a şi pornitu-a necheza!
Nu mai sta deoparte, nu-i rost să zăboveşti,
Hop-ş-aşa, negreso, haida să dănţuieşti!
Prinde-te-n joc cu fraţii, prin viaţă să răzbeşti –
Hop-ş-aşa, negreso, haida să dănţuieşti!

Katie zâmbea şi bătea ritmul cu piciorul.

— Mai e o strofă.

— O, cântă mai departe! mă rugă ea, aşa că i-am dat ascultare, iar ea îmi ţinu isonul la „Hop-ş-aşa, negreso, haida să dănţuieşti!"

Să ne prăpădim de râs, nu alta!

Apoi Katie îşi aduse scăunelul lângă al meu şi se apucă să mulgă vaca de alături. Trase căldarea sub uger şi, fără să mai piardă vremea, se puse pe treabă. Mulsul nu părea s-o mai dezguste câtuşi de puţin.

*

Am continuat lecţiile citind, aşa cum spusese Katie, câte o povestire dimineaţa şi una seara.

Citeam încet textul de una singură, silabisind cuvintele pe care nu le cunoşteam, apoi încă o dată, după care Katie se aşeza lângă mine şi citeam toată povestirea împreună cu voce tare. După doar câteva zile, citeam mult mai bine ca înainte, dar şi textele deveneau din ce în ce mai grele. Uneori citeam câte două povestiri pe zi, alteori chiar trei. Dintre toate, mi-a intrat la suflet o istorioară intitulată *The Snow Dog and Boy**.

Într-o săptămână am dat gata manualul pentru începători, iar Katie mi l-a adus entuziasmată pe următorul, numit *The Eclectic Second Reader*. Cartea era mai groasă, cu scrisul mai mic decât prima.

— Asta pare mai grea, spusei eu, îndoindu-mă c-am s-o pot citi vreodată pe toată.

— Hai, fă o încercare. Uite, citeşte lecţia a doua, spuse Katie, întinzându-mi cartea.

---

* Băiatul şi câinele zăpezilor (n.tr.).

— Nici măcar nu știu ce înseamnă primul cuvânt.

— E un nume, „James".

— Aha... Ia să vedem, murmurai eu, începând să citesc: „James, s-a făcut di... dimi... dimineață. Soarele doar ce s-a ivit peste dea... dealurile din est. Trezește-te, băiete, căci soarele... urcă deja pe cer."

— Vezi că poți? făcu Katie zâmbind. Nu trebuie decât să citești ca și până acum câte o povestire-două pe zi și vom continua să le citim împreună cu voce tare. Te descurci de minune, Mayme.

Pe măsură ce-i dădeam înainte cu citirea lecțiilor, Katie continua să-mi arate cărțile ei preferate și-am început să petrec eu însămi tot mai mult timp în fața bibliotecii, luând de pe raft ba un volum, ba altul, și punându-mă a le răsfoi. Katie mi-a vorbit de biografiile unor oameni celebri scrise de Peter Parley – ei îi plăcea îndeosebi biografia lui George Washington – și de o carte caraghioasă, cu desene și poezioare năstrușnice, intitulată *A Book of Nonsense**; și-i plăceau tare mult și basmele scrise de un cetățean pe nume Hans Christian Andersen.

Odată îmi mărturisi că poveștile acelea prindeau parcă viață când se afla în locul ei tainic. Apoi tăcu fâstâcită, de parcă ar fi luat-o gura pe dinainte.

— Ce loc tainic? întrebai eu.

— Este un loc din pădure despre care n-am mai vorbit nimănui până acum, spuse ea tărăgănat. Nici chiar mamei mele.

— Mi-l arăți și mie? o rugai eu, iar Katie îmi făgădui că mă va duce acolo în curând.

* *Rime fără noimă*, București, Albatros, 1973 (n.tr.).

23
Poeziile lui Katie

Strânsei hainele uscate de pe sfoara de-afară şi urcai, cu braţele încărcate, la etaj. Katie stăruise să-mi dea câteva dintre rochiile maică-sii. La început nici n-am vrut s-aud, dar în cele din urmă, dându-mi seama că hainele mele zdrenţăroase stăteau să cadă de pe mine, i-am spus să aleagă două dintre rochiile cele mai simple, ca să-mi rămână una de purtat când o spălam pe cealaltă.

Ducând aşadar hainele la etaj, o găsii pe Katie în odaia ei, aplecată peste masa de scris.

— Ce faci? o întrebai eu din prag.

— Scriu o poezie.

— O poezie?... Dumneata scrii versuri?

— Da. Acesta este prima poezie pe care o scriu în caietul cu versuri de când... de când s-a întâmplat nenorocirea.

— Cum vine poezia? întrebai eu, lăsând hainele pe pat şi aşezându-mă.

— E cam stânjenitor să-ţi citească altcineva versurile, şopti ea îmbujorată.

— Te rog, coniţă Katie. Eu n-am scris în viaţa mea o poezie.

— Bine. Dar promite-mi că n-ai să râzi.

— Se poate, coniţă Katie? Cum să râd de un lucru aşa de special, pe care l-ai lăsmuit cu mintea dumitale?

— Bine atunci, am să ţi-o citesc. Se intitulează „S-a dus măicuţa mea".

În zori păsările încă mai cântă,
Crezând că totu-i la fel ca odinioară.
Dar pe mine nimic nu mă mai încântă.
Inima mi-e rece, nimic nu o-nfioară.
Muzică nu mai am în suflet, ci doar tăcere grea.
S-a dus măicuţa mea.

În faţa ferestrei, totu-i mohorât şi străin.
Doar plânsu-mi mai rămâne-n cenuşiul pustiu.
De ce există oare pe lume-atâta chin?
Spune-mi, Te rog, Doamne, vreau să ştiu!
Bucurie nu mai am în suflet, ci doar tristeţe grea.
S-a dus măicuţa mea.

Mi se umplură ochii de lacrimi.

— E o poezie tare frumoasă, miss Katie, chiar dacă-i tristă. E ca un cântec. Îmi pare rău pentru măicuţa dumitale, dar poezia socotesc că-i tare izbutită. N-am mai cunoscut pe nimeni care să poată plăsmui cu mintea lui asemenea versuri.

— Tu plăsmuieşti poveşti, Mayme, ceea ce eu n-am fost niciodată în stare să fac. Iar negrii compun la rândul lor versuri pe care le transformă apoi în cântece.

— Mda, aşa o fi. Dar versurile astea parcă-s altfel. Îmi mai citeşti o poezie?

— Dacă vrei, cu plăcere. Uite una pe care am scris-o în... hm... în locul acela tainic de care ţi-am vorbit.

Încuviinţai din cap.

— Stând acolo, în pădure, se întâmpla când şi când să compun poezii. Aceasta este una dintre ele.

Dădu câteva pagini, apoi inspiră adânc şi începu să citească:

Domnişoara Iepurilă, doamna Măcăleandru şi falnicul domn Cerb
Vin cu toţii să bea apă la izvor.
Nu se tem de mine,
Ştiu că sunt prietena lor.

Doamna Măcăleandru cântă, domnul Cerb păşeşte semeţ prin iarbă,
Iar domnişoara Iepurilă vine ţopăind în urma sa.
Doar domnul Raton e sfielnic.
Socoteşte pesemne că n-am ce căuta
În zăvoiul lor.

Oamenii ar trebui să fie prietenii necuvântătoarelor. Pământul ne e casă tuturora.
Între noi n-ar trebui să existe teamă.
Dumnezeu ne-a dat fiinţă şi unora, şi altora,
deci între noi ar trebui să fie numai prietenie.

— Jos pălăria, miss Katie. Poezia asta cum se numeşte?

— Nu ştiu. Încă nu i-am dat un titlu.

— Cerbii şi iepurii chiar vin să bea apă când te afli acolo?

— Da. Dar pe domnul Raton nu l-am văzut decât o singură dată. Mă întristează faptul că se teme de mine. De aceea am scris poezia.

Acum eram şi mai dornică să văd acest refugiu secret al lui Katie.

24
Doamna Hammond

— Mayme... Mayme, vine o căruță! strigă Katie, alergând într-un suflet spre mine.

Tocmai ce pregăteam niște lături pentru porci lângă hambar.

— E pe-aproape? întrebai eu, abandonând găleata.

O luarăm la goană înapoi spre casă.

— Trebuie să ajungă dintr-o clipă într-alta, răspunse ea gâfâind. Am auzit huruitul și am văzut norii de praf pe drumul dinspre târg.

— Ai văzut cine e?

— Nu. Dar de astă dată nu cred să fie domnul Thurston. El ar trebui să vină din cealaltă direcție.

— Oricine-ar fi, va trebui să îi ieși în întâmpinare, așa cum ai făcut data trecută. Eu mă duc înăuntru.

— Bine, dar...

— Nu știu ce să-i spui, miss Katie, i-o luai eu înainte. Va trebui să vezi cine e și ce dorește.

Zicând acestea, îmi smulsei cizmele murdare din picioare și mă năpustii în casă.

În timp ce urcam treptele în fugă, Katie se postă în fața ușii de la intrare. Huruitul șaretei și fornăitul cailor ce o trăgeau îmi ajunseră la urechi înainte s-apuc a trânti ușa de la dormitor în urma mea. Mă ghemuii lângă fereastră și aruncai o privire afară.

Brișca trasă de doi cai era condusă de o femeie. Cei trei câini alergau în jurul șaretei, lătrând amenințător. Mina femeii, care se deslușea clar chiar și din ascunzătoarea mea de la etaj, îmi dădu niscaiva emoții. Părea genul de femeie care stă tot timpul încruntată, are obiceiul să-și vâre nasul în toate și nu se lasă păgubașă cu una, cu două.

Auzii cum Katie deschide ușa și iese afară pe verandă.

— Bine te-am găsit, domnișoară Kathleen, spuse femeia. Acasă-i mamă-ta?

— Nu, doamnă Hammond.

— Dar unde-i?

— E... e plecată... cu treburi.

— Ce fel de treburi?

Suspiciunea din glasul femeii era groasă de-o puteai tăia cu cuțitul.

— Nu știu sigur, doamnă Hammond.

— Hm... atunci bag de seamă că n-am încotro, făcu femeia, coborând din șaretă. Fă bine și-ți potolește câinii, adăugă ea, cam iritată.

O auzii pe Katie chemând câinii. Aruncând iar o privire peste pervaz, aproape că-mi veni să chicotesc când îi văzui pe cei trei dulăi adunați în jurul ei ca niște străjeri.

— V-am adus corespondența, spuse cucoana, întinzându-i un teanc de plicuri.

— Vă mulțumesc, doamnă, răspunse Katie, luând corespondența fără să se urnească din loc.

— N-am mai văzut-o de mult pe mamă-ta, comentă femeia. Scrisorile s-au tot strâns, din ziua când ai venit tu la oficiul poștal și-ai zis că mamă-ta e ocupată cu sclavii. Mai ții minte?

— Da, doamnă.

— Cum n-am mai văzut-o de atâta vreme, am început să mă-ntreb dacă nu cumva o fi pățit ceva. Așa că m-am gândit să vă aduc eu corespondența și să aflu pe calea asta ce se petrece. Este totul în ordine, Kathleen?

— Păi..., începu Katie pe un ton șovăielnic.

Unul dintre câini începu să mârâie, iar coana Hammond făcu un pas îndărăt, aşa cum făcui şi eu sus, în dormitor.

— Cum de n-a mai trecut mamă-ta pe la oficiul poştal să ridice corespondenţa? stărui femeia, aruncându-i câinelui o privire ucigătoare. Şi n-ai de gând să mă pofteşti înăuntru şi să mă serveşti barem cu un pahar cu apă? Unde ţi-s bunele maniere? Ce-i cu tine, copilă?

— Îmi cer scuze, doamnă Hammond. Am să vă ofer bucuroasă un pahar cu apă.

Fără să mai aştepte vreo invitaţie, femeia se repezi înăuntru. Mă apropiai tiptil de uşă şi ciulii urechile.

Katie o urmă până la bucătărie.

— Unde-i Beulah? se interesă cucoana.

— Nu ştiu, doamnă, răspunse Katie.

Doamna Hammond pufni nemulţumită. Auzii cum porneşte pompa şi începe să curgă apa.

— Ei bine, spune-i maică-tii să treacă pe la mine. E supărător să aud că-i atât de ocupată de nici nu mai are timp să vină să-şi ridice corespondenţa, şi asta cu atât mai mult cu cât de trei luni încoace n-a mai plătit niciun ban la prăvălie. Spune-i că nu mi-e cu bănat să-i vând pe datorie când vremurile-s grele, dar am şi eu o prăvălie de ţinut. A, şi în teancul acela e şi o scrisoare de la domnul Taylor. Când a auzit că vin la Rosewood, m-a rugat să-i spun maică-tii că vrea să discute cu ea despre rata pe care o are de plătit la bancă peste două luni. Ai să ţii minte, Kathleen?

— Da, doamnă, răspunse Katie supusă.

— Să sperăm.

Femeia slobozi un oftat, apoi auzii paşi îndreptându-se spre uşă.

— Vai, copilă, credeam că te-ai mai maturizat şi tu între timp. Mult s-o fi amărând mamă-ta când te vede aşa.

După ce auzii uşa închizându-se, dădui iar fuga la fereastră şi răsuflai uşurată văzând că şareta face cale întoarsă.

25
Scrisori vechi și noi

Coborâi la parter și o găsii pe Katie tremurând ca varga în bucătărie.

Pe negândite, luai teancul de pe masă și începui să răsfoiesc distrată corespondența. Erau câteva reclame la echipamente agricole, semințe și altele asemenea, o revistă, o gazetă făcută sul, două-trei scrisori și...

În clipa aceea, dându-mi seama că îmi cam uitasem lungul nasului, încremenii, apoi dădui repede drumul corespondenței.

Mișcarea mea repezită o făcu pe Katie să se dezmeticească.

— Ce s-a întâmplat, Mayme?

— Nimic, doar că uneori trebuie să-mi amintesc că asta nu-i casa mea. Nu c-aș uita, dar știi ce vreau să zic – nu-s nicidecum îndreptățită să-mi vâr nasul în corespondența altora. Îmi pare rău, miss Katie.

— Ești la fel de îndreptățită ca mine, Mayme. Din moment ce nu suntem decât noi două aici, cine altcineva să verifice corespondența?

Se apropie de masă și ridică teancul de hârtii.

— Mă duc să le pun pe biroul mamei.

O urmai până la etaj. Aruncă și ea o privire peste corespondență, așa cum făcusem eu adineauri.

— Ți-e cunoscut vreunul dintre numele astea?

— Nu, răs unse Katie.

— Nici măcar cele de pe scrisori?

Clătină din cap.

— Poți să te uiți și tu, dacă vrei, spuse ea, întinzându-mi scrisorile.

— Nici n-aș ști ce să caut, mă împotrivii eu.

— Chiar și așa, aș vrea să arunci și tu o privire.

Intrarăm în birou.

— Vreau să te uiți peste toate hârtiile, adăugă Katie, arătând spre masa de scris.

— Eu mă descurc mai greu cu cititul decât dumneata, miss Katie.

— Dar s-ar putea să găsești ceva important.

— Bine, dacă vrei dumneata...

— Da, vreau. Aveai dreptate când mi-ai spus că trebuie să hotărăsc ce voi face mai departe. Dar încă n-am luat nicio hotărâre. Mi-e teamă, Mayme. Nu vreau să mă mut la *niciunul* dintre unchii mei, iar mama spunea că sora ei din nord este supărată pe noi. Nu știu ce să fac, Mayme. Vreau să spun cuiva adevărul, dar...

O apucă plânsul.

— Nu plânge, miss Katie, o liniștii eu. M-oi uita peste hârtii ș-om vedea dac-oi găsi ceva ce ți-ar putea fi de ajutor. Dar vreau să stai aici cu mine.

Mă așezai pe scaunul mare de la birou și, răsfoind iar corespondența, mai atent de astă dată, dădui de o foaie de hârtie împăturită de două ori.

— Cine-i domnul Taylor? întrebai eu, uitându-mă la iscălitura de pe bilețel.

— Directorul băncii, răspunse Katie.

— Ce scrie aici? întrebai eu, întinzându-i răvașul.

— Scrie că vrea să stea de vorbă cu mama despre „rambursarea împrumutului scadent în septembrie ca să nu se pună sechestru pe plantație".

— Ce înseamnă asta?

— Nu ştiu, spuse Katie, clătinând din cap. O dată mama m-a trimis să-i duc nişte bani.

— Hai să mai aruncăm o privire peste scrisoarea de la nen-tu Ward. Unde ai pus-o?

— Cred că e într-unul dintre sertăraşe, spuse Katie. Iat-o.

O scoase şi o despături.

— Mai citeşte-mi-o o dată, o rugai eu.

Katie repetă ce îmi citise înainte, apoi citi mai departe:

„Trebuie să fac ceva cu el. Unora le place să se-mbogăţească pe munca altora. Or eu nu m-am spetit trei ani de zile ca să-i las acum să mă fure. Tu ai putea probabil să m-ajuţi, Rosie. Dar n-aş face niciodată ceva care să te pună în primejdie. Am doar nevoie de-o ascunzătoare unde să-l pot dosi o vreme."

— Cine-i Rosie? întrebai eu.

— Mămica, răspunse Katie.

— Aha... am priceput... Citeşte mai departe.

„Am de gând să-mi iau tălpăşiţa cât de curând", continuă Katie. „California-i ticsită de nou-veniţi şi de indivizi care-ţi pot face lesne felu', dacă nu eşti cu ochii-n patru. Am destul cât să-mi ajungă vreme îndelungată şi să-mi iau niscaiva pământ pe undeva, asta dacă izbutesc să scap de-aici cu viaţă şi să rămân cu câţiva paşi înaintea lor."

— Despre cine vorbeşte? întrebai eu.

— Nu ştiu nimic despre asta, spuse Katie clătinând din cap, după care citi mai departe: „Aşa că vin întins acolo, Rosie. Vezi să nu-i sufli o vorbă lui Templeton. Ceva-mi spune că mi-ar purta şi el sâmbetele de-ar afla."

— Ce vrea să spună cu asta?

— Nu ştiu, Mayme.

— Şi a venit?

— Eu una nu l-am văzut niciodată.

— Vasăzică nu-l ştii decât pe nen-tu Templeton.

— L-am văzut de câteva ori şi pe unchiul Burchard, spuse ea. Aşa cum ţi-am spus, are o fermă dincolo de Charlotte. Dar nu se înţelege bine cu tata. Mămica a spus o dată că unchiul Burchard

e de părere că Rosewood ar trebui să fie a lui, fiindcă e mai nic decât tata.

— Şi ce dacă?

— Nu ştiu.

26
Cartea sfântă

A doua zi m-am trezit mai devreme ca de o obicei. Abia se lumina de ziuă. Tăcerea zorilor nu era tulburată decât de cântecul cocoşilor.

Habar n-am ce-mi venise să mă trezesc aşa devreme. Katie ştiam că avea să mai doarmă o oră-două, dar de mine nu se mai lipea somnul şi pace.

M-am îmbrăcat, am coborât în bucătărie şi am mai pus câţiva buşteni pe foc. Era prea devreme chiar şi pentru mulsul vacilor. M-am dus afară la privată, apoi m-am întors în salon, unde m-am trezit, fără să-mi dau seama, în faţa bibliotecii. Nu intram decât arareori în salon. Katie spunea că draperiile trebuie să stea tot timpul trase, din pricina geamurilor sparte, dar şi ca să ferească mobila scumpă de razele soarelui.

Cărţile pe care le citeam noi de obicei erau cele de pe rafturile din odaia lui Katie. La cele din salon nu prea luasem seama de când le pusesem la loc în ziua când făcuserăm ordine prin casă. Katie se mai oprea când şi când în dreptul bibliotecii din salon şi se uita duios la cărţi, de parcă ar fi fost pline de amintiri. Eu nu mă uitasem niciodată aşa la o carte. Era însă de-ajuns să vezi felul în care ţinea cărţile acelea în mâini ca să-ţi dai seama cât îi erau de dragi.

Începusem, bag seama, să nutresc şi eu aceleaşi simţăminte pentru cărţile pe care le citeam împreună. Odată ce ştiai ce se

află într-însele, cărţile păreau să ascundă comori misterioase, iar cuvintele şi poveştile lor îţi deveneau prieteni dragi. Sunt sigură că multe dintre cărţile acelea din salon îi aminteau lui Katie de mama ei. Mi-a spus că mamă-sa îi citise o mulţime de cărţi.

În dimineaţa aceea m-am trezit şi eu uitându-mă la biblioteca din salon aşa cum se uita Katie, apoi ochii mi-au căzut pe o carte mare şi groasă cât alte patru-cinci cărţi la un loc, care stătea culcată pe unul dintre rafturile de jos. Până atunci n-o băgasem în seamă, nici măcar atunci când strânseserăm cărţile de pe podea. Katie o pusese pesemne acolo.

Am încercat s-o ridic, dar era atât de grea c-a trebuit s-o apuc cu amândouă mâinile. M-am aşezat pe canapea, mi-am pus-o în poală şi am deschis-o. Pe prima pagină era scris cu litere fistichii „Sfânta Scriptură".

Răsfoind mai departe, am văzut că pe primele pagini erau trecute fel de fel de nume şi de date. În josul uneia dintre pagini am descoperit, scris cu litere mărunte, numele lui Katie – *Kathleen O'Bannon Clairborne, 1850.*

Nu mi-a trebuit mult să mă dumiresc că aceea era o listă cu neamurile lui Katie, cu datele la care s-au născut, au murit, s-au căsătorit şi toate cele. Erau pomeniţi aici şi cei de care-mi vorbise Katie: alde Templeton, Ward, Nelda şi Burchard. Nu-mi amintesc dacă îmi spusese ori ba numele părinţilor ei, dar pe această cale am descoperit că se numeau *Richard* şi *Rosalind*, şi că ea avusese trei fraţi: pe *Joseph*, pe *Caleb* şi pe *Jason*.

Nu ştiu de ce, dar văzând toate numele acelea, m-a cuprins brusc întristarea – o tristeţe mai adâncă decât simţisem vreodată de când mă aflam la Rosewood.

Fără să vreau, m-am gândit că nu mai aveam pe nimeni pe lume – sau, mă rog, aşa credeam eu pe atunci – pe când Katie avea o listă întreagă de rubedenii, chit că unele trecuseră deja la cele veşnice, iar altele trăiau mult prea departe.

M-a năpădit un sentiment de singurătate cum nu mai simţisem în toată viaţa mea şi, nemaiputându-mi zăgăzui lacrimile, am izbucnit pur şi simplu în plâns.

Eram singură pe lume. N-aveam pe nimeni care să mă iubească și să-mi poarte de grijă.

Eram *orfană*!

Era cumplit și numai să mă gândesc la asta, darămite să rostesc cuvântul cu voce tare. Am stat acolo, plângând încetișor, vreme îndelungată.

Într-un târziu, mi-am coborât privirea spre Biblia pe care o țineam încă în poală și am recitit printre lacrimi numele, cu gândul la părinții lui Katie și la ceea ce se întâmplase cu ei. Și, dându-mi seama că și Katie era orfană, am vărsat iar lacrimi amare, de astă dată pentru ea.

Fără să mă gândesc ce fac, am pus Biblia pe canapea și am pornit încet în sus pe trepte. Ajunsă în odaia lui Katie, mi-am scos pantofii, am dat pătura la o parte și m-am băgat în pat lângă ea.

Mișcarea o trezi.

— Ce este? întrebă ea somnoroasă.

— Nimic, miss Katie, spusei eu cu vocea gâtuită de lacrimi. Doar că-s tare necăjită și am vrut să te simt aproape. Sper că nu te superi.

— Îmi pare rău că ești tristă, Mayme, spuse ea, întorcându-se cu fața spre mine. E bine și călduț aici.

Mă luă în brațe și mă trase lângă ea, apoi adăugă:

— Tu ai mereu grijă de mine. Acum lasă-mă să am eu grijă de tine.

Cuibărită lângă ea, începeam deja să mă simt mai bine. În scurtă vreme dormeam amândouă adânc, întinse una lângă cealaltă.

*

După ce ne-am sculat, i-am arătat lui Katie Biblia și i-am împărtășit gândurile care-mi trecuseră prin cap. Am stat multă vreme așezate una lângă alta, cu cartea între noi, răsfoind-o și uitându-ne la ilustrațiile cu scene biblice. În răstimpuri, Katie citea câte un verset cu voce tare.

Ascultând-o, mă gândeam ce bine ar fi să pot citi singură „Cartea sfântă", cum îi zicea mămuca. Eram hotărâtă să exersez

cu hărnicie, citind mai departe texte din McGuffey Readers, aşa cum mă sfătuise Katie. De atunci mai citiserăm împreună încă patru-cinci povestiri. Îmi venea tot mai uşor şi începeam să recunosc mai repede anumite cuvinte.

Stând aşa, îmi zbură gândul şi la lucruri din viaţa mea la care nu mă mai gândisem de ceva vreme, cum ar fi sunetul cântărilor pe care le înălţam seara în jurul focului.

Una dintre preferatele mele era „Strecoară-te-n tăcere"*. Parcă-i auzeam şi acum cântând, domol şi profund, bărbaţii intonând armoniile joase şi femeile, pe cele înalte.

Strecoară-te-n tăcere şi te întoarce-acasă.
Întoarce-te acasă, acasă la Isus.
Povara asta grea n-o mai am mult de dus.

Cu cuvintele cântecului răsunându-mi în minte, mai că mă pufni plânsul.

Gândul îmi zbură la vorbele celor mari despre sclavie şi despre copiii lui Israel asupriţi în Egipt. *„Cel Faraon'"*, zicea tata-moşul, *„îi nesocotea pe israeliţi aşa cum ne nesocotesc albii pe noi. Da' veni-va ea ziua când om scăpa şi noi din Egiptu' nost'. Nu ştiu cin' are să fie Moise al nost', dar ştiu că într-o bună zi el are să vie."*

Iar apoi, cântând, aveam impresia că eram chiar noi copiii lui Israel.

Du-te, Moise, în ţara Egiptului şi spune 'celui Faraon să Îmi lase poporul să plece...

Şi uite aşa cântecele începură a-mi curge şuvoi în minte, fără să le pot opri.

O, libertate, o, libertate, o, libertate; Decât rob pe-acest pământ, mai bine-aşezat în mormânt, să mă-ntorc la Domnul meu ş-acolo slobod să fiu... îmi răsună în memorie.

Zi şi noapte, Doamne, noapte şi zi, mă veghează îngerii...

---

* „Steal Away" este unul dintre cele mai celebre *negro spirituals* – cântece religioase cântate de sclavii negri africani din sudul SUA începând cu anii 1670 (n.tr.).

Şi iar auzii în minte glasul ălui bătrân zicând: *„Să nu te-abaţi niciodat' de la cuvântu' sfintei Cărţi, copilă. Orice-ai face, vezi să faci mereu ce îţi zice El..."*.

Iar mămuca zicea: *„Să fii o fată vrednică, Mayme, copila mea. Eu s-ar putea să nu mai prind ziua 'ceea, da' ea o să vină. Într-o bună zi ai să fii o negresă liberă, Mayme, şi vreau să fiu mândră de tine, fetiţa mamei."*

Şi-apoi iar alt cântec...

Duse-s zilele când tânăr şi voios eram.
Duşi îs fraţii cu care bumbacul culegeam.
Duşi îs într-un loc mai bun,
Şi-aud cum mă cheamă, o, negru bătrân.

Viaţa de sclav fusese una grea, bag seama, mai grea pentru oamenii mari decât pentru o fetiţă ca mine. Dar tot aveam câteva amintiri fericite din acele vremuri care acum erau duse pentru totdeauna. Orice s-ar alege de mine, nu aveam să mai fiu niciodată alături de familia mea. Chiar dacă aveam să mă pripăşesc pe la vreo familie de negri, aceea nu avea să fie niciodată familia mea. Eu aveam să rămân în veci fata orfană. Mai că le auzeam glasurile chemându-l nu pe acel „negru bătrân", ci pe mine, pe „sărmana orfană".

Gândul la mămuca mă făcu să plâng, iar cuvintele ei mă băntuiau... *„Să fii o fată vrednică... o negresă liberă... vreau să fiu mândră de tine."*

Într-un târziu, am revenit cu gândurile în prezent. Eram încă acolo, aşezată lângă Katie, iar Katie răsfoia încă Biblia, oprindu-se când şi când asupra unui desen sau a unui verset.

Deodată, îmi veni o idee. Cum de nu mă gândisem la asta până acum?

Şi mămuca avusese o Biblie, mai mică decât aceasta, veche tare, dar frumoasă, din care ne citea când şi când versete. De câte ori o scotea din ascunzătoare se uita în jur de parcă n-ar fi vrut

să vadă cineva cartea sau să știe c-o are. Probabil că nu era a noastră sau poate că mămuca se temea să nu i-o ia careva.

Oare în Biblia mămucăi n-or fi trecute numele neamurilor mele?

Poate că aveam și eu rude în viață! Chiar dacă n-ar fi chip să aflu unde sunt, le-aș afla măcar numele și tot ar fi ceva. Și într-o bună zi – mai știi? – poate că izbuteam să dau de ei.

— Miss Katie, tocmai mi-am amintit că și mămuca avea o Biblie, începui eu însuflețită. Trebuie să mă întorc la coliba noastră să văd dacă nu pot da cumva de ea.

— Pot să vin cu tine? mă întrebă Katie.

Brusc, ideea mea îndrăzneață nu mi se mai păru așa de bună. Dacă eram văzute? Dacă venea cineva la Rosewood câtă vreme eram plecate și găsea plantația pustie?

Katie trebuie să se fi gândit la același lucru, căci întrebă cu voce tare:

— Dacă trece cineva pe aici cât suntem plecate?

— Poate că nu-i, totuși, o idee prea bună, încuviințai eu.

Șezurăm tăcute o vreme, apoi spusei hotărâtă:

— Dar eu trebuie să mă duc. Trebuie să caut Biblia și aflu dacă mai am neamuri în viață. Vreau să știu.

— Lasă-mă, te rog, să vin cu tine, mă imploră Katie. Să sperăm că nu va trece nimeni pe aici cât vom fi plecate.

— Păi, dacă ne-am trezi dis-de-dimineață...

— Da, așa o să facem! sări Katie.

— Bine, mă învoii eu. Atunci om merge mâine.

27
Întoarcerea la colibă

N-am dormit mult în noaptea aceea şi m-am sculat înainte de mijitul zorilor. Pe Katie tot eu a trebuit s-o trezesc. La început pica de somn, nu alta, dar după ce-am luat iute micul dejun, s-a dezmeticit de-a binelea. Gândul periculoasei călătorii în care purcedeam ne făcea să fremătăm amândouă de entuziasm... şi de frică.

Chiar dacă, năucită cum eram, nu fusesem prea atentă pe unde merg când nimerisem la Rosewood, privind înapoi, aveam totuşi oareşice idee pe ce drum venisem. Deşi nu mă îndepărtasem niciodată mai mult de câteva mile de plantaţie, eram cât se poate de sigură că am s-o găsesc. Iar când i-am spus lui Katie că pe stăpânul nostru îl chema McSimmons, şi-a amintit că auzise de-o familie cu numele ăsta care locuia dincolo de Greens Crossing, în est. Asta se potrivea cu ce-mi aduceam eu aminte, aşa că o pornirăm într-acolo.

Nu am înhămat caii la şaretă, ci am plecat călare, să o putem tăia, la o adică, peste câmp şi prin pădure. La început am apucat-o pe drum, călărind cât de iute puteam, dar după răsăritul soarelui am luat-o prin pădure să nu fim văzute.

I-am povestit lui Katie că oamenii stăpânului ne suiau câteodată pe noi, copiii, în căruţă şi ne duceau să strângem lemne. Privind în jur, începeam să văd locuri cunoscute. În scurtă vreme

nu mai aveam nici cea mai mică îndoială că ne îndreptam spre plantaţia lui McSimmons şi colonia lui de negri.

Când am ieşit din pădure, am recunoscut imediat casa şi acareturile. Am stat o vreme la pândă la liziera pădurii după care, nevăzând niciun semn de viaţă, am descălecat amândouă şi am pornit cu caii peste câmp.

Habar n-aveam ce vom găsi. În timp ce ne apropiam, mă năpădiră tot soiul de sentimente stranii. Eram moartă de frică la gândul că mişeii aceia s-ar putea să fie încă prin preajmă, chit că tăcerea din jur dădea de înţeles cât se poate de clar că nu erau.

Trecurăm încet de conac şi o luarăm pe drumul ce ducea la colibele sclavilor. Totul rămăsese neschimbat, doar că trupurile pe care nu avusesem puterea să le îngrop nu mai erau acolo. Nu ştiu ce s-a ales de ele. Altminteri, ai fi zis că de la plecarea mea nu mai călcase picior de om pe acolo. Dacă n-ar fi fost mirosul ce venea dinspre latrine, ai fi băgat mâna-n foc că locul nu fusese nicicând locuit.

— Tu ai trăit *aici*? mă întrebă Katie uluită, privind în jur.

Era limpede că vedea pentru prima oară un asemenea loc şi că nu-şi închipuia cum se poate trăi în astfel de condiţii.

De când locuiam cu ea la Rosewood, colonia sclavilor arăta chiar mai jalnic decât îmi aminteam – cu colibele ei răvăşite, praful gros şi grădiniţele de legume năpădite toate de buruieni.

Curioasă treabă, felul în care lucrurile pot să ni se pară neschimbate şi totuşi altfel. Nu plecasem decât de... nici nu eram sigură... de câteva săptămâni sau cel mult o lună – atât eu, cât şi Katie pierduserăm socoteala zilelor – dar acum că mă aflam aici, părea să fi trecut de-atunci un an, o viaţă întreagă. Tot ce vedeam era din alte vremuri, aşa cum fetiţa care trăise cândva aici nu semăna defel cu cea care eram acum.

Căzui pe gânduri şi mă cuprinse fără să vreau o tristeţe adâncă.

Mă apucă plânsul. Văzându-mă, Katie veni şi îşi puse braţul în jurul meu. Simpla ei atingere dezlănţui simţăminte pe care le purtasem în tot acest timp ferecate în suflet.

Începui să plâng cu suspine amare. Nu mă puteam înfrâna. Poate că-mi dădusem deodată seama că numai pe Katie o aveam pe lume. Şi nu ştiam câtă vreme vom mai putea rămâne împreună.

Într-un târziu, izbutii să mă liniştesc şi începurăm să ne plimbăm încet prin colonie. Ţineam minte unde îmi înmormântasem familia, dar încă nu eram pregătită să revăd locul.

— Asta-i casa noastră, îi spusei lui Katie, apropiindu-mă de una dintre cocioabe.

Katie nu spuse nimic.

Întorcând privirea, văzui lacrimile prelingându-i-se pe obraji. Plângea în tăcere, nu cu suspine şi cu sughiţuri cum plânsesem eu. Mă dusei la uşă. Katie şovăi. O luai de mână. Mă urmă în sus pe treptele şubrede, cu mâna încleştată pe a mea. Nu-mi dădeam seama dacă-i este teamă sau dacă o încercau aceleaşi simţăminte ca pe mine.

Deschisei uşa, şi fojgăiala dinăuntru ne făcu pe amândouă să tresărim. Katie se trase ţipând îndărăt la vederea celor doi-trei şobolani ce alergau de colo colo. Se strâmbă, dar apoi mă urmă încet înăuntru.

Totul era aşa cum îmi aminteam. Nimic nu părea să fi fost mişcat din loc de când plecasem. Mâncarea era încă pe masă, uscată şi acoperită de mucegai. Şi peste toate domnea o tăcere de mormânt.

— Unde era odaia ta, Mayme? mă întrebă Katie în şoaptă.

— N-aveam o odaie a mea, miss Katie. Dormeam cu toţii aici.

Coliba nu era, cu totul, mult mai mare decât odaia lui Katie. Paturile rudimentare, aşezate unul peste altul lângă perete, cu saltelele lor subţiri din paie, arătau toate la fel.

— Câţi... câţi trăiaţi cu toţii aici? întrebă Katie.

A trebuit să stau o clipă pe gânduri.

— Şapte. Asta după ce-a murit tata. Înainte am fi fost cu toţii opt după ce s-a născut pruncul.

Îmi rotii privirea prin colibă, întrebându-mă pentru prima dată dacă îmi doream ceva de acolo. Plecasem în pripă şi nu apucasem să mă gândesc la asta până acum.

Vechile mele haine, împăturite la capătul unui pat, păreau niște zdrențe pe lângă rochiile de lucru ale răposatei doamne Clairborne pe care le purtam acum.

— Asta ce-i? întrebă Katie, apropiindu-se de culcușul meu.

Mi se umplură iar ochii de lacrimi.

— El este conu' Mototol, iepurașul pe care mi l-a împletit mămuca.

Katie ridică jucăria și mi-o întinse. Mototol era murdar și deșirat ca vai de el. Văzându-l și simțindu-l în palme, mi se umplu inima de mâhnire.

— Mămuca mi l-a împletit când am împlinit cinci ani. Și-apoi l-a umplut cu zdrențe și paie.

— Îmi place de conul Mototol, spuse Katie. Hai să-l luăm acasă cu noi.

Îmi trăsei nasul și încuviințai din cap.

Patul îmi redeșteptă o altă amintire. Trăsei salteaua la o parte și dădui de paginile de jurnal. Nu-mi putui înfrâna un zâmbet. Aproape că uitasem de ele. Nu arătau prea grozav.

Întinsei mâna și ridicai foile.

— Astea ce-s? întrebă Katie.

— Niscaiva lucruri pe care le-am așternut pe hârtie, murmurai eu.

N-aveam niciun chef să vorbesc despre jurnal. Încă nu venise momentul.

Pusei salteaua la loc, apoi îmi amintii motivul care ne adusese acolo: Biblia.

Sub unul dintre paturi se afla un cufăr în care mămuca își ținea puținele straie pe care le avea și ceva lucrușoare de-ale sugaciului. Mă așezai în genunchi și scosei cufărul de sub pat. Era pe jumătate plin cu haine și câteva pături jerpelite. Scotocind însă mai departe, găsii pe fundul lăzii ceea ce căutam. Scosei Biblia, mă ridicai în picioare și i-o arătai lui Katie.

— E Biblia mămucăi. N-am mai văzut-o de amar de vreme. Nici nu eram sigură c-am s-o găsesc. Dar uite c-am găsit-o.

Biblia mă duse cu gândul la frumosul ac albastru al mămucăi. Ea spunea că literele trecute pe ac erau amintirile lacrimilor ei, și ori de câte ori îmi spunea așa mă privea cu un surâs trist. Acul de păr trebuia să fie și el în cufăr, laolaltă cu celelalte lucruri la care ținea mămuca. Mă uitai iar în ladă, dar nu îl găsii acolo.

După ce îndesai paginile de jurnal în Biblie, ieșirăm din colibă, Katie cu conu' Mototol în mână, iar eu, cu Biblia cea veche. Trăsei adânc aer în piept și mă îndreptai spre morminte. Acolo mă oprii tăcută, privind cu ochi pierduți movilele de pământ pe care le ridicasem peste trupurile celor dragi.

— Aici... aici sunt..., murmură Katie.

— Aici se odihnesc mămuca, tata-mare, frații și surorile mele. I-am îngropat înainte să plec.

28
Ce ne facem?

Am călărit înapoi în tăcere, şi tăcute am rămas tot restul zilei. Katie era tristă pentru mine şi din pricina celor văzute. Iar eu sufeream parcă îndoit acum, la gândul că totul se sfârşise şi nu mai era cale de întoarcere.

În seara aceea, nu ştiu ce-mi veni, dar mi se căşună să fac o baie. Nu doar ca să mă împrospătez, ci parcă voiam să spăl cumva şi trecutul. Cele văzute încă mă mai apăsau şi socoteam că o baie are să-mi prindă bine. Aşa că, după cină, am întrebat-o pe Katie dacă pot să mă îmbăiez în cada de la etaj.

— Desigur, Mayme, răspunse ea. Vrei să te ajut la căratul apei?

— Eşti foarte amabilă, miss Katie, dar pot şi singură, dacă...

— Vreau să te ajut, îmi tăie vorba Katie. Tu îmi aduci mereu apă când mă îmbăiez.

— Aia-i altceva. Eu sunt de culoare.

— Acum asta nu mai importă defel, ripostă Katie.

Încălzirăm apa în bucătărie şi-apoi o cărarăm amândouă până la cadă, urcând şi coborând treptele de o grămadă de ori.

— Tata zicea că are de gând să instaleze nişte ţevi, ca să putem pompa apa până sus în cadă, spuse Katie.

— I-auzi poznă! mă mirai eu. Să ai apă-n casă... şi încă la etaj!

— Restul apei am să-l aduc eu, spuse Katie. Tu du-te şi te bagă în cadă. Am să vin să-ţi torn apă caldă pe spate şi pe cap, dacă vrei să-ţi speli şi părul. Va fi plăcut, ai să vezi.

— Mulţumesc, miss Katie.

Era mare îndrăzneală din partea mea să fac una ca asta. De obicei mă spălam la pârâu sau în ciubăr, afară lângă hambar. Dar Katie era clar că n-avea nimic împotrivă, aşa că m-am încumetat.

Nu ne dezbrăcaserăm niciodată una în faţa celeilalte. Ne stânjenea pesemne nu doar diferenţa de culoare, ci şi felul în care ne împliniserăm de curând la trup, aşa cum se întâmplă cu toate fetele la o anumită vârstă. Chit că rotunjimile lui Katie erau mai vădite decât ale mele, eu fiind mai înaltă şi mai slabă, tot îmi venea greu să mă obişnuiesc cu transformarea prin care trecea corpul meu.

M-am dezbrăcat şi m-am băgat în apă în timp ce Katie se afla la parter. M-am întins în cadă şi am încercat să uit că sunt o fată de culoare, fără familie şi fără casă. Am închis ochii, spunându-mi că îmi era îngăduit să mă bucur pur şi simplu de baia asta şi că venise timpul să dau uitării trecutul.

Când o auzii pe Katie urcând anevoie scara cu încă o oală plină cu apă, mă ridicai în şezut şi îmi înfăşurai braţele în jurul corpului.

Katie intră şi puse jos oala.

— Grea a mai fost! oftă ea. Dar cred că apa e numai bună, Mayme. Săpuneşte-ţi capul, iar eu am să-ţi torn apă cu cana...

Îi scăpă deodată un ţipăt.

— Mayme, ce sunt semnele acestea de pe spatele tău??

La început nu mi-am dat seama despre ce semne vorbeşte. Ridicai o mână şi încercai să-mi ating partea de sus a spinării. Atunci mă dumirii.

— E o nimica toată, miss Katie. Mi-au rămas de la biciuieli.

— De la biciuieli?... Cine te-a biciuit?! exclamă ea, consternată.

— Când stăpânul, când feciorul lui, când oamenii stăpânului. Cel mai adesea supraveghetorul. Da' să-i fi văzut pe unii dintre bărbaţi! Aveau urme pe tot corpul. Ale mele-s o nimica toată. Să-i fi văzut pe sclavii care erau zgrepţănaţi!

— Zgrepţă-cum? Ce înseamnă asta? întrebă Katie.

— Asta se întâmpla atunci când, drept pedeapsă, supraveghetorul te lega cu faţa la pământ, apoi apuca un ditamai cotoiul de coadă şi ţi-l trăgea peste spinare. Mâţa se zbătea miorlăind de mama focului şi-şi înfigea ghearele în carnea negrului, încercând să scape.

— Opreşte-te, Mayme! E prea cumplit! strigă Katie, acoperindu-şi urechile.

— Nu-i sclav care să n-aibă urme pe spinare, căpătate într-un fel sau într-altul.

— Te înşeli! Sclavii... sclavii tatălui *meu* nu aveau, ripostă ea cu vocea tremurată.

— Ba da, aveau. Sclavii sunt sclavi peste tot. Şi tăticul dumitale avea bice şi cotoi ca stăpânul nostru. Am văzut bicele în hambar. Şi bănuiesc că el şi oamenii lui ştiau cum să le folosească.

Katie se lăsă moale pe podea şi o vreme rămase năucă acolo, fără să scoată o vorbă. Ce se petrecea în sufletul ei, nu puteam să-mi imaginez. Erau multe lucrurile pe care nu le ştiuse până acum şi cu care trebuia încă să se obişnuiască.

— Mathias avea o fată, începu ea după o vreme cu glasul abia şoptit. O fată de-o seamă cu... noi două. Nu ştiu ce s-a întâmplat cu ea. O fi plecat în altă parte... Mă întreb dacă avea şi ea... urme lăsate de bici, aşa ca tine.

Spre sfârşit, glasul aproape că nu i se mai auzea, de parcă i-ar fi venit greu să şi rostească acele cuvinte.

Nu spusei nimic. Ce mai era de spus?

Am rămas multă vreme aşa, eu şezând în cadă, iar Katie pe podea, fără ca vreuna dintre noi să rostească un cuvânt. Pesemne Katie abia acum înţelegea cât de mult ne deosebeam noi două şi cât de diferit fusese traiul meu de al ei.

— Of, Mayme! suspină ea îndurerată într-un târziu, începând să plângă. Ce ne facem?

Nu ştiu ce-mi veni să spun cuvintele acelea, dar răspunsul meu a fost următorul:

— Şi eu, şi dumneata, trebuie să ne maturizăm, miss Katie. Şi încă repejor.

În momentul acela mi-am amintit că motivul pentru care voisem să mă îmbăiez era să *uit* trecutul.

Dacă nu mă puneam pe treabă, avea să se răcească apa. Aşa că am început să mă săpunesc zor-nevoie.

— Poţi turna apa, miss Katie.

Nu am auzit nimic vreme de câteva secunde. Iar ceea ce am simţit apoi nu a fost, cum mă aşteptam, apa caldă revărsându-mi-se deasupra capului, ci căldura degetelor lui Katie, atingându-mi uşor rănile de pe spate.

— Îmi pare nespus de rău, Mayme. Nu... nu ştiam...

29
Mesajul din Biblie

Era a doua noapte la rând în care dormeam prost, năpădită cum eram de gânduri, simţăminte şi amintiri stârnite de întoarcerea la colibă, baia de deunăzi şi cele discutate cu Katie. Toate mi se-nvălmăşeau în minte şi nu izbuteam nicicum să le găsesc un înţeles.

Întinsă în pat, cu Biblia mămucăi şi conu' Mototol alături, mă simţeam iarăşi ca un copil. Uneori eşti nevoit să te maturizezi înainte de vreme, dar în clipa aceea eu una încă nu eram pregătită.

Trebuie să mărturisesc că mă simţeam oropsită. Gândurile îmi zburau întruna la poezia lui Katie despre cât de singură se simte fără măicuţa ei. Ştiam că n-am să pot niciodată să-i ţin loc de mamă, şi nici ea mie. Eram tare bucuroasă s-o am pe Katie prin preajmă. Dar asta tot nu-mi alunga singurătatea din suflet. Iepurele împletit şi Biblia îmi aminteau de mămuca şi mă ţineau trează ş-apoi mă ajutau s-adorm.

Mă trezii, crezând că se auzise un zgomot afară. Ciulii urechile, dar nu se mai auzi nimic.

Or fi fost vacile.

Într-un târziu, mă dădui jos din pat şi coborâi cu Biblia mămucăi – care bag de seamă că era de pe-acum a mea – în salon. Biblia aceea şi conu' Mototol erau tot avutul meu pământesc. Deschizând cartea, dădui de paginile zdrenţuite ale aşa-zisului meu jurnal. Nu voiam să mă uit peste ele. Încă nu mă simţeam

pregătită. Dusei aşadar foile la etaj şi le vârâi sub nişte haine primite de la Katie.

Apoi mă aşezai în salon cu Biblia pe genunchi, căutând nume precum cele trecute în Biblia lui Katie. Nu găsii decât câteva – numele bunicilor mei, *Elijah şi Faith Jukes*, apoi numele părinţilor mei, *Henry şi Lemuela Jukes*, iar dedesubt eram înşiraţi noi, copiii – *Mary Ann, Samuel, Rachel, Robert* şi *Thelma*.

Deschizând cartea la paginile din spate, care erau mai zdrenţuite, am încercat să citesc nişte versete, dar n-am priceput o iotă din ce era scris acolo. Bag seama că mai trebuia să buchisesc abecedarul.

Cum stăteam eu aşa, cu Biblia în mâini, am început să mă gândesc la Dumnezeu. Nu mă mai gândisem deloc la El. Nu Îi cerusem nici măcar o dată ajutorul de când se întâmplase nenorocirea.

Până atunci nu mă mai rugasem niciodată de una singură. Noi, negrii, cântam mereu despre Dumnezeu, dar nu ţineam minte să fi rostit vreodată o altă rugăciune în afară de „Tatăl nostru", aşa cum făcusem când îi îngropasem pe cei morţi. Mămuca, spre deosebire de bunicii mei, nu vorbea decât arar despre Dumnezeu şi despre rugăciune, ceea ce mă făcea să cred că religia e mai mult pentru ăi bătrâni.

Ei şi? Ce mă împiedica s-o îmbrăţişez de tânără? Aveam, doar, nevoie de tot ajutorul pe care îl puteam primi şi mă simţeam mai singură ca niciodată.

Aşa că am încercat să mă rog niţel. Bănuiesc că tot rugăciune se cheamă, chit că nu mai auzisem până atunci pe nimeni să se roage cum mă rugam eu. Negrii de pe plantaţia lui McSimmons nu se rugau decât la ora mesei şi atunci când se adunau cu toţii laolaltă să cânte. Unul dintre bărbaţi se ridica atunci în picioare şi cuvânta ori se ruga înălţând glasul tare de tot. Ne mai rugam şi la adunările de care îi vorbisem lui Katie. Dar nu mai pomenisem să te rogi de unul singur, cum mă rugam eu acum. Nici nu ştiam dacă-i voie să te rogi aşa. Însă de stricat, n-avea de ce să-mi strice.

Așa că m-am apucat să vorbesc pur și simplu cu Dumnezeu. În gând, nu cu voce tare.

Doamne, dacă ne-ai putea ajuta să ieșim la liman, și eu, și Katie Ți-am fi tare recunoscătoare. Nu știu ce culoare are pielea Ta, dar socotesc că și negrii, și albii sunt deopotrivă copiii Tăi, căci toată lumea se roagă la Tine. Așa că Te rog să ne ajuți și pe noi – chiar dacă una dintre noi e neagră și cealaltă albă. Nu știu ce să fac. Dacă ai vreun sfat, călăuzește-ne, așa cum îi fi făcând Tu lucrurile astea.

Mă uitai iar la Biblia pe care o țineam în poală. Coperta neagră și zdrențuită îi vădea vechimea. Mămuca știa să citească – ea mă învățase literele. Oare ea să fi scris numele în Biblie?

Biblia m-a dus cu gândul la drumurile cu căruța până pe câmpurile de lângă cortul albilor, unde ne puneam cu toții pe cântat, slăvindu-L pe Dumnezeu. Copil fiind, nu pricepeam nimic din ce se întâmpla acolo. Pentru mine era doar un prilej de a lăsa nițel la o parte munca grea și de a petrece câteva clipe plăcute, chit că nu înțelegeam mare lucru din cele ce spuneau și cântau cei mari despre Dumnezeu, izbăvire, Satana, mântuire și toate celelalte. Acum însă, că eram singură pe lume, voiam să înțeleg. Dumnezeu era tot ce îmi mai rămăsese, în afară de Katie și de amintiri.

Gândurile îmi zburară iar înapoi în timp și, cum se întâmpla adesea, îmi răsunară și de astă dată în minte cuvintele unui cântec.

Multă lume îi pe fața pământului –
Amintește-Ți, Doamne, de noi în zori!
Lung îi drumu-n sus, pe coasta muntelui,
Păcatele n-ai unde să le pui,
Nici ascunziș pentru păcătoși nu-i.
Când are să vie Domnul în zori,
Cată-n sus și-n jurul tău
Și leapădă păcatul greu.
Nu mai e mult până-n zori!
Nu mai sta-ncruntat și te frământă,

Ci primeşte cununa cea sfântă
Ce fi-va adusă de Domnul în zori!

Stăteam aşa, cu Biblia în poală, legănându-mă înainte şi înapoi. Apoi am început să cânt în gând restul cântecului.

Mâna izbăvirii stă-ntinsă către tine.
Doamne, nu ne da uitării în zori!
Cugetu-i slab şi carnea poftеşte,
Da' tu lasă-n urmă mulţimea ce huleşte
Şi-alături de creştini vină de-L primeşte
Pe Domnul ce veni-va în zori!
Strigă-L sus şi tare,
Să se-audă-n lumea mare,
Când răsări-va soarele în zori!
Vai, voi cu toţii greşiţi
Pân' ce n-alegeţi să fiţi
Ai Domnului ce veni-va în zori!

Redeschizând Biblia, am descoperit pe frontispiciul cărţii o dedicaţie scrisă tare frumos de o mână ce n-avea cum să aparţină unei persoane de culoare.

Lemuelei Hawley, cu drag, Patience, şoptiră cuvintele prin negura timpului.

Nu prea pricepeam eu ce însemnau cuvintele acelea, dar ele lămureau măcar felul în care ajunsese Biblia la mămuca. Cât apucase ea să citească din carte, nu ştiu. Dar cineva se vede treaba că o citise temeinic, judecând după însemnările de pe margine şi rândurile subliniate.

Bine, dar, dacă Biblia era a mămucăi, de ce o ţinea ascunsă? S-o fi temut să nu i-o ia stăpânul.

Oricare ar fi fost povestea acestei Biblii, acum cartea ajunsese la mine şi aveam de gând să mă folosesc de ea cât puteam de bine. Adevărul e că nu prea ştiam eu ce înseamnă o Biblie. Ştiam doar că este o carte „sfântă", despre Dumnezeu şi Isus.

În momentul acela mi-am jurat însă solemn că mă voi pune cu burta pe carte ş-am să învăţ să citesc, dacă nu din alt motiv, măcar ca să pot citi Biblia asta şi să aflu ce învăţătură îmi poate da. Probabil că acesta era felul în care mă putea călăuzi Dumnezeu, cum Îl rugasem eu să facă. Poate se găsea vreo povaţă pentru mine în paginile acelei cărţi. N-aveam cum să ştiu sigur, dar merita să încerc. Dumnezeu voia ca lumea să Îl înţeleagă, nu-i aşa? Atunci eu de ce n-aş încerca să Îl înţeleg?

Dădeam distrată foile, când ochii îmi căzură pe o însemnare făcută pe una dintre paginile goale de la începutul cărţii de aceeaşi mână care scrisese aşa de frumos dedicaţia pentru mămuca: *Iată Eu stau la uşă şi bat. Dacă aude cineva glasul Meu şi deschide uşa, voi intra la el, voi cina cu el, şi el cu Mine.*

Mi-a luat un minut întreg s-o buchisesc. Nu înţelegeam prea bine tâlcul cuvintelor, despre ce uşă era vorba şi de ce era aşa de importantă treaba asta de doamna o trecuse taman la începutul cărţii. Dedesubt scria *Apocalipsa lui Ioan 3:20*. Ştiam că aşa sunt indicate versetele din Biblie, aşa că am căutat în carte şi într-un târziu am găsit chiar la sfârşit de tot cuvintele *Apocalipsa lui Ioan* scrise în susul paginilor, iar în scurtă vreme am dat şi de versetul cu pricina.

Era prima dată când găseam ceva într-o Biblie, aşa că n-aveam cum să nu-ncerc oareşice mândrie.

Recitind cuvintele, am conchis că ele Îi aparţineau pesemne lui Dumnezeu.

Mi-am zis că n-ar fi rău să citesc şi restul însemnării făcute de doamna aceea. Revenind la pagina de la începutul cărţii, am văzut că sub acel prim verset scria aşa: *Isus este uşa spre viaţa veşnică. Dacă intră cineva prin Mine, va fi mântuit. (Ioan 10:9) Deschide uşa inimii tale şi primeşte-L.*

Căutând din nou în Biblie, am găsit repejor cartea intitulată *Evanghelia după Ioan* şi versetul însemnat 10:9.

Hai, că nu-i aşa de greu!

„Eu sunt Uşa", aşa începea versetul şi m-am bucurat că şi celelalte cuvinte erau uşor de citit, chit că ultimul cuvânt mi-a

dat ceva bătăi de cap: *„Dacă intră cineva prin Mine, va fi mântuit; va intra şi va ieşi şi va găsi păşune."*

Nici asta nu ştiam ce poate să-nsemne, dar începeam să mă dumiresc că acesta era un soi de mesaj.

Am mai recitit de vreo două ori cuvintele scrise de mână, apoi am căzut pe gânduri. Nu ştiam ce înseamnă *„voi cina cu el"*, dar probabil că avea de-a face cu mâncatul. Mi-am zis că, dacă inima are cu adevărat o uşă şi este un loc în care poate sălăşlui Dumnezeu, atunci e cât se poate de cuvenit s-o deschizi şi să-L pofteşti înăuntru.

Încă nu prea înţelegeam eu diferenţa dintre Dumnezeu şi Isus. Lumea vorbea de Ei de parcă ar fi fost unul şi acelaşi, aşa că mi-am spus că *Isus* o fi, de fapt, numele lui Dumnezeu. Dar nici dacă erau doi nu era bai. Dacă îmi deschideam inima, puteau intra amândoi odată.

Când am început iar să mă rog, am încercat aşadar să fac ceea ce fusese sfătuită să facă mămuca.

Doamne – sau Isus, dacă sunteţi unul ş-acelaşi – vreau să fiu vrednică. Am rămas singură pe lume, aşa că bag seama că n-am cum să răzbesc fără ajutorul Tău. Aş vrea să deschid uşa inimii mele şi să Te primesc înăuntru, dacă aşa Ţi-e voia. Nu ştiu dacă o să-mi dau seama când ai să intri. Poate că tot singură am să mă simt şi atunci. Dar simplul gând că eşti cu mine şi că mă păzeşti mi-ar fi de mare ajutor şi mângâiere. Ajută-mă să fiu o fată vrednică, aşa cum zicea mămuca. Şi cum Te-am rugat şi înainte, dacă ai vreo povaţă pentru noi acum, că şi eu, şi Katie am rămas singure pe lume, Ţi-am fi tare recunoscătoare să ne-o împărtăşeşti.

30
O discuție serioasă

Vizita la vechea mea căsuță și amintirile despre cei ·agi m-au făcut să mă gândesc iar vârtos la viitor. Când îmi ›ura gândul la unchii lui Katie, mă cam treceau fiorii. Katie nu ıírea să fi luat încă nicio hotărâre cu privire la viitorul ei, iar itorul meu era și mai nesigur. Știam că mai devreme sau mai rziu tot voi fi descoperită, ș-atunci să te ții! Ce mai, Katie tre- ıia să ia cumva legătura cu rudele ei.

Nu ne mai rămăsese decât o jumătate de pâine, așa că într-o mineață ne-am apucat să facem pâine proaspătă. Venise omentul să redeschid subiectul.

— Știi, miss Katie..., am început pe un ton ce se voia cât mai ·esc, odată ș-odată eu va trebui să plec.

— De ce să pleci, Mayme?

Glasul acela de fetiță îmi aminti cât de neajutorată era când merisem la Rosewood și cât de mult se schimbase între timp.

— Asta nu-i casa mea, miss Katie, o luai eu de la capăt, în np ce ea întindea aluatul. O știi la fel de bine ca mine. Eu sunt sclavă, dumneata ești albă. Ți-am tot spus că trebuie să afli mai ulte despre unchii dumitale sau poate despre mătușa aceea din ›rd, că se avea bine cu mamă-ta ori ba. Mai devreme sau mai rziu va trebui să iei legătura cu unul dintre ei.

— Dar nu vreau, ripostă ea.

— Nu văd cum ai putea să te fofilezi. Iar când are să vină vremea aceea, pe mine nu trebuie să mă găsească aici.

— De ce, Mayme? De ce nu te-ar lăsa să rămâi cu mine?

— Dacă m-ar găsi aici, trăind sub acoperişul unui alb, mâncând mâncarea lui, dormind în patul lui şi purtând hainele măicuţei dumitale, aşa cum mă laşi dumneata să fac, m-ar rupe-n bătaie sau m-ar omorî pe loc. Nimeni n-o să-mi arate îndurare.

— Dar mama şi tata au murit.

— Ce legătura are asta cu ce discutăm noi?

— Din moment ce ei nu mai sunt, înseamnă că această casă este a mea! ripostă ea. De ce nu pot rămâne aici cu tine? Nu vreau să mă duc nici la unchii mei, nici la mătuşa mea şi *nicăieri* altundeva. Vreau să rămân aici.

Uneori Katie mă lua prin surprindere cu câte o vorbă care arăta că, în adâncul sufletului, şi pe ea o frământau lucrurile acestea.

— Nu ştiu ce să zic, miss Katie. Eşti încă o copilă. Abia ce-ai împlinit 15 ani. N-or să te lase să stai aici de una singură. Şi cu atât mai puţin împreună cu mine. De pe-acum sunt sigură că plantaţia aparţine altuia, pesemne fratelui acela al tăticului dumitale de ziceai că şi-o doreşte aşa de tare. Bag de seamă că aşa se întâmplă când moare omul, îl moştenesc neamurile. Care dintre părinţii dumitale era proprietarul plantaţiei?

— Nu ştiu.

— Trebuie să fi fost domnu' Clairborne, din moment ce măicuţa dumitale se trăgea din nord. N-are a face. Asta nu rezolvă problema noastră. Tre' să hotărăşti ce vrei să faci, miss Katie.

— De ce n-ai putea să fii pur şi simplu sclava *mea*? întrebă ea, privindu-mă cu ochii ei mari şi inocenţi.

Luată pe nepregătite, nici n-am ştiut ce să spun.

— Ai putea fi sclava mea personală, repetă Katie.

— Nu-i aşa de simplu, răspunsei eu într-un sfârşit. Dumneata nu eşti decât o copilă. N-ai cum să fii stăpână peste ditamai plantaţia şi să ai o sclavă personală. Neamurile dumitale or să vrea să pună mâna pe avere. Pot să mai stau o vreme să te ajut. Dar într-o

ină zi o să fim dibuite, ş-atunci eu una o să mă aflu într-o mare curcătură, cum te văd şi cum mă vezi.

— Cine te va pune în încurcătură? întrebă Katie.

— Cine-o să mă găsească aici. Domnu' Thurston sau cucoana a băgăcioasă de la magazinul universal. Sau vreo rudă de-a ımitale. Nu toţi albii sunt aşa de binevoitori faţă de cei de ıloare. Dumneata ai fost tare bună cu mine, miss Katie. Dar nu ii că alţi albi m-ar spânzura de-un copac, dacă ar afla că am trat în casa unui alb sau că i-am atins fata?

Sosise vremea să spun lucrurilor pe nume. Mâinile lui Katie cremeniră în aluat. Habar nu avea cum stăteau lucrurile cu levărat.

— Nu pricepi, miss Katie? Dacă mă vede careva aici, aş fi în are primejdie. Şi dumneata la fel, dacă trece pe-aici cine nu tre- ıie ori de se-ntorc mişeii ce ne-au omorât familiile. Ţi-am vorbit dată de siluire şi ţi-am spus că e un lucru de care dumneata e ai bine să nu ştii nimic. Ei bine, află că atunci când ticăloşii dau : fete singure şi aşa drăguţe ca dumneata, le siluiesc, şi acela-i ı lucru cumplit, miss Katie.

— Bine, dar domnul Thurston, doamna Hammond sau enry de la grajdul cu chirie sunt oameni cumsecade şi nu mi-ar ce rău.

— Dar tot te-ar lua de aici, iar *pe mine* m-ar goni.

— Dar am să le spun că eşti sclava mea. Am să le spun că eşti *ietena* mea.

Cuvântul mă năuci la fel cum ceea ce spusesem eu despre ›ânzurătoare o năucise pe Katie. Am zgâit ochii la ea, între- ìndu-mă dacă auzisem bine.

Cum putea o fată albă să fie *prietenă* cu o negresă?

Aproape că-mi dădură lacrimile.

Încercai să zâmbesc.

— Eşti tare amabilă să spui asta, miss Katie, îngăimai în cele n urmă, ocolindu-i privirea.

Îmi venea s-o strâng în braţe şi mă temeam că, dac-aş privi-o ochi, m-ar bufni plânsul.

— Dar tot nu cred că lumea ţi-ar da ascultare, îmi reluai în cele din urmă vorba, încercând s-o readuc cu picioarele pe pământ. Ba dimpotrivă, poate că aşa li s-o căşuna şi mai tare să mă vadă spânzurată. Şi n-ai face decât să-ţi aprinzi paie în cap, miss Katie. Ştii cum îi numesc sudiştii pe albii pe care îi detestă aproape la fel de mult ca pe sclavi?...

Am tăcut o clipă, şovăielnică, apoi mi-am luat inima în dinţi.

— Iubitori de negri, aşa le zice. Şi nu-i bine să ţi se zică aşa, miss Katie.

Tăcere.

— Nu înţelegi, miss Katie, că nu încerc decât să te feresc de rele? Iar dacă asta înseamnă să ceri ajutorul unui om în toată firea ca să nu păţeşti ceva rău, atunci poate că asta ar trebui să facem. Cucoana ceea, Hammond, chit că nu-mi prea place de dânsa, pesemne că ea te-ar putea ajuta să-ţi cauţi neamurile.

— Dar nu vreau să le caut.

— Trebuie să iei legătura cu cineva.

— Dar ce are să se întâmple *cu tine*, Mayme?

— Nu ştiu, miss Katie. Dar sunt ceva mai mare ca dumneata şi socotesc că-mi pot purta singură de grijă. Am să întâlnesc probabil nişte negri ş-am să-i rog să mă ajute. M-oi descurca eu. Un om de culoare n-ar întoarce niciodată spatele unui seamăn aflat la nevoie. Înainte de toate, trebuie să ne gândim la ce se va întâmpla cu *dumneata*.

— De ce, Mayme? De ce trebuie să ne gândim numai la mine?

— Pentru că eşti albă, iar asta-i casa dumitale. Iar eu n-am, oricum, ce căuta aici.

— Acum este şi casa ta, Mayme.

— Mulţumesc, miss Katie. Dar tot trebuie să vedem ce e de făcut ca să nu ajungi într-un impas şi mai mare decât cel în care te afli acum.

Katie rămase tăcută. Nu ştiam încă dacă pricepuse cu adevărat ceea ce tot încercam eu să-i explic.

Se răsuci şi urcă în camera ei. O auzeam plângând. Nu m-am s însă la ea. Ce mai puteam să-i spun? Nu voisem decât s-o fac înţeleagă situaţia în care se afla.
Situaţia în care *ne* aflam. Îmi părea rău de ea, dar nu ştiam altceva să fac. Aveam convingerea că era de datoria mea s-o să se gândească la viitor, chiar dacă asta nu era şi dorinţa ei. mătorul vizitator se putea să nu fie atât de inofensiv precum ına Hammond sau domnul Thurston.
Când aluatul fu gata, pusei pâinile în cuptor.

31
În poieniță

Pâinea era așezată deja pe masă, la răcit, când Katie coborî din odaie și ieși afară.

O luă pe drum nu înspre târg, ci în direcția opusă, apoi coti și o tăie peste câmp. Nu știam unde merge, dar socoteam că nu-i cuminte s-o las singură. Așa că am urmat-o, de departe, dar fără a încerca să mă ascund.

Katie traversă două-trei tarlale, apoi dispăru într-o pădure. Câinele care o însoțea se puse pe lătrat de parcă ar fi urmărit ceva vânat. O fi fost vreun iepure. N-aveam cum să văd, eram prea departe.

Am luat-o la fugă să-i ajung din urmă. Silueta lui Katie se zări o clipă printre copaci, apoi se făcu iar nevăzută. Am iuțit pasul, năpustindu-mă prin desiș. Pun rămășag că nici o cireadă întreagă de vaci n-ar fi iscat atâta zarvă. Gonind așa, numai ce mă trezesc într-o frumoasă poieniță înverzită.

În mijlocul luminișului, pe un bolovan, ședea Katie, lângă un ochi de apă format de pârâu.

Își întoarse capul spre mine. Era plânsă.

— E tare frumos aici, miss Katie, am spus eu cu glas domol.

— Acesta este refugiul meu din pădure, spuse ea cu un surâs trist. Până acum n-a știut nimeni de el, dar nu mă deranjează că ești aici. Eu vin în poiană ca să vorbesc cu animalele și să scriu oezii. N-am mai fost aici de când... de dinainte să...

M-am așezat pe iarbă, lângă bolovanul pe care ședea. Parcă știind că nu se cuvine să tulbure pacea locului gonind de colo colo, câinele se întinse cu botul pe labe lângă mine.

— Îmi pare rău, miss Katie. Adineauri n-am vrut nicidecum să te supăr. Doar că-mi fac griji pentru dumneata, atâta tot.

— Știu, răspunse ea cu vocea abia șoptită. Știu că nu vrei decât să mă ajuți, Mayme. Dar pur și simplu nu știu ce să fac. Totul este atât de groaznic... O vreau pe mama! suspină ea și începu iar să plângă.

Am luat-o de mână. Degetele i se încleștară pe ale mele. Nu trecu mult și începui și eu să plâng. Nu știu dacă pentru Katie sau pentru mine – cel mai probabil pentru amândouă.

Am rămas o vreme așa, suspinând și trăgându-ne nasul.

— Știi, miss Katie, am spus eu într-un târziu, acum câteva zile am făcut ceva ce n-am mai făcut niciodată.

— Ce anume?

— Am stat un pic de vorbă cu Dumnezeu. L-am întrebat dacă ne-ar putea ajuta cumva.

— Adică te-ai rugat.

— Mda.

— Eu mă rog în fiecare seară, așa cum m-a învățat mama. Dar rugăciunea nu pare să m-ajute – încă tot mai sunt tristă.

— Am găsit în Biblia mămucăi niște versete în care se zice să-ți deschizi inima ca Isus să poată intra. Eu mi-am deschis-o și nu știu sigur, dar cred că Isus a intrat.

— Ce s-a întâmplat după ce L-ai poftit înăuntru? întrebă ea din cale afară de curioasă.

— Nimic. Adică n-am *simțit* numaidecât o schimbare. Dar ceva îmi spunea c-o să aibă El grijă de noi într-un fel sau altul.

— Vreau să Îl primesc și eu. Mă înveți cum se face, Mayme?

— Păi, știu eu, miss Katie?... Într-unul dintre versete se zicea că Isus e ușa, iar într-altul că Dumnezeu bate la ușă și dacă Îi deschizi, El o să intre. Bănuiesc că-i vorba de ușa inimii noastre.

— Și cum se deschide ușa?

— Păi, nu prea știu... De ce nu-I spui să apese pur și simplu clanța și să intre? Eu atât am făcut. La începutul Bibliei scria să îți deschizi ușa inimii și să Îl primești înăuntru. Așa că eu n-am făcut decât să Îl poftesc pe Dumnezeu să vină și să sălășluiască în inima mea.

— Atunci așa am să fac și eu, spuse Katie pe un ton hotărât.

Îmi dădu drumul, apoi își împreună mâinile în poală, își coborî capul și închise ochii.

— Doamne, spuse ea cu voce tare, sunt singură pe lume și nu știu ce să fac, iar Mayme mă îndeamnă să iau o hotărâre. Așa că vreau să Îți deschid și eu ușa inimii mele și să Te rog să mă ajuți. Pătrunde, Te rog, în ființa mea și arată-ne ce vrei să facem. Și Îți mulțumesc, Doamne, că ai adus-o pe Mayme aici. Este cea mai bună prietenă pe care aș putea s-o am vreodată. Amin.

M-a apucat iar plânsul. Nimeni nu mai vorbise atât de frumos despre mine, și cu atât mai puțin lui Dumnezeu.

— Îți mulțumesc, miss Katie, am bolborosit eu printre lacrimi. Chiar vorbești serios?

— Fără doar și poate, Mayme. Nu știu ce m-aș face fără tine. Probabil că nici n-aș mai fi acum în viață.

— Ei, na! râsei eu, trăgându-mi iar nasul. Ai fi izbutit cumva să-ți porți de grijă.

— Nu știu cum. În fine, nu importă. Am convingerea că Dumnezeu te-a călăuzit la mine ca să mă ajuți și mă bucur.

Am rămas vreme îndelungată privind apa și ascultând șopotul pârâului.

— Ai să scrii o poezie despre ziua de azi? o întrebai eu într-un târziu.

— Tocmai la asta mă gândeam, răspunse Katie. Cred că da. Va fi o poezie despre Dumnezeu și despre prietena pe care mi-a trimis-o El.

Nu mi-am putut înfrâna un zâmbet la gândul că eu, Mary Ann Jukes, am să fiu pomenită într-o poezie!

— Cred că-i timpul să ne întoarcem, am spus într-un târziu.

Când ne ridicarăm amândouă în picioare, Katie se întoarse spre mine şi mă strânse în braţe. Am stat îmbrăţişate un minut întreg, fără să ne gândim că una dintre noi era albă şi cealaltă neagră. Apoi câinele începu să schelălăie pe lângă noi, de parcă ar fi fost şi el dornic de îmbrăţişare. Ne-a pufnit râsul şi am pornit înapoi spre casă.

Bag seama că de pe-acum aveam şi eu convingerea că suntem... *prietene* cu adevărat.

32
Întrebări

— M-am tot gândit la scrisoarea aceea de la unchiul dumitale, miss Katie, spusei eu în timp ce ne îndreptam spre casă. Eşti sigură că nu ştii despre ce vorbea? Nu-ţi aminteşti să fi trecut pe-aici?

— Nu, nu cred... Dar stai aşa... Acum că ai pomenit de el, pare-mi-se că i-am auzit pe părinţii mei vorbind despre asta cu ceva vreme în urmă. Iar din discuţia lor părea să reiasă că unchiul ne făcuse totuşi o vizită.

— Oare asta ar putea avea vreo legătură cu vizita pe care v-a făcut-o anul trecut celălalt unchi al dumitale?

— Poate că da, răspunse Katie îngândurată. A pus, la urma urmei, o mulţime de întrebări.

— Pun rămăşag că unchiu-tău... Cum îl cheamă pe cel care a fost în California?

— Ward. Unchiul Ward.

— Pun rămăşag că a găsit aur în California. Zice-se că e mult aur pe-acolo. Odată, când a fugit unul dintre sclavi, se zvonea că s-a dus să caute aur în California. Dacă unchiu-tău Ward a dat de oarece aur, poate că pe asta voia să pună mâna celălalt.

— Unchiul Templeton nu a pomenit niciun cuvânt despre aur, dar a întrebat-o, ce-i drept, pe mama dacă mai primise veşti de la unchiul Ward.

— i dacă...

Numai ce mi se năzări o idee năstrușnică.

— Și dacă l-o fi adus *aici*, miss Katie?

— Ce să aducă?

— Aurul pe care l-a găsit în California. Se poate să-l fi avut la el când a venit?

— Nu știu. Dar ce legătură...?

— Nu pricepi unde bat? Dacă nu s-a mai întors după el?

— Vrei să spui... vrei să spui că aurul s-ar putea afla încă aici... *acum*?

— Da, răspunsei eu cu vădită însuflețire. S-o putea oare să fie *încă* aici?

— Nu... nu sunt sigură, dar...

— Din scrisoare reieșea că se teme și că are nevoie de ajutorul mamei dumitale. Dacă i-o fi lăsat ei aurul în păstrare, după care nen-tu Ward o fi fost ucis în război și nu s-a mai întors după el? Și dacă nu s-a mai întors...

Katie făcu ochii rotunzi.

— Ce s-a întâmplat?

— Tocmai mi-am amintit ceva! exclamă ea. Țin minte că i-am auzit odată pe Caleb și pe Joseph vorbind despre unchiul Ward!

— Și ce spuneau?

— N-am fost prea atentă. Dar dacă mă gândesc bine, țin minte că și părinții mei au avut o discuție înainte ca tata să plece pe front. Mama vorbea de ceva ce îi fusese lăsat în păstrare de către fratele ei și se întreba dacă acesta se va întoarce să-și ia...

— Exact cum bănuiam!

— Dar tăticul i-a spus că nu crede că se va întoarce acum, în plin război. Apoi i-am auzit vorbind despre cât de tare se urăsc unul pe altul cei doi frați ai mamei, Ward și Templeton, și întrebându-se ce se va întâmpla dacă avea să afle unchiul Templeton.

— Dacă Ward nu s-a mai întors, atunci... s-ar *putea* ca aurul să fie încă aici!

Acum, mai că zburam spre casă, picioarele mișcându-ni-se aproape la fel de iute ca limbile.

— Oare asta căutau mișeii aceia? întrebă Katie cu răsuflarea tăiată, încercând să țină pasul cu mine.

— Hm... nu prea cred, răspunsei eu clătinând din cap. Altminteri de ce ți-ar fi omorât familia și toată suflarea din jur? De ce-ar fi omorât-o pe măicuța dumitale din moment ce ea era singura care știa unde-i ascuns aurul? De ce n-au răscolit toată casa? Nu, mă-ndoiesc că erau în căutarea aurului.

Rămaserăm amândouă tăcute o vreme.

— Oare unde-o fi? mă întrebai eu cu voce tare. Ia gândește-te, miss Katie, ce ascunziș ar fi folosit părinții dumitale pentru lucrurile de preț? Mămuca, de pildă, își ținea comorile ascunse în cufărul de sub pat. Aveau vreun sipet sau... cum îi zice la dulapul ăla în care lumea pune lucruri de valoare ș-apoi îl încuie?

— Casă de bani. Cred că tata avea una în birou.

— Arată-mi-o.

De îndată ce am ajuns, entuziasmate din cale afară, am și dat fuga sus, în birou.

Katie își roti privirea prin încăpere, apoi se duse la un tablou agățat pe perete și îl roti în balamalele laterale, descoperind vederii o ușă metalică neagră cu un mâner rotund pe care erau trecute numere de jur împrejur.

— Iată casa de bani!

— Poți s-o deschizi? o întrebai eu.

Încercă mânerul, dar ușa era încuiată.

— Aici trebuie să fie, am conchis eu. Cum se descuie?

Katie clătină din cap.

— Cred că e ca un soi de puzzle. Trebuie să învârți cadranul înainte și înapoi. Am văzut-o o dată pe mama jucându-se cu el.

— Dar tu nu știi cum se face?

Katie clătină iar din cap.

— Poate se găsește ceva legat de asta pe-aici, prin sertare, îmi dădui eu cu părerea, aruncând o privire peste hârtiile, cutiile și dosarele de pe masa de lucru. Trebuie să cauți, miss Katie.

— Am să caut, Mayme.

— Hai mai bine s-o lăsăm pe altă dată. Nu de alta, dar simt mirosul pâinii proaspete din bucătărie şi mi s-a cam făcut foame.

— Ţie ţi-e mereu foame, Mayme, râse Katie. Haide atunci să mâncăm.

— Poate că mai întâi ar trebui să isprăvim pâinea care-a mai rămas de data trecută. Orişicum, pâinile pe care le-am copt azi or fi încă prea fierbinţi să le putem tăia.

33
Musafiri nepoftiți

— Pe unde-o fi?

Katie își roti și ea ochii prin bucătărie, dar jumătatea de pâine veche parcă intrase-n pământ.

— Ca să vezi poznă! mă mirai eu. Câinele a venit după noi în casă când ne-am întors?

Katie râse încetișor.

— Nu l-am văzut niciodată mâncând pâine, iar acum e cât se poate de sigur că nu-i aici.

Am strâns din umeri și, lăsând-o pe Katie să pregătească prânzul, am pornit spre grajd. Nu apucasem încă să curăț boxele după mulsul de dimineață.

Când păşii înăuntru, ceva vietate o zbughi într-un colț întunecos. Ciulii urechile, dar nu se mai auzi nimic. *O fi pezevenghiul de cotoi care ne-a păpat pâinea,* râsei eu în sinea mea, urcând în pod să iau niște fân proaspăt pentru animale. Am zvârlit jos baloturile, apoi am coborât și tocmai ce mă apucasem să scot băligarul din boxe când numai ce se năpustește Katie în grajd, cu ochii mari de groază.

— Vin... vin niște... vin niște bărbați călare, bâigui ea tremurând.

Mă trecu un fior din cap până-n picioare. Exact de asta mă temusem. După primii doi vizitatori pe care-i avuseserăm i discuțiile noastre despre ce se va alege de noi, sperasem ca

următorul musafir să fie un om cumsecade, care s-o poată ajuta pe Katie – o rudă sau un prieten, un şerif sau un preot sau, mă rog, chiar şi acel domn Thurston care ne vizitase prima oară.

Dar când am auzit-o spunând „nişte bărbaţi", gândurile mi-au zburat numaidecât la banda de ticăloşi care ne omorâse familiile. Dacă se întorseseră, ştiam prea bine ce au să ne facă de ne găsesc acolo. Pe mine m-ar omorî, iar lui Katie i-ar face lucruri la care nici nu voiam să mă gândesc. Era frumuşică şi era de ajuns o privire ca să-ţi dai seama că nu mai era copil. Iar dacă găseau casa pustie, ce i-ar împiedica să se pripăşească aici şi să pună ei stăpânire pe tot?

N-a fost nevoie să-i spun lui Katie să tacă. Tremura din cap până-n picioare. După doar câteva secunde am auzit zgomot de copite, apoi glasuri de bărbaţi.

Aşezai uşurel furca jos şi, ducându-mă tiptil până la uşa grajdului, aruncai o privire afară. Am fost uşurată să văd că nu erau mişeii care ne omorâseră familiile. Erau doar o mână de bărbaţi care înaintau călare între casă şi grajd.

Trăsei iute capul îndărăt şi dădui fuga înapoi la Katie. O înşfăcai de mână şi, făcându-i semn să nu scoată un sunet, o trăsei într-un colţ întunecos al grajdului, unde ne ghemuirăm în spatele unei boxe goale. Îmi lipii faţa de scândurile boxei, încercând să trag cu ochiul prin crăpătură.

— Vezi de-i careva pe-acasă, se auzi o voce aspră şi joasă, la auzul căreia mă trecură fiorii. Eu mă duc în grajd să văd de găsesc nişte nutreţ pentru cai.

Erau trei la număr. Şi mă-ndoiam să fie megieşi veniţi cu gânduri bune. Prea păreau jerpeliţi şi haini – precum cei ce ne omorâse familiile.

— Uită-te prin crăpătura asta, îi şoptii lui Katie. Îl recunoşti pe careva dintre ei?

Katie îşi mijii ochii şi se uită, apoi se trase îndărăt şi clătină din cap.

În momentul acela uşa grajdului se deschise scârţâind şi o rază de lumină ţâşni înăuntru. Apoi se auzi bocănit de cizme pe

podeaua de lemn. Katie stătea așa de aproape de mine că o simțeam cum tremură din tot corpul. Își lipi fruntea de pieptul meu, iar eu o înconjurai cu brațul, mângâindu-i părul. Mi-era teamă c-are s-o apuce plânsul, dar nu a plâns.

Deodată cizmele se opriră. Bărbatul era în mijlocul grajdului, la vreo cinci metri de noi. Puteam pune rămășag că se uită în jur.

— E careva pe-aici? strigă el.

Tăcere. Mă întrebam dacă nu cumva aude bubuitul inimilor noastre.

A stat acolo parcă o veșnicie. Apoi cizmele au luat-o iar din loc. Am auzit cum umple un sac cu ovăz, apoi a plecat.

Mă uitai iar prin crăpătură. Celălalt bărbat tocmai se întorcea dinspre casă.

— Nu-i nimeni în casă, Jeb, zise acesta.

— E părăsită? întrebă cel ce fusese în grajd, întinzând sacul cu ovăz unui al treilea bărbat, care se și apucă de hrănitul cailor.

— Nu s-ar zice. Toată casa-i pusă-n rânduială, arde focu' și e pâine proaspătă pe masă.

— Hm..., făcu așa-numitul Jeb, scărpinându-și bărbia, și grajdu' arată îngrijit...

— Or fi femei prin preajmă. N-ar strica să aruncăm o privire prin jur.

Katie începu să tremure și mai straşnic.

— Mi-ar prinde bine o femeie, Jeb, continuă bărbatul. Nu de alta, dar a trecut amar de vreme de când n-am mai...

— Tacă-ți fleanca, Hal! O să capeți toate femeile pe care le vrei după ce-om găsi ceea ce căutăm.

— Bine, da' unde-s? întrebă celălalt.

— Nu știu.

— Or fi afară pe câmp?

Jeb ridică din umeri.

— Cineva locuiește aici, asta-i sigur.

— Atunci le-om aștepta și le-om face felu' când se-ntorc, mârâi celălalt, râzând sinistru.

— Mda, şi tu eşti prost făcut grămadă. Nu ţi-a ajuns câţi ai curăţat pân-acu'? Ce, vrei să se pună recompensă pe capetele noastre? Şi-apoi, n-o să dăm în veci de el dacă-i ucidem neamurile. Dacă asta-i casa soră-sii, ea trebuie să ştie ceva.

— Sau poate că nu ştie nimic, Jeb. I-am pierdut urma de luni de zile. Probabil că nici n-a ajuns până aici.

— Ce altceva ne rămâne de făcut? Hrănim caii şi ne tragem oleacă sufletu', iar când s-or întoarce femeile, le luăm cu binişoru' şi le rugăm să ne găzduiască o noapte, două. În timpu' ăsta o să le descoasem bine şi-o să aflăm unde a dosit Ward caşcavalu'. Iar acum duceţi-vă înăuntru şi palmaţi ceva haleală. Între timp eu am să mă ocup de cai.

Nu mai e mult şi-or să dea de noi, îmi spusei eu. Trebuia să facem ceva.

Şoptindu-i lui Katie să mă urmeze, mă ridicai încetişor în picioare şi pornirăm mână de mână spre fundul grajdului. Dacă izbuteam să ieşim prin uşa din dos şi s-o tulim spre pădure, se putea să scăpăm nevăzute.

Am deschis încet uşa. Din fericire, n-a scârţâit prea tare. Nu era nimeni prin preajmă. Indivizii erau încă tustrei de cealaltă parte, între grajd şi dosul casei, sau poate că intraseră deja în casă.

— Poţi să fugi? o întrebai eu în şoaptă pe Katie.

Încuviinţă din cap.

— Atunci haidem!

Am închis cu grijă uşa în urma noastră şi am luat-o la goană umăr lângă umăr. Ne despărţeau vreo 45 de metri de primii copaci, şi un gard pe care, neavând încotro, a trebuit să-l sărim. Am fi putut fi zărite din casă, dacă cineva s-ar fi uitat în momentul acela pe fereastra de la bucătărie. Dar n-am auzit nimic în spatele nostru.

Fugeam cât ne ţineau picioarele şi din treizeci de paşi am ajuns la adăpostul copacilor. Katie se opri şi se prăbuşi gâfâind la pământ.

— Mai rezistă niţel, miss Katie, încă nu suntem în siguranţă. Aici putem fi văzute.

I-am întins mâna şi am ajutat-o să se ridice, apoi am rupt-o iar la fugă. Când am ajuns într-un punct de unde nu se mai vedeau clădirile plantaţiei, ne-am oprit să ne tragem sufletul.

După jumătate de minut am luat-o iar din loc.

— Încotro mergem? mă întrebă Katie.

— O să încercăm să ajungem în faţa casei fără ca ei să ne vadă, făcând un ocol larg prin pădure.

— De ce? Ce vrei să facem?

— Încă nu-s sigură, mormăii eu îngândurată.

— La ce caşcaval se referea bărbatul acela? întrebă Katie. La caşcavalul din cămara noastră?

— Nu, miss Katie – caşcaval înseamnă bani. Pare-se că-s în căutare de bani.

— Dar noi nu avem bani.

— S-ar putea să avem, miss Katie.

— Cum aşa?

— Aurul unchiului dumitale. N-ai auzit că încearcă să dea de Ward?

Katie făcu iar ochii mari.

— Dar nu par să creadă că aurul e aici, urmai eu. Haide.

Nu aveam timp să mă gândesc la aur. Trebuia să găsesc o cale de a ne descotorosi de indivizii aceia... şi de a scăpa amândouă cu viaţă!

Ne-am furişat aşadar înapoi spre casă. Ce n-aş fi dat ca totul să fi fost doar o închipuire şi să nu-i mai găsim acolo pe indivizii aceia la întoarcere! Ei, dar după toate prin câte trecuserăm amândouă, ştiam că era o speranţă deşartă. Tărăşenia asta se întâmpla cu adevărat, aşa cum se întâmplaseră toate celelalte.

Şi într-adevăr, cei trei încă mai erau acolo. Văzându-le caii priponiţi în spatele casei, mă strecurai înapoi în pădure şi ne văzurăm de drum.

Pe când ne furişam noi aşa printre copaci şi boschete, mi se înfiripă în minte un plan. Unul cam nebunesc, ce-i drept, dar ce altceva ne rămânea de făcut?

Nevăzând pe nimeni pe-afară şi nădăjduind să nu fim văzute la rândul nostru, am tulit-o spre impozanta faţadă albă a casei – grajdul şi bucătăria, unde se duseseră cei trei, se aflau în capătul opus – pitindu-ne după fiecare dintre falnicii stejari ce ni se înălţau în cale.

34
Ripostăm

— Miss Katie, şoptii eu pe când stăteam amândouă lipite de peretele din faţa casei, ştii dulapul acela din holul dintre salon şi camera de zi, unde-s puse armele tatălui dumitale?

Katie încuviinţă din cap, făcând iar ochii mari.

— Ce vrei să faci cu armele tatii, Mayme?

— Vom încerca să-i speriem niţel pe indivizii ăştia şi să-i punem pe fugă.

— Cum?

— Am să-ţi spun la timpul cuvenit. Acum însă vreau să te furişezi pe după casă, spre peretele de la bucătărie. Vezi să ţii capul plecat când treci pe sub ferestre. Când ajungi la colţ, ia de azvârle cu pietre spre caii lor.

— De ce?

— Ca să-i sperii. Când or să dea fuga afară să vadă care-i treaba, eu am să mă reped înăuntru şi-o să înşfac două puşti.

— Dar, Mayme...

— Poţi s-o faci, miss Katie. Nu-ţi fie frică.

— Dar îmi *este*!

— N-ai să păţeşti nimic.

— Şi dacă păţeşti *tu* ceva?!

— N-o să păţesc nici eu nimic. Am să mă mişc ca vântu' şi ca gându'.

— Şi ce să fac du ă ce arunc ietrele?

— Stai pitită după colţ. De îndată ce-i vezi ieşind pe uşă, întoarce-te fuguţa în pădure, dincolo de stejarii pe lângă care am trecut adineauri. Ne întâlnim acolo.

— Nu sunt în stare, Mayme. Dacă mă aude vreunul dintre ei... dacă se iau după mine?

— Dumneata ai să fii de cealaltă parte a casei în timp ce ei or să fie tustrei în spate, încercând a se dumiri ce le-a speriat caii.

Katie nu păru prea încântată de aranjament, dar în cele din urmă dădu din cap şi spuse că va încerca. Şi trebuie să recunosc că nu oricine s-ar fi încumetat la una ca asta.

Am ajutat-o s-o ia pe lângă casă printre coloanele albe, asigurându-mă că se apleacă pe sub ferestre, apoi m-am furişat pe veranda din faţa casei şi am aşteptat.

Când auzii o piatră căzând cu o bufnitură în spatele casei şi unul dintre cai se puse pe nechezat, crăpai uşa şi ciulii urechile. Auzii cum scaunele din bucătărie sunt date cu zgomot îndărăt şi indivizii se năpustesc afară pe uşa din dos.

Atunci mă repezii înăuntru şi mă dusei săgeată la dulapul cu arme din holul de lângă salon. Scosei cu degetele tremurânde o carabină şi o puşcă, înşfăcai şi un pumn de cartuşe pe care mi le îndesai în buzunarul rochiei şi făcui zor-nevoie cale întoarsă.

În secunda în care pusei piciorul afară pe uşă, văzui cum Katie ţâşneşte de la un stejar la altul pe câmpul din faţa casei, ţinându-şi poalele rochiei şi fugind cât o ţineau picioarele.

M-am luat şi eu după ea, dar împovărată cum eram cu armele, nu puteam alerga la fel de iute. Slavă Domnului că între noi şi cai se afla casa! M-aşteptam s-aud dintr-o clipă într-alta strigăte şi focuri de armă în spatele meu. Dar nu s-a auzit nimic. Am ajuns cu bine în pădure şi acolo ne-am prăbuşit gâfâind la pământ.

— Te-ai descurcat de minune, miss Katie, spusei eu cu răsuflarea întretăiată.

— Mi-a... fost... frică, răspunse ea printre gâfâieli.

— Şi mie. Dar uite – am luat armele.

— Şi ce o să facem cu ele?

— O să tragem, miss Katie.

— Doar nu vrei să-i împuşcăm?!

— Nu, prostuţo, vreau doar să-i speriem.

— N-am ţinut în viaţa mea o puşcă în mână.

— Nu-i mare scofală. Doar că te înghionteşte niţel în umăr.

— Cum adică „te înghionteşte"?

— Adică te împinge niţel înapoi. Trebuie să apeşi obrazul pe patul armei ca să nu te arunce pe spate.

— Bine, dar cum o să-i putem speria?

— Făcându-i să creadă că-s atacaţi de un grup de bărbaţi. Ş-acum hai cu mine. Am să-ţi arăt ce-i de făcut.

— Vai, Mayme, mi-e frică, gemu ea. Dacă nu-mi izbuteşte?

Am tras-o de mână să se ridice în picioare şi i-am întins o armă, pe care a apucat-o de parcă ar fi stat să explodeze dintr-o clipă în alta.

— Ai să izbuteşti, miss Katie. Sau poate vrei ca indivizii ăştia să rămână aici şi să pună stăpânire pe casa dumitale? Că asta are să se întâmple, de nu facem ceva.

— Mayme, cum de ştii să tragi cu arma? stărui ea.

— Pentru că iau aminte la ce văd şi aud, răspunsei eu cu toată răbdarea de care eram în stare. Am văzut cum mânuiesc albii armele şi am auzit ce spuneau negrii despre ele. Stăpânul obişnuia să-l ia cu el la vânătoare pe tata-moşu', iar mai apoi ăl, bătrân ne povestea cum a fost. Tata-mare ţinea la noi în colibă o carabină de-a stăpânului, iar eu îl urmăream când o curăţa. Însă de tras, nici eu n-am mai tras până acum cu arma. Dar îmi închipui că nu poate fi din cale afară de greu.

Cercetai cu atenţie puşca pe care o ţineam în mâini şi apoi carabina din mâinile lui Katie.

Katie se uita la mine cu ochii pierduţi, aşa cum făcea ori de câte ori era neliniştită. Nu-i uşor să gândeşti limpede când cineva se holbează la tine, dar mi-am dat silinţa.

După ce am conchis că ea era mai cuminte să rămână acolo, la liziera pădurii, departe de casă, am rezemat puşca de un copac ca să-i arăt cum se mânuieşte carabina.

— Dumneata ai să tragi cu arma asta, miss Katie. Nu are recul unei puști, dar tot va trebui să te apleci înainte și s-o ții strâns.

Părea de-a dreptul îngrozită.

— Iar acum am să-ți arăt cum se încarcă, i-am dat eu înainte. Am să-ți mai las un pumn de cartușe. Așază-le frumușel pe pământ lângă dumneata. Iar acum ia câteva cartușe...

Am lăsat-o să încarce singură arma, ca să știe cum se face.

— S-ar putea să trebuiască să încarci și să tragi iute de tot.

— De ce, Mayme?

— Dacă se întâmplă ceva – de bărbații se iau după dumneata sau de pățesc eu ceva...

— Mayme!

— Nu te mai purta ca un copil, miss Katie! exclamai eu cu severitate, uitându-mi lungul nasului. Ne aflăm într-o situație primejdioasă. Dacă indivizii aceia se apropie de dumneata, va trebui să tragi în ei. N-avem ce-i face, altă cale nu-i. Stai ascunsă aici, după copaci, ca să nu vadă unde ești, și începe să tragi, apoi încarcă iar arma și trage mai departe spre casă... Ia stai să mă gândesc nițel...

Căzui o clipă pe gânduri, scormonindu-mi memoria.

— Miss Katie, știi cumva dacă aveau arme prinse la cingătoare?

— Nu-mi aduc aminte. Nu cred să fi văzut vreo armă asupra lor, adăugă Katie cu glasul tremurat.

— Nici eu. Să sperăm că nu ne înșală memoria.

— Ce ai de gând să faci, Mayme?

— Mă întorc cu pușca la grajd și apoi Dumnezeu cu mila. După ce începem să tragem, nu știm cum au să riposteze ei. O să fac pur și simplu ce mi-o trece prin cap. Dacă pățesc ceva, dumneata nu care cumva să te oprești din tras.

— Vai, Mayme, mi-e atât de frică!

— Și mie. Dar trebuie să încercăm să scăpăm de ei. Iată ce vreau să faci dumneata – vezi partea din spate a grajdului, dincolo de casă?

Încuviință din cap.

— Am să mă strecor până acolo. Întâi am să văd dacă pot să le șterpelesc armele de pe cai – nu-i sigur c-am să pot. Apoi am să ocolesc prin spate ș-am să intru în grajd. Când ai să mă vezi intrând pe ușa din dos – cea pe care am ieșit noi – numără încet până la 300 și-apoi începe să tragi. Nu trebuie să țintești undeva anume. Ațintește doar arma în sus și trage în aer, oriunde peste câmp. Tot ce vreau e s-audă împușcăturile, iar când or să dea buzna afară, am să încep eu să trag din grajd. Dumneata încarcă iar carabina cât poți de repede și pune-te iar pe tras. De astă dată să ținteși înspre casă. Dar vezi să tragi deasupra casei, nu spre grajd!

— Cum se ține cu arma?

— Îndrepți pur și simplu țeava într-o direcție anume și ocheși. Și ține minte, când apeși pentru prima oară pe trăgaci, vezi să ții bine carabina. După aceea te vei obișnui și-are să-ți vină mai ușor.

Nu aveam timp să facem exerciții de tragere. Katie trebuia să învețe din mers și nu puteam decât să sper că nu va trage din greșeală în careva dintre noi. Dacă nu ne-am fi aflat într-o situație atât de disperată, zău că m-ar fi pufnit râsul văzându-i expresia feței.

— Acum trebuie să plec, miss Katie. Crezi că ai să te descurci?

— Am... am să încerc, Mayme.

Am lăsat-o acolo și m-am furișat înapoi spre grajd. Pe cât de încrezătoare încercasem să par de dragul ei, adevărul e că tremura și pe mine carnea de frică. Nu eram nicidecum sigură că are să ne meargă planul. Dacă dădea greș, și eram descoperite de cei trei bărbați – și mai cu seamă dacă încercau să-i facă vreun rău lui Katie – ei bine, atunci probabil că aș fi fost pregătită să trag în ei de-adevăratelea și chiar să-i ucid, la o adică. Dar nădăjduiam că nu va fi nevoie.

Am ajuns la grajd cu bine, fără să văd sau să aud pe nimeni. Cei trei erau pesemne în bucătărie, înfulecând pâinea noastră proaspăt scoasă din cuptor.

Am rezemat pușca de peretele grajdului și am înaintat încetișor de-a lungul zidului, apoi m-am ghemuit și m-am apropiat din spate de cai. Din desagile de lângă șei se iteau trei carabine! Am început să le vorbesc în șoaptă cailor ca să nu se agite, apoi i-am mângâiat pe bot și pe grumaz. Animalele începură să se foiască, nechezând ușor, dar nu au făcut mare zarvă.

Când am scos carabina din desaga cea mai apropiată, calul începu să se cam agite, dar am continuat să îl mângâi și să îl dezmierd în șoaptă. Apoi am trecut la următoarea desagă, am scos încă o carabină și mi-am vârât-o la subsuoară laolaltă cu prima.

La ultima carabină nu era însă chip să ajung, căci cel de-al treilea cal nu voia nicicum să stea locului și să mă lase să mă apropii de crupa lui.

— Ușurel, căluțule, îi șoptii eu. Nu vreau să-ți fac niciun rău... Hai, liniștește-te.

L-am scărpinat câteva secunde sub bărbie cu mâna liberă, dar tot nu se potolea. Începea să mă cuprindă și pe mine neliniștea. Prea îmi lua multișor treaba asta! Oare unde-o fi ajuns Katie cu numărătoarea?

În cele din urmă, am țâșnit înainte și, până să mai facă animalul vreo mișcare, am înșfăcat arma și am smuls-o din desagă. Calul necheză ușor și dădu din copite. Dar eu goneam deja cu cele trei arme înapoi către grajd.

M-am tupilat după zid și am ciulit urechile. Încă tot nu se auzea nimic dinspre casă. Caii se liniștiră. Eram sigură că nu mă văzuse nimeni.

Mi-am ținut răsuflarea și, luând pușca de unde o lăsasem, m-am strecurat înapoi de-a lungul peretelui până la ușa din dos și am intrat. Nu puteam decât să sper că Katie mă văzuse.

M-am dus la o fereastră ce dădea spre casă și am aruncat o privire afară. Bine-ar fi, mi-am zis eu, să pot trage cât să-i bag în sperieți și să nu vină să mă caute... Dar cum aveau ei să riposteze n-aveam cum să știu. Am rezemat cele patru arme de perete, apoi am scos două cartușe și m-am apucat să încarc pușca.

În momentul acela un foc de armă despică tăcerea – Katie ajunsese pesemne la 300!

Trebuia să mă mișc repejor.

Hotărând că stăteam bine în dreptul acelei ferestre deschise, am coborât fulgerător cocoșul și am ridicat pușca la ochi.

Răsună încă o împușcătură dinspre pădure, apoi o alta. Se auziră strigăte din casă, iar peste câteva secunde cei trei se năpustiră afară, cătând îngroziți în jur.

Se auziră încă trei focuri de armă.

Katie mânuia deja de minune carabina aceea! Acum va trebui s-o încarce, așa că era rândul meu.

Unul dintre bărbați se uita spre pădurea în care se ascundea Katie. Nici el, nici ceilalți doi *nu* aveau pistol la cingătoare!

— Să ne luăm carabinele! le strigă bărbatul complicilor săi și se repeziră tustrei la cai.

Am așezat țeava puștii pe pervazul ferestrei, le-am ochit picioarele și am tras.

Forța de recul mai că-mi mută umărul din loc, iar bubuitura fu atât de asurzitoare c-am crezut c-o să-mi crape țeasta-n două.

Împușcătura iscă o rafală de praf, iar unul dintre bărbați slobozi o înjurătură zdravănă. Nu știu dacă îi nimerisem piciorul ori îl băgase în sperieți bubuitura.

— Ne-au dispărut armele! strigă un altul.

Hotărând să nu le dau răgaz, am descărcat încă o armă cât mai aproape de picioarele lor.

Judecând după zbieretele și urletele ce mi-au ajuns la urechi după ce se stinse ecoul, mi-am dat seama că țintisem pesemne un pic mai sus decât avusesem de gând. Unul dintre ei gemea de durere.

Din spate, Katie mai trase încă două... trei focuri de armă. Al patrulea făcu țăndări o fereastră.

Ce faci, miss Katie?! Nu trage în casă!

Habar n-aveam dacă armele celor trei erau încărcate ori ba, dar nici n-aveam de gând să pierd vremea reîncărcându-mi

pușca. Am înșfăcat așadar una dintre carabine și am început să trag peste capetele lor.

Nicio grijă – carabina era cât se poate de încărcată!

Acum că trăgeam și eu, și Katie, ploua cu explozii, nu alta. Cei trei își dezlegară grăbiți caii și săriră în șa.

— S-o întindem de-aici!

— Și cu carabinele noastre cum rămâne, Jeb?

— Dacă vrei să te duci să le cauți, n-ai decât, Hal! Dar eu unul n-am de gând să mă las împușcat din pricina unor amărâte de arme.

Am lepădat carabina și am încărcat, cu degetele tremurânde, pușca.

Cei trei dădură pinteni cailor și porniră la galop pe drumul dinspre vest, lăsând nori de praf în urma lor. Când am socotit că sunt îndeajuns de departe, am mai descărcat două arme în direcția lor.

I-oi fi atins ori ba, nu știu. De încetinit, nu încetini însă niciunul și peste un minut se pierdură în zare.

M-am năpustit afară pe ușa din jos și m-am pus să strig, fluturând mâinile amândouă:

— Miss Katie... Katie! Au plecat! Poți să te arăți!

Am luat-o la goană peste câmp. Katie ieși încet dintre copaci și mă privi năucă.

— Au plecat, miss Katie! strigai eu iar.

De astă dată, făcu câțiva pași spre mine, apoi începu să alerge. Ne îmbrățișarăm în mijlocul câmpului, râzând printre lacrimi.

— Le-am arătat noi lor, nu-i așa, miss Katie? Le-am luat carabinele și i-am pus pe fugă.

Katie tremura toată – de bucurie, de frică și de exaltare.

— Ai numărat până la 300, cum ne-a fost înțelegerea? am întrebat-o eu după ce ne-am mai liniștit un pic.

— Eram atât de speriată, că am pierdut șirul numărătorii.

— Și ai tras într-una dintre ferestre!

— Încercam să țintesc deasupra acoperișului.

Ne-a pufnit iar râsul.

— N-are a face! am conchis eu pe când ce întorceam după carabina tatălui ei. Important e că totul s-a sfârşit cu bine. Iar acum hai să ducem toate armele înăuntru şi să ne pregătim în caz că se întorc.

— Ce ne facem dacă se întorc, Mayme? mă întrebă Katie, redevenind serioasă. A doua oară n-o să-i mai putem pune pe fugă în chipul acesta.

— Nu ştiu, miss Katie. Nu putem decât să sperăm că nu s-or întoarce până ce nu înjghebăm un alt plan.

35
O hotărâre fermă

Am petrecut restul zilei înfiorate de bucuria izbânzii... şi de frică. Îi puseserăm o dată pe fugă, dar cum zisese Katie, a doua oară se putea să nu mai fim atât de norocoase.

Ziua a trecut fără alte peripeţii.

Creierul a continuat să-mi zbârnâie toată noaptea. Tresăream la fiece sunet se auzea de-afară. Greierii, broaştele, urletele răzleţe ale lupilor de prerie şi alte câteva zgomote ciudate m-au ţinut trează jumătate de noapte.

De astă dată, în loc de Biblie, aveam lângă mine în pat carabina.

Îmi treceau prin minte fel şi fel de gânduri. Îmi ziceam, de pildă, că de dimineaţă ar trebui să mergem până la casa vecinului să-i cerem ajutor. Bine, dar el era alb, iar eu neagră. Ce era în capul meu?

Nu ştiam ce să fac. Tot ce ştiam era că ne aflam într-o încurcătură şi mai mare decât înainte.

Am petrecut şi a doua zi cu frica-n sân. Tresăream amândouă la fiece zgomot, stăteam cu urechile ciulite şi cu ochii pe fereastră, rugându-ne să nu se întoarcă indivizii aceia.

După toate câte se întâmplaseră, am căzut serios pe gânduri. În scurtă vreme, Katie avea să fie descoperită, de atâta lucru eram sigură.

În cele din urmă, avea să dea pe aici un om cu gânduri rele, pe care nu-l vom mai putea pune pe fugă cu câteva focuri de armă.

Eram la aruncătură de băţ de Greens Crossing. Mai devreme sau mai târziu cei trei aveau să se întoarcă. Iar dacă nu se-ntorceau ei, atunci unul dintre unchii lui Katie avea să vină să pună stăpânire pe Rosewood.

În curând *cineva* avea să se întrebe cum de nu se mai auzea nimic de domnul şi de doamna Clairborne. Or, dacă ne găseau pe noi două, o adolescentă albă şi una neagră, trăind singure pe ditamai plantaţia, povestea noastră n-avea să se sfârşească deloc bine.

În noaptea aceea am luat o hotărâre.

— Miss Katie, nu vrei să te muţi la mătuşa sau la unchii dumitale? o întrebai eu dimineaţa, la micul dejun.

— Nu, răspunse ea.

— Atunci nu-ţi rămâne decât să te duci la o casă de copii.

— La orfelinat? făcu ea, cât pe ce să-i dea lacrimile.

— Da, încuviinţai eu din cap.

Mă privi stupefiată.

— Vai, dar n-aş putea să trăiesc într-un asemenea loc! exclamă ea. Copiii din orfelinate primesc bătaie când nu sunt cuminţi. Am citit despre asta în cărţi... Casele de copii sunt nişte locuri groaznice...

— Orişicum, acolo vei sfârşi, miss Katie, dacă te mai încăpăţânezi în chipul acesta.

Era clar că încă nu înţelegea unde bat. Începeam să-mi pierd răbdarea.

— Nu pricepi, miss Katie? Mai devreme sau mai târziu adevărul o să iasă la iveală! Ţi-am tot spus că în curând eu va trebui să plec. Şi dacă nu *faci* ceva, o să trebuiască să te duci la oarece rudă sau vecin de-al dumitale... sau la casa de copii.

Katie rămase tăcută.

— Nu mai poţi tărăgăna. E timpul să faci ceva. În curând oamenii or să intre la bănuieli. Or să se-ntrebe dacă nu care cumva umbli cu cioara vopsită şi, dacă pun prea multe întrebări, s-ar putea chiar să *găsească* o cioară sub acoperişul dumitale – pe mine! Iată, aşadar, ce vreau să faci, coniţă Katie: fie te duci la

vecinul ăla de-a trecut pe-aici deunăzi, părea a fi om cumsecade, fie te duci în târg să vorbeşti cu oarecine de cele întâmplate şi să ceri ajutor.

— Dar, Mayme...

— Eşti în pericol, miss Katie. Ziua de ieri trebuie să îţi fi dat clar de înţeles. Ai nevoie de cineva care să-ţi poată purta de grijă mai bine decât mă pricep eu.

— Dar... cu cine aş putea să vorbesc despre toate câte s-au întâmplat?

— Cu cineva în care te încrezi – cu bancherul, cu vecinul, cu cucoana aia de la magazinul universal... oricare dintre ei ar fi dispus să te ajute, miss Katie.

— Nu pot, Mayme.

— Ştii vreun preot?

— Pe reverendul Hall, dar abia dacă am schimbat două vorbe cu el până acum.

— N-are a face. Ai încredere în el cât să-i povesteşti cele întâmplate?

Mă privi sfidătoare.

— Refuz. Şi nu mă poţi obliga!

— Trebuie să vorbeşti cu cineva, miss Katie.

— Şi dacă nu vreau? ripostă ea cu încăpăţânarea unei fetiţe care îi spune maică-sii că nu vrea să-i dea ascultare.

— Plec, miss Katie.

Cuvintele rămaseră parcă suspendate în aer între noi două.

Katie făcu ochii mari, mai mari decât îi văzusem vreodată şi, holbându-se aşa la mine, de parcă nu şi-ar fi crezut urechilor, se înroşi încet la faţă, începu să-i tremure buza de jos şi izbucni în plâns.

— E spre binele dumitale, am continuat eu. Nu mai e nimic de făcut. Mi-e să nu ţi se întâmple ceva rău. De aceea te împing să faci asta, miss Katie.

— Dar... dar, Mayme...

— Du-te şi vorbeşte cu bancherul. Ştii că te poţi încrede în el. Sau du-te la coana Hammond sau la reverend sau la *oricine*

vrei dumneata şi spune-i ce s-a întâmplat cu mămica şi cu tăticul dumitale şi că ai rămas singură.

— Dar te am pe tine, spuse ea cu lacrimile şiroindu-i pe obraji.

— Până atunci eu n-am să mai fiu aici.

Cuvintele nu voiau parcă să treacă de nodul ce mi se pusese în gât. Dar ele trebuiau spuse.

— N-ai să mai fii aici?... repetă ea, ca şi cum i-aş fi dat o palmă.

— Aşa-i cel mai bine. Am să mă pripăşesc pe lângă alţi negri ş-or să aibă ei grijă de mine.

— Dar dacă păţeşti *tu* ceva, Mayme? întrebă ea, începând iar să plângă. Am să mă frământ zi şi noapte de grija ta.

— Poartă-ţi dumitale de grijă, miss Katie, şi nu-ţi bate capul în ceea ce mă priveşte. Am s-o scot eu cumva la capăt.

Rămase tăcută o vreme, cu o expresie de necitit pe faţă.

— Bine, Mayme, spuse ea într-un târziu, dar nu văd de ce n-ai putea să... să rămâi. De ce n-ai putea să fii sclava mea la Rosewood?

— Pentru că nu aşa merg lucrurile astea, miss Katie. *Nu* sunt sclava dumitale. Stăpânul meu este sau, mă rog, era domnul McSimmons. Un sclav, dacă nu-i vândut sau cumpărat, este socotit fugar. Şi tocmai asta sunt eu acum: o fugară.

— Bine, dar, când am fost la coliba ta, n-am găsit pe nimeni acolo.

— Asta pentru că noi n-am văzut decât colibele negrilor. La conac poate că totul a rămas neschimbat, n-avem cum să ştim. Dacă stăpânul McSimmons a murit, atunci poate că lucrurile se schimbă niţel. Dar tot aparţin *cuiva*, la fel cum plantaţia asta care-a fost a părinţilor dumitale aparţine probabil de acum altuia. Fiece lucru aparţine cuiva, şi asta suntem noi, sclavii – o simplă marfă deţinută de unul sau de altul. Iar acum că sunt o sclavă fugară, dacă nu mă-ntorc pe plantaţia McSimmons, nu văd ce altceva îmi rămâne de făcut decât să-ncerc să iau calea nordului.

Katie mă asculta tăcută.

— Şi dacă refuz? întrebă ea într-un târziu.

— Miss Katie, *trebuie* să le dai de ştire neamurilor dumitale!

Urmă o tăcere lungă. În cele din urmă Katie păru să înțeleagă că vorbeam cât se poate de serios.

— Când... când vrei să pleci, Mayme? mă întrebă ea în cele din urmă, cu glasul șoptit.

— Mâine, miss Katie. Am să plec mâine.

Nici mie nu-mi surâdea gândul de a înfrunta necunoscutul de una singură. Dar trebuia să plec. Hotărârea era luată.

— Și... unde... unde ai să te duci, Mayme?

— Nu știu, miss Katie. E mai cuminte ca dumneata să nu știi unde mă aflu. Asta o să te ferească de necazuri. Dacă te-or întreba de fata de culoare care a fost văzută pe-aici, dumneata să nu le spui decât că am stat o vreme la Rosewood și-apoi am plecat și că nu știi unde m-am dus.

— Spune-mi, Mayme... am să... am să te mai revăd vreodată?

Se uita la mine cu ochii aceia mari ai ei și tristețea din ei îmi sfâșie inima. Era cât pe ce să cedez și să-i spun că am să mai stau un pic cu ea. Am înghițit cu noduri și am tras adânc aer în piept.

— Am să încerc să mă întorc cândva să te văd, i-am răspuns. Chiar dacă n-ai să mai fii la Rosewood, ci în nord, la mătușa dumitale, sau în altă parte, cei pe care am să-i găsesc aici – sau cucoana de la prăvălie – or să știe unde te afli. Am să mă-ntorc când va trece pericolul, poate când o să fim mai mari. Ș-o să rămânem prietene, miss Katie.

Ea mă ascultă cu lacrimi mari prelingându-i-se pe obraji, apoi se întoarse și urcă în odaia sa.

Am urmat-o până la baza treptelor și am stat să ascult. Eram sigură că stătea întinsă în pat. Mă durea sufletul să-i aud suspinele, dar știam că trebuie să plec.

N-avea rost să mai amân.

36
Rămas-bun, Rosewood

Katie rămase închisă în odaia ei mai toată ziua. Am mai auzit-o plângând când şi când, dar ştiam că atâta vreme cât rămâneam prin preajmă, Katie nu va face nimic să schimbe situaţia.

Rochia veche şi zdrenţuită cu care venisem la Rosewood era spălată şi pusă deoparte pentru ziua când s-ar putea să am din nou nevoie de ea.

Ei bine, se pare că ziua aceea sosise.

În noaptea aceea stăteam întinsă în patul fratelui lui Katie, cu gândul la toate câte se întâmplaseră şi la hotărârea pe care o luasem.

Mi se rupea inima, mai mult pentru Katie decât pentru mine. Nu eram sigură ce se petrecea în mintea ei sau dacă înţelegea cât de fermă era hotărârea pe care o luasem. Deşi, la drept vorbind, mă încercau şi pe mine tot felul de îndoieli. Dar de fiece dată îmi spuneam că aşa este cel mai bine.

Aceasta avea să fie ultima noapte pe care o petreceam într-un pat frumos şi moale. De când mă aflam la Rosewood, mă obişnuisem cu bunăstarea, dar era timpul să mă întorc la viaţa unei fete de culoare. Când Katie avea să fie descoperită, era mai bine pentru amândouă ca eu să nu mă mai aflu acolo. Nu mă mai puteam preface că aveam ce căuta în lumea celor albi.

Într-un târziu am aţipit.

Nu știu cât a dormit Katie în noaptea aceea, dar eu una n-am dormit prea mult. Cât era ceasul când m-am trezit, nu știu, dar afară era încă întuneric. Știam că n-avea niciun rost să mai stau în pat.

Oarecum, ne luaserăm deja rămas-bun una de la cealaltă. Prelungind durerea despărțirii, n-aș fi făcut decât să înrăutățesc lucrurile. Așa că mi-am zis că era probabil mai bine să plec pur și simplu.

Când m-am dat jos din pat au început să-mi lăcrimeze ochii, dar am încercat să nu-i iau în seamă. Am traversat tiptil odaia, mi-am scos rochia cea veche și am îmbrăcat-o.

Peste un minut, două, mă îndreptam în vârful picioarelor spre scară, ținând în mâini o bocceluță cu Biblia mămucăi și câteva lucrușoare pe care mi le dăruise Katie. Am observat că una dintre arme era încă și-acum rezemată de perete, acolo unde o pusesem în caz că se întorceau cei trei bărbați. Mă consola gândul că Katie știa acum s-o mânuiască, dar nădăjduiam că nu va fi nevoită.

Am coborât apoi în bucătărie, am aprins felinarul și m-am așezat la masă să-i scriu lui Katie un răvaș. A durat mai mult decât m-aș fi așteptat, căci nu-mi venea deloc ușor să-l scriu. Apoi mi-am luat niște merinde, am stins felinarul, am deschis ușa și m-am strecurat afară în întuneric.

Când am trecut pe lângă grajd, având doar lumina palidă a lunii să văd pe unde calc, am auzit animalele fremătând înăuntru, dar nu era momentul să mă las abătută de la ceea ce aveam de făcut. Așa că mi-am văzut de drum prin întuneric.

Lacrimile îmi ardeau ochii și simțeam că mi se rupe inima în timp ce mă îndepărtam, dar nu-mi puteam îngădui să privesc înapoi.

Gândurile îmi zburau la toate câte se întâmplaseră de când ajunsesem la Rosewood, la primele zile petrecute acolo, la starea în care o găsisem pe Katie, la felul în care am repus încet-încet lucrurile în rânduială și am început să ne cunoaștem mai bine una pe cealaltă, ajungând să ne împrietenim. Câte izbutiserăm să facem noi două! Chiar dacă răgazul petrecut împreună nu fusese

decât unul scurt, mie mi se părea un an întreg, zău așa. În ajun îndrugasem verzi și uscate cum că vom ține legătura și ne vom reîntâlni când vom fi mai mari. Dar acum mă întrebam sincer dacă aveam s-o mai revăd vreodată.

Rămas-bun, Rosewood. Rămas-bun, miss Katie...

N-am mai putut să-mi zăgăzuiesc lacrimile. Nu spusesem cuvintele cu voce tare, dar le repetam la nesfârșit în gând. Copleșită de întuneric și de lacrimi, nu vedeam pe unde merg și dând cu piciorul într-un bolovan, mai c-am căzut grămadă. Ei, dar durerea degetului de la picior nu se compara cu cea pe care o simțeam în suflet.

Încotro mă duceam? Am inspirat adânc, încercând să-mi adun gândurile.

Nu prea avea rost să mă duc la Greens Crossing, iar colonia de negri de pe plantația McSimmons era pustie. Nu aveam niciun ban, singurele mele haine erau cele de pe mine, iar de mâncare nu aveam decât pentru o zi.

Eram, bag seama, la mila lui Dumnezeu și nu mai avea, vorba vechiului cântec, cine să vegheze asupra mea în afară de îngeri. Mergeam încet – unde să mă grăbesc? Cu toate că nu aveam o țintă anume, m-am trezit îndreptându-mă spre târg, în direcția plantației McSimmons. După o vreme, a început să se lumineze de ziuă. În răstimpuri, când se auzea câte un cal sau o căruță în depărtare, mă ascundeam în pădurea de pe marginea drumului și așteptam să treacă.

Încet-încet, soarele s-a ridicat pe cer și s-a mai încălzit nițel. Peste câteva ceasuri a trebuit să mă mai feresc de o căruță și am rămas întinsă în iarba înaltă. Mă simțeam sleită de puteri. Moleșită cum eram, în curând m-a furat somnul.

37. Încă o problemă arzătoare

La vreo trei-patru ceasuri după plecarea mea, Katie se trezi brusc.

Era devreme, soarele abia se înălța pe cer. O deșteptase un zgomot și primul ei gând fu că se întorseseră nelegiuiții.

— Mayme... Mayme! strigă ea înnebunită, îmbrăcându-se în grabă și repezindu-se în odaia mea.

Nici nu intră bine, că se auzi dinspre grajd un țipăt care-i îngheță sângele în vene. Tremurând de frică, nu putu decât să spere că eu știam ce se petrece și mă aflam deja afară.

Coborî scara într-un suflet, strigându-mă în șoaptă, să nu fie auzită în caz că se întorseseră cei trei. Când îmi găsi răvașul pe masa din bucătărie și îl citi, înțelegând că era o scrisoare de adio și că eu eram deja plecată, o podidi plânsul. Gândurile, oricare ar fi fost ele, îi fură însă întrerupte de încă un urlet.

Fără să șovăie o clipă, Katie dădu plângând fuga înapoi la etaj, înșfăcă arma, apoi coborî iar, traversă bucătăria, deschise ușa cu grijă și ieși tiptil afară.

Își șterse lacrimile și aruncă o privire spre cotețul găinilor. Păsările tăceau mâlc, așa că o luă spre grajd.

Când ajunse cam pe la jumătatea distanței, un nou țipăt despică tăcerea dimineții, făcând-o să se înfioare. Preț de o clipă uită de mine și o năpădi spaima. Era sigură că urletul se auzise din grajd, dar nu auzise în viața ei o vulpe care să facă așa.

Duse arma la ochi şi porni mai departe.

O fi fost vreun râs sau vreo pumă! Tremurând, îşi aşeză uşor degetul pe trăgaci, pregătită să tragă, în caz că lighioana ar da s-o atace. Tare aş fi vrut s-o văd în momentele acelea – cu ochii mari de frică şi încă roşii de plâns, ţinând o armă care măsura în lungime aproape cât avea ea în înălţime.

Deschise încet uşa grajdului şi se strecură înăuntru. După ce i se obişnuiră ochii cu bezna, deslusi la vreo trei metri de ea o faţă neagră cu doi ochi mari. Preţ de o clipă, crezu că sunt eu şi lăsă uşurată arma jos.

Dar glasul pe care îl auzi în momentul următor îi dădu clar de înţeles că *nu* eram eu.

— Văleu, nu trage, nu trage! Îs numa' io aci, sărmăncuţa de mine!

„Sărmăncuţa" era o fată de culoare ce stătea ghemuită pe o grămadă de paie, cu groaza întipărită pe chip.

Dumirindu-se că nu era decât o sclavă fugară, Katie fu năpădită de un vălmăşag de emoţii. Îndurerată pe de o parte că nu eram eu, o cuprinse subit mânia.

— Ce cauţi aici? strigă ea furioasă. M-ai băgat în sperieţi, nu alta. Era cât pe ce să te împuşc!

Ce o irita probabil cel mai tare era faptul că plecasem. Dar, din moment ce fata era acolo, Katie îşi vărsă nervii pe ea.

— Te rog să nu mă baţi! Am crezut că bărbaţii ăia o să m-omoare şi-a trebuit să m-adăpostesc.

— De când eşti aici? o luă la rost Katie. Ai furat lucruri din casă?

— Numa' niţică pâine. Trebuia să m-ascund. Da' mi-era foame şi...

Fata slobozi încă un ţipăt şi se zvârcoli de durere. Înţelegând deodată care era motivul, Katie făcu ochii mari şi exclamă:

— Aştepţi un copil!

— Nu numa' că-l aştept, îl şi aduc acuşica pe lume!

— Acum?! exclamă Katie. Nu... nu poţi să naşti aici...

— N-am ce-i face – vrea să iasă!

Spre lauda ei, cu toate câte avea pe cap, Katie nu se pierdu cu firea.

Părăsi în fugă hambarul și porni săgeată spre casă. Lepădă arma pe verandă și se repezi la etaj, iar peste un minut se întoarse fuguța în grajd cu o pătură. După ce o ajută pe negresă să se întindă, înșeuă iute un cal.

— Ce faci... un' te duci ? bâigui fata.

— Mă duc după ajutor.

— Da' să nu spui la nimeni că-s acilea... nu vreau să mă găsească!

— Stai cuminte aici până mă întorc, îi spuse Katie, deschizând ușa și scoțând calul din grajd. Dacă mă grăbesc, poate c-am s-o prind din urmă pe singura ființă care ne-ar putea ajuta.

Pe când fata striga plângând în urma ei, Katie se sui pe cal și se îndepărtă în galop.

38
Regăsire

Nu știu câtă vreme am dormit acolo, pe marginea drumului. Un ceas sau poate două. Oboseala își spusese cuvântul.

M-am trezit anevoie și, buimacă, n-am recunoscut la început locul în care mă aflam. Apoi mi-am adus aminte – plecasem de la Rosewood și-mi luasem rămas bun de la Katie. Mă năpădi iar o tristeţe adâncă la gândul că s-ar putea să n-o mai revăd niciodată și să nu mai găsesc nicicând un loc unde să mă simt ca acasă așa cum mă simţisem la Rosewood.

Unde-i casa mea? mă întrebai eu, stând întinsă acolo pe iarba călduţă. *Care-i locul de care aparţin?*

Eram singură pe lume. Nu mai aveam pe nimeni.

Pe nimeni în afară de Katie. Ea era singura soră care-mi mai rămăsese...

În momentul acela am auzit, ca prin vis, un glas care îmi striga numele.

La început am crezut că încă nu mă trezisem, vezi bine, și că visam. Apoi strigătul se auzi din nou, de astă dată mai apropiat și mai tare.

— Mayme! Mayme!

Odată cu numele meu mi-a ajuns la ureche și tropotul de copite.

Acum eram cât se poate de sigură că nu visez. M-am pitit în iarba înaltă, să nu fiu văzută.

— Mayme... Mayme, unde eşti? Te rog răspunde-mi... Mayme!

La auzul vocii lui Katie, mă năpădiră o sută de gânduri. Ce căuta ea aici? Îmi citise pesemne răvaşul şi pornise pe urmele mele. Nu mă puteam lăsa convinsă să mă întorc! Nu trebuia să mă zărească!

Am rămas nemişcată câteva secunde, cu sufletul împărţit în două. Dar când Katie îmi strigă iar rugător numele, mi-am dat seama că nu mai auzisem niciodată atâta disperare în glasul ei. Înainta la galop şi aproape că ajunsese în dreptul meu.

Ochii mi se umplură de lacrimi. Am clipit de câteva ori, încercând să le zăgăzuiesc şi să rămân culcată în iarbă, dar n-avea niciun rost. N-o puteam lăsa să treacă pe lângă mine.

M-am ridicat încet în picioare şi am ieşit dintre copaci. Când mă văzu, Katie slobozi un chiot de bucurie.

— Mayme!

Sări de pe cal şi veni într-un suflet la mine.

— Mayme... trebuie să te întorci numaidecât!

Zorită cum era, nu mă îmbrăţişă şi nici nu pomeni vreun cuvânt de plecarea mea sau de răvaşul lăsat de mine.

— Hai, îmi strigă ea, suie-te iute pe cal!

Se urcă înapoi în şa şi, fără să-mi dea răgazul de a protesta, îmi întinse mâna.

— Dar ce s-a...

— Grăbeşte-te, Mayme, îmi tăie ea vorba, e o fată în grajd care stă să nască. Am nevoie de ajutorul tău!

În clipa următoare eram deja în spatele ei pe cal, încercând să nu-mi scap bocceluţa. Imediat ce am cuprins-o de mijloc, Katie dădu pinteni calului şi făcurăm la galop cale întoarsă.

Katie mâna ca vântul şi ca gândul – nici nu bănuisem că e-n stare să călărească aşa de iute. Cu vântul ce ne vuia în urechi şi zgomotul făcut de copite pe drumul de pământ, abia ne auzeam una pe cealaltă. Din tot ceea ce îmi striga ea peste umăr n-am fost în stare să desluşesc decât că se trezise pe un ţipăt şi apoi găsise

în grajd o fată de culoare ce stătea să nască. Până să îmi povestească ea toate acestea, am și ajuns la Rosewood.

Katie struni calul.

— Grăbește-te, Mayme, îmi strigă ea. Dă fuga la grajd. Între timp eu am să priponesc calul.

Am sărit amândouă de pe șa, iar eu m-am îndreptat săgeată spre grajd.

Înăuntru se afla, așa cum zisese Katie, o fată care stătea să nască!

— Lăudat fie Domnu'! exclamă negresa când mă văzu. Îs grea!

Fața i se schimonosi de durere. Icni, strânse din ochi și slobozi un urlet.

— Doamne sfinte, fato, văz bine că ești grea! am exclamat eu. Ești rotundă ca un pepene copt!

Fața i se contorsionă înfiorător.

— Vine pruncu' și nuș' ce să fac. Mi-e frică!

— Da' de ce vrei să-l aduci pe lume taman aici? am ripostat eu buimăcită. Tre' să te duci acasă la ai tăi.

— Nu mai am pe nime' la care să mă pot duce. A trebuit să fug. Ăia vrea să mă omoare.

— Ce tot îndrugi acolo? Nu vrea nimeni să te omoare.

— N-auzișsi împușcăturile alea de-acu' câteva zile?

— Atunci noi am tras cu arma. Și-apoi, ăia nu pe tine te căutau. Ce mai, nu poți rămâne aici.

Fata slobozi încă un țipăt și se prăbuși înapoi în paie. Pentru o clipă am crezut că leșinase, când numai ce i se deschid larg ochii.

— Vine pruncu', vine... Mi-e frică!

— Dar *nu* poți să naști aici! stăruii eu.

— Du-te după moașă!

— Nu-i nicio moașă aici, nu vrei să pricepi?

Scoase un geamăt adânc, apoi mă imploră cu un vaiet oropsit:

— Atunci du-te de-o adu pe mămuca ta... Adu pe careva să m-ajute!

— Nu-i nimeni aici care să te poată ajuta!

Pe când rosteam cuvintele, am auzit-o pe Katie intrând în grajd.

— Văleu, vine doamna... ş-o să mă certe iar, se căină fata, ridicându-şi ochii spre Katie. Acu' chiar c-am încurcat-o! Te rog, coniţă, nu mă bate!

Nu termină bine că slobozi încă un ţipăt îngrozitor.

— Miss Katie, strigai eu, încercând să acopăr urletul, negresa asta neghioabă stă să nască!

— Păi nu asta-ţi spuneam? răspunse Katie, apropiindu-se grăbită de noi.

— Coniţă... nu mă pedepsi, coniţă! o imploră plângând fata.

— Stai cuminte, o linişti Katie, aşezându-se în genunchi lângă ea. N-am să-ţi fac niciun rău.

— Îmi pare rău că v-am şterpelit pâinea, continuă negresa înnebunită, şi ştiu că aista-i grajdu' dumitale şi...

— Nu te mai frământa din pricina asta, spuse Katie, mângâind-o pe frunte.

— ... Ştiu că n-am niciun drept să mă aflu aci, da' n-am avut un' să mă duc şi îs pe urmele mele şi mi-e teamă că...

— Taci! strigă Katie, acoperindu-i gura cu mâna. Ascultă-ne, iar noi vom încerca să te ajutăm.

Fata se zgâi o clipă la Katie cu ochii ei mari şi, într-un sfârşit, înţelegând parcă brusc tâlcul vorbelor ei, exclamă:

— Lăudat fie Domnu'! Mulţam, coniţă! Nuş' ce să fac... şi mi-e frică.

Katie îi luă mâna într-a sa.

— Te rog, coniţă... te rog să m-ajuţi! Mă doare rău de tot şi...

Se schimonosi de durere şi urlă iar.

— Mayme, spuse Katie, aruncându-mi o privire peste umăr, trebuie să facem ceva.

— Mulţam, coniţă! exclamă negresa, încleştându-şi degetele pe mâna ei. Domnu' fie lăudat – ştiam io c-o să m-ajutaţi! Da'... nuş', coniţă...

— Nu mai vorbi şi încearcă să te linişteşti, o întrerupse Katie. Mayme, ce ar trebui să facem?

— Habar n-am. Tot ce știu e că se fierbe apă.

— De ce?

— Nu știu.

— Atunci n-are rost să fierbem apă, conchise Katie. Dar ar trebui să-i mai aducem niște pături și o pernă.

— Mă duc să le-aduc, sării eu. Ș-oi aduce și niște prosoape. Moașele folosesc întotdeauna prosoape.

Zicând acestea, am dat fuga în casă. În satul negrilor avuseseră loc o mulțime de nașteri și de fiece dată se dădeau ordine și se aduceau fel și fel de lucruri. Dar acum, că n-o aveam lângă mine pe mămuca sau pe una dintre femeile mai vârstnice, gândul unei nașteri mă îngrozea. Aruncată cum fusesem în mijlocul evenimentelor, bag seama că încă nici nu-mi venisem bine în fire. Eram atât de năucită de ceea ce se petrecea, că nici nu băgasem de seamă că Katie era mai calmă decât mine și îmi spunea ce să fac.

Când am ajuns în pragul bucătăriei, se auzi încă un urlet și apoi, în timp ce se stingea ecoul, vocea lui Katie:

— Mayme, vino iute!

39
Trei fete curajoase

Până să mă întorc eu în grajd cu încă o pătură, câteva prosoape, o pernă și o găleată cu apă, fata a mai urlat de două ori. Orice avea să se întâmple, n-avea cine să ne ajute. Chiar dacă eram doar niște copile tustrele, bag seama că trebuia să înfruntăm situația ca niște femei în toată firea.

Katie stătea și acum în genunchi lângă fată, vorbindu-i și încercând s-o liniștească.

— O cheamă Emma, îmi dădu ea de știre. Stă ascunsă aici, în grajd, de vreo două zile și e lihnită de foame. Uite, Emma... Mayme a adus încă o pătură, pe care o vom pune sub tine. Mayme, ajută-mă să așez pătura, ca să se poată întinde pe ea.

Katie o ajută să se ridice în capul oaselor, timp în care așezarăm pătura sub ea ca să nu mai stea întinsă direct pe paie, apoi Katie îi puse perna sub cap.

Fata nu mai urla așa de mult acum, că Katie o ținea de mână și o dezmierda cu vorbe liniștitoare, dar fruntea și fața îi erau îmbrobonite de sudoare și nici de mirosit, nu mirosea prea bine. Când și când mai slobozea un țipăt și se schimonosea de durere.

— Ce plăcut îi culcușu' ăsta, spuse ea, lăsându-și capul înapoi pe pernă. Îți mulțumesc, coniță – ești tare bună cu mine, cu toate că ți-am furat pâinea.

— Las-o încolo de pâine, spuse Katie. Și nu-mi mai spune „coniță" – sunt o simplă fată, la fel ca tine. Mama era stăpâna

casei, dar ea nu mai... nu este aici. Pe mine mă cheamă Katie. Şi îţi vom mai aduce numaidecât ceva de mâncare. Mayme, înmoaie un prosop în apă să o spălăm pe faţă.

— Domnu' să te binecuvânteze, miss Katie... că tare bună eşti la suflet...

Slobozi un ţipăt şi strânse mâna lui Katie.

— Doamne, că rău mă mai doare, miss Katie! N-am ce-i face.... Mi-e aşa de frică!

— Stai cuminte, Emma, spuse Katie cu blândeţe. Totul va fi bine. Aşa-i că nu te superi dacă îţi ridic puţin rochia?

— Nu, miss Katie...

De pe-acum se schimonosea aproape din secundă în secundă şi de fiecare dată când o apucau durerile se apleca în faţă şi i se învârtoşa tot corpul. Dar Katie o ţinea mai departe de mână, încercând s-o liniştească.

— Ia un prosop, Mayme, mă îndrumă ea, ridicând rochia negresei, şi pune-l aici lângă Emma, ca pruncul să...

Fata urlă iar, mai tare şi mai îndelung ca înainte.

Katie o ajută să-şi scoată lenjeria de corp şi atunci pricepui în sfârşit de ce urla fata ca din gură de şarpe. Cum îşi ţinea ea genunchii ridicaţi, numai ce zării vârful unui căpşor negru ce încerca să-şi croiască drum afară dintr-însa.

— Îl văd! strigai eu. Vine pruncul!

Katie se înfiinţă numaidecât lângă mine.

— Ia-o de mână, Mayme, şi vorbeşte-i. Eu am să mă îngrijesc de prunc. Mai împinge o dată sau de două ori, Emma. Te descurci de minune... Mai e puţin şi gata.

— Măiculiţă... auuuu....

— Împinge, Emma, o îndemnă Katie, ajutând căpşorul să iasă.

Emma mai slobozi un urlet.

— Nu pot, miss Katie!.... Auuu!

— Iese pruncul, Emma!

Emma se aplecă înainte şi, schimonosindu-se toată, mai împinse o dată. Se lăsă tăcerea vreme de câteva secunde.

Apoi, dintr-odată, numai ce se auzi un fâsâit şi în clipa următoare, ţipătul subţirel al pruncului.

— Emma, ai izbutit! strigă Katie, zâmbind cu toată faţa, cum n-o mai văzusem zâmbind până atunci.

Năduşită toată, Emma se prăbuşi înapoi pe pernă, cu ochii închişi, plângând şi respirând sacadat. Dar în secunda următoare, ţipătul copilului o făcu să deschidă iar ochii şi un surâs îi alunecă peste buzele uscate.

— E băieţel, Emma! exclamă Katie. Mayme, ajută-mă... adu celălalt prosop... şi ajută-mă să îl şterg.

I-am dat ascultare mecanic. De unde ştia Katie toate astea?

În timp ce o ajutam, am observat un lucru curios la prunc, dar n-am avut răgaz să mă gândesc prea mult la asta.

— Du-te înapoi în casă, Mayme, spuse Katie, întrerupându-mi gândurile, şi ia foarfecele mamei din camera de cusut. Trebuie să tăiem cordonul ombilical. Şi vezi să iei şi o sticlă cu spirt din cămară... Grăbeşte-te.

Când m-am întors, am privit cu gura căscată cum Katie toarnă spirt pe foarfece, taie cordonul până în dreptul nodului pe care îl făcuse, îl tamponează cu spirt şi şterge sângele.

Apoi înveli pruncul într-un prosop curat şi i-l întinse Emmei.

— Poftim, Emma. Vrei să-ţi ţii băieţelul în braţe?

Emma întinse braţele şi luă copilul, apoi rămase cu privirea pironită pe ghemotocul pe care îl ţinea în braţe, cercetându-i urechiuşele, degeţelele de la mâini şi chiar şi pe cele de la picioare.

— Mulţumesc, miss Katie... ai fost tare bună cu mine!

— Ce nume vrei să-i dai? o întrebă Katie.

— William – ăsta o să fie numele lui, răspunse Emma cu glas şoptit.

Katie o acoperi cu capătul păturii şi cu un prosop curat. Emma era sleită de puteri. Mama şi pruncul pe care-l ţinea la piept formau un tablou frumos şi liniştit şi, în mai puţin de două minute adormiră şi unul, şi celălalt.

Totuşi, mie ceva nu-mi dădea pace.

Katie strânse prosoapele murdare, ridică găleata de apă și porni spre ușă.

Eu mă mai zgâii la Emma câteva secunde, nevenindu-mi parcă să-mi cred ochilor, apoi o urmai pe Katie.

40
Un amănunt important

În ziua aceea, nici c-am mai avut o clipă de tihnă. Katie îi înconjura cu atâta atenţie pe Emma şi pe prunc, de zici că Emma era fie-sa, iar ea, stăpâna casei în toată puterea cuvântului.

Nu ştiu de ce mă supăra aşa tare lucru ăsta. Nu mă deranjase niciodată felul în care se purta cu mine, dar să văd cum îi caută în coarne unei neghioabe ca Emma, ei bine, pe asta n-o puteam înghiţi, oricât aş fi încercat.

I-am lăsat aşadar dormind acolo, în grajd, şi am pornit împreună înapoi spre casă. Katie avea mânecile suflecate şi ducea două prosoape pline de sânge. Chipul îi radia de mulţumire. Eu eram tăcută.

— Ce te macină, Mayme? mă întrebă în cele din urmă Katie.

După timpul petrecut împreună, învăţase pesemne să mă citească.

— Chiar nu-ţi dai seama?

— Nu.

— Tatăl acelui prunc e alb.

— De unde ştii?

— Uită-te şi tu la el. Îl trădează culoarea pielii.

— Dar are părul negru şi creţ.

— Asta n-are nimic a face. Emma e neagră ca smoala, iar copilul e deschis la culoare. Am văzut la viaţa mea o mulţime

de sugaci negri şi îţi spun cu toată convingerea că pruncul ăla e făcut cu un alb.

Katie ridică din umeri, puse prosoapele lângă covata din curte, apoi se spălă pe mâini.

— Nu văd cu ce ar schimba asta lucrurile, spuse ea în cele din urmă.

— Asta schimbă *cu totul* lucrurile, am ripostat eu ţâfnoasă.

— De ce? stărui Katie pe un ton un pic cam tăios.

— Pentru că... pentru că înseamnă că s-a culcat cu un alb şi asta nu e bine. A greşit, fiindcă nu-i măritată cu tatăl copilului. Ăla mic nu-i decât bastardul unui alb.

Katie căzu o clipă pe gânduri.

— Bănuiesc că ai dreptate, spuse ea într-un sfârşit, tărăgănând cuvintele, când spui că cineva a greşit. Dar asta nu e vina pruncului şi nu este drept din partea *ta* să îl numeşti aşa. Pruncul nu şi-a putut alege culoarea pielii, şi nici felul în care a venit pe lume. Nu cumva ai prejudecăţi în privinţa albilor, Mayme?

— Cum poţi spune aşa ceva?

— Nu ştiu. De ce te supără faptul că are pielea mai deschisă la culoare? Nici tu nu eşti mult mai neagră ca el.

— Asta-i cu totul altceva. Există o grămadă de nuanţe de negru.

— Atunci de ce te deranjează aşa de tare nuanţa pe care o are pielea micuţului William?

— Unde mai pui că ăsta-i nume de alb, o trântii eu, ignorându-i întrebarea. De ce i-a dat pruncului un nume de alb? Şi n-a stat nicio clipă pe gânduri – „William – ăsta o să fie numele lui", o maimuţării eu pe un ton sarcastic. Nu-mi place deloc treaba asta.

— Ce-i cu tine, Mayme? Nu te mai recunosc, mă apostrofă Katie. În fine, nu contează, adăugă ea repede, fără să-mi dea prilejul de a riposta. Trebuie s-o aducem cumva în casă.

— Miss Katie, exclamai eu, doar nu cumva te gândeşti s-o culci într-unul din paturile dumitale?!

— N-o putem lăsa în grajd. Trebuie să îi dăm să mănânce şi s-o culcăm într-un pat confortabil în care să-şi refacă puterile.

— Păi... eu mă gândeam că ai s-o trimiţi înapoi la neamurile ei.

— Poate mai încolo, răspunse Katie. Dar în grajd nu poate să rămână. Şi-apoi, nici măcar nu ştim unde sunt rudele ei.

— Nu-i decât o sclavă fugară care a adus pe lume un copil din flori.

Katie se opri, mă străpunse cu privirea şi îmi spuse vădit iritată:

— Mayme, trebuie să avem grijă de ea. Şi *vom avea*. Aşa că ajută-mă să pregătesc un pat şi s-o aduc apoi în casă.

Nu m-am mai împotrivit. Tonul vocii ei îmi dăduse clar de înţeles că nu mai aveam ce discuta. În lumina acestei întorsături de situaţie, nu mai ştiam ce să fac. Abia ce-mi luasem inima în dinţi să plec... şi se-ntâmplă una ca asta. Nu puteam s-o părăsesc pe Katie taman acum şi s-o las să îngrijească singură de neroada de Emma şi de un sugaci. Şi totuşi... parcă nu-mi venea nici să rămân. Luasem o hotărâre în ajun şi nu voiam să dau înapoi. Bag seama că nu voiam să-mi calc pe mândrie.

Două ceasuri mai târziu, după ce Emma a tras un pui bun de somn, am dus-o în casă. Era slabă ca o scândură, aşa că nu ne-a fost prea greu s-o cărăm până înăuntru. Katie i-a făcut culcuş pe canapeaua din salon, spunând că ne va fi mai uşor s-o îngrijim acolo.

În ora care a urmat, Katie a încălzit nişte supă, apoi s-a aşezat pe canapea lângă Emma şi a hrănit-o cu lingura. Fata abia putea să vorbească sau să se ridice în capul oaselor de slăbită ce era. Dar Katie a rămas destoinică lângă ea, vorbindu-i blând, hrănind-o şi dându-i să bea lapte.

În răstimpuri, când treceam pe lângă salon, o auzeam pe Emma vorbind nedesluşit, ca prin somn. Pruncul mai plângea când şi când, dar nu foarte des.

Eu încă mai fierbeam pe dinăuntru, atât din cauză că mi se dăduseră planurile peste cap, cât şi din cauza celor întâmplate peste zi. Ceva îmi spunea că, dacă Katie avea s-o lase să rămână, Emma îi va pricinui şi mai multe bătăi de cap decât avea deja.

Şi mie la fel...

41
Cearta

După ce Emma și pruncul adormiră din nou, Katie se întoarse în bucătărie cu castronul și cana goale.

— Când ai de gând să-i spui să plece? o luai eu la rost.

— Să plece? repetă ea, așezând vasele în lighean. N-are cum să plece. Deocamdată nici nu se poate ține pe picioare de slăbită ce e. Trebuie să stea în pat o săptămână ca să se refacă.

— O săptămână?! Nu poate sta aici o săptămână întreagă! O să-ți facă numai necazuri. N-ai auzit-o când spunea c-o urmărește cineva?

— Nu, răspunse Katie tărăgănat.

— Ei bine, a spus-o chiar ea cu gura ei.

— Nu contează. N-au s-o găsească aici.

— Ce te face să crezi asta?

— De ce ar căuta-o aici?

— Poate că a fost urmărită. Dacă urmăritorii ei au câini?...

— O vom ascunde.

— Miss Katie! Dacă începe pruncul să plângă?

— Nu importă, spuse Katie cu fermitatea aceea pe care o avea mai nou în glas. *Nu* am de gând s-o izgonesc.

— Nu-mi place defel treaba asta, stăruii eu. Emma nu-i decât o haimana îngustă la minte care n-are niciun drept să te pună într-un asemenea pericol.

— Oare în privința *mea* îți faci atâtea griji? De ce n-o placi?

— N-o plac şi gata. Nu-i decât o negresă proastă care a rămas grea cu un alb.

— Ce te-a făcut să devii dintr-odată aşa de ţâfnoasă? Să fie oare faptul că de astă dată altcineva are nevoie de ajutorul meu?

— Pe mine una nu m-ai ajutat nici cât negru sub unghie, mă burzuluii eu. Ba dimpotrivă, eu te-am ajutat pe tine!

— Ai dreptate, răspunse Katie. Am avut, într-adevăr, nevoie de tine. Fără ajutorul tău, probabil că n-aş fi supravieţuit. Dar acum altcineva are nevoie de ajutor şi nu ştiu de ce te încăpăţânezi să nu ţii seamă de asta. De ce nu vrei s-o ajuţi pe Emma la fel cum m-ai ajutat pe mine?

— Nu-i acelaşi lucru.

— Ce este diferit în cazul de faţă?

— E diferit şi gata.

— Ştii ce cred eu, Mayme? făcu Katie, aruncând flăcări cu ochii. Cred că în momentul ăsta nu gândeşti limpede. Nu-ţi convine faptul că ajut pe altcineva, şi cu atât mai puţin o fată de culoare. Dar dacă Emma ar fi fost o fată albă aflată la nevoie? Cred că eşti geloasă pe Emma...

— Geloasă pe *ea*?! Nu-i ea vrednică de gelozia mea! mă zborşii eu, întorcându-i spatele şi aţintindu-mi privirea afară pe fereastră.

— Dar e vrednică de grija mea! ripostă Katie, pe cel mai ridicat ton pe care îmi vorbise vreodată. Este singură-singurică, sărmana, neajutorată precum copilaşul pe care tocmai l-a adus pe lume. Aşa că am s-o ajut, că-ţi convine ori ba. Nu ştiu cum se îngrijeşte un nou-născut, pentru că, spre deosebire de tine, eu n-am avut fraţi şi surori mai mici. Sunt sigură că tu te pricepi mai bine la asta decât mine. Dar dacă nu vrei să mă ajuţi, bănuiesc că va trebui să învăţ pur şi simplu din mers. Şi exact asta am de gând să fac, fiindcă Emma are nevoie de mine.

Se opri şi aruncă o privire spre răvaşul care era încă tot acolo unde-l lăsasem, pe masa din bucătărie.

— Aşa că n-ai decât să pleci iar, spuse ea, dacă eşti aşa hotărâtă să pleci.

— Poate că exact asta am să fac.

— Atunci călătorie sprâncenată! strigă Katie, înroşindu-se iar de furie. Dar eu una rămân aici, aşa cum am spus mereu că voi face. Iar Emma şi pruncul ei sunt bine-veniţi să stea sub acoperişul meu câtă vreme poftesc!

— O preferi pe ea vasăzică!

Cuvintele, copilăreşti peste poate, mi-au scăpat fără să vreau.

— Nu *prefer* pe nimeni. Iubirea pe care ţi-o port nu a scăzut câtuşi de puţin, Mayme...

A trebuit să întorc din nou privirea. Nu mă aşteptasem să spună aşa ceva taman în toiul unei dispute. Lacrimile îmi ardeau ochii. Cuvintele mi-au sfâşiat inima.

— E destulă dragoste în inima mea pentru toată lumea, continuă Katie cu blândeţe. Nădăjduiam că şi în a ta. Iar dacă pot să-i ofer şi Emmei din dragostea mea, atunci poate că aşa şi trebuie să fac. Poate tocmai acesta este motivul pentru care a ajuns aici. Când ai sosit tu la Rosewood, aveam amândouă nevoie de ajutor, şi ne-am ajutat una pe cealaltă. Ai dreptate, tu m-ai ajutat mult mai mult decât te-am ajutat eu pe tine. Poate tocmai de aceea trebuie să o ajut acum pe Emma.

Se lăsă tăcerea în bucătărie. Ne privirăm îndelung, cu feţele răvăşite de emoţii. Nu puteam să ies din groapa pe care mi-o săpasem singură fără să-mi pun o grămadă de cenuşă-n cap, or în momentul acela n-aveam niciun chef să-mi cer iertare. Eram pesemne mânată de orgoliu, iar când se întâmplă aşa, omul nu mai judecă limpede şi nu ia hotărârile cele mai înţelepte.

— Ei bine, eu una poţi fi sigură că n-am să stau s-aştept ca neghioaba aia să ne bage în cine ştie ce bucluc, am spus eu într-un sfârşit. O să sfârşim amândouă urât, dacă e găsită aici. Într-o bună zi, ascultă ce zic, cineva o să vină după ea şi poate chiar o s-o omoare, şi pe noi aşijderea.

— Chiar şi aşa, n-am de gând s-o izgonesc, Mayme.

În clipa aceea se auzi plânsetul pruncului din salon, urmat de glasul Emmei.

— Coniţă... miss Katie... plânge ăla mic...

Katie mă mai pironi o secundă, două cu privirea, rugându-se parcă să-mi vină mintea la cap, apoi se răsuci și porni grăbită spre salon.

42
Duce-m-aș și nu m-aș duce

După plecarea lui Katie am rămas încremenită vreme de-un minut în bucătărie, apoi am ridicat de pe masă răvașul pe care îl scrisesem în dimineața aceea, înainte să se lumineze de ziuă.

Dragă Katie,

Nu-i niciodată ușor să-ți iei rămas-bun, așa că plec înainte de mijitul zorilor ca să nu trebuiască să trecem prin durerea despărțirii. Un singur lucru vreau să-ți mai spun – și anume că ești cea mai bună prietenă pe care aș putea s-o am vreodată. N-am să te uit niciodată. Te iubesc, Katie.

Mayme

Mi s-au umplut ochii de lacrimi încă înainte să ajung la sfârșit. Cuvintele din răvaș, așa simple cum or fi fost ele, erau fără doar și poate mai frumoase decât cele pe care ni le aruncaserăm în obraz adineauri.

Nu era cine știe ce mesaj de rămas-bun, dar negăsind alte cuvinte de despărțire – și cu atât mai puțin acum, când Katie era supărată pe mine – am pus răvașul înapoi pe masă și m-am îndreptat încet spre ușă. Am găsit Biblia și bocceluța în grajd, exact unde le lăsasem la sosire. Le-am luat și, cu ele în brațe, m-am oprit afară lângă pompă, încercând să-mi fac un pic de ordine în minte și în suflet. A oi am luat-o din loc.

Peste un minut mă aflam iar pe același drum pe care o porniserm în zori. Totul era cufundat în tăcere. Până și pruncul se oprise din plâns. Mi-a luat parcă o veșnicie să străbat o sută de metri. Lacrimile mi se prelingeau pe obraz fiindcă știam că de astă dată Katie nu avea să mai vină după mine, iar eu n-aveam cum să mă mai întorc.

Am purces așadar încet mai departe, îndurerată că o părăseam, dar încă încredințată că nu aveam încotro, chiar dacă de pe-acum nu prea mai știam ce vreau cu adevărat.

Apoi i-am auzit iar glasul. Nu visam, cum crezusem data trecută. Acum știam că mă cheamă aievea.

— Mayme!

Am rămas țintuită locului.

— Mayme... te rog să nu pleci!

M-am întors încet și am zărit-o pe Katie lângă verandă.

În clipa următoare, fără să-mi dau măcar seama ce fac, alergam deja spre ea. Katie o luă și ea la fugă spre mine. Am lepădat bocceluța... am zărit cum Katie își desface larg brațele... și dintr-odată ne-am trezit îmbrățișate, plângând ca niște prunci.

Am rămas așa vreme îndelungată, suspinând una pe umărul celeilalte.

— Îmi cer iertare pentru lucrurile pe care ți le-am spus, spuse Katie într-un sfârșit. N-am vrut nicidecum să te jignesc.

— Nu m-ai jignit. Eu am greșit luând-o drept jignire. Mi-ai arătat mai multă bunătate decât merit. Știu că ții la mine.

— Țin mult de tot la tine, Mayme. Ești cea mai bună prietenă pe care am avut-o vreodată.

— Și tu așijderea, Katie. În dimineața asta, când am plecat, chiar mă gândeam că tu ești singura soră care mi-a mai rămas. Nu știu cum m-a lăsat inima să te părăsesc. Și totuși, nu pare cuminte să...

— Of, Mayme! exclamă ea, acoperindu-mi gura cu mâna ca să nu mai dau glas grijilor ce mă frământau. Mi s-a rupt inima să văd cum te îndepărtai pe drum. Te petreceam plângând cu privirea, neștiind ce să fac. Nu știu ce se va alege de noi și nici ce ne vom face de-acum încolo, dar hai să nu ne gândim acum la asta. Tot ce știu este că nu puteam să te las să pleci din nou.

43
O stratagemă îndrăzneață

În seara aceea, după ce am mâncat cu toții și micuțul William a ațipit un pic, la fel ca maică-sa – chit că peste un ceas, două, avea pasămite să se trezească iar flămând – eu și Katie ne-am așezat pe patul din vechea mea odaie și am stat îndelung de vorbă.

Acum că știa povestea Emmei, prin câte trecuse fata și pericolul care o pândea în continuare, Katie era mai hotărâtă ca niciodată s-o găzduiască măcar până se va întrema și ea, și pruncul. Despre ce avea să se întâmple după aceea n-am prea vorbit. Niciuna dintre noi nu voia să redeschidă subiectul, fiindcă eu încă tot nu eram sigură ce aveam să fac, iar Katie cred că o știa.

N-am luat nicio hotărâre. Katie era bucuroasă că mă învoisem să mai rămân o noapte și nu voia să-și bată capul cu ce avea să se întâmple mai încolo. Iar eu simțeam exact la fel. Nu știam ce voi face mâine și nici ce se cuvenea să fac.

În cele din urmă, ne-am urat noapte bună și Katie s-a întors în odaia ei. Am stins lampa și în scurtă vreme m-a furat somnul.

În miez de noapte m-a trezit glasul lui Katie.

— Mayme... Mayme!

Am sărit din pat ca arsă, îngrozită la gândul că s-au întors cei trei indivizi pe care-i useserăm e fugă.

Împleticindu-mă prin întuneric, m-am înfăşurat într-o pătură şi m-am repezit afară pe hol. Katie, care fugea şi ea spre mine, mai că mă răsturnă.

— Mayme... Mayme! exclamă ea în şoaptă.

— Care-i necazul, miss Katie? Ce s-a întâmplat?

— Nu-i niciun necaz, răspunse ea. Tocmai mi-a venit o idee de-a dreptul minunată! Haide la mine în odaie să-ţi spun la ce m-am gândit.

Am urmat-o buimacă până în camera ei, cu inima încă bubuind de sperietură.

— Aşază-te lângă mine, Mayme, spuse ea, aprinzând lampa cu un chibrit.

Ne-am aşezat amândouă pe pat, cu spatele rezemat de perne. Între timp, îmi mai venise inima la loc.

— Chiar tu ai spus-o, Mayme, începu Katie. Dacă se află că suntem doar noi aici, vom da de necaz. Aşa că tot ce avem de făcut este să ne asigurăm că nimeni nu va descoperi că suntem aici singure.

Încuviinţai din cap. Era ceea ce tot încercam să-i dau de înţeles.

— Nu pricepi, Mayme? Vom lăsa impresia că *nu* suntem singure! Nimeni nu va şti că mama şi tata nu sunt aici!

Mă privea cu ochii lărgiţi de însufleţire, de parcă s-ar fi aşteptat să sar jos din pat şi să-ncep să dănţuiesc prin odaie. Eu nu făcui însă nicio mişcare, ci o întrebai nedumerită:

— Păi nu facem deja treaba asta?

— Ba da, dar spuneai că nu putem *continua* aşa fără să fim descoperite.

— Aşa oi fi spus. De aceea am hotărât să plec, fiindcă mai devreme sau mai târziu cineva o să descopere adevărul şi-atunci un unchi de-al tău o să-şi însuşească plantaţia şi o să te ia de aici.

— Dar de ce n-am proceda la fel *şi de acum încolo*? întrebă Katie. Putem păstra aparenţele astfel încât să nu se afle niciodată ce s-a întâmplat. Să n-o afle nici unchii mei, nici cei din târg... nici nimeni altcineva!

— Bine, dar... *cum*?

— Făcând ca totul să pară normal, răspunse Katie. Dându-ne şi mai mult străduinţa ca plantaţia să arate aşa cum ar trebui. Putem spune că tu eşti una dintre sclavele de la Rosewood. Nu-ţi aminteşti că nici domnul Thurston, nici doamna Hammond n-au bănuit că suntem singure?

Am căzut pe gânduri, încercând să-i pun vorbele cap la cap.

— Asta am de gând să fac, continuă Katie, de astă dată mai serioasă. O fac pentru că trebuie – de dragul Emmei, să fie în siguranţă. Şi probabil că voi continua şi după plecarea ei. Nu vreau să plec de aici – asta este casa mea. E drept că sunt doar o copilă, cum ai spus, dar de ce n-aş putea să devin stăpână pe Rosewood? Sunt sigură că mama şi tata ar vrea ca plantaţia să fie a mea. Iar eu voi avea grijă să se întâmple aşa! Vreau să rămâi cu mine, Mayme, şi nădăjduiesc că şi tu îţi doreşti asta. Orişicum, trebuie să repun plantaţia pe picioare. Este de datoria mea. Trebuie s-o fac pentru Emma... şi pentru mine!

— Dar eu încă tot nu înţeleg *cum* ai putea s-o ţii tot aşa. Proviziile sunt pe terminate. Şi ce ai să te faci când are să vină iarna sau dacă ai să cazi la pat? Cum ai să cumperi una, alta? Ce-ai face dacă te-ai duce în târg şi lumea te-ar întreba de mamă-ta? Ce-ai să te faci când ţi se sfârşeşte zahărul şi sarea şi chibriturile şi alte cele? Cum ai să cumperi altele? Cu ce bani?

— E drept că n-am bani, răspunse ea, dar asta nu importă, Mayme. Încă tot sunt încredinţată că pot s-o fac... mai ales dacă mă ajuţi şi tu. Cred că am putea să-i îmbrobodim pe ceilalţi îndeajuns cât să ne lase în pace.

Încetul cu încetul năstruşnica, nebunească ei idee începea să-mi devină limpede şi mie.

— Vasăzică tu chiar crezi că poţi s-o ţii tot aşa până... până ce-ai să împlineşti vârsta la care plantaţia poate să fie cu adevărat a ta – să arunci praf în ochii lumii, făcându-i să creadă că părinţii tăi, sclavii şi toţi ceilalţi sunt încă aici?

— Da... da, Mayme, ai prins ideea! râse Katie, recăpătându-şi însufleţirea de adineauri.

Se lăsă tăcerea vreme de un minut.

— Măi să fie, miss Katie, am spus eu în cele din urmă, clătinând din cap, asta chiar că-i o idee îndrăzneaţă.

— Ştiu că ar putea fi periculos, zise Katie. Dar prefer să înfrunt orice pericol decât să fiu despărţită de tine şi de Rosewood.

— Chiar... chiar *vrei* să rămân? întrebai eu uluită. Eu mă trag dintr-o familie de sclavi, Katie, pe când tu eşti fiica unui alb. Chiar dac-ar ţine vicleşugul şi i-ai face pe oameni să creadă că nu eşti singură...

— Mayme, mă întrerupse ea, râsul prefăcându-i-se deodată în lacrimi, *vreau* să rămâi.

Cuvintele ei îmi umplură şi mie ochii de lacrimi. Rămaserăm o vreme tăcute.

— Poate că stratagema n-are să meargă la nesfârşit, cum spui tu, zise într-un târziu Katie. Tot ce ştiu este că în momentul de faţă nu vreau să trăiesc nicăieri altundeva. Vreau să rămân aici şi să am grijă de Emma şi de micul William.

— Bine, dar bănuiesc că nu ai de gând să le spui oamenilor că părinţii tăi sunt încă în viaţă. Asta ar fi o minciună. Or, atunci când a trebuit să vorbeşti cu domnul Thurston spuneai că n-ai fi niciodată în stare să minţi.

Katie căzu câteva clipe pe gânduri.

— Ştiu că este greşit să minţi, spuse ea într-un sfârşit. Dar ţin minte că mama mi-a spus o dată, în vremea războiului, că uneori oamenii trebuie să facă lucruri grele pe care nu sunt nevoiţi să le facă în mod normal. Aşa că poate că aş dispusă chiar şi să mint, dacă ar fi spre binele nostru şi al plantaţiei. Şi dacă asta ar însemna să nu fiu nevoită să mă duc la unul dintre unchii mei sau la orfelinat, să rămân alături de tine şi s-o pot ajuta pe Emma.

— Nu ştiu ce să zic de toate astea, miss Katie, dar... ştiu că ar fi straşnic dacă *ai putea* face precum spui!

Katie rămase o clipă tăcută, apoi spuse îngândurată:

— Am să încerc să nu mint. Dar ştiu şi eu... ca s-o ocrotesc pe Emma de cei ce-o urmăresc şi îi vor răul, poate că va trebui s-o fac. Dar nădăjduiesc că nu va fi nevoie.

44
Doar eu și Dumnezeu

Am mai discutat niţel cu Katie, apoi m-am întors în odaia mea. Nu știu dacă ea s-a trezit pe parcursul nopţii să îngrijească de Emma şi de William, dar eu una am dormit neîntoarsă până ce a început să se lumineze de ziuă.

Cu toate că avusesem o zi grea în ajun şi stătusem de vorbă cu Katie până târziu în noapte, m-am deşteptat numaidecât, convinsă că mă strigase cineva. În jur domnea însă o tăcere desăvârşită. Nu ştiu cât era ceasul, dar era devreme şi nu se auzea un sunet în toată casa.

Oare ce mă făcuse să mă trezesc aşa, dintr-odată?

După câteva minute, o voce lăuntrică mă îndemnă să mă scol din pat.

M-am îmbrăcat şi am coborât tiptil la parter, cuprinsă de strania senzaţie că Dumnezeu fusese cel care mă deşteptase din somn. Parcă Dumnezeu mă *cunoştea*, îmi ştia numele, iar acum îmi şoptea: *Mary Ann Jukes, trezeşte-te... şi vino afară. Vreau să vorbesc cu tine.*

Oare Dumnezeu chiar le vorbea oamenilor în felul acesta?

Dumnezeu le vorbea celor... *ca mine*?

Păi, eu eram o nimeni – o negresă, o sclavă fără familie şi fără niciun avut pământesc.

Cum de putea Dumnezeu să bage măcar în seamă o fiinţă aşa de neînsemnată ca mine? Şi de ce ar vrea să-mi vorbească?

Deşi nu aveam răspunsul la toate aceste întrebări, am socotit că se cuvine să Îi dau ascultare şi să aflu despre ce-i vorba.

Am ieşit aşadar din casă şi paşii m-au purtat, fără să-mi dau seama, spre refugiul lui Katie din pădure. Totul în jur era tăcut şi nemişcat. Soarele nici nu urcase bine pe cer.

Nu doar dimineaţa era liniştită – linişte era şi în sufletul meu. Pentru prima dată după atâta amar de vreme, nu mă frământa gândul zilei de mâine, nu mă întrebam ce am să fac şi încotro am s-o apuc. Poate că aşa se întâmplă când te gândeşti la Dumnezeu – te linişteşti şi îţi sunt înlăturate temerile. Eram o fată cu picioarele pe pământ şi, de regulă, îmi plăcea să am totul calculat dinainte. Dar în dimineaţa aceea eram lipsită de griji şi tot ce conta era momentul acela şi să fiu acolo unde trebuia să fiu. Era un sentiment tare plăcut.

Mergeam încet printre copaci, privind în jurul meu, la păsările ce se trezeau din somn şi începeau să cânte.

Când am ajuns în poienița lui Katie, am văzut o căprioară bând apă din pârâu la nici zece metri de mine. Căprioara îşi înălţă capul şi mă privi. Nu părea înfricoşată şi am rămas aşa clipe în şir, uitându-ne una la alta. Apoi căprioara se îndepărtă încet şi se făcu nevăzută în pădure.

M-am aşezat pe bolovanul pe care obişnuia Katie să-şi scrie poeziile şi am stat acolo vreme îndelungată, gândindu-mă la toate câte se întâmplaseră. Apoi mi-am amintit că Dumnezeu mă trezise din somn – poate chiar mă strigase pe nume – şi încă nu ştiam de ce.

Nu prea ştiam să mă rog. Nu mă rugasem cu adevărat decât o singură dată, în urmă cu câteva săptămâni, când citisem din Biblia mămucăi. Ei, dar acum simţeam nevoia să mă rog parcă mai mult ca niciodată.

Doamne, am început eu în şoaptă, deşi era un pic caraghios să îmi aud propria voce în tăcerea desăvârşită a dimineţii, *nu ştiu de ce m-ai trezit din somn şi ai vrut să vin aici, dar dacă ai ceva să-mi spui, Te ascult. Îţi mărturisesc că nu prea ştiu ce ar trebui să facem Katie şi cu mine şi, mai cu seamă, ce s-ar cuveni să fac eu. Am socotit că ar fi*

mai bine să plec şi chiar am încercat de două ori. Dar planul mi-a fost zădărnicit de fiece dată, iar acum nu mai ştiu, pur şi simplu, ce să fac...

M-am oprit şi am inspirat adânc.

Multă vreme n-am primit drept răspuns decât tăcere, apoi treptat mi s-a părut că aud iar glasul lui Dumnezeu. Dar vorba Îi era abia şoptită şi nu puteam desluşi ce încerca să spună.

Cum să faci să auzi vocea lui Dumnezeu? mă întrebai eu. Poate că trebuie să îţi faci linişte în suflet ca glasul Lui să se poată strecura înăuntrul tău şi să se facă auzit.

Aşa că am închis ochii şi am încercat să mă liniştesc şi să îmi golesc mintea de orişice gând ca să văd dacă pot desluşi ce spune Dumnezeu.

Am rămas o vreme nemişcată, inspirând şi expirând cu ochii închişi... şi aşteptând.

Apoi, încetul cu încetul, mi s-a înfiripat în minte un gând, urmat de şapte cuvinte. Nu le-am *auzit* cu adevărat, dar e *ca şi cum* le-aş fi auzit. Iar cuvintele acelea erau: *Întreabă-Mă ce vreau Eu să faci.*

— Tu eşti, Doamne? am întrebat eu cu voce tare. Tu ai spus cuvintele acelea?

Drept răspuns, îmi răsunară iar în minte aceleaşi cuvinte: *Întreabă-Mă ce vreau Eu să faci.*

Atunci mi-am dat seama că, de când încercam să hotărăsc ce să fac şi dacă să plec ori ba de la Rosewood, nu vorbisem nici măcar o dată cu Dumnezeu despre asta. În tot acest timp, încercasem să găsesc *singură* răspunsul.

O fi oare vreo diferenţă, mă întrebai eu, între ce vrei *tu* să faci, fiindcă aşa crezi că se cuvine, şi ceea ce vrea *Dumnezeu*?

Şi cum altfel să Îi afli voia decât întrebându-L? Oare acesta să fie motivul pentru care mă trezise din somn şi mă îndemnase să vin aici – ca să învăţ cum să Îl întreb ce vrea El să fac, în loc să fac aşa cum mă duce pe mine capul? Încerca să îmi arate cum să Îi înalţ o rugăciune prin care să Îl întreb care este voia *Lui*?

Dacă da, atunci asta schimba cu totul felul în care priveam eu lucrurile. Făcusem întotdeauna ceea ce socotisem că trebuie

să fac. Aşa eram eu. Făceam mereu aşa cum credeam că-i mai bine.

Dar poate că după ce îţi deschizi inima în faţa lui Dumnezeu, nu mai trebuie să fie aşa. Poate că lucrul *cuvenit* este să întrebi şi pe altcineva, şi pe cine altul să întrebi dacă nu pe Dumnezeu?

Am rămas vreme îndelungată învăluită în tăcere, fără ca Dumnezeu să îmi mai spună ceva. Poate că îmi spusese tot ce avea de spus.

Dacă era adevărat, atunci bag seama că venise vremea să fac cum îmi ceruse – să-L întreb care era voia Lui.

Dumnezeu îmi vorbise. Acum era rândul meu. Dumnezeu nu Îşi bate gura degeaba. Dacă vrei să vorbească mai departe cu tine, bănuiesc că trebuie să iei seama la ce îţi spune. Or, în cazul meu, asta însemna să fac ceea ce îmi ceruse.

— Bine, Doamne, am spus eu într-un târziu, cred că în tot timpul ăsta am încercat s-o scot la capăt de una singură. Dar acum sunt pregătită să Te ascult. Te întreb, aşa cum cred că mi-ai cerut, ce vrei să fac. Şi am să fac cum îmi spui, chiar dacă nu-i ceea ce cred eu. Aşadar, Doamne, ce vrei să fac?

Nu mai era nimic de adăugat. Socotesc că a-L întreba pe Dumnezeu care e voia Lui în ceea ce te priveşte este cea mai potrivită rugăciune pe care o poţi rosti, aşa că, după ce-am pus întrebarea, am tăcut.

Tăcerea n-a durat decât câteva clipe, după care mi-au răsunat clar în minte următoarele cuvinte: *Vreau să rămâi.*

Mă îndreptai numaidecât din spate.

— Doamne, ăsta Ţi-e răspunsul la rugăciunea mea?

Vreau să rămâi, veni iar răspunsul.

Faţa mi se destinse încet într-un zâmbet.

Nu ştiu dacă v-am spus, dar mă întrebasem adesea dacă Dumnezeu o fi alb sau negru. Acum asta nu mai avea nicio importanţă – important era că Dumnezeu îmi vorbise!

Dumnezeu ascultase rugăciunea unei sclave de culoare pe nume Mayme Jukes şi îi răspunsese. Îi păsa îndeajuns de mult de o fată pe nume Mayme ca să îi dezvăluie voia Lui!

Straşnic, îmi spusei eu. Tot ce trebuie să faci ca să afli ce vrea Dumnezeu de la tine este să Îl întrebi! Nimic mai simplu! De-acum încolo eram hotărâtă să Îl întreb mai des care-I este voia. Abia peste ani am înţeles pe deplin însemnătatea acelei rugăciuni. Pe moment, însă, „conversaţia" din dimineaţa aceea mi s-a părut a fi un bun început şi m-a făcut să Îl privesc pe Dumnezeu cu alţi ochi.

Într-un târziu, m-am ridicat, am părăsit poiana şi m-am îndreptat spre casă. Soarele era deja sus pe cer şi îi simţeam căldura pe obraji. Iar sufletul îmi era şi el plin de căldură şi de fericire pentru că Dumnezeu mă veghea, îmi ştia numele şi mă iubea şi voia să vorbesc cu El şi să fac aşa cum îmi spune.

Undeva între pădure şi casă, nu mai ştiu exact unde, am înţeles dincolo de orice îndoială că viaţa mea se schimbase pentru totdeauna. Aveam sufletul liniştit şi împăcat şi ştiam că nu mai sunt aceeaşi fată care intrase în pădure şi se aşezase pe bolovanul din poiană. Cum să nu devii alt om după ce îţi vorbeşte Dumnezeu – doar *ţie* şi nimănui altcuiva?

Tocmai purtasem o conversaţie cu Dumnezeu. Pare simplu. Dar pentru mine a fost lucru mare – mai însemnat decât aş putea descrie vreodată în cuvinte.

Stătusem de vorbă cu Dumnezeu!

Or ăsta-i un lucru de-a dreptul uimitor, dacă stai bine să te gândeşti. Dumnezeu, care a făcut lumea şi tot ce-i într-însa, şi se spune că îi iubeşte pe toţi deopotrivă şi veghează mereu peste toate, uite că mă iubea şi *pe mine* îndeajuns cât să Îşi facă timp să îmi vorbească, să mă ajute şi să-mi spună ce să fac – ce poate fi mai minunat decât asta?

Ceva îmi spunea că de acum încolo voi avea multe conversaţii cu El. Şi ştiam că, atunci când Dumnezeu o să vrea ceva de la mine, mi-o va spune. Şi că eu o să-I fac voia cum m-oi pricepe mai bine, orice mi-o cere.

45
Speranță renăscută

Când m-am întors acasă, Katie era deja prinsă până peste cap cu Emma și William și n-am izbutit să schimb o vorbă cu ea toată dimineața. Am petrecut restul zilei mai mult retrasă, singură cu gândurile mele. După ceea ce se întâmplase în poieniță, nu știam ce să-i spun lui Katie. Cum îi spui cuiva că ai stat de vorbă cu Dumnezeu? Habar n-aveam ce-o să creadă despre mine.

Dar sufletul îmi sălta de fericire. Știam că Dumnezeu mă iubește și mă veghează. Cred că o știusem dintotdeauna. Dar acum era altfel – acum o știam în adâncul sufletului. Sufletul mi-era plin de căldură și de pace, iar eu mă simțeam împăcată cu Dumnezeu, împăcată cu viitorul meu și cu mine.

Abia seara, după ce Emma și William au adormit, mi-am făcut în sfârșit curaj să vorbesc cu Katie despre cele petrecute de dimineață. „Curaj" poate că e mult spus. Dar uneori e greu să vorbești despre chestiuni personale chiar și cu ființele cele mai apropiate. Mie, cel puțin, mi-a fost greu.

Când am rămas singure, observând cât sunt de tăcută, Katie a început să se îngrijoreze. Credea pesemne că sunt chitită încă să plec. Așa că i-am povestit cum m-am trezit dis-de-dimineață, m-am dus în locul ei tainic din pădure și L-am rugat pe Dumnezeu să îmi spună ce să fac.

— Şi ce ţi-a spus Dumnezeu? mă întrebă Katie, de parcă a vorbi cu Dumnezeu era cel mai firesc lucru de pe faţa pământului.

— N-am nicio îndoială că mi-a spus că vrea să rămân.

— O, Mayme! exclamă Katie. Vorbeşti serios? Asta înseamnă că vei rămâne aici?

— Bag seama că da, miss Katie. Cred că asta trebuie să fac... cred că asta-i voia Domnului.

— Şi mă vei ajuta să am grijă de plantaţie ca totul să pară la fel ca înainte?

— Aşa se pare, încuviinţai eu zâmbind.

Katie începu să bată din palme de bucurie, iar eu nu putui să nu râd văzând-o atât de fericită.

— Cu ce să începem? întrebă ea însufleţită. Va trebui să aducem numaidecât nişte schimbări. Ştiu că putem s-o facem!

— Dar ştii ce-are să însemne asta? întrebai eu, revenind cu picioarele pe pământ acum că hotărârea fusese luată. Va trebui să repunem plantaţia pe picioare, cu tot cu animale şi culturi, să mergem la cumpărături în târg şi să facem tot ceea ce obişnuia să facă mama ta, fără ca lumea să-şi dea seama că s-a schimbat ceva.

— Da... întocmai – pot s-o fac, Mayme!

— Dar dacă n-o să ne stea în putere să facem anumite lucruri? Dacă vine careva în vizită şi vrea să stea de vorbă cu mamă-ta?

— Vom proceda la fel ca şi până acum, Mayme!

— Dar mai devreme sau mai târziu oamenii or să intre la bănuieli. Şi ce ne vom face cu culturile de pe câmp? Ce ne vom face la toamnă cu tot porumbul şi bumbacul plantate de sclavii mamei tale? Cum or să poată două fete ca noi, mai cu seamă dacă încercăm să îngrijim de Emma şi de prunc în acelaşi timp – cum om putea *noi* să ducem în spinare ditamai plantaţia, miss Katie? Nu-i vorba doar de muncile câmpului. Mai sunt şi grădinile de legume, animalele trebuie tăiate, carnea afumată, gardurile reparate, se cer cumpărate provizii şi câte şi mai câte...

— Dar nu va trebui să le facem pe *toate*, stărui Katie, cu un entuziasm ce părea de nesecat. Suntem doar noi patru şi tot ce

trebuie să facem este să ne asigurăm că avem ce mânca. Iar din patru guri, una se va hrăni o vreme doar cu laptele mamei.

— Așa o fi, dar va trebui să facem mult mai mult dacă nu vrem să intre lumea la bănuieli.

— Nu i-am păcălit noi pe cei trei bărbați? ripostă Katie.

Nu mi-am putut reprima un zâmbet.

— Și crezi că o să izbutim noi, o negresă și o fată albă, să păcălim așa pe toată lumea?

— Da... cred! râse Katie încântată. Vom începe chiar de mâine, înjghebând un plan de bătaie.

— Bine, am răspuns eu zâmbind. Am să mă mai gândesc și eu, poate-mi vine vreo idee.

— Vai, Mayme, îți mulțumesc din suflet! exclamă Katie, sărutându-mă pe obraz.

— Dacă mâine e să punem țara la cale, spusei eu, băgându-mă în pat, apăi hai să ne odihnim și noi puțin, miss Katie, că acuși se face dimineață.

Katie se întinse în pat lângă mine. Trecuse vreme îndelungată de când nu mai dormiserăm în același pat și apropierea ei îmi încălzi sufletul.

— Noapte bună, miss Katie.

— Noapte bună.

Katie mă ațintì o clipă cu privirea, apoi adăugă:

— Îți mulțumesc că te-ai învoit să rămâi, Mayme. Te iubesc.

Chiar rostise cu adevărat cuvintele acelea? Simții cum mi se încețoșează ochii.

— Și eu pe tine, miss Katie.

Dimineața, când m-am trezit, soarele bătea deja în fereastră. Dacă William o fi plâns ori ba peste noapte, eu una avusesem somnul prea adânc ca să-l aud. Katie nu mai era lângă mine.

Nu știu câtă vreme dormisem, dar schimbarea plutea deja în aer!

Pruncul gângurea la parter, iar mamă-sa îl dezmierda cu blândețe. După glas, Emma părea să se simtă mult mai bine decât în ajun. Se vede treaba că își revenea în puteri. Mă întrebam dacă

ajunsese să-şi dea seama, cu înfiorarea pe care o încercasem eu la început, că doarme în casa unui alb. Aflaserăm că, înainte de a fugi, fusese sclavă de casă, aşa că poate era niţel mai obişnuită decât mine cu lucrurile frumoase.

În bucătărie, Katie... cânta! Nu desluşeam ce anume, dacă era un cântec compus de-alde Mozart sau o cântare de-a negrilor pe care o învăţase de la mine, dar un lucru era sigur: după glas, părea fericită.

M-am îmbrăcat şi am coborât la parter.

În şemineu ardea focul, iar Katie trebăluia de zor deasupra sobei.

— Bună dimineaţa, miss Katie, o salutai eu intrând în bucătărie.

— Bună dimineaţa, Mayme!

— Cu ce te îndeletniceşti?

— M-am gândit că, dacă vreau să fac ce face... ce făcea mama, atunci n-am decât să mă trezesc dis-de-dimineaţă şi să mă pun pe treabă. Cred că azi Emma va putea să mănânce şi ea ceva mâncare mai consistentă şi mi s-a făcut şi mie o foame de lup!

Mi-am suflecat mânecile şi m-am dus s-o ajut la pregătirea micului dejun.

— Mda, bag seama că munca noastră abia acum începe.

După aceste cuvinte ale mele se lăsă câteva secunde tăcerea.

— Ah, Mayme, exclamă Katie, punând jos lingura de lemn şi privindu-mă cu un zâmbet minunat, simt că a renăscut speranţa că totul va fi bine!

— Poate că ai dreptate, încuviinţai eu. Pesemne că cineva veghează, totuşi, asupra noastră.

Epilog

O săptămână mai târziu, într-o căruţă ce se îndrepta spre Greens Crossing şedeau două tinere. Fata albă, care mâna perechea de cai, îmbrăcată într-o rochie alb-vernil, cu mănuşi şi o bonetă asortate, emana un aer aristocratic din cap până-n picioare. Cealaltă, mai înaltă, avea o ţinută umilă, de sclavă – o rochie de lucru din doc albastru şi o pălărie de paie. Cu toate că le deosebea culoarea pielii, tinerele cântau şi râdeau voioase în drum spre târg, părând să se simtă de minune una în compania celeilalte.

Căruţa era mult prea mare spre a le servi doar ca mijloc de transport. Cele două intenţionau de bună seamă să cumpere provizii pentru una dintre plantaţiile din zonă.

Nimeni din Greens Crossing nu bănuia secretul pe care îl ascundeau cele două fete – şi cu atât mai puţin secretul conacului de la Rosewood.

Tinerele trebuiau să afle dacă taina lor era în siguranţă. Dacă puteau trece de ochii iscoditori ai Elfridei Hammond, cea mai băgăreaţă fiinţă din târg, care ţinea magazinul universal şi oficiul poştal, puteau păcăli pe oricine.

Aceea avea să fie prima lor oprire.

Dacă doriți să vă împărtășiți gândurile cu autorul ori să primiți lista completă a lucrărilor sale sau dacă aveți întrebări despre „Leben", o revistă în care sunt publicate scrieri, recenzii, articole, scrisori de la cititori și cugetări ale lui Michael Phillips, precum și scrieri și eseuri despre opera lui George MacDonald și moștenirea culturală lăsată de acesta, vă rugăm să îi scrieți autorului pe adresa:

Michael Phillips
LEBENSHAUS INSTITUTE
P.O. Box 7003
Eureka, CA 95502

Alte cărţi publicate la editura Casa Cărţii

Căminul mult visat, de Lynn Austin
Când o lume întreagă ne desparte, de Lynn Austin
Dorie, fata pe care nu o iubea nimeni, de Doris VanStone şi Erwin W. Lutzer
Fiicele Evei, de Lynn Austin
Flacăra Rezistenţei, de Tracy Groot
Fugi, băiete, fugi!, de Nicky Cruz
Ironia sorţii, de Jerry B. Jenkins
Locul femeii, de Lynn Austin
În vâltoarea apelor, de Lynn Austin
Misterul fotografiei, de Beverly Lewis
Niciun loc unde să plângi, de Doris VanStone şi Erwin W. Lutzer
Omul ceresc, Fratele Yun şi Paul Hattaway
O perlă în nisip, de Tessa Afshar
Pârâul Fermecat, de Lynn Austin
Perechea potrivită, de Lynn Austin
Scorpionul roşu, de Rami Kivisalo şi Marko Joensuu
Sub ocrotirea aripilor Lui, de Lynn Austin
Tărâmuri ascunse, de Lynn Austin
Tot ce ea îşi doreşte, de Lynn Austin
Un nou început, de Lynn Austin
Colecţia *Raftul clasic*:
- *Ben-Hur*, de Lewis Wallace
- *Cămaşa lui Cristos*, de Lloyd C. Douglas
- *Cetatea blestemată*, de John R. Carling
- *Coliba unchiului Tom*, de Harriet Beecher Stowe
- *Mândrie şi prejudecată*, Jane Austen
- *Quo vadis*, de Henryk Sienkiewicz

Seria *Anotimpurile inimii*, de Janette Oke (4 volume)
Seria *Cântecul Acadiei*, de Janette Oke şi T. Davis Bunn (5 volume)
Seria *Cronicile de la Fountain Creek*, de Tamera Alexander (3 volume)
Seria *Cronicile întoarcerii din exil*, de Lynn Austin
Seria *Cronicile regilor*, de Lynn Austin (5 volume)
Seria *Faptele credinţei*, de Davis Bunn şi Janette Oke (3 volume)
Seria *Focul topitorului*, de Lynn Austin (3 volume)
Seria *Învăluiţi de iubire*, de Janette Oke (8 volume)
Seria *Moştenirea din Lancaster County*, de Beverly Lewis (3 volume)
Seria *Moştenirea din prerie*, de Janette Oke (4 volume)
Seria *Secretul trandafirului*, de Michael Philips (4 volume)
Seria *Soţiile patriarhilor*, de Jill Eileen Smith (3 volume)
Seria *Soţiile regelui David*, de Jill Eileen Smith (3 volume)
Seria *Trilogia Genezei*, de Kacy Barnett-Gramckow (3 volume)
Seria *Vestul canadian*, de Janette Oke (6 volume)

În curs de apariţie

Seria *Surorile Shenandoah*, de Michael Phillips (vol. 2, 3 şi 4)
Seria *Carolina Cousins*, de Michael Phillip